

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ГРАДА БОРА

ГОДИНА: IX

БРОЈ: 5

2. ФЕБРУАР
2026. ГОДИНЕ

ЦЕНА : 80
ГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА:
4.000 ДИНАРА

1

На основу члана 32. став 1. тачке 1., члана 41. и члана 66. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 129/07, 83/14-др. закон, 101/16-др. Закон, 47/18 и 111/21-др.закон) и члана 40. став 1. тачка 1. Статута града Бора ("Службени лист града Бора", бр. 3/19), Скупштина града Бора, на седници одржаној 30. јануара 2026. године, донела је

ПОСЛОВНИК О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ПОСЛОВНИКА СКУПШТИНЕ ГРАДА БОРА

Члан 1.

У Пословнику Скупштине града Бора („Службени лист града Бора” бр. 35/20 – пречишћен текст) члан 5. став 1. мења се и гласи:

„Конститутивном седницом Скупштине председава, до избора председника Скупштине, најстарији кандидат за одборника. Ако најстарији кандидат за одборника којем је додељен мандат не може или неће да председава, конститутивном седницом Скупштине председава следећи најстарији присутни кандидат за одборника којем је додељен мандат (у даљем тексту: председавајући). Председавајући одмах кад се пређе на рад по тачки дневног реда, која се односи на доношење Решења о образовању Верификационог одбора, предлаже Скупштини образовање Верификационог одбора из члана 8. став 1. пословника. Уколико образовани Верификациони одбор из члана 8. став 1. не достави извештај о потврђивању мандата одборника председавајући ће у наредних 15 минута предложити образовање Верификационог одбора у складу са чланом 8. став 7. пословника. Ако Верификациони одбор не достави извештај о потврђивању мандата одборника, по аутоматизму председавање конститутивном седницом преузима следећи најстарији кандидат за одборника, који Скупштини у року од наредних 30 минута предлаже образовање верификационог одбора у складу са чланом 8. став 7. пословника.

Члан 2.

У члану 5. додаје се став 2. и гласи:

„Поступак из става 1. се понавља све док образовани Верификациони одбор не достави извештај о потврђивању мандата одборника.“

Ставови 2. и 3. постају ставови 3. и 4.

Члан 3.

У члану 8. став 4. мења се и гласи:

„За време рада Одбора председавајући даје паузу у раду Скупштине у трајању од петнаест минута“.

Члан 4.

У члану 8. после става 6. додаје се став 7. који гласи:

„Уколико образовани Одбор из става 1. овог члана не достави или одбије да достави извештај о потврђивању мандата изабраних одборника, председавајући предлаже Скупштини да већином гласова присутних кандидата за одборника донесе одлуку о разрешењу образованог одбора

и предлаже образовање новог Одбора од три члана, не узимајући у обзир број добијених одборничких места на спроведеним изборима.“

Члан 5.

У члану 10. став 1. мења се и гласи:

„На основу извештаја Одбора из члана 8. овог пословника, Скупштина јавним гласањем већином од присутних кандидата за одборнике потврђује мандат одборника. У гласању могу учествовати кандидати за одборнике којима су додељени мандати у складу са чланом 43. Закона о локалним изборима и који имају уверење Изборне комисије.,,

Члан 6.

У члану 17. став 3. мења се и гласи:

„Гласачка кутија мора бити празна и од провидног материјала. Исправност гласачке кутије проверавају Секретар из предходног сазива у присуству првог прозваног одборника који је пришао столу председавајућег да гласа и та чињеница се констатује у записнику о избору председника Скупштине.“

Члан 7.

У члану 22. став 2. мења се и гласи:

„У случају подношења оставке председнику Скупштине престаје функција даном одржавања седнице на којој је поднео оставку, односно ако је оставку поднео у периоду између две седнице, на првој наредној седници Скупштине на којој се доноси одлука да му је даном подношења оставке престала функција председника.“

Члан 8.

У члану 22. став 3. мења се и гласи:

„О поднетој оставци не отвара се претрес.“

Члан 9.

У члану 41. став 1. мења се и гласи:

„Одборник има право да буде обавештен о свим питањима чије је познавање потребно ради вршења функције одборника, а која се односе на тачку дневног реда скупштинског заседања.

Члан 10.

У члану 48. став 2. мења се и гласи:

„На питање постављено на седници у току дискусије одборника као и на одборничко питање одговара се, ако је могуће, на истој седници. Ако то није могуће, одговор се доставља у року од петнаест дана од дана достављања питања.

Члан 11.

У члану 50. став 1. мења се и гласи:

„Поводом добијеног одговора, одборник који је поставио питање може да предложи да се о питању на које се одговор односи, води претрес. О том предлогу одлучује Скупштина, без претреса, јавним гласањем већином гласова присутних одборника.“

Члан 12.

Члан 53. мења се и гласи:

„Одборнику престаје одборнички мандат под условима и на начин утврђен Законом о локалним изборима.“

Члан 13.

У члану 60. став 2. мења се и гласи:

„Чланови сталних радних тела, поред одборника, могу бити и грађани, чији број не може бити већи од броја одборника у радном телу.“

Члан 14.

У члану 63. став 1. мења се и гласи:

„Седницу сталног радног тела сазива председник по сопственој иницијативи или на иницијативу најмање једне трећине чланова сталног радног тела, као и на захтев председника Скупштине.“

Члан 15.

У члану 63. став 3. мења се и гласи:

„Изузетно уколико председник или заменик председника радног тела не сазову седницу радног тела председник Скупштине може сазвати седницу исту.“

Члан 16.

У члану 64. став 1. мења се и гласи:

„Стално радно тело ради у седницама када је присутна већина чланова, а одлучује јавним гласањем већином гласова присутних.“

Члан 17.

У члану 67. став 1. мења се и гласи:

„По завршеној седници стално радно тело је дужно да достави Скупштини извештај који садржи мишљење и ставове радног тела.“

Члан 18.

У члану 68. став 1. мења се и гласи:

„На седници сталног радног тела води се записник. Записник након његовог усвајања потписује председник радног тела а у одсуству председника заменик председника.“

Члан 19.

У члану 77. после тачке 6. додаје се тачка 7. која гласи:

„Комисија за родну равноправност“.

Члан 20.

После члана 83. додаје се члан 83а који гласи:

„Комисија за родну равноправност разматра предлоге одлука и других општих аката које доноси Скупштина са становишта унапређивања родне равноправности, прати остваривање равноправности полова, предлаже Скупштини активности и предузимање мера које се односе на остваривање политике једнаких могућности на нивоу Града.“

Члан 21.

У члану 84. став 1. мења се и гласи:

„Поред сталних радних тела предвиђених овим пословником, Скупштина може оснивати друга посебна радна тела као стална радна тела и то: Савет за младе, Савет за здравље, Савет за праћење примене Етичког кодекса, Кориснички савет јавних служби и др“.

Члан 22.

У члану 88. став 1 мења се и гласи:

„Седнице Скупштине сазива председник Скупштине у складу са Статутом, а најмање једанпут у три месеца.“

Члан 23.

Члан 90. мења се и гласи:

„ Председник Скупштине учествује у припремању седнице, уз помоћ секретара Скупштине. Секретар скупштине сачињава извештај о приспелим материјалима обавља административно стручне послове у вези са сазивањем и одржавањем седница.“

Члан 24.

У члану 91. став 2. мења се и гласи:

„Писани захтев мора да садржи предлог дневног реда у коме могу бити предложене само тачке дневног реда из надлежности Скупштине, утврђене Законом о локалној самоуправи и Статутом.“

Члан 25.

У члану 92. став 4 мења се и гласи:

„Позив за седницу, извод из записника и материјал за исту доставља се најкасније седам дана пре одржавања седнице. Материјал за седницу из члана 41. став 3. Статута града Бора се обавезно доставља одборницима најкасније седам дана пре одржавања седнице“.

Члан 26.

У члану 92. став 8. мења се и гласи:

„На седницу Скупштине, поред одборника, позивају се градоначелник, заменик градоначелника, чланови Градског већа, начелник Градске управе, начелници одељења, као и известиоци по одређеним тачкама који су писаним или електронским путем позвани да присуствују седници.“

Члан 27.

Члан 92. став 10. мења се и гласи:

„На седницу Скупштине могу се позивати посланици, начелник управног Округа, представници других државних органа, представници верских заједница и друга лица за која председник Скупштине процени да је потребно њихово присуство или учешће у раду седнице, о чијем учешћу ће се изјаснити Скупштина јавним гласањем већином од присутних одборника.“

Члан 28.

У члану 93. став 1. мења се и гласи:

„Позив за седницу, материјал за исту и извод из записника са претходне седнице доставља се најкасније седам дана пре дана одржавања седнице електронским путем свим одборницима на адресу електронске поште на отвореном корисничком налогу.“

Члан 29.

У члану 93. став 7. мења се и гласи:

„Изузетно, материјал се може одборницима уручити непосредно пре седнице, а који се односи на тачке дневног реда које су увршене у дневни ред по хитном поступку у смислу одредбе члана 146. овог пословника, извештаји надлежних радних тела и други предлози који су од стране овлашћених предлагача пристигли након заказивања седнице, односно најкасније 48 сати пре одржавања седнице а након што је материјал за седницу достаћен одборницима“.

Члан 30.

У члану 97. став 7. мења се и гласи:

„Ако се утврди да ни после одлагања седнице није присутна потребна већина одборника, председник обавештава одборнике да ће се одложена седница Скупштине одржати најкасније у року од седам дана од дана одлагања.“

Члан 31.

У члану 97а став 2. мења се и гласи:

„У случају да у току седнице дође до промене броја одборника, председник Скупштине ће наложити представницима Службе за скупштинске послове да омогуће поновно пријављивање присутних одборника.“

Члан 32.

У члану 97а став 3. се брише.

Члан 33.

У члану 98. став 2. мења се и гласи:

„Уколико извод из записника са претходне седнице Скупштине одборницима, из оправданих разлога, које образлаже председник Скупштине, није уручен до почетка седнице или им је уручен непосредно пре почетка седнице као и у случају да извод из записника не буде усвојен, о усвајању извода из записника одборници ће се изјашњавати на наредној седници Скупштине.“

Члан 34.

У члану 99. став 1. мења се и гласи:

„Скупштина одлучује о предложеном дневном реду већином гласова присутних одборника, јавним гласањем.“

Члан 35.

У члану 99. став 10. мења се и гласи:

„Председник Скупштине може, у току утврђивања дневног реда и у току седнице, ради ефикаснијег и рационалнијег рада предложити Скупштини спајање тачака дневног реда, о чему одлучује Скупштина већином присутних одборника јавним гласањем, ради заједничког претреса ако су решења у њима међусобно повезана а која се односе на сродне области, с тим што се одлучивање о сваком предлогу обавља посебно.“

Члан 36.

Члан 99. став 11. мења се и гласи:

„Скупштина може, у току седнице, без претреса, одлучити већином присутних одборника јавним гласњем да се изврше измене у редоследу разматрања појединих тачака дневног реда, на предлог председника Скупштине, сваког одборника и Градског већа.“

Члан 37.

У члану 100. после става 5. додаје се став 6. који гласи:

„По закључењу претреса по тачки дневног реда од стране председника Скупштине не може се нико пријављивати за даљу расправу“.

Члан 38.

У члану 101. став 1. мења се и гласи:

„На седници Скупштине има право да говори сваки одборник, градоначелник, заменик градоначелника, представник предлагача - извештач, чланови Градског већа као и извештачи по одређеним тачкама који су писаним или електронским путем позвани да присуствују седници, а чија имена председник Скупштине саопштава на почетку седнице“.

Члан 39.

У члану 103. после става 5. додаје се став 6. који гласи:

Када Скупштина одлучи да се о осам и више тачака дневног реда које су међусобно повезане води заједнички (обједињени) претрес време излагања, односно време трајања говора из ст. 1., 3. и 4. овог члана продужава се за 10 минута.

Ставови 6.7. 8. и 9. постају ставови 7. 8. 9. и 10.

Члан 40.

У члану 104. став 2. мења се и гласи:

„Ако се говорник не придржава тачке дневног реда у свом говору, председник ће га опоменути и позвати да се држи дневног реда. Уколико одборник настави да говори, председник ће му одузети реч.“

Члан 41.

У члану 105. став 3. мења се и гласи:

„Председник Скупштине ће ускратити право на реплику уколико нису испуњени услови из става 1. и 2. овог члана.“

Члан 42.

У члану 107а став 1. мења се и гласи:

„Одборник је дужан да користи електронски начин пријаве присуства на седници Скупштине. „

Члан 43.

У члану 107а став 2. мења се и гласи:

„Одборнику који злоупотреби електронски начин пријаве, пријављујући другог одборника или изврши злоупотребу електронског система на други начин, Скупштина ће на предлог председника јавним гласањем, већином од присутних одборника, донети одлуку да се изрекне мера искључења одборничке јединице.“

Члан 44.

У члану 107б став 1.брише се.

Став 2. постаје став 1., став 3. постаје став 2.

Члан 45.

Члан 108. став 2. мења се и гласи:

„Председник усмено предложи Скупштини да закључи претрес и пре него што је испрљена дискусија пријављених говорника, ако сматра да је питање довољно разјашњено.Такав предлог може поднети и сваки одборник. О овом предлогу Скупштина доноси одлуку јавним гласањем већином присутних одборника без претреса.“

Члан 46.

У члану 110. став 4. мења се и гласи:

„Ако се утврди да већина није присутна, председник Скупштине даје паузу од петнаест минута. Ако се и после паузе утврди да већина одборника није присутна председник ће донети одлуку о прекиду седнице скупштине, а прекинута седница ће се одржати у року од три дана од дана њеног прекида“.

Члан 47.

У члану 114. после става 1. додаје се став 2. који гласи:

„У салу где се одржавају седнице Скупштине забрањено је уношење оружја, коришћење електронских уређаја (мобилних телефона, камера, фото апарата и сл.)на начин којим се омета рад Скупштине, односно фотографисање и снимање присутних у сали, као и истицање провокативних и увредљивих плаката.“

Ставови 2., 3. и 4. постају ставови 3., 4. и 5.

Члан 48.

У члану 115. после алинеје 5. додаје се алинеја 6. која гласи:

„уколико у салу где се одржавају седнице Скупштине унесе оружје, користи електронске уређаје (мобилне телефоне, камере, фото апарате и сл.) на начин којим се омета рад Скупштине, односно фотографише и снима присутне у сали, као и ако истиче провокативне и увредљиве плакате.“

Члан 49.

У члану 116. став 2. мења се и гласи:

„Одборник коме је изречена мера одузимања речи, а који у време изрицања мере има реч, дужан је да одмах прекине излагање.“

Члан 50.

У члану 117. став 2. мења се и гласи:

„Мера удаљења са седнице изриче се одборнику и без претходно изречених мера опомене и одузимања речи, уколико салу где се одржавају седнице Скупштине унесе оружје, на непримерен начин вређа одборнике као и у случају физичког напада, односно другог сличног поступка којим се угрожава физички или морални интегритет учесника седнице у сали Скупштине, односно ако и након изречене мере опомене настави да фотографише и снима присутне у сали, као и да истиче плакате провокативне и увредљиве садржине.“

Члан 51.

Члан 118. мења се и гласи:

„Ако председник Скупштине не може да одржи ред на седници, одредиће кратак прекид седнице у трајању од десет минута. У току седнице, када оцени да је то оправдано, председник Скупштине може одредити паузу у трајању од петнаест минута“.

Члан 52.

У члану 122. став 5. мења се и гласи:

„Прекинута седница Скупштине одржаће се најкасније у року од три дана од дана њеног прекида.“

Члан 53.

У члану 123. став 1. мења се и гласи:

„Председник Скупштине може одредити паузу у току седнице Скупштине у трајању од петнаест минута да би се извршиле потребне консултације или прибавило мишљење.“

Члан 54.

У члану 125. став 5. мења се и гласи:

„За вођење записника одговоран је Секретар Скупштине.“

Члан 55.

Члан 127. мења се и гласи

„Аудио снимци седница Скупштине и фотокопије записника могу се, по захтеву шефова одборничких група и самосталних одборника, у електронском облику односно у папиру након усвајања, доставити одборничкој групи и самосталним одборницима, а представницима средстава јавног информисања само по писаном одобрењу председника.“

Члан 56.

У члану 132. став 4. мења се и гласи:

„За чување и објављивање аката са седница Скупштине одговоран је Секретар Скупштине.“

Члан 57.

У члану 148. став 3. мења се и гласи:

„Скупштина одмах по добијању предлога јавним гласањем већином присутних одборника одлучује о томе да ли предлог прихвата.“

Члан 58.

У члану 159. после става 4. додаје се став 5. који гласи:

„Представници средстава јавног информисања могу присуствовати седници Скупштине уколико су најкасније 48 сати пре одржавања седнице прибавили сагласност (потврду) председника Скупштине.“

Члан 59.

Члан 166. став 1. мења се и гласи:

„Аутентично тумачење Пословника доноси Скупштина града, на предлог Комисије за прописе Скупштине, која цени да је предлог за давање аутентичног тумачења оправдан, задужује Градску управу града Бора, да сачини предлог тумачења и доставља га Скупштини, а ако цени да захтев није оправдан извештава Скупштину која о томе одлучује.“

Члан 60.

Налаже се Комисији за прописе Скупштине града Бора да изради пречишћен текст Пословника Скупштине града Бора.

Члан 61.

Овај пословник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу града Бора".

Број: 110-2/2026-I

У Бору, 30. јануара 2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА БОРА

ПРЕДСЕДНИК,

Жикић Драган, с.р.

2

На основу члана 73. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, бр. 129/07, 83/14 – др. закон, 101/16 – др. закон, 47/18 и 111/21 – др. закон), члана 17. Закона о референдуму и народној иницијативи („Службени гласник РС“ бр. 111/21 и 119/21), члана 10. и 11. Одлуке о месним заједницама („Службени лист града Бора бр. 14/19) и члана 40. Статута града Бора („Службени лист града Бора бр. 3/19) Скупштина града Бора је на седници одржаној 30. јануара 2026. године, донела је

О Д Л У К У

о прихватању предлога бирача за образовање Месне заједнице „Борско језеро“

Члан 1.

Прихвата се предлог бр. 016-1/2026-I од 15. јануара 2026. године, 10% уписаних бирача са подручја Борског језера које је у границама Плана генералне регулације туристичког подручја Борско језеро Брестовачка бања за спровођење Саветодавног референдума ради изјашњења грађана за оснивање нове Месне заједнице „Борско Језеро“.

Члан 2.

Скупштина града Бора ће у року од 30 дана од дана доношења ове одлуке расписати Саветодавни референдум из члана 1. ове одлуке.

Члан 3.

Ова одлука ступа на снагу осам дана од дана објављивања у „Службеном листу града Бора“.

Број: 016-1/2026-I

У Бору, 30. јануара 2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА БОРА

ПРЕДСЕДНИК,

Жикић Драган, с.р.

3

На основу члана 2. став 3. тачка 10. и члана 4. став 3. Закона о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", бр. 88/11, 104/16, 95/18 и 94/24), члана 32. став 1. тачка 6., у вези са чланом 66. став 3. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 129/07, 83/14 - др. закон, 101/16 - др. закон, 47/18 и 111/21 - др. закон), члана 7. став 1. Закона о путевима ("Службени гласник РС", бр. 41/18 и 95/18 - др. закон, 92/23 – др. закон) и члана 40. Статута града Бора („Службени лист града Бора“ бр. 3/19) Скупштина града Бора, на седници одржаној 30. јануара 2026. године, донела је

О Д Л У К У

О УПРАВЉАЊУ, ЗАШТИТИ И ОДРЖАВАЊУ ОПШТИНСКИХ ПУТЕВА, УЛИЦА И НЕКАТЕГОРИСАНИХ ПУТЕВА

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ**Предмет****Члан 1.**

Овом одлуком уређује се обављање послова који се односе одржавање, заштиту, коришћење, развој и управљање општинским путевима и улицама, као и некатегорисаним путевима на територији града Бора (у даљем тексту: Град).

Под одржавањем улица и путева у градовима и другим насељима подразумева се извођење радова којима се обезбеђује несметано и безбедно одвијање саобраћаја и чува и унапређује употребна вредност улица, путева, тргова, платоа и сл.

Сви појмови употребљени у овој одлуци у мушком граматичком роду обухватају мушки и женски род лица на која се односе.

Дефиниције

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овој одлуци имају следеће значење:

1. општински пут је јавни пут који саобраћајно повезује територију општине, односно града, као и територију општине, односно града, са мрежом државних путева;
2. улица је јавни пут у насељу који саобраћајно повезује делове насеља;
3. некатегорисани пут је пут који је надлежни орган прогласио некатегорисаним путем и који је као такав уписан у јавне евиденције о непокретностима и правима на њима;
4. тротоар је посебно уређен део пута поред коловоза намењен првенствено за кретање пешака;
5. бициклистичка стаза је пут намењен за кретање бицикала;
6. прилазни пут је пут који омогућава власнику, односно непосредном држаоцу непокретности прилаз на јавни пут, односно некатегорисани пут поред којег се непокретност налази;
7. одржавање јавног пута је извођење радова и обављање услуга у оквиру постојећег путног земљишта којима се обезбеђује очување карактеристика пута у стању које је било у тренутку његове изградње или реконструкције и може бити редовно, рехабилитација и ургентно;
8. одржавање улица и путева у градовима и другим насељима је извођење радова којима се обезбеђује несметано и безбедно одвијање саобраћаја и чува и унапређује употребна вредност улица, путева, тргова, платоа и сл.

Категоризација општинских путева и улица

Члан 3.

Општински путеви и улице се категоришу на основу критеријума које прописује Влада.

На основу критеријума из става 1. овог члана Скупштина града Бора (у даљем тексту: Скупштина) доноси акт о категоризацији општинских путева и улица.

II УПРАВЉАЊЕ ОПШТИНСКИМ ПУТЕВИМА, УЛИЦАМА И НЕКАТЕГОРИСАНИМ ПУТЕВИМА

Делатност управљања

Члан 4.

Управљање општинским путевима, улицама и некатегорисаним путевима (у даљем тексту: локални путеви), као делатност од општег интереса, обухвата:

- 1) планирање, пројектовање, изградњу, реконструкцију, одржавање и заштиту локалних путева;
- 2) вршење инвеститорске функције на пројектовању, изградњи, одржавању и реконструкцији локалних путева;
- 3) организовање и обављање стручних послова на пројектовању, изградњи, реконструкцији, одржавању и заштити локалних путева;
- 4) уступање радова на пројектовању, изградњи, реконструкцији, одржавању и стручном надзору локалних путева;
- 5) организовање стручног надзора над изградњом, реконструкцијом, одржавањем и заштитом локалних путева;
- 6) организовање наплате и контролу наплате накнада за употребу локалних путева, вршење јавних овлашћења;
- 7) праћење стања пугне мреже;
- 8) заштиту локалних путева;

9) означавање локалних путева и вођење евиденције о локалним путевима и о саобраћајно-техничким подацима за те путеве;

10) управљање саобраћајем и организовање и обављање бројања возила на локалним путевима.

Управљач локалних путева

Члан 5.

Комуналну делатност управљања локалним и некатегорисаним путевима на територији Града обавља јавно предузеће које је управљач локалних путева - Јавно комунално предузеће за стамбене услуге "Бор" Бор (у даљем тексту: Управљач локалних путева).

Извештаји о извршеној контроли и о стању локалних путева

Члан 6.

Управљач локалних путева дужан је да најмање једном у току године, а најкасније до 1. септембра те године, поднесе годишњи извештај о извршеној контроли и оцени стања локалних путева којима управља.

Извештај се доставља Одељењу Градске управе града Бора (у даљем тексту: Градска управа) надлежном за послове из области саобраћаја (у даљем тексту: Одељење) и саобраћајној инспекцији Градске управе.

Плански акти Управљача локалних путева

Члан 7.

Управљач локалних путева доноси средњорочни план одржавања и заштите локалних путева и годишњи програм радова на одржавању и заштити локалних путева и појединачне студије, уз претходно прибављено мишљење Одељења.

Сагласност на акте из става 1. овог члана даје Градско веће града Бора (у даљем тексту: Градско веће).

Управљач локалних путева дужан је да годишњи програм радова на одржавању и заштити локалних путева којима управља, достави на сагласност најкасније до 1. новембра текуће године за наредну годину.

Начин одржавања и заштите локалних путева

Члан 8.

Управљач локалних путева дужан је да обезбеди трајно, непрекидно и квалитетно одржавање и заштиту пута, у циљу несметаног и безбедног одвијања саобраћаја.

При обављању делатности управљања локалним путевима, Управљач локалних путева дужан је да одржавање и заштиту локалних путева спроводи у складу са прописима донетим на основу закона којим се уређују путеви, као и да се стара о заштити животне средине.

Управљач локалних путева одговара за штету која настане корисницима локалних путева због пропуштања благовременог обављања радова на одржавању пута прописаних законом, односно због извођења радова супротно прописаним техничким условима и начину њиховог извођења.

Управљање саобраћајем на локалним путевима

Члан 9.

Управљач локалних путева дужан је да обезбеди управљање саобраћајем на локалним путевима у складу са прописима којима се уређује безбедност саобраћаја на путевима.

Евиденција о локалним путевима

Члан 10.

Управљач локалних путева дужан је да означава и води евиденције о локалним путевима.

Евиденције о локалним путевима садрже:

- 1) податке о путним правцима, улицама, саобраћајним чворовима и саобраћајним деоницама и
- 2) саобраћајно-техничке податке.

Повераване вршења јавних овлашћења**Члан 11.**

Управљачу локалних путева поверава се вршење јавних овлашћења која се односе на:

- 1) издавање услова за израду техничке документације за изградњу и реконструкцију саобраћајног прикључка на локални пут и доношење решења инвеститору о испуњености издатих услова;
- 2) издавање услова за израду техничке документације, односно за постављање линијског инфраструктурног објекта на локалном путу и заштитном појасу локалног пута (железничка инфраструктура, електроенергетски вод, нафтовод, гасовод, објекат висинског превоза, линијска инфраструктура електронских комуникација, водоводна и канализациона инфраструктура и др.) и доношење решења инвеститору о испуњености издатих услова;
- 3) издавање сагласности за одржавање спортске или друге приредбе на локалном путу;
- 4) издавање дозволе за обављање ванредног превоза на локалном путу;
- 5) издавање дозволе за прекомерно коришћење локалног пута;
- 6) издавање одобрења за постављање рекламних табли и панона;
- 7) издавање одобрења за постављање уређаја за обавештавање или оглашавање на локалном путу;
- 8) издавање сагласности за преусмеравање саобраћаја у случају обављања радова на изградњи, реконструкцији, одржавању и заштити локалног пута;
- 9) издавање сагласности и услова за прикључење прилазног пута на локални пут;
- 10) издавање сагласности за изградњу аутобуског стајалишта.

Акти из става 1. тач. 4), 5), 6), 7) и 8) овог члана издају се на основу претходно издатих саобраћајно-техничких услова.

Управљач локалних путева дужан је да одлучи по захтеву:

- 1) за издавање услова за израду техничке документације из става 1. тач. 1) и 2) овог члана - у року прописаном законом којим се уређују планирање и изградња;
- 2) за издавање сагласности, односно дозволе из става 1. тач. 3), 4) и 8) овог члана - у року од осам радних дана од дана подношења захтева;
- 3) за издавање дозволе, односно одобрења из става 1. тач. 5), 6), 7) и 9) овог члана - у року од 30 дана од дана подношења захтева;
- 4) за издавање сагласности за изградњу аутобуског стајалишта из става 1. тач. 10 овог члана - у року од петнаест дана од дана подношења захтева.

Против акта из става 1. овог члана може се изјавити жалба Градском већу у року од 15 дана од дана достављања тог акта.

Управљач локалних путева дужан је да о акту донетом у вршењу јавних овлашћења води евиденцију коју ажурира на дневном нивоу и објављује на својој интернет страници.

Члан 12.

Управљач локалних путева врши инвеститорску функцију на пројектовању и одржавању локалних путева или врши уступање радова на пројектовању, одржавању или стручном надзору локалних путева субјектима који испуњавају законом прописане услове за вршење наведених послова, а у складу са законом и интерним актом.

III ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ВРШИОЦА ДЕЛАТНОСТИ И КОРИСНИКА УСЛУГА**Члан 13.**

Вршилац комуналне делатности је дужан да обезбеди:

1. трајно и несметано обављање делатности одржавања улица и путева, а под условима и на начин уређен законом, прописима и стандардима донесеним на основу закона,

2. прописани или уговорени обим и квалитет одржавања улица и путева који подразумева тачност у погледу рокова, сигурност корисника, у складу са позитивним прописима,

3. предузимање мера одржавања, развоја и заштите комуналних објеката и опреме, који служе за обављање делатности одржавања улица и путева,

4. развој и унапређење квалитета обављања делатности одржавања улица и путева, као и унапређење организације и ефикасности рада.

Члан 14.

Спровођење поступка изјашњавања корисника о квалитету пружања комуналне услуге врши се у складу са чланом 6. Одлуке о комуналним делатностма („Сл. лист града Бора“, бр. 15/23).

Члан 15.

Корисник услуге у обавези је да:

- 1) не омета друге кориснике и не угрожава животну средину;
- 2) не угрожава објекте и опрему, који су у функцији обављања делатности одржавања улица и путева.

IV ФИНАНСИРАЊЕ ЛОКАЛНИХ ПУТЕВА**Извори финансирања****Члан 16.**

Финансирање одржавања и заштите локалног пута обезбеђује се из:

1. накнада за употребу локалног пута,
2. буџета Града и
3. других извора, у складу са законом.

V ЗАШТИТА ЛОКАЛНИХ ПУТЕВА И ВАНРЕДНИ ПРЕВОЗ**Остваривање заштите локалних путева****Члан 17.**

Заштита локалног пута остварује се кроз ограничавање интервенција и забрана на локалном путу, у заштитном појасу и у појасу контролисане изградње.

Мере за спречавање угрожавања стабилности пута**Члан 18.**

Ради спречавања угрожавања стабилности локалног пута и обезбеђивања услова за несметано одвијање саобраћаја и режима саобраћаја на локалном путу, носилац права службености на локалном путу, као и других права у складу са законом, може да изводи радове на локалном путу (грађење, односно постављање линијског инфраструктурног објекта на јавном путу), ако је за извођење тих радова прибавио услове и решење Управљача локалних путева, у складу са чланом 11. став 1. тачка 2) ове одлуке.

Забрана изградње у заштитном појасу**Члан 19.**

У заштитном појасу поред општинског пута ван насеља, забрањена је изградња грађевинских и других објеката, као и грађење и постављање постројења, уређаја и инсталација, осим изградње саобраћајних површина пратећих, функционалних садржаја општинског пута, као и постројења, уређаја и инсталација који служе потребама општинског пута и саобраћаја на општинском путу.

У заштитном појасу поред општинског пута ван насеља може да се гради, односно поставља линијски инфраструктурни објекат: железничка инфраструктура, електроенергетски вод, нафтовод, гасовод, објекат висинског превоза, линијска инфраструктура електронских комуникација, водоводна и канализациона инфраструктура

и слично, ако су за извођење тих радова прибављени услови и решење из члана 11. став 1. тачка 2) ове одлуке.

Управљач локалних путева дужан је да обезбеди стручни надзор над извођењем радова из става 2. овог члана.

Ширина заштитног појаса

Члан 20.

Заштитни појас са сваке стране општинског пута, ван насеља, износи пет метара ширине.

Изузетно од става 1. овог члана, заштитни појас може бити и веће ширине, ако је планским документом предвиђена изградња функционалних садржаја пута и пратећих садржаја пута за потребе корисника.

Одредбе става 1. овог члана у погледу ширине заштитног појаса примењује се и у насељима, осим ако то није другачије одређено планским документом.

Ограде, дрвеће и засади поред локалног пута

Члан 21.

Забрањено је подизање ограда, дрвећа и засада поред локалног пута на начин којим се омета захтевана прегледност локалног пута и угрожава безбедност саобраћаја.

Прегледност раскрсница локалног пута

Члан 22.

На раскрсници локалног пута са другим путем и на укрштању локалног пута са железничком пругом у истом нивоу, морају се обезбедити зоне захтеване прегледности у складу са техничким условима за пројектовање.

На растојању којим је одређена захтевана прегледност забрањено је подизати засаде, ограде и дрвеће, остављати предмете и материјале, постављати постројења и уређаје, градити објекте, односно вршити друге радње којима се омета прегледност локалног пута.

Власник, односно непосредни држалац земљишта, које се налази на растојању којим је одређена захтевана прегледност, дужан је да поступи по захтеву Управљача локалних путева и уклони засаде, ограде, дрвеће, предмете, материјале, постројења, уређаје и објекте из става 2. овог члана, у циљу обезбеђења захтеване прегледности пута.

Обавезе управљача инфраструктурног објекта постављеног на локални пут

Члан 23.

Лице које управља инфраструктурним објектом уграђеним, односно постављеним у локални пут, дужно је да одржава тај објекат на начин којим се не оштећује локални пут, односно не угрожава безбедност саобраћаја или не омета одржавање локалног пута.

Лице из става 1. овог члана дужно је да у року од осам дана пре почетка радова обавести Управљача локалних путева о радовима на одржавању објекта којим управља.

У случају оштећења, односно кvara објеката, постројења, уређаја, инсталација или водова из става 1. овог члана, лице које управља тим објектима, дужно је да без одлагања приступи отклањању оштећења, односно кvara и истовремено о предузетим радовима обавести Управљача локалних путева.

После отклањања оштећења, односно кvara на свом објекту, лице које управља тим објектом дужно је да отклони оштећење на локалном путу и врати га у првобитно и технички исправно стање.

Управљач локалних путева дужан је да по пријему обавештења из ст. 2. и 3. овог члана обезбеди стручни надзор над извођењем радова из ст. 1. и 3. овог члана.

Трошкове извођења радова и ангажовања стручног надзора из ст. 1, 3, 4. и 5. овог члана сноси лице из става 1. овог члана.

Заштитна ограда поред локалног пута

Члан 24.

Ради несметаног и безбедног одвијања саобраћаја и заштите локалног пута од оштећења, на местима на којима се окупљају грађани у великом броју или постоје интензивни пешачки токови (спортски стадиони, сајмишта, школе, јавни локали и сл.) или на местима која се користе за држање стоке у већем броју (пашњаци, ергеле и сл.), а која се налазе поред локалног пута са великом густином саобраћајног тока, поставља се одговарајућа ограда којом се то место одваја од локалног пута ако Управљач локалног пута утврди потребу за њеним постављањем.

Постављањем оgrade из става 1. овог члана не сме се умањити захтевана прегледност на локалном путу.

Управљач локалних путева одређује услове и начин постављања и одржавања оgrade из става 1. овог члана.

Ограду су дужни да поставе и одржавају непосредни држаоци земљишта или објеката из става 1. овог члана.

Ако непосредни држаоци земљишта или објеката не поставе или не одржавају ограде, постављање, односно одржавање извршиће Управљач локалних путева о њиховом трошку.

Саобраћајни прикључак на локални пут

Члан 25.

Саобраћајни прикључак на локални пут гради се у складу са законом којим се уређује планирање и изградња и на основу издатих услова и решења из члана 11. став 1. тачка 1) ове одлуке.

Уколико се у зони изграђеног саобраћајног прикључка на локални пут, за чију изградњу је прибављено решење о испуњености услова Управљача локалних путева, промене саобраћајни захтеви (оптерећење, структура, врста и режим тока) врши се реконструкција саобраћајног прикључка тако да се елементи саобраћајног прикључка прилагоде новонасталим саобраћајним захтевима.

Одлуку о прилагођавању саобраћајног прикључка потребама одвијања саобраћаја на локалном путу доноси Управљач локалних путева.

Трошкове израде техничке документације, прибављања локацијских услова, грађевинске и употребне дозволе за реконструкцију саобраћајног прикључка, као и трошкове набавке и постављања саобраћајне сигнализације и опреме из става 2. овог члана сноси непосредни држалац непокретности која се прикључује на локални пут.

Техничком прегледу изграђеног саобраћајног прикључка из става 2. овог члана присуствује овлашћени представник Управљача локалних путева.

Укрштање или прикључивање земљаног и прилазног пута на локални пут

Члан 26.

Земљани пут, који се укршта или прикључује на јавни локални пут мора се изградити са тврдом подлогом или са истим коловозним застором као и јавни пут са којим се укршта, односно на који се прикључује, у ширини од најмање 10 метара за општински пут и улицу, рачунајући од ивице коловоза јавног пута.

На начин из става 1. овог члана мора се изградити и прилазни пут који се прикључује на јавни пут.

Заштита локалног пута од спирања и одроњавања

Члан 27.

Ради заштите локалног пута од спирања и одроњавања, Управљач локалних путева дужан је, ако природа земљишта допушта, да косине усека, засека и насипа, као и путно земљиште осигура хортикултурним и другим мерама, тако да се не умањује захтевана прегледност и безбедност саобраћаја на локалном путу.

Засади из става 1. овог члана морају се уредно одржавати и обнављати.

Постављање реклама на локалном путу и заштитном појасу пута

Члан 28.

Рекламне табле, рекламни панони, уређаји за обавештавање или оглашавање могу се постављати на општинском путу и поред тог пута на удаљености од пет метара, мерено са спољне стране од ивице коловоза.

Мере забране предузимања одређених активности на путу

Члан 29.

На локалном и некатегорисаном путу забрањено је:

- 1) трајно заузимање пута, а привремено заузеће пута је могуће, уз претходно прибављену сагласност Управљача локалних путева;
- 2) извођење радова на путу који нису у вези са изградњом, реконструкцијом, одржавањем и заштитом пута, без сагласности Управљача локалних путева;
- 3) извођење радова носилаца права службености и других права установљених на путу којима се оштећује пут или угрожава несметано и безбедно одвијање саобраћаја;
- 4) испуштање вода, отпадних вода и других течности на пут;
- 5) спречавање отицања вода са пута, а посебно из путног јарка и из пропуста кроз труп пута и спречавање даљег отицања вода ка њиховим реципијентима;
- 6) просипање, остављање или бацање материјала, ствари и смећа на пут;
- 7) замашћивање пута мазивима или другим сличним материјама;
- 8) постављање и коришћење светла или других уређаја, односно предмета на путу и поред пута којима се омета безбедно одвијање саобраћаја на путу;
- 9) извођење пољопривредних радова на банкинама, косинама и путном земљишту;
- 10) вучење предмета, материјала, оруђа и других врста терета по путу (греде, балвани, гране, камени блокови, плугови, дрљаче и сл.);
- 11) спуштање низ косине засека, усека и насипа пута, дрвене грађе, дрва за огрев, камења и другог материјала;
- 12) паљење траве и другог растиња на путу, као и отпадних предмета и материјала;
- 13) паљење траве и другог растиња на земљишту суседа пута, уколико се тиме угрожава безбедност одвијања саобраћаја и умањује захтевана прегледност на путу;
- 14) кочење запрежних возила спречавањем окретања точкова;
- 15) укључивање возила на пут и искључивање са пута ван прикључка или укрштаја;
- 16) заустављање или остављање возила којим се омета коришћење пута;
- 17) нерегулисано вођење бујичних водотокова који могу да оштете пут;
- 18) отварање пролаза за возила и пешаке на жичаним оградама пратећих садржаја поред аутопута;
- 19) свако друго чињење којим се оштећује или би се могао оштетити пут, умањити захтевана прегледност, омета одвијање саобраћаја, односно угрожава безбедно одвијање саобраћаја на путу.

Мере ради спречавања оштећења локалног пута и ради спречавања ометања безбедног одвијања саобраћаја

Члан 30.

Управљач локалних путева дужан је да у обављању послова заштите локалног и некатегорисаног пута свакодневно спроводи активности на утврђивању заузећа локалног и некатегорисаног пута, бесправног

извођења радова на локалном и некатегорисаном путу и у заштитном појасу и свих других чињења којима се битно оштећује или би се могао оштетити локални и некатегорисани пут или ометати безбедно одвијање саобраћаја на путу.

Управљач локалних путева, у случајевима из става 1. овог члана, дужан је да без одлагања, поднесе Одељењу надлежном за инспекцијске послове писани захтев који се заснива на тачном и потпуном чињеничном стању, ради спровођења инспекцијских мера.

Захтев из става 2. овог члана садржи изјаву овлашћеног представника Управљача локалних путева и податке из евиденције о локалним, односно некатегорисаним путевима.

Мера ограничења коришћења локалног пута

Члан 31.

Управљач локалних путева дужан је да код Одељења покрене поступак за ограничавање коришћења локалног пута, ако је локални пут у таквом стању да:

- 1) саобраћај није могућ или је могућ саобраћај само појединих врста возила;
- 2) саобраћај појединих врста возила може бити штетан за локални пут;
- 3) ако то захтевају основани разлози који се односе на заштиту локалног пута и безбедност саобраћаја.

Истовремено са покретањем поступка из става 1. овог члана Управљач локалних путева дужан је да предузме мере обезбеђења јавног пута постављањем саобраћајне сигнализације.

Управљач локалних путева о предузетим мерама обавештава министарство надлежно за унутрашње послове, а јавност путем средстава јавног информисања.

Постављену саобраћајну сигнализацију Управљач локалних путева уклања по престанку околности из става 1. овог члана.

Режим саобраћаја у зимском периоду

Члан 32.

Управљач локалних путева најкасније до 1. октобра текуће године покрене поступак за доношење решења о техничком регулисању саобраћаја за период од 1. новембра текуће календарске године до 1. априла наредне календарске године (у даљем тексту: зимски период).

Одељење доноси решење из става 1. овог члана најкасније до 15. октобра текуће календарске године.

Саставни део решења из става 2. овог члана је План зимског одржавања локалних путева који доноси Управљач локалних путева и који садржи програм активности на зимском одржавању, са приказом локација на које се врши постављање саобраћајних знакова за зимски период.

Управљач локалних путева дужан је да путем средстава јавног информисања благовремено обавести учеснике у саобраћају о измени режима саобраћаја на локалним путевима у зимском периоду.

Управљач локалних путева дужан је да о постављеној саобраћајној сигнализацији у складу са изменом режима саобраћаја из става 1. овог члана обавести министарство надлежно за унутрашње послове и саобраћајну инспекцију.

Ванредни превоз

Члан 33.

Ванредни превоз је превоз возилом, односно скупом возила која сама или са теретом прекорачују прописима дозвољено осовинско оптерећење, највећу дозвољену укупну масу, ширину, дужину или висину.

Ванредни превоз може се вршити на локалном путу на основу дозволе коју на захтев власника, односно корисника возила, издаје Управљач локалних путева за сваки појединачни превоз, односно више превоза.

Дозволом из става 2. овог члана одређује се начин и услови превоза, као и износ накнаде за ванредни превоз.

Евиденцију о издатим дозволама за ванредни превоз води Управљач локалних путева у писаној, односно електронској форми.

Евиденција из става 4. овог члана садржи податке о превознику којем је издата дозвола (назив и седиште превозника), податке о врсти издате дозволе, броју под којим је дозвола издата, датуму издавања и року важења дозволе, као и податке о јавном путу на коме се обавља ванредни превоз.

Управљач локалних путева дужан је да на својој интернет страници објављује евиденцију о издатим дозволама за ванредни превоз, ажурирану на дневном нивоу.

Ванредни превоз се може обавити без дозволе за ванредни превоз, у случају када се превоз обавља за потребе одбране земље или за потребе спречавања и отклањања последица елементарних непогода и других несрећа, или када се превоз обавља за извршавање задатака из делокруга министарства надлежног за послове одбране, министарства надлежног за унутрашње послове, односно службе за ванредне ситуације, који су дужни да обављање ванредног превоза пре почетка усагласе за Управљачем локалних путева.

Ванредни превоз се мора обављати на прописан начин и у складу са условима утврђеним у дозволи за ванредни превоз.

Лице које обавља ванредни превоз дужно је да надокнади штету Управљачу локалних путева која је настала услед обављања ванредног превоза на локалном путу.

Контролу ванредног превоза на локалном путу врши саобраћајни инспектор и овлашћено службено лице министарства надлежног за унутрашње послове.

Мерење осовинских оптерећења, укупне масе и димензија возила која саобраћају на локалном путу, врши Управљач локалних путева уз присуство саобраћајног инспектора.

локалном путу и одређује место паркирања возила до прибављања дозволе.

За време трајања искључења из саобраћаја забрањено је коришћење возила које је у вршењу контроле искључено из саобраћаја, осим до одређеног места паркирања.

Дозволу за ванредни превоз Управљач локалних путева не може издати ако лице које обавља ванредни превоз није измирило трошкове који су настали при претходно обављеним ванредним превозима.

Прекомерна употреба локалног пута Члан 34.

Прекомерна употреба локалног пута подразумева привремено или трајно учешће тешких теретних возила у проценту већем од 50% у односу на укупан број теретних возила на одређеном локалном путу или његовом делу, који се обавља за потребе лица које изводи радове на изградњи или реконструкцији или обавља привредну делатност чија природа захтева тако извршене превозе (експлоатација камена, минерала, угља, дрвета и сл.).

Под тешким теретним возилима из става 1. овог члана, сматрају се возила укупне масе веће од 7,5 тона.

Правна или физичка лица чије обављање привредне делатности захтева прекомерну употребу локалног пута теретним возилима, плаћају накнаду за прекомерну употребу локалног пута, његовог дела или путног објекта.

Уклањање или означавање ствари, материја или возила са локалног пута

Члан 35.

Лице које је власник, односно држалац ствари, материја или возила са кога потичу ствари, односно материје, које су се нашле на локалном путу и које могу оштетити локални пут или угрозити безбедност саобраћаја, дужно је да их без одлагања уклони или означи.

Ако лице које је власник, односно држалац ствари, материја или возила са кога потичу, не поступи на начин прописан у ставу 1. овог члана, Управљач локалних путева дужан је да предузме мере да се ствари, односно материје уклоне или означи, у року који не може бити дужи од 12 сати.

Трошкове уклањања ствари и материја са јавног пута, односно њихово означавање из става 2. овог члана сноси лице из става 1. овог члана.

Уклањање ствари и материја са јавног пута мора бити извршено без наношења штете локалном путу.

Означавање и уклањање онеспособљеног возила за даљу вожњу

Члан 36.

Лице које је возач, власник или држалац онеспособљеног возила за даљу вожњу на локалном путу, дужно је да ради безбедног одвијања саобраћаја, одмах означи возило на начин одређен прописима о безбедности саобраћаја и предузме мере да се возило у најкраћем року, који не може бити дужи од два сата, уклони са локалног пута.

Ако лице које је возач, власник или држалац онеспособљеног возила за даљу вожњу на локалном путу, не поступи на начин прописан у ставу 1. овог члана, Управљач локалних путева је дужан да одмах предузме мере за означавање, односно уклањање тог возила у року који не може бити дужи од два сата од истека рока из става 1. овог члана.

Трошкове уклањања возила са јавног пута, односно њиховог означавања из става 2. овог члана сноси лице које је возач, власник или држалац онеспособљеног возила за даљу вожњу на локалном путу.

Уклањање возила са локалног пута мора бити извршено без наношења штете локалном путу.

Одржавање спортске, односно друге приредбе на локалном путу

Члан 37.

Забрањено је одржавање спортских или других приредби на путу.

Изузетно, спортска или друга приредба на путу се може одржати када Полицијска управа Бор изда дозволу за њено одржавање.

Уколико је приликом одржавања спортских или других приредби на путу потребно обуставити саобраћај или извршити друге измене у режиму саобраћаја, дозвола се издаје уз претходно прибављено решење Одељења и сагласност управљача пута.

Обавештавање о стању и проходности путева

Члан 38.

Управљач локалних путева дужан је да благовремено и на погодан начин обавештава јавност и кориснике путева о стању и проходности локалних путева, а у случају предвиђених ограничења, односно обустава саобраћаја на локалном путу, у року од 48 сати пре почетка примене наведених мера.

Обустава саобраћаја

Члан 39.

Одељење доноси решење о обустави саобраћаја или обустави саобраћаја одређене врсте возила на локалном

путу, његовом делу или путном објекту, на захтев Управљача локалних путева, у следећим случајевима:

1) ако се локални пут налази у таквом стању да се на њему не може одвијати саобраћај или се не може одвијати саобраћај одређене врсте возила;

2) ако би учешће одређених категорија возила у саобраћају наносило штету локалном путу, његовом делу или путном објекту;

3) ако то захтева извођење радова на реконструкцији и одржавању локалног пута;

4) ако то захтевају други разлози заштите локалног пута и безбедности саобраћаја на локалном путу.

Обустава саобраћаја на локалном путу, његовом делу или путном објекту, може бити привремена, а обустава саобраћаја за одређене врсте возила на локалном путу, његовом делу или путном објекту, може бити привремена или стална.

Управљач локалних путева дужан је да обавести територијално надлежну организациону јединицу министарства надлежног за унутрашње послове о обустави саобраћаја из става 1. овог члана.

Примена мера за уклањање снега и леда

Члан 40.

Примена мера за уклањање снега и леда на коловозу локалног пута на територији Града из члана 39. став 2. тачка 14) врши се на основу Програма зимског одржавања локалних путева који доноси Градско веће на предлог Управљача локалних путева најкасније до 1. новембра текуће године за наредну годину.

Програм зимског одржавања локалних путева садржи активности на зимском одржавању, а нарочито:

- саобраћајне површине на којима се врши чишћење и уклањање снега и леда (осим саобраћајних површина паркиралишта),
- врсту, обим и динамику радова по насељеним местима,
- приоритете,
- дежурство,
- локације за одлагање снега,
- висину средстава потребних за реализацију,
- приказ локација на које је потребно у зимском периоду поставити саобраћајне знакове.

Програм зимског одржавања локалних путева садржи и план мера за уклањање снега и леда на заштићеним подручјима проглашенима од стране Града (у даљем тексту: заштићена подручја).

Надзор над спровођењем мера из Програма зимског одржавања локалних путева на територији Града врши Управљач локалних путева.

Уклањање снега и леда на саобраћајним површинама јавних паркиралишта обавеза је вршиоца комуналне делатности управљања јавним паркиралиштима.

Уклањање снега и леда са тротоара испред зграда и других објеката, односно са других површина унутар или око објеката јавне намене и са површина у јавном коришћењу уређује се посебном одлуком којом се уређује комунални ред.

Радови на јавним путевима (грађење, односно постављање водовода, канализације, топловода, телекомуникационих и електро водова, инсталација, постројења и других инфраструктурних објеката) могу се изводити само уз предходно прибављену сагласност, за извођење тих радова, од управљача пута.

VI ОДРЖАВАЊЕ ЛОКАЛНИХ И НЕКАТЕГОРИСАНИХ ПУТЕВА

Одржавање локалних путева

Члан 41.

Одржавање локалних путева обухвата редовно одржавање, рехабилитацију и ургентно одржавање.

При извођењу радова на одржавању локалних путева Управљач локалних путева дужан је да омогући безбедно одвијање саобраћаја.

При обављању делатности одржавања локалних и некатегорисаних путева и улица, вршилац комуналне делатности је дужан да обезбеди минималне кадровске и техничке капацитете прописане Уредбом о начину и условима за отпочињање обављања комуналних делатности ("Службени гласник РС", бр. 13/18, 66/18 и 51/19).

Редовно одржавање локалних путева

Члан 42.

Редовно одржавање обухвата скуп активности, мера и радова, који се предузимају током дела или целе календарске године, на путној мрежи или на појединим деоницама пута, ради одржавања и очувања функционалне исправности локалног пута, путних објеката, саобраћајне сигнализације и опреме пута.

Радови на редовном одржавању локалног пута јесу нарочито:

- 1) преглед, утврђивање и оцена стања пута и путног објекта;
- 2) местимично поправљање оштећења коловозне конструкције и осталих елемената пута;
- 3) местимична површинска обрада коловозног застора;
- 4) чишћење коловоза и осталих елемената пута у границама путног земљишта;
- 5) одржавање и уређење банкина и берми;
- 6) одржавање косина насипа, усека и засека;
- 7) чишћење и одржавање јаркова, ригола, пропуста и других делова система за одводњавање пута;
- 8) замена деформисаних, дотрајалих или привремених пропуста за воду;
- 9) поправка, замена, допуна и обнављање саобраћајне сигнализације и опреме;
- 10) редовно чишћење и одржавање саобраћајне сигнализације и опреме;
- 11) замена, допуна и обнављање оштећене или дотрајале опреме пута и објеката и опреме за заштиту пута, саобраћаја и околине;
- 12) чишћење опреме пута и објеката и опреме за заштиту пута, саобраћаја и околине;
- 13) уређивање зелених површина у путном земљишту (кошење траве, крчење шибља и сечење дрвећа);
- 14) примена мера за уклањање снега и леда на коловозу локалног пута и саобраћајним површинама аутобуских стајалишта и паркиралишта;
- 15) местимично поправљање коловозне конструкције

- 16) крпљење хладном масом и ризлом.

Радови на редовном одржавању локалних и некатегорисаних путева спроводе се у складу са донетим Програмима летњег и зимског одржавања локалних и некатегорисаних путева које доноси Градско веће по предлогу Управљача путева.

Управљач локалних путева дужан је да изради саобраћајни пројекат који садржи начине обезбеђења зона радова на редовном одржавању јавног пута.

Управљач локалних путева Одељењу подноси захтев за доношење решења о техничком регулисању саобраћаја чији је саставни део саобраћајни пројекат из става 3. овог члана.

Управљач локалних путева поставља привремену саобраћајну сигнализацију и опрему на основу решења о техничком регулисању саобраћаја које издаје Одељење.

Решење из става 4. овог члана издаје се са роком важења од годину дана од дана издавања решења.

Радове на чишћењу и одржавању јавне хигијене на путевима, улицама и тротоарима ван зимског периода врши ЈКП "3. октобар" Бор.

Радове на чишћењу и одржавању објеката који припадају водоводној или канализационој мрежи на локалним и некатегорисаним путевима врши ЈКП "Водовод" Бор.

Рехабилитација локалног пута

Члан 43.

Рехабилитација локалног пута јесте врста одржавања тј. извођење радова на локалном путу и путном објекту у границама путног земљишта, ради очувања карактеристика локалног пута у истом или приближно истом стању које је било у тренутку његове изградње или последње реконструкције.

Радови на рехабилитацији локалног пута нарочито обухватају:

1) обнављање и замену дотрајалих коловозних конструкција, односно њених делова а нарочито наношење новог асфалтног слоја одређене носивости по целој ширини постојећег коловоза;

2) постављање шљунчаног, односно туцаничког застора на неасфалтираним путевима;

3) обраду површине односно корекцију облика постојећег коловозног застора или заптивање;

4) замену сложених дилатационих справа, изолације, коловоза, ограда, сливника, лежишта, оштећених секундарних елемената и дотрајалих пешачких стаза на мостовима, надвожњацима, подвожњацима и вијадуктима;

5) постављање система, опреме и уређаја којима се обезбеђује управљање саобраћајем у складу са прописима о безбедности саобраћаја на путевима, а за чије постављање није потребно прибавити грађевинску дозволу;

6) обнављање антикорозивне заштите челичних конструкција мостова, надвожњака, подвожњака и вијадуката;

7) замену или поправку постојећих дренажних система и хидроизолације у тунелима и поправке тунелске облоге;

8) поправку оштећених потпорних, обложних и порталних зидова;

9) замену дренажних и система за одводњавање локалног пута и путног објекта.

Радови из става 1. овог члана изводе се на основу техничког описа уз предмер радова.

Управљач локалних путева 15 дана пре почетка радова обавештава Одељење о намери извођења радова на рехабилитацији уз достављање техничког описа и предмера и предрачуна радова, као и захтева за доношење решења о техничком регулисању саобраћаја чији је саставни део саобраћајни пројекат, уколико је потребна измена режима саобраћаја.

Управљач локалних путева је дужан да образује комисију која врши технички преглед изведених радова на рехабилитацији.

Управљач локалних путева дужан је да Одељењу достави извештај о изведеним радовима на рехабилитацији локалног пута оверен од стране стручног надзора са записником о извршеном техничком прегледу изведених радова, у року од 30 дана од дана завршетка радова.

Ургентно одржавање

Члан 44.

Радови на ургентном одржавању локалних путева обухватају радове који се морају хитно извести ради отклањања штетних последица насталих елементарним непогодама и другим несрећама, ванредним и непредвиђеним околностима и обезбеђивања проходности пута и безбедног одвијања саобраћаја.

Ако је због елементарних непогода и других несрећа проглашена ванредна ситуација у складу са прописима којима се уређују ванредне ситуације, та одлука се односи на све јавне путеве који се налазе на територији на којој је проглашена ванредна ситуација.

Управљач локалних путева је дужан да у року од три дана од почетка радова на ургентном одржавању обавести Саобраћајну инспекцију уз приложени опис узрока и предузетих мера.

Уколико Саобраћајна инспекција процени да обим и врста предузетих радова превазилази хитне радове упутитиће Управљача локалних путева на примену одредаба закона којима се уређују послови на изградњи и реконструкцији путева.

Управљач локалних путева дужан је да обезбеди саобраћајни пројекат који садржи начине обезбеђења зона радова на ургентном одржавању локалног пута.

Одељење на захтев Управљача локалних путева доноси решење о техничком регулисању саобраћаја, чији је саставни део саобраћајни пројекат из става 5. овог члана.

Решење из става 6. овог члана издаје се са роком важења од годину дана.

Саобраћајна инспекција може дати обавезујуће налоге за предузимање додатних мера заштите зоне радова.

Режим одвијања саобраћаја за време извођења радова на одржавању

Члан 45.

Радови на одржавању локалног пута по правилу се изводе тако да се не обуставља саобраћај на локалном путу.

Ако се радови из става 1. овог члана не могу извести без обуставе саобраћаја на локалном путу, на захтев Управљача локалних путева Одељење доноси решење о обустави саобраћаја, по претходно прибављеном мишљењу министарства надлежног за унутрашње послове и претходно прибављеној сагласности управљача јавног пута на који се преусмерава саобраћај.

Саставни део решења из става 2. овог члана је саобраћајни пројекат.

У случају обуставе саобраћаја из става 2. овог члана, Управљач локалних путева дужан је да путем средстава јавног информисања обавести јавност 48 сати пре почетка обуставе саобраћаја.

Одржавање појединих елемената пута

Члан 46.

Додатне елементе, објекте и опрему јавног пута (тротоар, раскрснице за потребе насеља, простори за паркирање, јавна расвета, светлосна и друга сигнализација за потребе насеља, бицикличке стазе, пешачке стазе и сл.), који су изграђени за потребе насеља, одржава Град, путем Управљача локалних путева.

Град може закључити уговор са управљачем државног пута, којим се ближе уређују међусобна права и обавезе у погледу одржавања додатних елемената, објеката и опреме државног пута из ст. 1. овог члана.

Аутобуска стајалишта изграђена ван коловоза државног пута у насељу, одржава Град, путем Управљача локалних путева.

Одржавање некатегорисаних путева

Члан 47.

Одржавање некатегорисаних путева обухвата постављање шљунчаног, односно туцаничког застора, нивелисање и равнање.

О одржавању некатегорисаних путева стара се Управљач локалних путева.

VII ПОСЕБНИ ЗАХТЕВИ КОЈЕ ЛОКАЛНИ ПУТ МОРА ДА ИСПУНИ СА АСПЕКТА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

Провера безбедности саобраћаја на локалном путу

Члан 48.

Управљач локалних путева мора да обезбеди проверу безбедности саобраћаја на локалном путу (у даљем тексту: Провера), и то циљане Провере за деонице локалних путева највећег ризика, према мапи ризика путева и улица.

О Провери се сачињава извештај.

Управљач локалних путева мора покренути процедуру за отклањање недостатака по прихваћеним препорукама из извештаја у року од 90 дана од дана добијања извештаја.

У случају немогућности поступања по препорукама из извештаја, Управљач локалних путева је дужан да у року од 30 дана од добијања извештаја образложи евентуално непоступање Одељењу.

Одељење упућује информацију Градском већу које закључком прихвата или не прихвата образложење Управљача локалних путева и даје предлог мера. Управљач локалних путева дужан је да поступи по закључку Градског већа.

Мапирање ризика, идентификација и рангирање опасних места

Члан 49.

Управљач локалних путева дужан је да најмање једном у периоду од пет година обезбеди пројекте мапирања ризика за утврђивање деоница највећег ризика (у даљем тексту: Мапирање ризика), односно пројекте идентификације и рангирања опасних места (црне тачке) на локалним путевима.

За најризичнија опасна места и деонице Управљач локалних путева дужан је да детаљно сагледа проблеме безбедности саобраћаја и предузме мере за отклањање ризика.

Независна оцена утицаја пута на саобраћајне незгоде са погинулим лицима

Члан 50.

У случају настанка саобраћајне незгоде са најмање једним погинулим лицем, Управљач локалних путева дужан је, да у складу са законом, обезбеди независну оцену доприноса локалног пута настанку, односно последицама саобраћајне незгоде (у даљем тексту: Независна оцена), у року од 30 дана од дана доставе извештаја о саобраћајној незгоди од стране министарства надлежног за унутрашње послове.

Управљач локалних путева дужан је да Независну оцену, у року од 30 дана од дана пријема исте, достави Саобраћајној инспекцији.

На основу Независне оцене у којој је утврђено да је локални пут допринео настанку, односно последицама саобраћајне незгоде, Управљач локалних путева у року од 60 дана од добијања Независне оцене, предузима мере ради унапређења безбедности пута и спречавања настанка саобраћајних незгода, односно тежих последица саобраћајних незгода.

VIII НАЧИН ОБЕЗБЕЂИВАЊА КОНТИНУИТЕТА У ОБАВЉАЊУ ДЕЛАТНОСТИ ОДРЖАВАЊА УЛИЦА И ПУТЕВА И ОБАВЕЗЕ ВРШИОЦА КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ У СЛУЧАЈУ ПЛАНИРАНИХ И НЕПЛАНИРАНИХ ПРЕКИДА У ОБАВЉАЊУ ДЕЛАТНОСТИ ОДРЖАВАЊА УЛИЦА И ПУТЕВА

Члан 51.

Вршилац комуналне делатности је дужан да у средствима јавног информисања или на други погодан начин обавести кориснике о планираним или очекиваним сметњама и прекидима, који ће настати или могу настати у обављању делатности одржавања улица и путева, најкасније 24 сата пре очекиваног прекида.

Члан 52.

У случају наступања непланираних или неочекиваних поремећаја или прекида у обављању делатности одржавања улица и путева, Вршилац комуналне делатности је дужан да одмах о томе обавести Градско веће и да истовремено предузме мере за отклањање узрока поремећаја.

Уколико вршилац комуналне делатности то не учини у року који одреди јединица локалне самоуправе, надлежни орган управе јединице локалне самоуправе има право да предузме мере за хитну заштиту комуналних објеката и друге имовине која је угрожена на терет вршиоца комуналне делатности.

Члан 53.

По пријему обавештења о непланираном прекиду обављања, односно по утврђивању поремећаја или прекида у обављању делатности одржавања улица и путева, Градско веће је дужно да:

1. одреди ред првенства и начин пружања услуга оним корисницима код којих би услед прекида настала опасност по живот и рад грађана или рад правних и физичких лица, или би настала значајна, односно ненадокнадива штета,

2. предузме мере за хитну заштиту комуналних објеката и друге имовине која је угрожена и

3. утврди разлоге и евентуалну одговорност за поремећај, односно прекид обављања делатности одржавања улица и путева, као и одговорност за учињену штету.

Члан 54.

У случају поремећаја или прекида у обављању делатности одржавања улица и путева, као и у случају штрајка запослених код Вршиоца комуналне делатности, Градско веће предузима оперативне и друге мере којима ће се обезбедити услови за несметан рад и пословање Вршиоца комуналне делатности и обављање делатности одржавања улица и путева у складу са законом и овом одлуком.

IX НАДЗОР

Надзор над применом ове одлуке

Члан 55.

Надзор над применом одредаба ове одлуке врши Одељење.

Инспекцијски надзор

Члан 56

Инспекцијски надзор на спровођењем одредаба ове одлуке врши Одељење Градске управе надлежно за инспекцијске послове.

Права и дужности саобраћајне инспекције

Члан 57.

У вршењу инспекцијског надзора над применом прописа којима се уређује заштита локалних путева, саобраћајни инспектор, осим законом прописаних права и дужности, има право и дужност да проверава:

1) радове на одржавању и заштити локалног пута, његовог дела и путног објекта;

2) техничку и другу документацију за одржавање локалног пута, његовог дела и путног објекта;

3) испуњеност услова прописаних за лица која врше послове пројектовања, техничке контроле техничке документације, руковођења извођењем радова и вршења стручног надзора на одржавању локалног пута, његовог дела и путног објекта;

4) стање локалног пута, његовог дела и путног објекта;

5) правилно одржавање локалног пута, његовог дела и путног објекта у складу са техничким и другим прописима и условима којима се осигурава способност локалног пута, његовог дела и путног објекта за несметано и безбедно одвијање саобраћаја;

6) услове одвијања саобраћаја на локалном путу;

7) да ли се правилно и редовно спроводе прописане мере заштите локалног пута;

8) примену техничких прописа, стандарда и норми квалитета приликом извођења радова и употребе материјала при одржавању локалног пута;

9) да ли извођач радова на рехабилитацији локалног пута, његовог дела и путног објекта води књигу инспекције и грађевински дневник на прописани начин;

10) да ли се ванредни превоз на локалном путу врши са дозволом, односно у складу са условима прописаним дозволом;

11) да ли је спроведена Провера, Мапирање ризика, идентификација и рангирање опасних места и Независна оцена, на прописани начин.

У вршењу контроле из члана 31. ове одлуке саобраћајни инспектор има право да на локалним путевима зауставља возила, осим возила Војске Србије, возила хитне помоћи и возила министарства надлежног за унутрашње послове.

Заустављање возила из става 2. овог члана врши се истицањем стоп таблеце, чији изглед је прописан законом којим се уређују путеви.

Возач је дужан да заустави возило ако саобраћајни инспектор из става 2. овог члана истакне стоп таблицу.

Овлашћења саобраћајне инспекције

Члан 58.

У вршењу инспекцијског надзора саобраћајни инспектор је овлашћен да:

1) забрани извршење радова који се изводе противно закону и другим прописима, техничким прописима и стандардима и нормама квалитета приликом извођења радова и употребе материјала при одржавању локалног пута, његовог дела и путног објекта, противно условима одвијања саобраћаја на локалном путу, његовом делу и путном објекту или противно прописаним мерама заштите локалног пута, његовог дела и путног објекта;

2) предложи Одељењу обуставу саобраћаја одређене категорије возила на локалном путу, његовом делу или путном објекту;

3) наложи отклањање насталих недостатака на локалном путу, његовом делу или путном објекту, услед непредвиђених и непланираних околности којима се угрожава или може бити угрожена безбедност саобраћаја;

4) наложи уклањање ограда, дрвећа, засада, грађевинског и другог материјала и натписа подигнутих, остављених или постављених супротно одредбама овог закона;

5) наложи уклањање објеката, цевовода, водова, инсталација, натписа, ограда, дрвећа, засада, грађевинског и другог материјала са локалног пута, његовог дела, путног објекта и путног земљишта, осим објеката, цевовода, водова и инсталација за које је установљено право службености или друго право одређено законом;

6) забрани радове који се изводе у непосредној близини локалног пута, његовог дела и путног објекта, а који могу угрозити њихову стабилност и безбедност саобраћаја;

7) наложи уклањање саобраћајне сигнализације и опреме на локалном путу, која није постављена на основу решења Одељења;

8) искључи из саобраћаја на локалном путу возило којим се обавља ванредни превоз без дозволе или противно условима датим у дозволи за ванредни превоз;

9) наложи Управљачу локалних путева постављање физичких препрека којима се онемогућава прикључење на локални пут, саобраћајним прикључком или укрштањем путева, односно прикључком прилазног пута на локални пут, до прибављања употребне дозволе, односно сагласности за прикључак;

10) наложи уклањање саобраћајног прикључка на локални пут у путном земљишту, ако за изграђени саобраћајни прикључак нису прибављени услови и решење Управљача локалних путева, односно грађевинска дозвола у остављеном року;

11) наложи отклањање неправилности, односно забрани даље извођење радова приликом одржавања

локалног пута, његовог дела и путног објекта, ако утврди да извођач радова не испуњава прописане услове;

12) наложи отклањање недостатака у утврђеном року, ако утврди да се приликом извођења радова и употребе материјала при одржавању локалног пута, његовог дела и путног објекта, не примењују технички прописи и стандарди и норме квалитета, а ако се у утврђеном року недостаци не отклоне, забрани, односно обустави даље извођење радова и наложи уклањање изведених радова на деловима локалног пута или путног објекта на којима нису отклоњени наложени недостаци;

13) наложи уклањање ствари, односно материја које су се нашле на локалном путу и које могу оштетити локални пут или угрожавају безбедност саобраћаја, као и онеспособљеног возила за даљу вожњу којим се омета коришћење локалног пута;

14) наложи спровођење Провере, Мапирања ризика, идентификације и рангирања опасних места, односно Независне оцене.

Мере обезбеђења које предузима саобраћајни инспектор

Члан 59.

Ако је локални пут, његов део или путни објекат у таквом стању да се на њему не може одвијати безбедан саобраћај, саобраћајни инспектор ће наредити да се без одлагања предузму мере обезбеђења, а по потреби може привремено забранити саобраћај на локалном путу, његовом делу или путном објекту.

Жалба на решење саобраћајног инспектора

Члан 60.

Против решења саобраћајног инспектора, може се изјавити жалба Градском већу у року од 15 дана од дана достављања.

Жалба се подноси преко саобраћајне инспекције.

Жалба изјављена против решења из става 1. овог члана не одлаже извршење решења којим се:

1) забрањују, односно обустављају радови;

2) привремено обуставља саобраћај на локалном путу, његовом делу или путном објекту;

3) налаже отклањање недостатака на локалном путу, његовом делу или путном објекту којима се угрожава или може бити угрожена безбедност саобраћаја;

4) налаже уклањање објеката, цевовода, водова, инсталација, натписа, ограда, дрвећа, засада, грађевинског и другог материјала са локалног пута, његовог дела, путног објекта и путног земљишта, осим објеката, цевовода, водова и инсталација за које је установљено право службености или друго право одређено законом;

5) искључује из саобраћаја на локалном путу возило којим се обавља ванредни превоз без дозволе.

Комунално-милицијски послови

Члан 61.

Комунално-милицијске послове везане за заштиту локалних путева врши Комунална милиција.

У обављању послова Комуналне милиције, комунални милицијац, поред овлашћења прописаних законом, овлашћен је да:

1) изда прекршајни налог;

2) поднесе пријаву надлежном органу за учињено кривично дело;

3) поднесе захтев за вођење прекршајног поступка;

4) обавести други надлежни орган да предузме мере из своје надлежности.

Х КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршаји правног лица односно предузетника

Члан 62.

Новчаном казном у фиксном износу од 70.000,00 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

- 1) поступа супротно члану 22. ове одлуке;
- 2) гради објекте и поставља постројења, уређаје и инсталације супротно члану 23. став 1. ове одлуке;
- 3) гради, односно поставља линијски инфраструктурни објекат: железничка инфраструктура, електроенергетски вод, нафтовод, продуктовод, гасовод, објекат висинског превоза, линијска инфраструктура електронских комуникација, водоводна и канализациона инфраструктура, без прибављених услова и решења Управљача локалних путева (члан 19. став 2. ове одлуке);
- 4) подиже ограде, дрвеће и засаде поред локалних путева супротно члану 21. ове одлуке;
- 5) не поступа у складу са чланом 22. ст. 2. и 3. ове одлуке;
- 6) не обавести Управљача локалних путева о радовима на одржавању објекта којим управља или га не обавести у року прописаном чланом 23. став 2. ове одлуке;
- 7) не подигне одговарајуће ограде на местима и на начин прописан у члану 24. став 1. ове одлуке;
- 8) умањи прегледност на локалном путу на начин прописан у члану 24. став 2. ове одлуке;
- 9) гради саобраћајни прикључак на јавни пут супротно члану 25. став 1. ове одлуке;
- 10) поставља рекламне табле, рекламне паное, уређаје за обавештавање или оглашавање на локалном путу супротно члану 28. ове одлуке;
- 11) спречи отицање вода са пута, посебно из путног јарка и из пропуста кроз труп пута и спречи даље отицање вода ка њиховим реципијентима (члан 29. став 1. тач 5);
- 12) просипа, оставља или баца материјале, ствари и смеће на пут (члан 29. ст. 1. тач. 6);
- 13) замашћује пут мазивима или другим сличним материјама (члан 29. став 1. тач. 7);
- 14) поставља и користи светла или друге уређаје, односно предмете на путу и поред пута, којима се омета безбедно одвијање саобраћаја на путу (члан 29. став 1. тачка 8);
- 15) изводи пољопривредне радове на банкинама, косинама и путном земљишту (члан 29. став 1. тачка 9);
- 16) вуче предмете, материјале, оруђа и друге врсте терета по путу (члан 29. став 1. тачка 10);
- 17) спушта низ косине засека, усека и насипа пута, дрвену грађу, дрва за огрев, камење и други материјал (члан 29. став 1. тачка 11);
- 18) пали траву и друго растиње на путу, као и отпадне предмете и материјале (члан 29. став 1. тачка 12);
- 19) пали траву и друго растиње на земљишту суседа пута тако да се угрожава безбедност одвијања саобраћаја и умањује захтевана прегледност на путу (члан 29. став 1. тачка 13);
- 20) кочи запрежно возило спречавањем окретања точкова (члан 29. став 1. тачка 14));
- 21) укључује возило на пут и искључује возило са пута ван прикључка или укрштаја (члан 29. став 1. тачка 15);
- 22) зауставља или оставља возило, чиме се омета коришћење пута (члан 29. став 1. тачка 16);
- 23) нерегулисано води бујичне водотокове који могу да оштете пут (члан 29. став 1. тачка 17);
- 24) врши радње којима се оштећује или би се могао оштетити пут, умањује захтевана прегледност, омета одвијање саобраћаја односно угрожава безбедност одвијања саобраћаја (члан 29. став 1. тачка 19);
- 25) обавља ванредни превоз без дозволе Управљача локалних путева (члан 33. ст. 2);
- 26) обавља ванредни превоз на непрописан начин односно супротно условима утврђеним у дозволи за ванредни превоз (члан 33. став 8);
- 27) за време трајања искључења, користи возило које је у вршењу контроле искључено из саобраћаја супротно члану 33. став 13. ове одлуке;

28) не уклони или не означи без одлагања ствари, односно материје које су се нашле на локалном путу, а које могу оштетити локални пут или угрозити безбедност саобраћаја (члан 35. став 1);

29) у циљу безбедног одвијања саобраћаја не означи возило на начин одређен прописима о безбедности саобраћаја или не предузме мере да се возило у најкраћем року а не дужем од два сата, уклони са локалног пута (члан 36. став 1);

30) ако не поступи по решењу саобраћајног инспектора сходно одредбама чл. 58. и 59. ове одлуке.

За прекршаје из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у фиксном износу од 10.000,00 динара и одговорно лице у правном лицу.

За прекршаје из става 1. тачка овог члана новчаном казном у фиксном износу од 30.000,00 динара казниће се предузетник.

Прекршаји Управљача локалних путева

Члан 63.

Новчаном казном у фиксном износу од 70.000,00 динара казниће се за прекршај Управљач локалних путева ако:

1) не достави Одељењу извештај о извршеној контроли и оцени стања локалних путева сходно члану 6. ове одлуке;

2) не донесе и не достави плански документ сходно члану 7. ове одлуке;

3) не обезбеди стручни надзор над извођењем радова у складу са чланом 19. став 3. ове одлуке;

4) не обезбеди стручни надзор над извођењем радова у складу са чланом 23. став 5. ове одлуке;

5) не штити локални пут на начин прописан одредбом члана 27. ове одлуке;

6) у обављању послова заштите локалног пута не спроводи свакодневну активности прописане у члану 30. став 1. ове одлуке;

7) не поднесе писани захтев саобраћајној инспекцији прописан у члану 30. ст. 2. и 3. ове одлуке;

8) код Одељења не поднесе захтев за покретање поступка за ограничавање коришћења локалног пута (члан 31. став 1);

9) не предузме мере обезбеђења локалног пута постављањем саобраћајне сигнализације или не обавести надлежно министарство надлежно или јавност путем средстава јавног информисања о предузетим мерама (члан 31. ст. 2. и 3);

10) ако не покрене поступак за издавање решења за техничко регулисање саобраћаја за зимски период или не покрене поступак у прописаном року сходно члану 32. став 1. ове одлуке;

11) путем средстава јавног информисања не обавести благовремено учеснике у саобраћају о измени режима саобраћаја на локалним путевима у зимском периоду или ако након постављања саобраћајне сигнализације и опреме на локалном путу о томе не обавести министарство надлежно за унутрашње послове и саобраћајну инспекцију (члан 32. ст. 4. и 5);

12) не води евиденцију о издатим дозволама за ванредни превоз у складу са чланом 33. ст. 4. и 5. ове одлуке и ако на својој интернет страници не објављује евиденцију о издатим дозволама за ванредни превоз (члан 33. став 6.);

13) изда дозволу за ванредни превоз, а да власник, односно корисник возила није измирио прописане трошкове који су настали при претходно обављеним ванредним превозима (члан 33. став 14.);

14) не предузме мере да се ствари, односно материја уклоне или означи у року који не може бити дужи од 12 сати, у складу са чланом 35. став 2. ове одлуке;

15) не предузме мере за означавање, односно уклањање возила онеспособљеног за даљу вожњу на

локалном путу, у року који је прописан у члану 36. став 2. ове одлуке;

16) не обавештава јавност о проходности локалних путева, у складу са чланом 38. ове одлуке;

17) не поступи у складу са чланом 39. став 3. ове одлуке;

18) не поступи на начин прописан чланом 44. став 3. ове одлуке;

19) не изradi саобраћајни пројекат у складу са чланом 44. став 5. ове одлуке;

20) не обавести јавност о обустави саобраћаја на начин и у роковима прописаним чланом 45. став 4. ове одлуке;

21) не поступа у складу са чланом 46. ст. 1. и 3. ове одлуке;

22) ако не поступи по решењу саобраћајног инспектора сходно одредбама чл. 58. и 59. ове одлуке.

За прекршаје из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у фиксном износу од 10.000,00 динара и одговорно лице код Управљача локалних путева.

Прекршаји физичког лица

Члан 64.

Новчаном казном у фиксном износу од 10.000,00 динара казниће се за прекршај физичко лице ако:

1) гради објекте и поставља постројења, уређаје и инсталације супротно члану 19. став 1. ове одлуке;

2) подиже ограде, дрвеће и засаде поред локалног пута супротно члану 21. ове одлуке;

3) не поступи у складу са чланом 22. ст. 2. и 3. ове одлуке;

4) не подигне одговарајућу ограду на местима где је из безбедносних разлога она неопходна, сходно члану 24. став 1. ове одлуке;

5) умањи прегледност на локалном путу постављањем ограде супротно члану 24. став 2. ове одлуке;

6) гради саобраћајни прикључак на локални пут супротно члану 25. став 1. ове одлуке;

7) поставља рекламне табле, рекламне паное, уређаје за обавештавање или оглашавање на локалном путу и заштитном појасу супротно члану 28. ове одлуке;

8) привремено или трајно заузме пут супротно члану 29. став 1. тачка 1. ове одлуке;

9) изводи радове на путу који нису у вези са изградњом, реконструкцијом, одржавањем и заштитом пута, без сагласности Управљача локалних путева (члан 29. став 1. тачка 2.);

10) изводи радове на локалном путу којима се оштећује пут или угрожава несметано и безбедно одвијање саобраћаја (члан 29. став 1. тачка 3.);

11) испушта воду, отпадну воду и другу течност на пут (члан 29. став 1. тачка 4);

12) спречи отицање вода са пута, а посебно из путног јарка и из пропуста кроз труп пута и спречи даље отицање вода ка њиховим реципијентима (члан 29. став 1. тачка 5);

13) просипа, оставља или баца материјале, ствари и смеће на пут (члан 29. став 1. тач. 6);

14) замашћује пут мазивима или другим сличним материјама (члан 29. став 1. тачка 7);

15) поставља и користи светла или друге уређаје, односно предмете на путу и поред пута, којима се омета безбедно одвијање саобраћаја на путу (члан 29. став 1. тачка 8);

16) изводи пољопривредне радове на банкинама, косинама и путном земљишту (члан 29. став 1. тачка 9);

17) вуче предмете, материјале, оруђе и др. врсте терета по путу (члан 29. став 1. тач. 10);

18) спушта низ косине засека, усека и насипа пута, дрвену грађу, дрва за огрев, камење и други материјал (члан 29. став 1. тачка 11);

19) пали траву и друго растиње на путу, као и отпадне предмете и материјале (члан 29. став 1. тачка 12);

20) пали траву и друго растиње на земљишту суседа пута тако да се угрожава безбедност одвијања саобраћаја и умањује захтевана прегледност на путу (члан 29. став 1. тачка 13);

21) кочи запрежно возило спречавањем окретања точкова (члан 29. став 1. тачка 14);

22) укључује возило на пут и искључује возило са пута ван прикључка или укрштаја (члан 29. став 1. тачка 15);

23) зауставља или оставља возило, чиме се омета коришћење пута (члан 29. ст. 1. тач. 16);

24) нерегулисано води бујичне водотокове који могу да оштете пут (члан 29. став 1. тачка 17);

25) врши радње којим се оштећује или би се могао оштетити пут, умањити захтевана прегледност, омета одвијање саобраћаја односно угрожава безбедно одвијање саобраћаја (члан 29. став 1. тачка 19);

26) обавља ванредни превоз супротно члану 33. ст. 2. и 3. ове одлуке;

27) не уклони или не означи без одлагања ствари, односно материје које су се нашле на локалном путу које могу оштетити локални пут или угрозити безбедност саобраћаја (члан 35. став 1);

28) не означи онеспособљено возило на начин одређен прописима о безбедности саобраћаја или не предузме мере да се возило у најкраћем року, а не дужем од два сата, уклони са локалног пута у циљу безбедног одвијања саобраћаја (члан 36. став 1);

29) не поступи по решењу саобраћајног инспектора сходно одредбама чл. 58. и 59. ове одлуке.

Прекршајни налог

Члан 65.

Уколико је прекршај откривен на законом прописани начин за прекршаје из чл. 68-70 ове одлуке издаје се прекршајни налог.

Прекршајни налог садржи следеће поуке и упозорења:

1) да се лице против кога је издат прекршајни налог, ако прихвати одговорност и у року од осам дана од дана пријема прекршајног налога плати половину изречене казне, ослобађа плаћања друге половине изречене новчане казне;

2) да лице против кога је издат прекршајни налог може прихватити одговорност за прекршај и након истека рока од осам дана од пријема прекршајног налога ако пре поступка извршења добровољно плати целокупан износ изречене новчане казне;

3) да лице против кога је издат прекршајни налог које не прихвата одговорност за прекршај има право да у року од осам дана од пријема прекршајног налога поднесе захтев за судско одлучивање тако што ће лично или преко поште предати прекршајни налог надлежном прекршајном суду уз назначење суда коме се захтев подноси;

4) да ће лице против кога је издат прекршајни налог бити дужно да поред плаћања новчане казне утврђене прекршајним налогом надокнади судске трошкове у случају да затражи судско одлучивање а суд утврди да је одговоран за прекршај;

5) да ће прекршајни налог постати коначан и извршан по протеку рока од осам дана од дана пријема ако лице против кога је издат прекршајни налог у том року не плати новчану казну или не захтева судско одлучивање о издатом прекршајном налогу;

6) да ће лице против кога је издат прекршајни налог у случају принудног извршења изречене новчане казне, бити дужно да надокнади трошкове извршења одређене решењем о принудној наплати;

7) да ће се физичком лицу, предузетнику и одговорном лицу у правном лицу против кога је издат

прекршајни налог неплаћена новчана казна заменити казном затвора или радом у јавном интересу.

ХИ ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Престанак важења

Члан 66.

Даном ступања на снагу ове одлуке, престаје да важи Одлука о општинским путевима и некатегорисаним путевима и улицама на територији општине Бор ("Службени лист општине Бор", бр. 9/11, 7/17 и „Сл. лист града Бора“, бр. 38/19).

Ступање на снагу

Члан 67.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Града Бора".

Број: 352-1277/2026-I

У Бору, 30. јануара 2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА БОРА

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић,с.р.**

4

На основу члана 11. став 4. Закона о финансијској подршци породици са децом ("Службени гласник РС", бр. 113/17, 50/18, 46/21 - одлука УС, 51/21 - одлука УС, 53/21 - одлука УС, 66/21 и 130/21,43/23 - одлука УС, 62/23 и 11/24 - одлука УС) и члана 40. став 1. тачка 6. Статута града Бора („Службени лист града Бора“ бр. 3/19) Скупштина града Бора, на седници одржаној 30. јануара 2026. године, донела

О Д Л У К У

О ИЗМЕНИ ОДЛУКЕ О ФИНАНСИЈСКОЈ ПОДРШЦИ ПОРОДИЦИ СА ДЕЦОМ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА БОРА

Члан 1.

У Одлуци о финансијској подршци породици са децом на територији града Бора („Службени лист града Бора“, бр. 46/25-пречишћен текст и 50/25) у члану 10. став 1. мења се и гласи:

„Право на накнаду трошкова вантелесне оплодње у максималном износу од 350.000,00 динара остварују парови који су због стерилитета или привремене неплодности обухваћени поступком вантелесне оплодње.“

Члан 2.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу града Бора".

Број: 401-113/2026-I

У Бору, 30. јануара 2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА БОРА

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић,с.р.**

5

На основу члана 20. став 1. тачка 4, члана 23. став 4, члана 32. став 1. тачка 6. и члана 66. став 3. Закона о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", бр. 129/07, 83/14-др. закон, 101/16- др. закон, 47/18 и 111/21-др.закон), члана 111. Закона о социјалној заштити ("Сл.гласник РС", бр. 24/11 и 117/22-одлука УС) и члана 40. Статута града Бора ("Службени лист града Бора", бр. 3/19), Скупштина града Бора, на седници одржаној 30. јануара 2026. године, донела је

О Д Л У К У

О ИЗМЕНИ ОДЛУКЕ О НАЧИНУ ОСТВАРИВАЊА СТАТУСА РОДИТЕЉ – НЕГОВАТЕЉ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА БОРА

Члан 1.

У Одлуци о начину остваривања статуса родитељ-неговатељ на територији града Бора („Службени лист града Бора“, бр.33/25 и 50/25) у члану 3. став 1. алинеја која гласи: „ – који је запослен самохрани родитељ, а чија деца имају алиментацију или породичну пензију у висини нижој од републичке минималне плате;“ брише се.

Члан 2.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу града Бора".

Број: 55-18/2026-I

У Бору, 30. јануара 2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА БОРА

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић,с.р.**

6

На основу члана 46. став 1. Закона о планирању и изградњи изградњи („Службени гласник РС“, број 72/09, 81/09-исправка, 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13 – одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25) и чланова 40. Статута града Бора („Службени лист града Бора“, бр. 3/19), Скупштина града Бора, по претходно прибављеном мишљењу Комисије за планове града Бора, на седници одржаној 30. јануара 2026. године, доноси

О Д Л У К У
О ПРИСТУПАЊУ ИЗРАДИ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
400KV ДАЛЕКОВОДА "СНАГА ИСТОКА"

Члан 1.

Приступа се изради Плана детаљне регулације 400 kV далековода „Снага истока“ (у даљем тексту: План).

Члан 2.

Оквирна граница обухвата Плана дефинисана је заштитним коридором далековода у дужини од око 20 km и обухвата делове катастарских општина Горњане, Бучје и Доња Бела Река.

Оквирна (прелиминарна) површина обухвата Плана износи око 2000 ha.

Граница Плана дефинисана је као оквирна (прелиминарна).

Коначна граница планског подручја биће утврђена у нацрту Плана.

Графички приказ оквирне границе обухвата Плана је саставни део ове Одлуке.

Члан 3.

Услови и смернице из Просторног плана подручја посебне намене за мрежу електроенергетских водова на потесу ХЕ Ђердап 1, ТЕ „Дрмно“, производни рударски системи у Мајданпеку и Бору („Сл. Гласник РС, број 107/24)

„1.5. Планиран ДВ 400 kV „ТС Бор 6“ – „ТС Бор 2“ (расецање и увођење ДВ 400 kV бр. 402 у ТС Бор 6)

Коридор планираног далековода од портала ТС „Бор 6“ се пружа ка северозападу, где се у првом распону укршта са ДП ПА реда бр. 166 Бор–Јасиково. Од ове тачке коридор се пружа паралелно са постојећом пругом и уклапа се у постојећу трасу ДВ 400 kV бр. 402 у близини постојећег стуба бр. 4 и даље се пружа постојећом трасом преко УТ2(5) до ТС „Бор 2“.

ДВ 400 kV ТС „Бор 6“ – РП „Ђердап 1“ (расецање и увођење ДВ 400 kV бр. 401/2 у ТС Бор 6)

Координате угаоне тачке коридора ДВ:

УТ1(2). 7590516, 4879680; УТ2(2). 7590654, 4879852; УТ3(2). 7591741, 4880499; УТ4(2). 7591801, 4880746; УТ5(2). 7591933, 4881303; УТ6(2). 7590443, 4882794; УТ7(2). 7590227, 4882901; УТ8(2). 7588927, 4884220; УТ9(2). 7588586, 4884796; УТ10(2). 7588540, 4885053; УТ11(2). 7588155, 4885855; УТ12(2). 7587871, 4887086; УТ13(2). 7587216, 4888672; УТ14(2). 7586179, 4889671; УТ15(2). 7585285, 4890892; УТ16(2). 7585036, 4891166; УТ17(2). 7584679, 4892092; УТ18(2). 7584311, 4893064; УТ19(2). 7583218, 4894274; УТ20(2). 7581462, 4895766; УТ21(2). 7580742, 4898348; УТ22(2). 7580382, 4899137; УТ23(2). 7579985, 4900791; УТ24(2). 7578758, 4902480; УТ25(2). 7578220, 4902974; УТ26(2). 7577619, 4903595; УТ27(2). 7576591, 4904129; УТ28(2). 7576441, 4904354; УТ29(2). 7576316, 4904928; УТ30(2). 7576257, 4906166; УТ31(2). 7575038, 4907895; УТ32(2). 7573667, 4909287; УТ33(2). 7573268, 4909955; УТ34(2). 7573856, 4911741; УТ35(2). 7573721, 4912071; УТ36(2). 7573673, 4913114; УТ37(2). 7573431, 4913919; УТ38(2). 7573057, 4915489; УТ39(2). 7572457, 4916457; УТ40(2). 7571445, 4916939; УТ41(2). 7570902, 4917090; УТ42(2). 7569589, 4918140; УТ43(2). 7569141, 4918108; УТ44(2). 7567938, 4918477; УТ45(2). 7567555, 4918769; УТ46(2). 7566027, 4919806; УТ47(2). 7565330, 4920863; УТ48(2). 7563068, 4922296; УТ49(2). 7562599, 4923120.

Границе заштитне зоне и извођачког појаса утврђују се према подужној оси коридора ДВ и аналитичким елементима за геодетско обележавање карактеристичних тачака границе заштитне зоне.

Површине за стубна места далековода обезбеђују се искључиво у оквиру регулације извођачког појаса. Површина стубног места по правилу има облик квадрата или правоугаоника, са максималним, плански могућим, димензијама грађевинске основе темеља стуба (са уземљењем) од 25 m x 25 m или 625 m² по стубном месту.

У случају непредвиђених геотехничких и других ограничења, плански оквир регулације планираних коридора омогућава пројектно усаглашавање позиције грађевинске основе стуба и линијског дела инсталације са стањем на терену. То подразумева да је дозвољено померање угаоних тачака и оса коридора, али на начин да се коначна траса далековода са појасом заштите мора налазити у обухвату детаљне регулације.

2.6.2. Правила усаглашавања са електро енергетском инфраструктуром

За свако укрштање, приближавање или паралелно вођење планираних далековода са другим електроенергетским инсталацијама потребно је у склопу техничке документације, поред техничког решења, обрадити и прорачун међусобног утицаја у различитим режимима и условима рада. На пројектно решење се обезбеђује сагласност предузећа надлежног за предметну електроенергетску инсталацију.

Уколико се прописани услови не могу испунити, инвеститор далековода је у обавези да спроведе одговарајуће мере техничке заштите, укључујући и могућност измештања угрожених инсталација. Инвеститор далековода сноси трошкове у случају демонтаже,

привремених искључења и других интервенција на локалним инсталацијама. Инвеститор далековода је у обавези да правовремено обавести надлежна предузећа о почетку и трајању радова на постављању далековода и по потреби обезбеди њихов надзор.

Код укрштања са другим високонапонским водовима, планирани ДВ 400 kV и 110 kV (са номинално већим напонам) поставља се са електрично појачаном изолацијом, изнад вода са нижим напонам. Сигурносна висина од 4,5 m (за ДВ 400 kV), односно 2,5 m (за ДВ 110 kV) и удаљеност од 3,0 m (за ДВ 400 kV), односно 1,0m (за ДВ 110 kV) мора бити очувана и при додатном оптерећењу само горњег вода. Код паралелног вођења високонапонских водова, најмања међусобна удаљеност проводника паралелних водова мора бити једнака удаљености D из чл. 30. и 32. Правилника о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV. При највећем отклону проводника једног вода због дејства ветра, мора се проверити да међусобна удаљеност проводника паралелних водова није мања од сигурносних размака за виши напон, с тим да не сме бити мања од 70 cm кад проводници другог вода нису отклоњени.

Код преласка високонапонског далековода преко нисконапонског вода (обрнути случај није дозвољен) обезбеђује се електрично појачана изолација, сигурносна висина од минимум 4,5 m (за ДВ 400 kV), односно 2,5 m (за ДВ 110 kV) и сигурносна удаљеност минимум 3,0 m (за ДВ 400 kV), односно 1,0 m. Потреба за додатном механичком или електричном заштитом утврђује се посебним пројектом укрштања. Ако услови из чл. 156. и 157. Правилника о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV нису испуњени, надземни вод ниског напона треба каблирати или га изместити. Код паралелног вођења најмања међусобна удаљеност одговара прописаном сигурносном размаку за вод вишег напона при највећем отклону једног од проводника под утицајем ветра.

У току радова неопходно је спровести мере заштите предвиђене за рад у близини електроенергетских инсталација.

Обавезе у вези прилагођавања укрштања или приближавања планираних ДВ 400 kV, ДВ 110 kV и КВ 110 kV са постојећим електродистрибутивним објектима биће дефинисане посебним уговорима између „Електромереже Србије“ АД и „Електродистрибуције Србије“ д.о.о. Београд.“

Услови и смернице из Просторног плана општине Бор („Службени лист општине Бор”, број 2/14 и 3/14)

Услови и смернице из Просторног плана општине Бор утврђени као оперативни циљеви развоја енергетике, енергетске инфраструктуре и енергетске ефикасности су:

- рационална употреба енергије и повећање енергетске ефикасности;
- ревитализација, модернизација и доградња електроенергетске инфраструктуре за довољно, сигурно, квалитетно и економично снабдевање електричном енергијом свих потрошача на подручју Општине;
- побољшање управљања енергијом која се производи на локалном нивоу; и
- побољшавање квалитета животне средине већим коришћењем обновљивих извора енергије (мале хидроелектране, геотермална енергија, ветар и др.), приоритетно интензивирањем истраживања потенцијала извора обновљиве енергије на подручју Просторног плана.

Члан 4.

За потребе израде Плана прибавиће се катастарске подлоге од надлежног РГЗ-СКН Бор.

Инвеститор Плана обезбедиће топографски, односно катастарско-топографски план за потребе израде овог Плана.

Члан 5.

Планирање, коришћење, уређење и заштита простора у обухвату Плана засниваће се на принципима одрживог просторног развоја, целокупног сагледавања подручја обухвата Плана као целине, интегративног просторног планирања, заштите природних и створених вредности, заштите животне средине, као и усклађеног развоја са суседним подручјима и просторно-функционалне интегрисаности и повезивања са окружењем.

У поступку планирања потребно је ускладити планска решења са постојећим и планираним активностима на експлоатацији кварцног песка, а која се обављају на основу решења министарства надлежног за послове рударства.

Траса и заштитни појас далековода морају бити изван експлоатационог поља утврђеног решењима министарства надлежног за послове рударства.

Члан 6.

Визија и циљ израде овог Плана је утврђивање правила уређења и грађења, односно стварање планског основа за издавање одговарајућих дозвола за грађење високонапонског вода, у складу са смерницама из плана ширег подручја, локационим условима и условима надлежних институција.

Члан 7.

Планом ће се разрадити траса високонапонског вода (далековода) са заштитним појасом, у коме се утврђују посебна правила и услови коришћења и уређења простора у циљу обезбеђења несметаног функционисања електроенергетског објекта, далековода 400 kV и заштите окружења.

Члан 8.

Оквирни рок за израду Нацрта Плана је 12 (дванаест) месеци, од дана ступања на снагу ове одлуке.

Рок за доношење Плана два месеца од његове израде, односно од дана доношења позитивног мишљења Комисије за планове на нацрт Плана, а након спроведеног јавног увида.

Рок за израду плана може бити продужен уколико се за то укаже реална потреба.

Члан 9.

Средства за израду Плана обезбеђује Наручилац израде, “Снага истока” Д.О.О. Блаце, Ђурђевац, 18420 Блаце.

Носилац израде Плана је Градска управа града Бора, Одељење за урбанизам, грађевинске, комуналне, имовинско-правне и стамбене послове.

Члан 10.

Носилац израде Плана дужан је да прибави мишљења, услове и сагласности надлежних органа и организација прописаних законом, као и да осигура сарадњу и усаглашавање ставова са свим релевантним субјектима планирања.

Члан 11.

Израда Плана повериће се стручном обрађивачу – правном лицу изабраном у од стране инвеститора.

Члан 12.

По доношењу ове одлуке носилац израде Плана организује рани јавни увид, односно упознавање јавности са општим циљевима и сврхом израде плана, могућим решењима за развој просторне целине као и ефектима планирања.

Органи, организације и јавна предузећа, који су овлашћени да утврђују услове за заштиту и уређење простора и изградњу објеката биће позвани да дају своје мишљење у погледу услова и неопходног обима и степена процене утицаја на животну средину.

Рани јавни увид оглашава се у средствима јавног информисања и у електронском облику на интернет страници града Бора.

Рани јавни увид почиње даном оглашавања.

Рани јавни увид траје 15 (петнаест) дана од дана објављивања.

Рани јавни увид обавља Комисија за планове града Бора.

Члан 13.

Пре подношења предлога планског документа органу надлежном за његово доношење извршиће се стручна контрола и јавни увид у нацрт Плана.

Члан 14.

Стручну контролу нацрта Плана извршиће Комисија за планове града Бора.

Члан 15.

Након стручне контроле извршиће се излагање нацрта Плана на јавни увид.

Излагање нацрта Плана на јавни увид оглашава се у дневном и локалном листу, огласној табли града Бора, путем локалних радио и телевизијских станица, и на интернет страници града Бора.

О излагању нацрта Плана на јавни увид стараће се градски орган надлежан за послове просторног и урбанистичког планирања.

Излагање нацрта Плана на јавни увид траје 30 дана од дана оглашавања јавног увида путем средстава јавног информисања.

О извршеном јавном увиду надлежни орган сачињава извештај о извршеном јавном увиду, са свим примедбама и одлукама по свакој примедби.

Уколико након излагања нацрта Плана надлежни орган утврди да усвојене примедбе суштински мењају плански документ, доноси одлуку којом се стручном обрађивачу Плана налаже да изради нови нацрт Плана као и одлуку о (не)излагању новог нацрта Плана на јавни увид.

Члан 16.

За потребе израде Плана приступа се изради стратешке процене утицаја Плана на животну средину, у складу са одредбама извештаја о стратешкој процени утицаја планова вишег реда.

Члан 17.

За потребе израде плана приступа се изради студије заштите непокретног културног добра, у складу са мишљењем надлежног Завода за заштиту споменика културе Ниш.

Члан 18.

План ће бити сачињен у 6 (шест) примерка у аналогном и 6 (шест) примерка у дигиталном облику, од чега ће по један примерак Плана у аналогном облику и у дигиталном облику чувати Инвеститор и стручни Обрађивач, а преостали примерци ће се чувати у надлежним службама града Бора.

Члан 19.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном листу града Бора”.

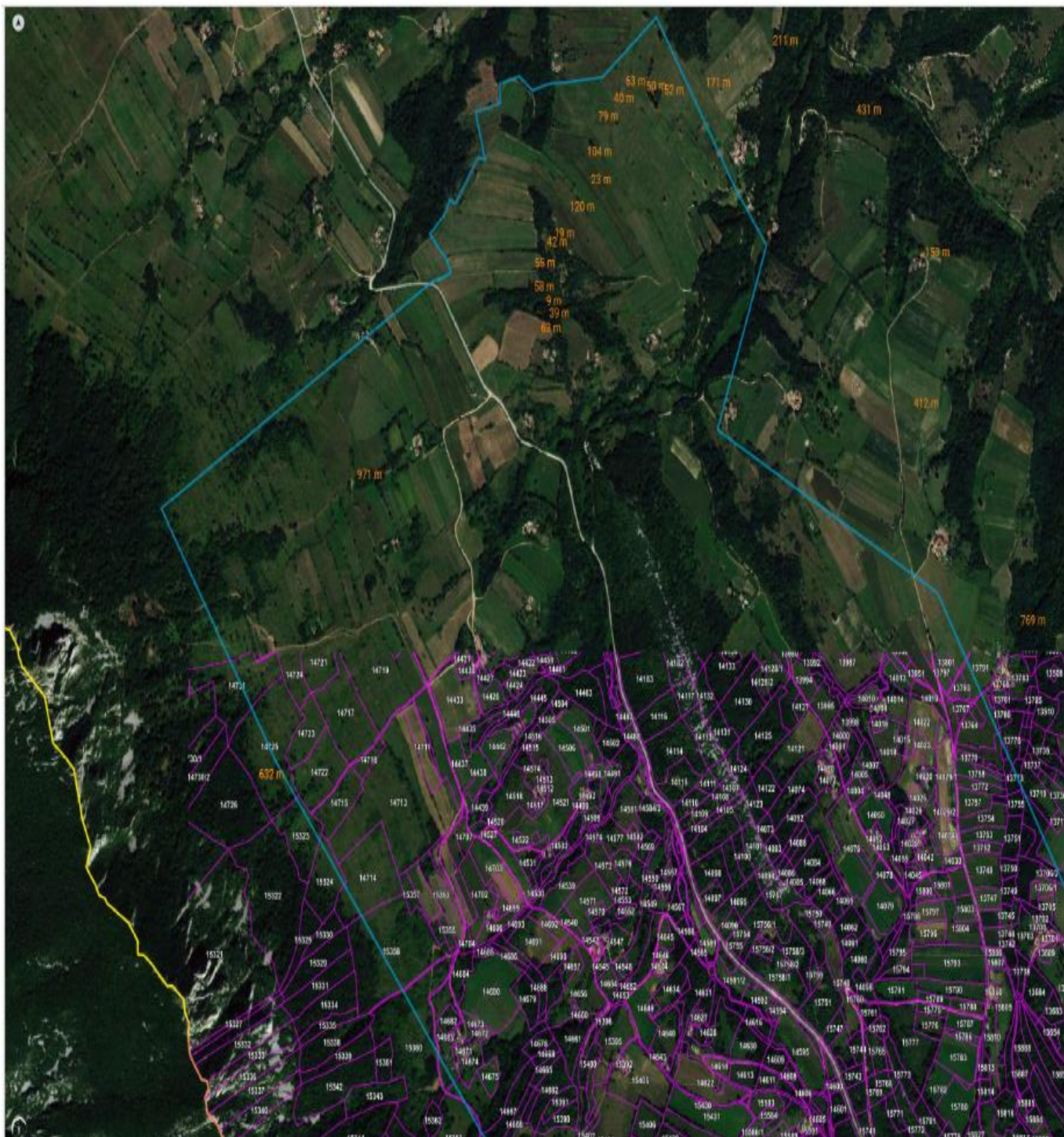
Број: 350-44/2026-I

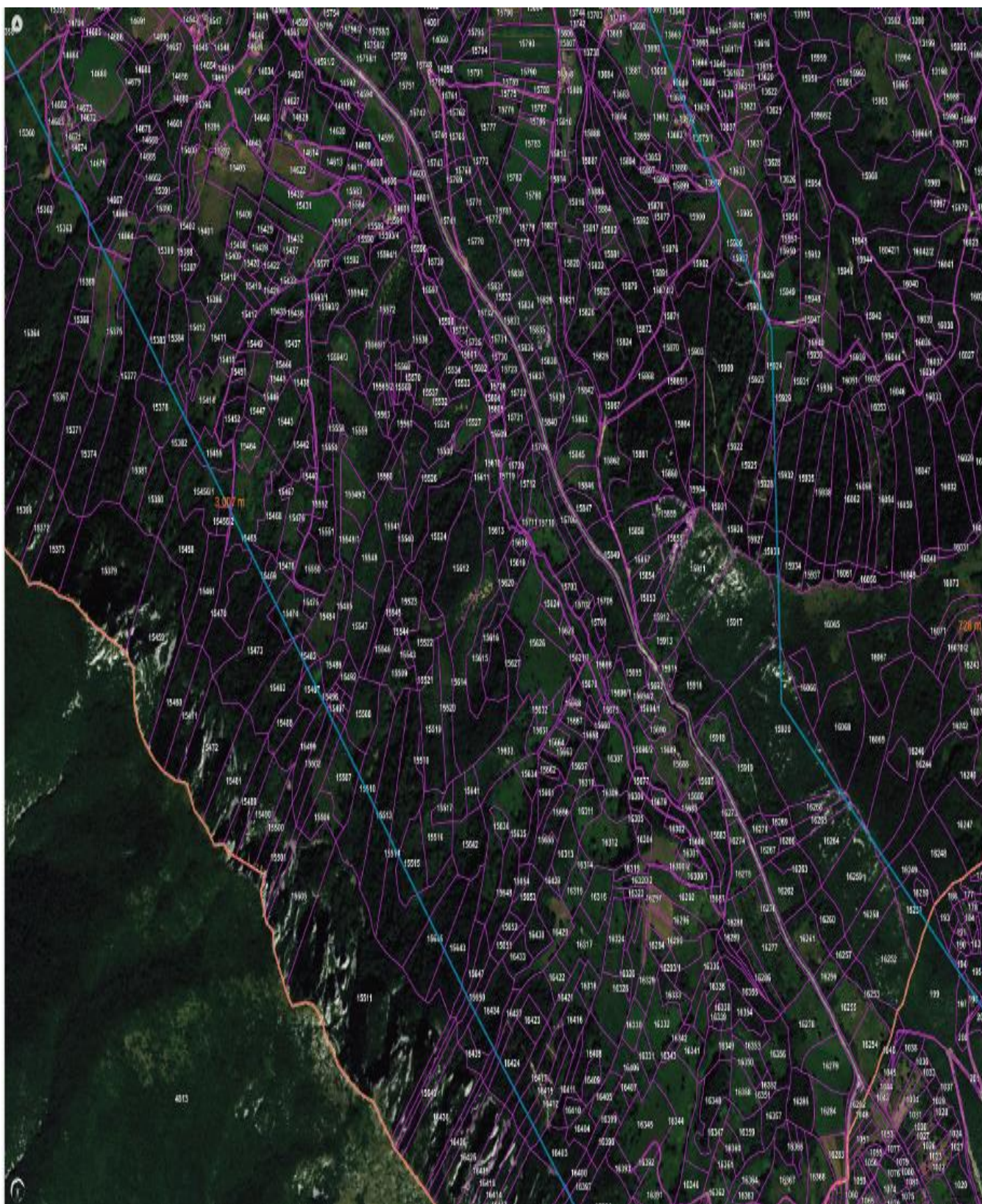
У Бору, 30. јануара 2026. године

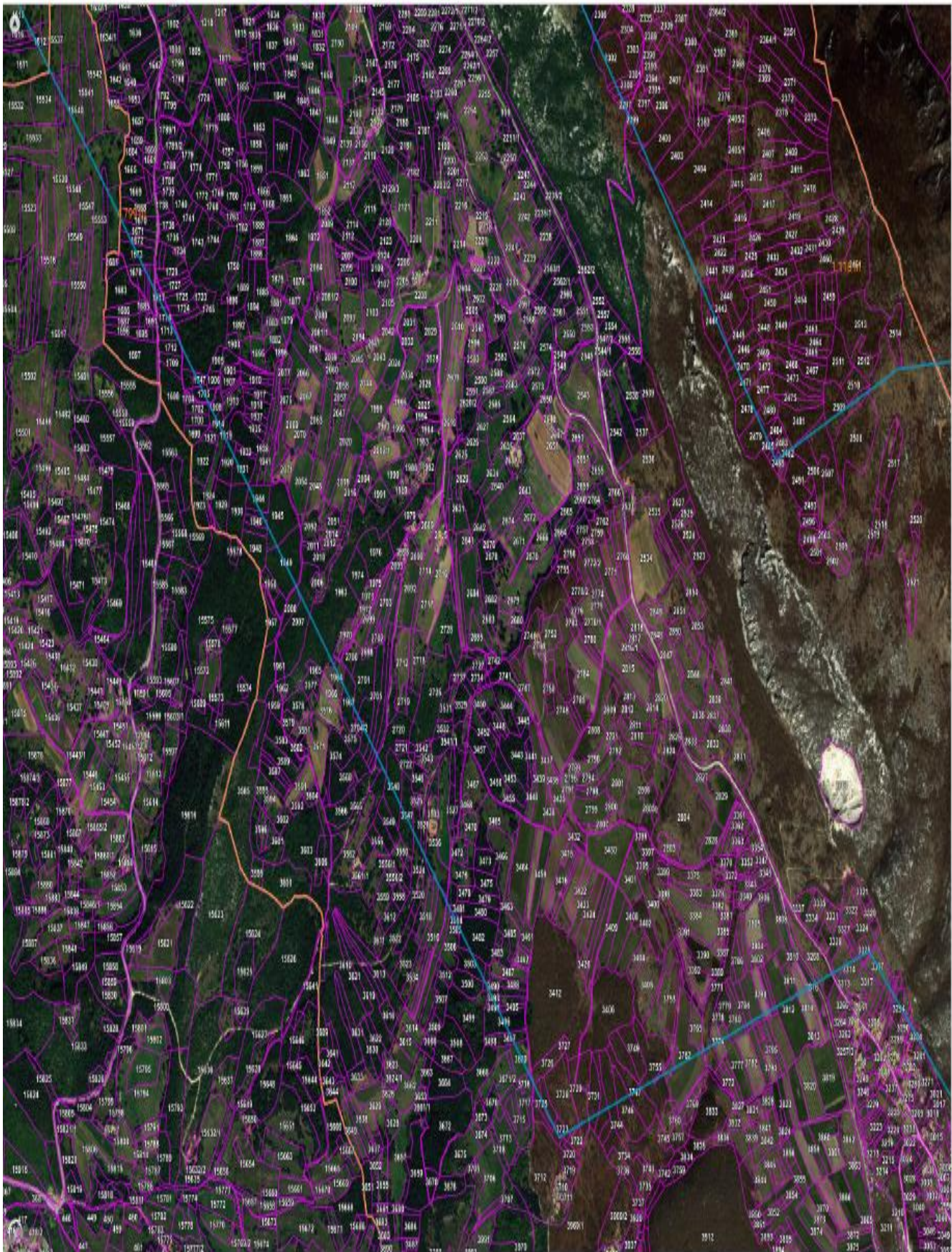
СКУПШТИНА ГРАДА БОРА

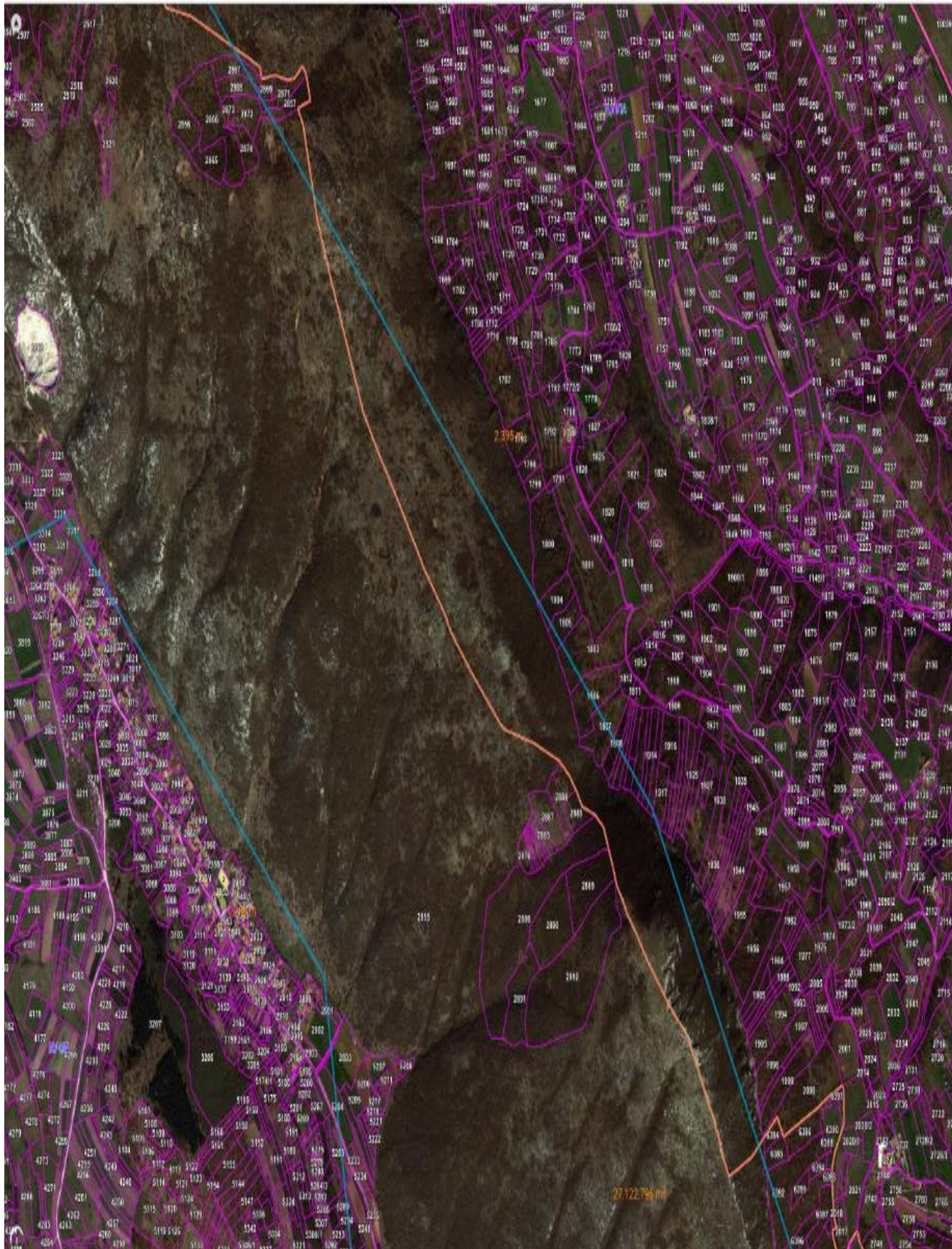
**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р**

Обухват са парцелама ДВ 400 Кв Снага истока

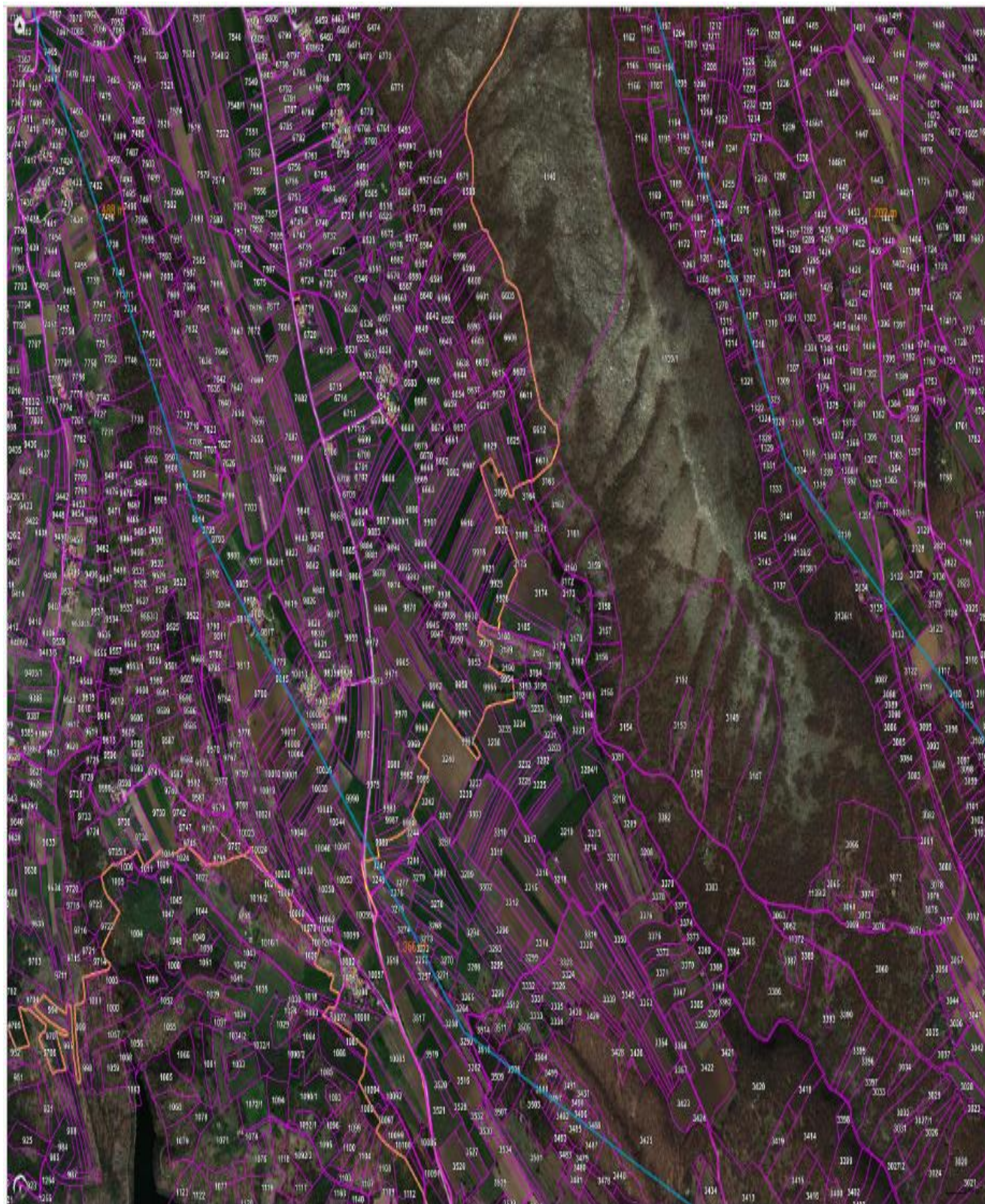

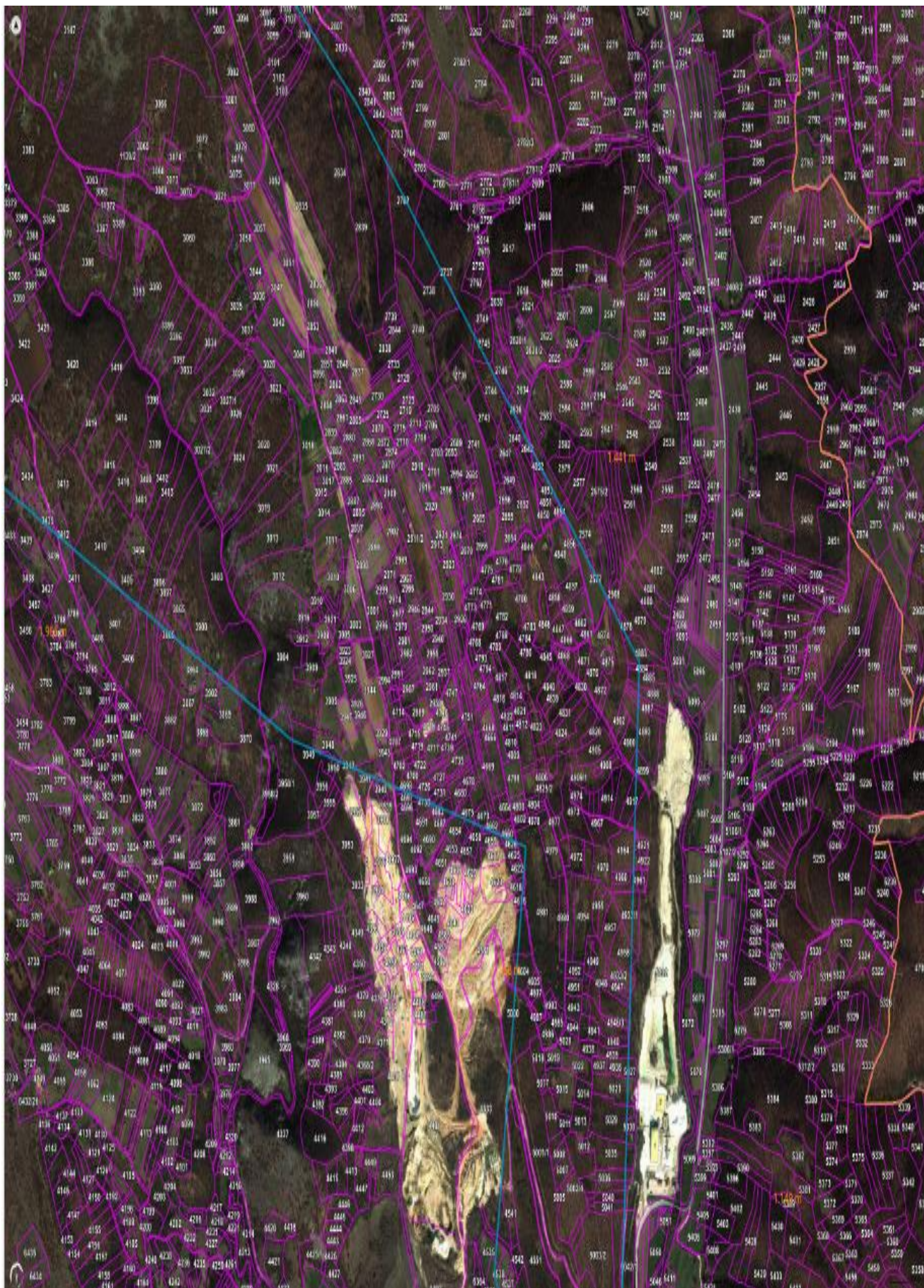

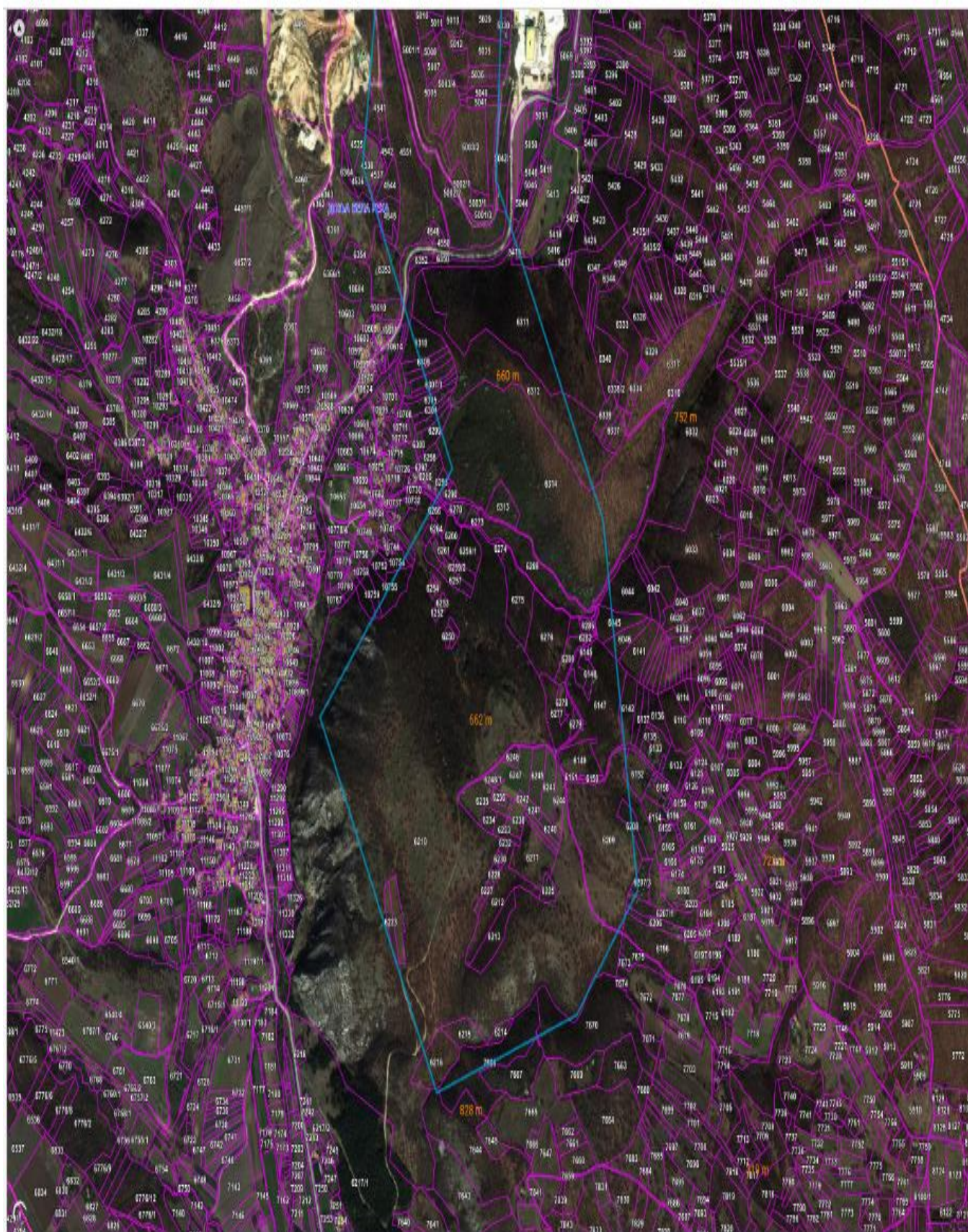

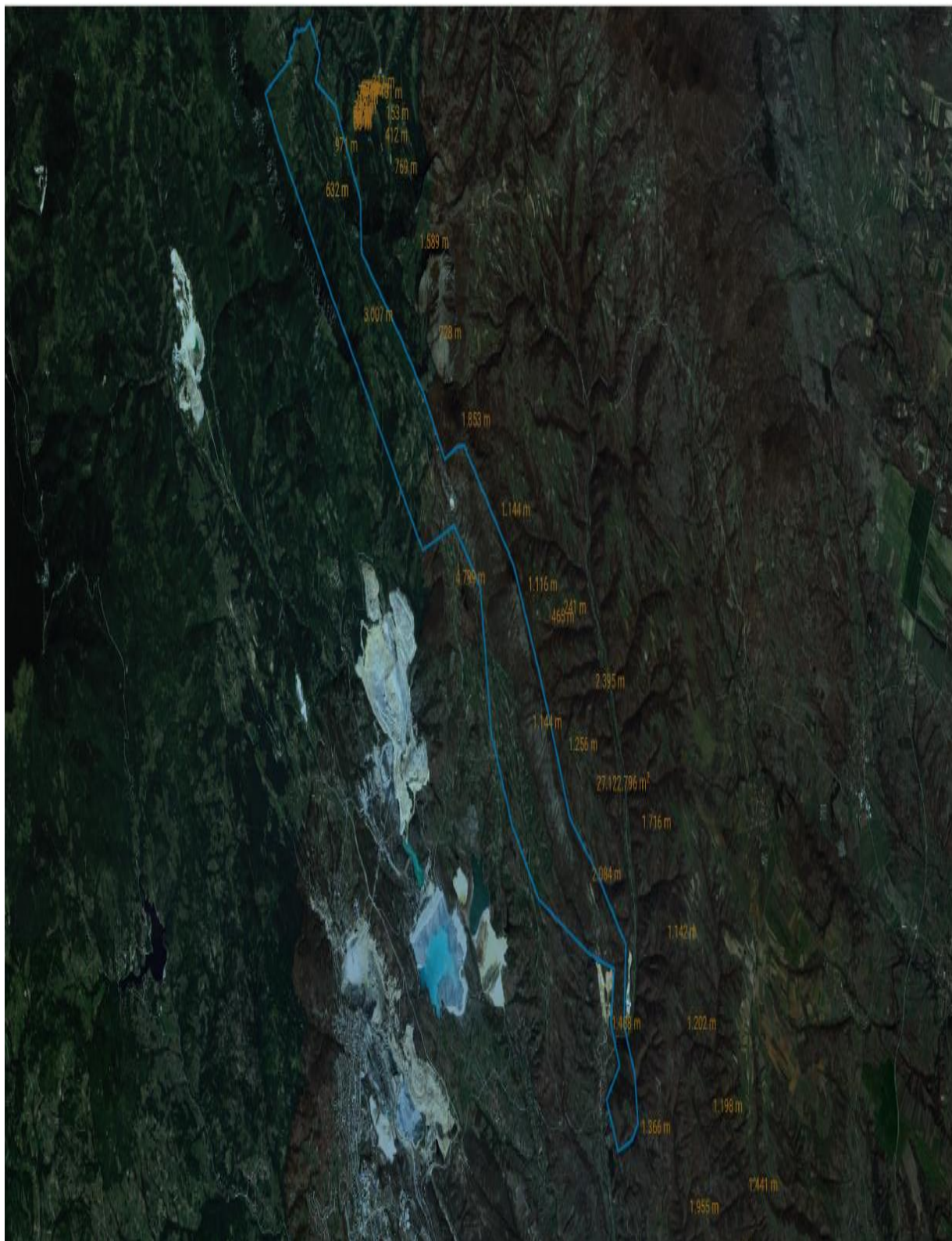

Шири приказ ДВ 400 kV Снага истока

7

На основу члана 26. став 1. тачка 3. Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама („Службени гласник РС“, бр. 88/11, 15/16 и 104/16) и на основу члана 40. Статута града Бора („Службени лист града Бора“, бр. 3/19), Скупштина града Бора на седници одржаној 30. јануара 2026. године, донела је

О Д Л У К У

о усвајању пројекта јавно-приватног партнерства и одређивању модела финансирања пројекта јавно-приватног партнерства без елемената концесије за поверавање делатности одржавања улица и путева на територији града Бора

Члан 1.

Усваја се Пројекат јавно-приватног партнерства и одређивању модела финансирања пројекта јавно-приватног партнерства без елемената концесије за поверавање делатности одржавања улица и путева на територији града Бора, а на који је Комисија за јавно-приватно партнерство Владе Републике Србије дала позитивно мишљење, број 31/2025 од 23. децембра 2025. године, а који је у прилогу ове одлуке и чини њен саставни део.

Члан 2.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу града Бора.“

Број: 352-1278/2026-I

У Бору, 30. јануара 2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА БОРА

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.**

РЕПУБЛИКА СРБИЈА ГРАД БОР

**САМОИНИЦИЈАТИВНИ ПРЕДЛОГ ПРОЈЕКТА ЈАВНО-ПРИВАТНОГ ПАРТНЕРСТВА ЗА
ПОВЕРАВАЊЕ КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ ЗА ИЗГРАДЊУ, РЕКОНСТРУКЦИЈУ,
РЕХАБИЛИТАЦИЈУ И ОДРЖАВАЊЕ ЛОКАЛНЕ ПУТНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ НА ТЕРИТОРИЈИ
ГРАДА БОРА**

Октобар 2025. године

САДРЖАЈ

1. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ	5
© Заштита ауторског права – Copyright 2025.....	5
Клаузула о поверљивости података	6
Одрицање од одговорности – Disclaimer	7
2. РЕЗИМЕ	9
3. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПРЕДЛАГАЧУ - INTERGRADNJA COOP.....	13
4. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ЈАВНОМ ПАРТНЕРУ - ГРАДУ БОРУ.....	15
5. ПРЕДМЕТ САМОИНИЦИЈАТИВНОГ ПРЕДЛОГА ПРОЈЕКТА ЈАВНО-ПРИВАТНОГ ПАРТНЕРСТВА.....	17
6. ЗАКОНОДАВНИ ОКВИР ЈАВНО-ПРИВАТНОГ ПАРТНЕРСТВА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ.....	20
6.1. Кратак историјски концепт јавно-приватног партнерства у Србији.....	20
6.2. Закон о јавно-приватном партнерству и концесијама ("Сл. гласник РС", бр. 88/2011, 15/2016 и 104/2016).....	21
6.3. Закон о јавним набавкама ("Сл. Гласник РС", бр. 91/2019 и 92/2023).....	24
6.4. Закон о комуналним делатностима ("Сл. гласник РС", бр. 88/2011, 104/2016, 95/2018 и 92...024).....	25
6.5. Закон о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон, 47/2018 и 111/2021 - др. закон).....	27
6.6. Закон о путевима („Службени гласник РС", бр. 41/2018 и 95/2018 – др. закон и 92/2023 – др. закон)	27
6.7. Закон о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС", бр. 41/2009, 53/2010, 101/2011, 32/2013 – одлука УС, 55/2014, 96/2015 – др. закон, 9/2016 - одлука УС, 24/2018, 41/2018, 41/2018 - др. закон, 87/2018, 23/2019, 128/2020 - др. закон и 76/2023).....	30
6.8. Закон о јавним предузећима ("Сл. гласник РС", бр. 15/2016 и 88/2019).....	30
7. КОРАЦИ У СПРОВОЂЕЊУ ПОСТУПКА ЈПП-А.....	32
8. МЕЂУНАРОДНИ СТРАТЕШКИ ОКВИР ЈАВНО-ПРИВАТНОГ ПАРТНЕРСТВА.....	33
8.1. Агенда за одрживи развој до 2030. године (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development).....	33
8.2. UNECE ЈПП Евалуациона методологија за оцењивање инфраструктурних пројеката (UNECE PPP and Infrastructure Evaluation and Rating System – PIERS).....	34
9. ОДРЖИВИ СИСТЕМ ЛОКАЛНЕ ПУТНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ У СКЛАДУ СА ЦИЉЕВИМА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА.....	36
9.1. Циљеви Одрживог Развоја (Sustainable Development Goals).....	36
10. ОДРЖИВИ СИСТЕМ ЛОКАЛНЕ ПУТНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ У СКЛАДУ СА ИСХОДИМА ДЕФИНИСАНИМ ДОКУМЕНТОМ PPP AND INFRASTRUCTURE EVALUATION AND RATING SYSTEM-PIER.....	44
10.1. Приступ и правичност	44
10.2. Економска ефикасност и фискална одрживост	46

10.3.	Одрживост и отпорност животне средине.....	49
10.4.	Репликабилност.....	51
10.5.	Укључивање заинтересованих страна	53
11.	ПРЕДНОСТИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОЈЕКТА ЈАВНО-ПРИВАТНОГ ПАРТНЕРСТВА ЗА ИЗГРАДЊУ, РЕКОНСТРУКЦИЈУ, РЕХАБИЛИТАЦИЈУ И ОДРЖАВАЊЕ ЛОКАЛНЕ ПУТНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ.....	57
12.	РАЗЛОЗИ ЗА УГОВАРАЊЕ ЈАВНО-ПРИВАТНОГ ПАРТНЕРСТВА	59
12.1.	Тренутно стање локалне путне инфраструктуре на територији Града Бора.....	60
13.	БУДУЋЕ СТАЊЕ ЛОКАЛНЕ ПУТНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА БОРА.....	63
13.1.	Технички услови за извођење радова.....	87
13.2.	Одржавање локалне путне инфраструктуре.....	93
13.3.	Динамика и опис реализације пројекта	97
13.4.	Резултати пројекта у складу са исходима дефинисаним документом PPP AND INFRASTRUCTURE EVALUATION AND RATING SYSTEM – PIERS.....	106
14.	ОБАВЕЗЕ И ПРАВА ЈАВНОГ И ПРИВАТНОГ ПАРТНЕРА	110
14.1.	Одређивање и прагови измене уговорених накнада.....	Error! Bookmark not defined.
15.	ЦИЉЕВИ ПРЕДЛОЖЕНОГ ПРОЈЕКТА	112
16.	ПОСЛОВНИ ПЛАН И ФИНАНСИЈСКА АНАЛИЗА ПРОЈЕКТА ЈАВНО-ПРИВАТНОГ ПАРТНЕРСТВА	116
16.1.	Методологија добијене вредности у односу на уложени новац	116
16.2.	Методологија „вредност за људе и за планету“	117
16.3.	Компаратор трошкова јавног сектора.....	118
16.4.	Капитални трошкови.....	118
16.5.	Оперативни трошкови	120
16.6.	Приливи пројекта.....	122
16.7.	Дисконтовани токови новца	126
16.8.	Финансијска анализа прихватљивости пројекта за Јавног и Приватног партнера и пословни план	128
16.9.	Извори финансирања пројекта	130
16.10.	Анализа ризика и матрица расподеле ризика.....	133
17.	ЗБИРНИ ТАБЕЛАРНИ ПРЕГЛЕД ФИНАНСИЈСКИХ ПОКАЗАТЕЉА ИСПЛАТИВОСТИ ПРОЈЕКТА	152
18.	ВРСТЕ И СРЕДСТВА ОБЕЗБЕЂЕЊА У ПРОЈЕКТУ ЈПП	154
19.	УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ПРИВАТНОГ ПАРТНЕРА.....	155
20.	ИНФОРМАЦИЈЕ О ПОСТУПКУ ДОДЕЛЕ И ОБЈАВЉИВАЊУ ЈАВНОГ ПОЗИВА	157
21.	КРИТЕРИЈУМИ ИЗБОРА И ДОДЕЛЕ И ОДАБРАНИ ПОСТУПАК ДОДЕЛЕ УГОВОРА.....	159
22.	РОК НА КОЈИ СЕ ЗАКЉУЧУЈЕ ЈАВНИ УГОВОР	160

23. САДРЖИНА ЈАВНОГ УГОВОРА	161
24. ДАВАЊЕ САГЛАСНОСТИ НА ЈАВНИ УГОВОР.....	164
25. ЗАКЉУЧИВАЊЕ ЈАВНОГ УГОВОРА	165
26. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И БЕЗБЕДНОСТ И ЗАШТИТА ЗДРАВЉА И СИГУРНОСТ ЗАПОСЛЕНИХ КОЈЕ АНГАЖУЈЕ ПРИВАТНИ ПАРТНЕР.....	166
26.1. Општи и посебни циљеви заштите животне средине	169
26.2. Утицај одржавања путне инфраструктуре на животну средину и земљиште.....	171
26.3. Заштита од елементарних непогода и цивилна заштита	172
26.4. Мере заштите од пожара	172
26.5. Безбедност и заштита здравља и сигурност запослених које ангажује Приватни партнер.....	173
27. ЕВЕНТУАЛНО ОДУЗИМАЊЕ ПОВЕРЕНИХ ПОСЛОВА И ОДУЗИМАЊЕ ПРАВА КОРИШЋЕЊА ИМОВИНЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОВЕРЕНИХ ПОСЛОВА.....	177
28. ПЛАНИРАНА ДИНАМИКА РАЗВОЈА ПРОЈЕКТА.....	179
29. ЗАКЉУЧАК	180
30. ВРЕДНОСТ И ТРОШКОВИ ПРИПРЕМЕ СИП-А.....	182

1. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

У складу са Уговором о пружању консултантских услуга бр. УГ-201-426-1/25 од 26.04.2025. године (у даљем тексту: Уговор), Консултант, односно Аутор **PPP Investment doo Beograd** је за Наручиоца **Intergradnja COOP doo Beograd** израдио нацрт Самоиницијативног предлога пројекта јавно-приватног партнерства за поверавање комуналне делатности за изградњу, реконструкцију, рехабилитацију и одржавање локалне путне инфраструктуре на територији града Бора (у даљем тексту: СИП).

© Заштита ауторског права – Copyright 2025.

Израђен СИП се сматра ауторским делом у складу са законом којим се уређују ауторска и сродна права у Републици Србији, и исти представља оригиналну духовну творевину Аутора, у овом случају **PPP Investment doo Beograd**, изражену у одређеној форми чија је намена унапређење комуналних делатности применом модела јавно- приватног партнерства и чија је вредност утврђена Уговором. На сва права и обавезе Аутора и Наручиоца овог дела и заштиту ауторског дела примењују се одредбе закона којим се уређују ауторска и сродна права у Републици Србији, а на све што није уређено овим законом примењују се одредбе закона којим се уређују облигациони односи.

Аутор задржава сва морална права, односно има сва личноправна овлашћења у погледу свог ауторског дела.

Аутор има искључиво право да његово име, псеудоним или знак буду назначени на сваком примерку дела, односно наведени приликом сваког јавног саопштавања дела, изузев ако је то, с обзиром на конкретни облик јавног саопштавања дела, технички немогуће или нецелисходно.

Аутор има искључиво право да штити интегритет свог дела, и то нарочито да се супротставља изменама свог дела од стране неовлашћених лица и да се супротставља јавном саопштавању свог дела у измењеној или непотпуној форми, водећи рачуна о конкретном техничком облику саопштавања дела и доброј пословној пракси.

Аутор има искључиво право да даје дозволу за измену свог дела искључиво Наручиоцу овог дела **Intergradnja COOP doo Beograd**.

Аутор има искључиво право да се супротставља искоришћавању свог дела на начин који угрожава или може угрозити његову част или углед.

Аутор има право на економско искоришћавање свог дела, као и дела које је настало прерадом његовог дела.

За свако искоришћавање ауторског дела од стране другог лица Аутору припада накнада утврђена Уговором, осим ако Законом о ауторском и сродним правима или Уговором није другачије одређено.

Аутор има искључиво право да другоме дозволи или забрани бележење и умножавање свог дела у целости или делимично, било којим средствима, у било ком облику, на било који трајни или привремени, посредни или непосредни начин.

Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи стављање у промет оригинала или умножених примерака свог дела, продајом или другим начином преноса својине.

Право Аутора на стављање примерака дела у промет не делује према оном власнику примерка дела који је тај примерак легално прибавио у Републици Србији од Аутора или од Ауторовог правног следбеника (исцрпљење права).

Аутор има искључиво право да другоме дозволи или забрани прилагођавање, превођење, аранжирање и друге измене дела.

У случајевима искоришћавања ауторског дела на основу одредаба Закона о ауторском и сродним правима, морају се навести име Аутора дела и извор из кога је дело преузето.

У сваком конкретном случају, обим ограничења искључивих права не сме бити у супротности са нормалним искоришћавањем дела нити сме неразумно вређати легитимне интересе аутора.

Без дозволе Аутора и без плаћања ауторске накнаде објављено ауторско дело може се умножавати и јавно саопштавати ради спровођења поступка пред судским или другим државним органима или у сврху обезбеђења јавне сигурности.

Клаузула о поверљивости података Аутор и Наручилац се обавезују:

- 1) да ће добијене информације које су предмет овог Уговора користити искључиво у складу са одредбама Уговора и закона;
- 2) да ће се према информацијама које се штите као пословна тајна добијеним од друге уговорне стране, као и према другим информацијама које може примити или се са њима упознати као последицом Уговора, односити са строгим тајношћу, у складу са законом и добрим пословним обичајима, третирајући их са истом пажњом са којом поступа са сопственим пословним тајнама;
- 3) да, супротно закону и другим прописима којима се уређује правна заштита пословне тајне од свих радњи нелојалне конкуренције, добрим пословним обичајима и овом Уговору, неће неовлашћено прибављати, користити или открити без писане сагласности друге стране ни једној трећој страни било коју информацију која се штити као пословна тајна друге стране у чији је посед дошла, без писане сагласности друге уговорне стране;
- 4) изузетак од ове клаузуле су запослени код сваке од уговорних страна, односно сарадници и/или консултанتي који сарађују са уговорним странама са истом обавезом заштите пословне тајне, у складу са законом.
- 5) да неће копирати, отиснути, ставити у писани облик или сачувати у електронском облику, било који материјални део добијене информације, изузев у случајевима када је то неопходно за реализацију Уговора;
- 6) да ће, у случају када стиче нову информацију која се штити као пословна тајна друге уговорне стране, а односи се на предмет Уговора, тако стечену информацију третирали као пословну тајну и исту неће пренети трећим лицима, односно искористити на било који начин без претходне писмене сагласности друге уговорне стране.
- 7) да ће на захтев једне од уговорних страна, у свако доба трајно избрисати све информације (укључујући белешке, извештаје, анализе, налазе, сагласности, мишљења и др.) који су у вези или произлазе из информације друге стране, као и све њихове копије, у случају када је иста сачувана у електронском облику. У случајевима када је могуће, пружити доказе о уништењу или брисању.

Аутор и Наручилац сагласно утврђују да се повредом пословне тајне сматра свако незаконито прибављање, откривање или коришћење пословне тајне која је предмет Уговора, на начин супротан Уговору, овом Пројекту и закону.

Одрицање од одговорности – *Disclaimer*

Овај документ и сви подаци и прилози који чине његове саставне делове су поверљиви и намењени искључиво Наручиоцу овог ауторског дела, односно физичком или правном лицу или лицима на које је адресирана.

Уколико сте овај документ добили грешком, обавештавамо Вас да је његово отварање, читање, копирање, умножавање, чување, обелодањивање, дистрибуирање и/или обрађивање строго забрањено. Молимо да у том случају о насталој грешки одмах обавестите аутора или пошиљача и да му документ са свим прилозима предате.

PPP Investment doo Beograd не преузима одговорност и не прихвата било какву обавезу у вези са евентуалним последицама које може претрпети било које лице због чињења или нечињења на бази информација садржаних у овом документу.

2. РЕЗИМЕ

Због све већих потребе за изградњом нове јавне инфраструктуре, улагањима у добра од општег интереса и ефикасним пружањем услуга од јавног значаја, као неопходном се указала потреба за стварањем одговарајућег правног и институционалног оквира за привлачење приватних инвестиција у Републику Србију.

Стварање правног оквира за реализацију пројекта јавно-приватног партнерства (у даљем тексту: ЈПП) показало се као одличан пут за поверавање обављања комуналних делатности Приватном партнеру, односно делатности чије се финансирање обезбеђује у целости или делимично инвестицијом Приватног партнера, чиме се решавају питања од јавног значаја.

Јавно-приватно партнерство представља модел сарадње јавног и приватног сектора у којем је Приватном партнеру поверено обављање комуналних делатности у реализацији пројекта ЈПП (пројектовање, планирање, изградња, финансирање, управљање и одржавање, пружање услуга, наплата прихода), док Јавни партнер врши контролу над реализацијом услугама Приватног партнера. Уговор о јавно-приватном партнерству омогућава Приватном партнеру да обезбеди погодније опције дугорочног финансирања и осигурање таквог финансирања на много бржи и флексибилнији начин.

За успешан развој јавно-приватног партнерства неопходно је да све заинтересоване стране буду на адекватан начин укључене у поступак ЈПП и да јасно препознају могућност боље и квалитетније реализације сопствених интереса него што би то било могуће кроз традиционални модел набавке. Предности које Приватни партнер поседује јесу иновативност, предузетнички дух, менаџерска ефикасност, познавање технологије, приступ финансијским ресурсима које се путем ЈПП комбинују са социјалном одговорношћу, еколошком свешћу и познавањем конкретних проблема. На тим принципима партнерства, у многим земљама су приватне компаније изразиле своју спремност и способност да учествују у унапређењу комуналне инфраструктуре.

Овај пројекат има за циљ да покаже како улагање у обнову саобраћајне инфраструктуре може играти важну улогу у транзицији ка конкурентнијем, сигурнијем и одрживијем инфраструктурном систему у будућности, нарочито имајући у виду претпоставку да се друштвена, економска и развојна улога државе огледа у развијености и уредном и квалитетном одржавању саобраћајне инфраструктуре.

У предложеном пројекту говориће се о значају развијености саобраћајног система и у том циљу примени модела ЈПП ради обезбеђивања финансирања, изградње, реконструкције и рехабилитације, као и одржавања саобраћајне инфраструктуре, односно квалитетног обезбеђивања изградње и доступности путне инфраструктуре, као и одређеност локалне самоуправе за привлачење приватних инвестиција. У том смислу биће представљена правна, финансијска и економска анализа оправданости улагања у овај пројекат и примене модела ЈПП кроз представљање општих, инфраструктурних, друштвених, економских, безбедоносних и еколошких циљева.

Дисперзија ризика која се остварује на овај начин је више него повољна за Јавног партнера. Приватни партнер преузима све ризике које би у супротном сносио Јавни партнер, а тичу се ризика пројектовања, изградње (исходавања решења, дозвола, непредвиђених радова, додатних трошкова, кашњења, квалитета...), одржавања, финансирања и др.

Предмет самоиницијативног предлога пројекта ЈПП обухвата поверавање комуналне делатности одржавања локалне путне инфраструктуре на територији Града Бора, као и изградњу, односно реконструкцију одређених улица, на период од 10 година закључењем уговора о јавно-приватном партнерству између Града Бора и Приватног партнера са јавним плаћањем.

Јавно-приватно партнерство (ЈПП) у овом пројекту доноси низ предности. Приватни сектор доноси неопходна финансијска средства, техничко знање и искуство у управљању пројектима, док јавни сектор пружа подршку у облику регулаторних оквира, приступа локацијама и гаранција за дугорочну употребу и одржавање пројекта. Ова сарадња омогућава оптимално коришћење ресурса и поделу ризика између партнера, што доприноси успешнијој и ефикаснијој реализацији пројекта.

ЈПП модел омогућава бржу и ефикаснију реализацију пројекта у односу на традиционалне моделе јавног финансирања. Приватни партнер има мотивацију да пројекат заврши у предвиђеним роковима и у оквиру буџета, јер зависи од успешног извршавања уговорених обавеза. Са друге стране, Јавни партнер обезбеђује да пројекат испуњава све јавне и регулаторне стандарде, чиме се осигурава дугорочна одрживост и корист за заједницу.

Пројекат ће допринети и економском развоју региона кроз стварање нових радних места током фазе изградње и одржавања, као и кроз побољшање локалне путне инфраструктуре.

Овакав модел пословне сарадње јавног и приватног сектора и увођење приватног капитала у развој инфраструктуре је снажно подржан од стране Владе Републике Србије¹, док сваки појединачни пројекат захтева претходну проверу од стране Комисије за јавно-приватно партнерство Владе Републике Србије², ради давања мишљења и оцене да ли се конкретни пројекат може реализовати у форми ЈПП, како би се побољшало опште стање путне инфраструктуре у Републици Србији и Граду Бору.

Имплементација овог пројекта би допринела побољшању и унапређењу комуналне делатности, омогућавању одрживог инфраструктурног система у Граду Бору на дужи временски период и смањењу оптерећености локалних путева.

Као најважнији циљ овог пројекта јесте пружање квалитетне комуналне услуге учесницима у саобраћају, уз обезбеђивање квалитетних путева, чиме се повећава мобилност становништва и иста подиже на виши ниво.

- (а) Сходно члану 19. Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама ("Сл. гласник РС", бр. 88/2011, 15/2016 и 104/2016), предлагач пројекта Intergradnja COOP doo, Beograd подноси Јавном телу Граду Бору Самоиницијативни предлог пројекта јавно-приватног партнерства за поверавање комуналне делатности за изградњу, реконструкцију, рехабилитацију и одржавање локалне путне инфраструктуре на територији града Бора (у даљем тексту: СИП) са циљем да Јавно тело размотри и утврди да ли сматра да је пројекат у јавном интересу и да у том смислу обавесте предлагача у року од 30 дана. Ако Јавно тело сматра да је СИП у јавном интересу и ако Град Бор одлучи да покрене тај пројекат, поступа у складу са поступком ЗЛППК и законом којим се уређују јавне набавке. Уколико се поступак доделе јавног уговора без елемената концесије покрене на основу Самоиницијативног предлога приватног предлагача, Град Бор расписује јавни позив у коме се наводи да је пројекат покренуо приватни предлагач.

¹ www.jpp.gov.rs: У новембру 2011. године донет је Закон о јавно-приватним партнерству и концесијама ("Службени гласник РС", број 88/11, 15/16 и 104/16), којим је у правни систем Републике Србије уведен појам јавно-приватно партнерство и омогућено Влади, аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе да донесе одлуку о покретању поступка за реализацију пројекта јавно-приватног партнерства.

² Ради пружања стручне помоћи при реализацији пројекта јавно-приватних партнерстава са или без елемената концесије, као међуресорно јавно тело оперативно независно у свом раду, Влада Републике Србије образовала је 2012. године Комисију за јавно-приватно партнерство..

Табела 1 : Основни подаци о СИП-у

Предмет СИП-а	Самоиницијативни предлог пројекта јавно-приватног партнерства за поверавање комуналне делатности за изградњу, реконструкцију, рехабилитацију и за одржавање локалне путне инфраструктуре на територији града Бора		
Јавни партнер	Град Бор	Приватни партнер	Intergradnja COOP doo, Beograd
Представник Јавног партнера	Александар Миликић, градоначелник	Представник Приватног партнера	Бојан Алексић, директор
Седиште	Моше Пијаде бр. 3, 19210 Бор	Седиште	Булевар Пека Дапчевића 25, 11000 Београд
Контакт телефон	+381 30 423 255	Контакт телефон	+381 11 7113 414
Интернет страница	https://bor.rs/	Интернет страница	http://www.intergradnjacoop.com/
Електронска адреса Вредност трошкова израде СИП-а	gradonacelnik@bor.rs	Електронска адреса	office@igcoop.com
	50.000,00 €		
Облик јавно-приватног партнерства и рок трајања јавног уговора	Уговорно јавно-приватно партнерство без елемената концесије. Рок трајања јавног уговора је 10 година.		

Предмет самоиницијативног предлога пројекта ЈПП обухвата поверавање комуналне делатности одржавања локалне путне инфраструктуре на територији Града Бора, као и изградњу одређених улица, закључењем уговора о јавно- приватном партнерству између Града Бора и Приватног партнера.

Кључне речи: *јавно-приватно партнерство, јавни интерес, путна инфраструктура, пројектовање, финансирање, одржавање инфраструктуре, управљање и пружање услуге, обезбеђивање доступности*

3. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПРЕДЛАГАЧУ - INTERGRADNJA COOP

Приватна компанија **Intergradnja COOP** основана је 1992. године као предузеће за инжењеринг, консултантску сарадњу и производњу. Компанија поседује комплетну грађевинску механизацију, тим инжењера и радника, као и лиценце и опрему за обављање својих активности.

Основне делатности компаније обухватају изградњу хидро-грађевинских објеката, грађевинске радове, изградњу путева и спортских терена, монтажу цевоводних инсталација, као и уређење и одржавање паркова и зелених површина. Током претходних година, компанија је успешно реализовала велике и капиталне пројекте широм Србије. Компанија запошљава дипломиране грађевинске инжењере са потребним лиценцама за извођење радова - за одговорне извођаче грађевинских, хидротехничких и инсталационих радова на објектима водовода, канализације и путева.

Intergradnja COOP поседује модерну механизацију за грађевинске радове, велики број грађевинских машина и опреме, као и средства за транспорт која су на располагању клијентима. Обучена радна снага, поузданост и посвећеност извршењу уговорених радова гарантују квалитет и поштовање задатих рокова.

Што се тиче самих радова истичу се у изградњи путева и путних структура, присуство у изградњи уличне расвете у свим општинама Града Београда, као и изградња деоница путева и аутопутева широм Србије.

Такође, компанија се бави извођењем грађевинских радова на изградњи и реконструкцији топлотних мрежа у сарадњи са ЈП "Београдске електране"; изградњи и реконструкцији железничке инфраструктуре. Компанија Intergradnja COOP има више од 25 година искуства у извођењу радова на санацији, изградњи и реконструкцији хидротехничких објеката спољних водоводних и канализационих система, изградњи спортских терена, уређење и одржавање паркова и зелених површина, као и пејзажног уређење.

Компанија поседује модерну механизацију за грађевинске радове, укључујући велики број грађевинских машина и опреме, као и средства за транспорт.

Компанија се може похвалити значајним референцама из области грађевинарства, топловода, водовода и канализације, као и радовима на путним и железничким структурама.

4. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ЈАВНОМ ПАРТНЕРУ - ГРАДУ БОРУ

Град Бор се налази на истоку Републике Србије, у Тимочној регији, између града Зајечара и општина Неготин, Мајданпек, Жагубица, Деспотовац и Бољевац. Карактеристична је близина граница са Бугарском и Румунијом. Већи део територије је брдско-планински. Припада сливу Тимока, односно Дунава. Град Бор припада Борском округу и заузима површину од 856 км² на којој живи 41.280 становника (према попису из 2022. године) или 48 становника на км².

Град Бор се састоји од централног насеља и седишта града– градског насеља Бор и 12 села: Горњане, Танда, Лука, Кривељ, Бучје, Оштрељ, Доња Бела Река, Брестовац, Слатина, Злот, Шарбановац и Метовница. Град Бор је и седиште Борског округа који, поред Бора, чине општине Кладово, Мајданпек и Неготин.

Веза са главним путним правцем – аутопут Е-75 (Београд – Скопље) је могућа преко 4 путна правца и то: пут преко Бољевца и Параћина дужине 87 км; пут преко Зајечара, Књажевца и Ниша дужине 150 км; пут преко Жагубице, Кучева и Пожаревца дужине око 158 км и пут преко Заграђа и Милошеве куле дужине око 205 км.

У природне ресурсе Бора не спадају само налазишта руда богатих бакром и златом, већ се у његовој непосредној близини налазе и оазе нетакнуте природе. Важну специфичност града, која није карактеристична за индустријски развијене средине, представљају природни услови за развој туризма. У непосредној близини града налази се једна од најстаријих бања у Србији, Брестовачка бања, истичу се висови Црног врха, планина Стол, Велики и Мали Крш, туристички бисер Борско језеро, кречњачка површ Дубашница, као и злотске пећине Верњикица и Лазарева, са изванредним пећинским украсима.

Западни део града припада планинском комплексу Јужног Кучаја. Својом атрактивношћу и разноврсношћу површинских облика рељефа истиче се кречњачка површ Дубашница, површине од око 70 км². Реке које понире на западној површи Дубашнице, извиру на источном ободу, на контакту кречњачких и вулканских стена. У подножју планине Црни Врх, на надморској висини од 438 метара налази се туристички бисер Борско језеро, површине 30 хектара. Једна од најстаријих бања у Србији, са епитетом “краљевске” бање, на надморској висини од 385 метара, смештена је Брестовачка бања, чије воде спадају у ред најлековитијих у Србији. Злотске пећине и кањон Злотске реке поред природних лепота одликује присуство ретких врста флоре и фауне. До сада је истражено 116 пећина и 14 јама. За туристичке посете уређена је Лазарева прећина.

Источни део захватају планине: Стол, која је други по висини врх на територији града, чији заравњени врхови и стрме литице пружају погодне услове за планинарење и екстремне спортове; Мали и Велики Крш, Алпи источне Србије који се дижу до висине од

1.148 метара; Дели Јован који припада карпатско-балканском систему и Горњанска висораван, око које се уздижу ове планине.

Према подацима из Локалног еколошког акционог плана на територији града заштићено је само подручје Лазаревог кањона са пећинама као споменик природе 1. категорије (старалац Србија шуме), подручје Брестовачке бање као културно- амбијентална целина и градском одлуком мање подручје клисуре Равне реке покрај Доња Беле Реке (старалац месна заједница села).

За заштиту су, као делови националне и европске еколошке мреже, евидентирана подручја Стола, Великог и Малог крша и Дели Јована као центри биодиверзитета одређених врста флоре и фауне.

5. ПРЕДМЕТ САМОИНИЦИЈАТИВНОГ ПРЕДЛОГА ПРОЈЕКТА ЈАВНО- ПРИВАТНОГ ПАРТНЕРСТВА

Путна инфраструктура је значајна имовина сваке државе, како у смислу инвестиција, тако и у социјалном и економском смислу. Добро одржавање и управљање путном инфраструктуром подстиче економски раст и социјалну интеграцију приближавајући градове и села. Државе теже развоју путева како би задовољиле економске, политичке и социјалне потребе, што може укључивати изградњу нових или обнову, односно одржавање постојећих путева.

Путеви су међу најкомплекснијим и социјално осетљивим инфраструктурним иницијативама које државе могу предузети за своје становништво. Захтевају софистициране техничке ресурсе, доследно и ефикасно управљање и одржавање, и обично имају огромне економске, социјалне и еколошке утицаје. Искусни и квалификовани Приватни партнер може помоћи у превазилажењу

свих ових изазова и то је један од разлога због којих партнерства јавног и приватног сектора могу бити привлачна за локалне самоуправе.

У већини европских земаља изградња и одржавање локалне путне инфраструктуре схваћено је као друштвени интерес, чије се предности мере у функцији фактора као што су:

- повећање безбедности саобраћаја,
- очување животне средине,
- повећање мобилности становништва,
- достизање циљева одрживог развоја и др.

Изградња и одржавање локалне путне инфраструктуре има кључан значај из више аспеката:

- 1) Путеви који се одржавају пружају сигурно и ефикасно кретање возила, чиме се смањује ризик од саобраћајних несрећа и побољшава безбедност путника.
- 2) Редовно одржавање продужава животни век путева, чиме се смањују дугорочни трошкови реконструкције и изградње нових путева.
- 3) Одржавање локалне путне инфраструктуре директно утиче на економију. Путеви су кључни за повезивање различитих делова заједнице, што олакшава транспорт роба и приступ тржиштима. Очувани путеви подржавају економске активности, промовишу трговину, и доприносе развоју локалних привреда.
- 4) Одржавање путева има позитиван утицај на квалитет живота становништва. Побољшава се приступ основним услугама попут школа, болница и других јавних институција. Такође, очувани путеви олакшавају свакодневне активности грађана, попут путовања до посла или школе.
- 5) Одржавање локалне путне инфраструктуре доприноси одрживом развоју заједнице, подржава економски просперитет и побољшава укупни стандард живота грађана.

Предмет самоиницијативног предлога пројекта ЈПП обухвата поверавање комуналне делатности одржавања локалне путне инфраструктуре на територији Града Бора, као и изградњу, односно реконструкцију одређених улица, на период од 10 година закључењем уговора о јавно-приватном партнерству између Града Бора и Приватног партнера са јавним плаћањем.

Приватни партнер је одговоран за комплетно одржавање путне инфраструктуре током трајања уговора, што укључује редовне и ванредне радове одржавања, санацију оштећења и бригу о безбедности саобраћаја. Одржавање подразумева очување функционалности путева, безбедност корисника и очување естетског изгледа путне мреже, чиме ће се обезбедити дугорочна одрживост инфраструктуре и смањење трошкова у будућности. Кроз овај пројекат, град Бор настоји да унапреди локалну саобраћајну мрежу, подигне ниво комуналних услуга и осигура стабилно и квалитетно одржавање путева, што ће допринети побољшању квалитета живота грађана и бољој повезаности унутар општине.

- (b) **Предмет самоиницијативног предлога пројекта јавно-приватног партнерства обухвата обавезу Приватног партнера да пројектује и финансира и изведе радове на изградњи одређених улица и пружи услуге редовног одржавања локалне путне инфраструктуре, док је Јавни партнер у обавези да редовно извршава плаћање уговорене накнаде Приватном партнеру за редовно и ургентно одржавање улица и путева и обезбеђивање доступности путне инфраструктуре.**

Путна инфраструктура представља окосницу развоја и функционисања свих могућих људских, привредних и других токова. Путна инфраструктура је императив друштвеног и привредног стандарда, како на микро, тако и на макро плану одређеног локалитета, што заправо значи стандард живљења. Одређена друштвено-политичка заједница своју вредност пре свега мери степеном развијености путне мреже и инфраструктурних садржаја. Развој путне инфраструктуре побољшава приступачност, што доприноси убрзању регионалног развоја. Свеукупно, користи за друштво могу знатно премашити трошкове улагања у развој путне инфраструктуре.

Систем саобраћаја се сматра дугорочно одрживим уколико обезбеђује адекватан капацитет и ниво услуга, прилагођен је потребама локација које опслужује, енергетски је ефикасан и користи погонску технологију засновану на обновљивим и преносивим изворима енергије. Поред тога, систем саобраћаја мора бити еколошки прихватљив, како би очувао и унапредио квалитет животне средине, и трошковно исплатив, што га чини доступним и одрживим за садашње и будуће генерације.

Када је реч о јавно-приватном партнерству, основни елементи концепта овог модела су јасна алокација одговорности, подела ризика и рок трајања партнерства. Подела ризика омогућава да сваки од партнера преузме ризик којим може да управља на најадекватнији начин, чиме се постиже већа ефикасност оваквих пројеката.

Овај самоиницијативни предлог пројекта (СИП) заснива се на идеји обезбеђивања доступности дела квалитетне саобраћајне и друге пратеће путне инфраструктуре у урбаним зонама града и насељеним руралним местима, капиталним улагањем од стране Приватног партнера, који ће поред изградње, реконструкције и рехабилитације обезбедити израду пројектне документације, дугогодишње редовно одржавање на целој територији локалне самоуправе и насељених места, заштиту и гарантовање за квалитет изведених радова и пружених услуга.

Локална самоуправа неће по овом основу бити кредитно задужена имајући у виду начин на који је уређено јавно-приватно партнерство и концесије, док би се истовремено остварили циљеви смањења буџетских трошкова и подизања нивоа ефикасности у пружању јавних услуга и обезбеђивања одређених бенефита за локалну самоуправу и друштво у целини.

Основни циљ развоја путног саобраћаја и путне инфраструктуре је остваривање и развој саобраћајног система који омогућава одрживу мобилност становништва и пружа подршку убрзаном развоју друштва и привреде и јачању конкурентности.

6. ЗАКОНОДАВНИ ОКВИР ЈАВНО-ПРИВАТНОГ ПАРТНЕРСТВА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

6.1 Кратак историјски концепт јавно-приватног партнерства у Србији

У нашем модерном законодавству модел јавно-приватног партнерства нема дугу традицију. У последњој деценији 20. века појавио се овај концепт доношењем **Закона о концесијама**. На основу тог закона, Влада Србије је са нерезидентом из САД (Чикаго), посредством „*Drina River Bridge Cooperation a.d.*“, са седиштем на Новом Београду, закључила Уговор о концесији за изградњу моста на Дрини, између Бадовинаца у Мачви и Попова у Семберији, на рок од 30 година. Тај уговор истиче 2025. године, до када власник моста има право да наплаћује мостарину у висини коју одреди Влада Србије. Након истека тог рока, мост прелази у власништво Републике Србије. Овај уговор јесте један од првих модерних примера реализованог јавно-приватног партнерства у нашој земљи.

До усвајања Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама, у Србији је доминантан концесиони модел јавно-приватног партнерства уређен Законом о концесијама из 2003. године који карактерише веома компликована и дуготрајна процедура закључења уговора о концесији. Искуства са концесијама нису била позитивна, од пет закључених уговора у области рударства и изградње аутопутева, само један је остао на снази, што говори да у том периоду скоро не постоје примери добре праксе у овој области.

На локалном нивоу, сложеност концесионе процедуре онемогућила је да се овај модел примени, па су се локалне власти оријентисале на примену Закона о комуналним делатностима из 1998. године и могућности да се обављање комуналне делатности повери другом предузећу (а не само јавном комуналном предузећу) у складу са законом и прописом скупштине општине.

Неодговарајуће законско уређење концепта ЈПП било је један од основних узрока неуспеха концесионог модела, уз значајне правне несигурности на локалном нивоу. Показало се да је поступак поверавања обављања комуналних услуга по старом Закону о комуналним делатностима био недовољно квалитетан, јасан и транспарентан. Није постојао Закон о јавним набавкама, недостајали су механизми за заштиту права у поступцима јавних набавки, што није било у складу са упоредном праксом, пре свега са праксом Европске уније.

Ограничена својинска овлашћења нижих нивоа власти довела су до повећаног ризика за финансирање ЈПП пројеката на локалном нивоу (с обзиром на немогућност успостављања класичних инструмената обезбеђења као што су хипотека, založno право итд...). У оваквим околностима био је угрожен и јавни интерес, с обзиром да јавна тела нису имала преговарачки капацитет у пројектима ЈПП, па је Приватни партнер доминирао у уговорном односу овог типа. На крају, цео овај амбијент био је далеко од повољног за привлачење приватног капитала или обезбеђивање финансирања одређених ЈПП пројеката.

Усвајање Закона о јавним набавкама, Закона о локалној самоуправи, Закона о комуналним делатностима и Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама, суштински се изменио регулаторни оквир за реализацију јавно-приватних партнерстава у Републици Србији.

6.2 Закон о јавно-приватном партнерству и концесијама ("Сл. гласник РС", бр. 88/2011, 15/2016 и 104/2016)

За локалне самоуправе које немају довољно средстава и немају на располагању техничку експертизу за реализацију пројеката поверавања обављања комуналних делатности чије се финансирање обезбеђује из буџета јединице локалне самоуправе, односно чије се финансирање обезбеђује у целисти или делимично наплатом накнаде од корисника комуналних услуга, ангажовање Приватног партнера може да буде адекватно решење.

Најшире речено, јавно-приватно партнерство (у даљем тексту: ЈПП) представља сарадњу јавног и приватног сектора у пружању јавних добара и услуга. У најразвијенијим земљама Европе, модел ЈПП се у већој или мањој мери користи за пружање услуга које су од јавног интереса и/или за изградњу јавне инфраструктуре. Примена модела ЈПП може да се искористи и у унапређењу менаџмента јавних институција кроз проактиван приступ управљања у јавном сектору и имплементацију метода управљања у јавном сектору које су иначе типичне за приватни сектор (Велика Британија је прва увела концепт „јавни менаџмент“).

Бројне државе у Европи и свету имају вишедеценијско па и вишевековно искуство када је реч о примени модела јавно-приватног партнерства и то у различитим областима. Због све веће потребе за изградњом нове јавне инфраструктуре, улагањима у добра од општег интереса и ефикасним пружањем услуга од јавног значаја, као неопходном се указала потреба за стварањем одговарајућег правног и институционалног оквира за привлачење приватних инвестиција у Републику Србију.

Закон о јавно-приватном партнерству и концесијама („Службени гласник РС“ бр. 88/11, 15/16 и 104/16; у даљем тексту: ЗЈППК) усвојен је 2011. године и њиме је у правни систем Републике Србије уведен појам јавно-приватно партнерство, а Влади Републике

Србије, аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе омогућено да донесе одлуку о покретању поступка за реализацију пројекта ЈПП са или без елемената концесије.

Према одредбама ЗППК, ЈПП представља дугорочну сарадњу између Јавног и Приватног партнера ради обезбеђивања финансирања, изградње, реконструкције, Према одредбама ЗППК, ЈПП представља дугорочну сарадњу између Јавног и Приватног партнера ради обезбеђивања финансирања, изградње, реконструкције, управљања или одржавања инфраструктурних и других објеката од јавног значаја и пружања услуга од јавног значаја. Чланом 4. ЗППК дефинисана су два облика ЈПП-а:

- **уговорно јавно-приватно партнерство** је јавно-приватно партнерство у којем се међусобни однос Јавног и Приватног партнера уређује уговором о јавно-приватном партнерству;
- **институционално јавно-приватно партнерство** је јавно-приватно партнерство засновано на односу између Јавног и Приватног партнера као оснивача, односно чланова заједничког привредног друштва, које је носилац реализације пројекта јавно-приватног партнерства.

Предметни пројекат спроводиће се у облику **уговорног јавно-приватног партнерства без елемената концесије** у којем се међусобни однос Јавног и Приватног партнера уређује уговором о јавно-приватном партнерству између Града Бора као Јавног партнера и изабраног понуђача као Приватног партнера, на период од 10 година.

Могућност финансирања пројекта за поверавање комуналне делатности локалне путне инфраструктуре на територији Града Бора од стране Приватног партнера може се реализовати путем уговорног јавно-приватног партнерства без елемената концесије које се уређује јавним уговором између јединице локалне самоуправе као јавног партнера и изабраног понуђача као Приватног партнера, на период од 10 година.

Уговорно ЈПП одређено је чланом 8. ЗППК тако да међусобна права и обавезе у реализацији пројекта ЈПП, са или без елемената концесије, уговорне стране уређују јавним уговором, чија је садржина прописана чланом 46. ЗППК.

На питања која се односе на јавне уговоре, а која нису посебно уређена овим законом, примењују се одредбе закона којим се уређују облигациони односи. На основу члана 7. става 2. тачке 3. истог закона обавеза Приватног партнера јесте обављање услуга од јавног значаја, са једном или више обавеза као што су: финансирање, управљање и одржавање, у циљу пружања услуга од јавног значаја

крајњим корисницима из оквира надлежности јавног партнера, или у циљу обезбеђивања неопходних предуслова јавном партнеру за пружање услуга од јавног значаја из оквира његових надлежности, или пружање услуга од јавног значаја из оквира надлежности јавног партнера крајњим корисницима.

Поступак избора Приватног партнера спроводи се у складу са Законом о јавним набавкама, односно Законом о јавно-приватном партнерству и концесијама.

Пројекат ЈПП без елемената концесије подразумева финансирање пројекта од стране Приватног партнера. На тај начин се буџет локалне самоуправе кредитно не задужује, већ локална самоуправа преузима обавезу да омогући и повери Приватном партнеру несметано обављање комуналне делатности, док би се за обављање предметне делатности Приватном партнеру исплаћивала накнада на месечном нивоу. ЈПП представља оквир сарадње јавног сектора и капитала Приватног партнера, ради обезбеђења функционисања комуналних делатности, односно делатности од општег интереса и ефикасног и економски одрживог развоја инфраструктуре.

Овакав модел пословне сарадње јавног и приватног сектора и увођење приватног капитала у развој инфраструктуре је снажно подржан од стране Владе Републике Србије³, док сваки појединачни пројекат захтева претходну проверу од стране Комисије за јавно-

приватно партнерство Владе Републике Србије⁴, ради давања мишљења и оцене да ли се конкретни пројекат може реализовати у форми ЈПП.

Концепт јавно-приватног партнерства без елемената концесије, у примеру поверавања комуналне делатности за изградњу, реконструкцију и рехабилитацију, као и за редовно одржавање локалне путне инфраструктуре, омогућује Граду Бору, као Јавном партнеру, одређено смањење трошкова и стварања одрживе путне инфраструктуре као једног од највећих изазова урбаних и комуналних захтева и подизања нивоа ефикасности у пружању услуга крајњим корисницима.

Закон о ЈПП обухвата материјално-правне одредбе којима се уређују питања предмета, актера и облика јавно-приватног партнерства. Иако Закон изричито наглашава елемент јавног интереса, као конститутивног за постојање ЈПП, његове одредбе имају за циљ да обезбеде равнотежу јавног и приватног интереса који се усклађују у ЈПП пројекту.

Једна од битних ставки Закона јесте и заштита интереса обе уговорне стране, што се препознаје применом начела равноправности уговорних страна.

Анализом тренутног стања путне инфраструктуре на територији Града Бора, о чему ће бити речи у одељку 12.1., утврђено је да је реализација овог пројекта и омогућавање доступности путне мреже неопходна, због чега Град примењује модел ЈПП као оптимално решење.

6.3 Закон о јавним набавкама ("Сл. Гласник РС", бр. 91/2019 и 92/2023)

Чланом 1. ставом 1. Закона о јавним набавкама (ЗЈН) дефинисано је уређење поступака јавних набавки које спровode наручиоци или други субјекти у случајевима одређеним овим законом, ради закључења уговора о јавној набавци услуга.

Како је чланом 20. ставом 5. Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама (ЗЈППК) ("Сл. гласник РС", бр. 88/2011, 15/2016 и 104/2016) дефинисано да се у поступку избора Приватног партнера не примењују одредбе закона којим се уређују јавне набавке које се односе на: начин обрачуна процене вредности јавног уговора, заједничку понуду, подизвођаче, рокове за подношење понуда и пријава, рокове у вези са доношењем одлуке о избору најповољније понуде, рокове за закључење уговора и измене јавног уговора, на поступак избора Приватног партнера се примењују ЗЈН и ЗЈППК у границама одређеним овим законима.

Закон о јавним набавкама игра кључну улогу у јавно-приватном партнерству (ЈПП) из различитих аспеката.

Прво, он осигурава поштовање принципа конкуренције у процесу јавних набавки, обезбеђујући свим компанијама једнаке услове учешћа. Ово доприноси транспарентности и ефикасности у ЈПП-у.

Друго, Закон о јавним набавкама прилаже економично и ефикасно управљање јавним ресурсима. Он гарантује да се при избору партнера за ЈПП узимају у обзир најповољнији услови, што помаже у смањивању трошкова и бољем коришћењу јавних средстава.

Треће, примена Закона о јавним набавкама обезбеђује правну сигурност у процесу ЈПП-а. Он утврђује чиста правила и процедуре за избор најбољег партнера, што спречава спорове и спорне ситуације.

³ www.jpp.gov.rs: У новембру 2011. године донет је Закон о јавно-приватном партнерству и концесијама ("Службени гласник РС", број 88/11, 15/16 и 104/16), којим је у правни систем Републике Србије уведен појам јавно-приватно партнерство и омогућено Влади, аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе да донесе одлуку о покретању поступка за реализацију пројекта јавно-приватног партнерства.

⁴ Ради пружања стручне помоћи при реализацији пројекта јавно-приватних партнерстава са или без елемената концесије, као међуресорно јавно тело оперативно независно у свом раду, Влада Републике Србије образовала је 2012. године Комисију за јавно-приватно партнерство и концесије.

Четврто, закон стимулише квалитет и иновације у ЈПП-у. Отворени конкурентни процес обично привлачи различите компаније, што може довести до пружања квалитетних услуга и иновативних решења.

На крају, примена транспарентних правила и процедура у јавним набавкама смањује ризик од корупције у ЈПП-у. Ово је од кључног значаја за заштиту јавних ресурса и обезбеђивање поштеног и ефикасног партнерства између јавног и приватног сектора.

6.4 Закон о комуналним делатностима ("Сл. гласник РС", бр. 88/2011, 104/2016, 95/2018 и 94/2024)

Чланом 2. Закона о комуналним делатностима ("Сл. гласник РС", бр. 88/11, 104/16, 95/18 и 94/24; у даљем тексту: ЗКД) је утврђено да су комуналне делатности у смислу овог закона, делатности пружања комуналних услуга од значаја за остварење животних потреба физичких и правних лица код којих је јединица локалне самоуправе дужна да створи услове за обезбеђење одговарајућег квалитета, обима, доступности и континуитета, као и надзор над њиховим вршењем. У складу са тим, обавеза Града Бора је да обезбеди путну инфраструктуру одговарајућег квалитета, односно да унапреди постојећи квалитет ове комуналне делатности, чиме ће се омогућити несметано и безбедно одвијање саобраћаја и очувати употребна вредност улица, путева, тргова и слично.

Наведеним Законом је дефинисано да су комуналне делатности делатности од општег интереса и да одржавање улица и путева, између осталих, спадају у комуналне делатности.

Чланом 3. ставом 1. тачком 10. истог Закона дефинисано је да одржавање улица и путева у градовима и другим насељима подразумева извођење радова којима се обезбеђује несметано и безбедно одвијање саобраћаја и чува и унапређује употребна вредност улица, путева, тргова, платоа и сл.

Такође, чланом 4. ставом 1. ЗКД је дефинисано да јединица локалне самоуправе обезбеђује организационе, материјалне и друге услове за изградњу, одржавање и функционисање комуналних објеката и за техничко и технолошко јединство система и уређује и обезбеђује обављање комуналних делатности и њихов развој.

ЗКД је истим чланом у ставу 3. дефинисао да јединица локалне самоуправе уређује у складу са законом услове обављања комуналних делатности, права и обавезе корисника комуналних услуга, обим и квалитет комуналних услуга и начин вршења надзора над обављањем комуналних делатности обезбеђујући нарочито: 1) одговарајући обухват, обим и квалитет комуналних услуга, који подразумева нарочито: здравствену и хигијенску исправност према прописаним стандардима и нормативима, тачност у погледу рокова испоруке, сигурност и заштиту корисника у добијању услуга, поузданост, приступачност и трајност у пружању услуга; 2) развој и унапређивање квалитета и асортимана

комуналних услуга, као и унапређивање организације рада, ефикасности и других услова пружања услуга; 3) сагласност са начелима одрживог развоја, која су дефинисана посебним законом који уређује одређену комуналну делатност; 4) ефикасно коришћење ресурса и смањење трошкова обављања комуналних делатности успостављањем сарадње две или више јединица локалне самоуправе и другим активностима када за то постоји могућност; 5) конкуренцију у обављању делатности.

Закон о комуналним делатностима је одредио да комуналну делатност могу обављати јавно предузеће, привредно друштво, предузетник или други привредни субјект.

Закон о комуналним делатностима је чланом 9. дефинисао поверавање обављања комуналне делатности. Ставом 1. истог члана се дефинише да се под поверавањем обављања комуналне делатности подразумева временски орочено уговорно уређивање односа у вези са обављањем комуналне делатности или појединих послова из оквира комуналне делатности између једне или више јединица локалне самоуправе и вршиоца комуналне делатности, које за циљ има пружање комуналних услуга на територији једне

или више јединица локалне самоуправе или на делу територије јединице локалне самоуправе.

Сходно члану 9. ставу 7. ЗКД на поступак поверавања обављања комуналне делатности чије се финансирање обезбеђује из буџета јединице локалне самоуправе, односно чије се финансирање обезбеђује у целости или делимично наплатом накнаде од корисника комуналних услуга, примењују се одредбе закона којима се уређује јавно- приватно партнерство и концесије.

Од посебног значаја јесте да се Јавни и Приватни партнер придржавају свих позитивно-правних прописа и норми, како оних којима се уређује област комуналних делатности и реализација пројеката јавно-приватног партнерства, тако и прописа и норми којима се уређује правни положај путева, безбедност саобраћаја на путевима, као и закона којим се уређује планирање и изградња путне инфраструктуре, инфраструктурно опремање и изградња земљишта, заштита животне средине и др.

Под поверавањем обављања комуналне делатности подразумева се временски орочено уговорно уређивање односа у вези са обављањем комуналне делатности или појединих послова из оквира комуналне делатности између једне или више јединица локалне самоуправе и вршиоца комуналне делатности, које за циљ има пружање комуналних услуга на територији једне или више јединица локалне самоуправе или на делу територије јединице локалне самоуправе.

6.5 Закон о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон, 47/2018 и 111/2021 - др. закон)

У овом закону локална самоуправа подразумева право грађана да непосредно и преко слободно изабраних представника управљају јавним пословима од непосредног, заједничког и општег интереса за локално становништво, као и право и обавеза органа локалне самоуправе да, у складу са законом, планирају, уређују и управљају јавним пословима који су у њиховој надлежности и од интереса за локално становништво.

На основу члана 6. става 1. ЗЛС, јединица локалне самоуправе одговорна је за квалитетно и ефикасно вршење својих и поверених надлежности.

ЗЛС предвиђа да јединица локалне самоуправе уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности - између осталог, и старање о изградњи, реконструкцији, одржавању и коришћењу локалних путева и улица, али предлаже и мере за развој и унапређење комуналних делатности.

6.6 Закон о путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/2018 и 95/2018 – др. закон и 92/2023 – др. закон)

С обзиром на то да је од доношења важећег Закона о путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/18 и 95/28 – др. закон; и 92/23 – др. закон у даљем тексту: ЗОП) 2023. године дошло до значајних промена правне регулативе, створила се потреба усаглашавања прописа у области путева, односно препозната је потреба за израду закона којим ће се уредити област која се односи на правни положај јавних и категорисаних путева, услови и начин управљања, заштите и одржавања јавних путева, посебни услови изградње и реконструкције јавних путева, извори и начин финансирања изградње, реконструкције, заштите и одржавања путева, стицање права својине, инспекцијски надзор, као и друга питања од значаја за управљање, изградњу, реконструкцију, заштиту и одржавање јавних путева.

Наиме, законским и подзаконским актима приступа се креирању политике у овој области који се заснива на пројектовању, изградњи и одржавању путне инфраструктуре на начин да та инфраструктура поред основне функције у својој експлоатацији има и превентивну функцију када је у питању безбедност саобраћаја.

Овим Законом пут је дефинисан као грађевински објекат намењен за саобраћај, односно утврђену површину коју као саобраћајну површину могу да користе сви или одређени учесници у саобраћају, под условима одређеним овим законом и

другим прописима, док је општински пут јавни пут који саобраћајно повезује територију општине, односно града са мрежом државних путева.

Према значају саобраћајног повезивања јавни путеви се деле на:

- 1) државне путеве:
 - i. државне путеве I реда (саобраћајно повезују територију државе са мрежом европских путева, односно део су мреже европских путева, територију државе са територијом суседних држава, целокупну територију државе, као и привредно значајна насеља на територији државе);
 - ii. државне путеве II реда (саобраћајно повезују подручје два или више управна округа или подручје управног округа, као и погранична подручја и граничне прелазе са мрежом државних путева);
- 2) општинске путеве (саобраћајно повезују територије локалне самоуправе, територију општине, односно града, као и територију општине, односно града са мрежом државних путева);
- 3) улице (саобраћајно повезују делове насеља).

Предметни пројекат се односи на изградњу, реконструкцију, рехабилитацију и одржавање градских путева и улица у складу са законом.

У складу са чланом 4. ЗОП, јавни пут обухвата:

- 1) труп пута, који чине доњи строј пута (насипи, усеци, засеци, објекти, постројења и уређаји за одводњавање пута и заштиту пута од површинских и подземних вода и сл.) и горњи строј пута (коловозна конструкција, ивичне траке, ивичњаци, риголе, банке, берме, разделне траке и сл.);
- 2) пугне објекте;
- 3) саобраћајне прикључке;
- 4) путно земљиште;
- 5) тротоаре, пешачке и бициклистичке стазе у путном земљишту;
- 6) ваздушни простор изнад коловоза;
- 7) функционалне садржаје пута;
- 8) саобраћајну сигнализацију и опрему;
- 9) интелигентне транспортне системе (ИТС);
- 10) опрему за заштиту пута, саобраћаја и околине
- 11)

Јавни пут, поред елемената из става 1. овог члана, обухвата и пратеће садржаје за потребе корисника пута, уколико су предвиђени техничком документацијом за изградњу или реконструкцију јавног пута.

Чланом 9. ЗОП дефинисано је да је управљање јавним путевима делатност од општег интереса. Ставом 2. наведеног члана дефинисано је да управљање јавним путевима обухвата:

- 1) планирање, пројектовање, изградњу, реконструкцију, одржавање и заштиту јавног пута;
- 2) вршење инвеститорске функције на пројектовању, изградњи, одржавању и реконструкцији јавног пута;

- 3) организовање и обављање стручних послова на пројектовању, изградњи, реконструкцији, одржавању и заштити јавног пута;
- 4) уступање радова на пројектовању, изградњи, одржавању, реконструкцији и стручном надзору јавног пута;
- 5) организовање стручног надзора над изградњом, реконструкцијом, одржавањем и заштитом јавног пута;
- 6) организовање наплате и контролу наплате накнада за употребу јавног пута, вршење јавних овлашћења;
- 7) праћење стања путне мреже;
- 8) заштиту јавног пута;
- 9) означавање јавног пута и вођење евиденције о јавним путевима и о саобраћајно-техничким подацима за те путеве;
- 10) управљање саобраћајем и организовање и обављање бројања возила на јавном путу.

Члан 10. став 4. ЗОП дефинише да делатност управљања општинским путевима, улицама и некатегорисаним путевима, који нису део државног пута I и II реда, може да обавља јавно предузеће, односно друштво капитала чији је једини власник јединица локалне самоуправе, као и друго друштво капитала и предузетник, коме је надлежни орган јединице локалне самоуправе поверио обављање делатности управљања општинским путевима, улицама и некатегорисаним путевима, у складу са законом којим се уређује јавно-приватно партнерство и концесије.

Овим пројектом Јавни партнер проналази финансијско и техничко решење за ефикасније коришћење јавних услуга и преузимање ризика доступности путне мреже од стране Приватног партнера. На овај начин, Приватни партнер улагањем у наведени пројекат изградње, реконструкције и рехабилитације путева и улица утиче на побољшање путне инфраструктуре, обезбеђује њену високу доступност, обезбеђује бољи путнички промет и квалитетно одржавање општинских путева и улица.

6.7 Закон о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС”, бр. 41/2009, 53/2010, 101/2011, 32/2013 – одлука УС, 55/2014, 96/2015 – др. закон, 9/2016 - одлука УС, 24/2018, 41/2018, 41/2018 - др. закон, 87/2018, 23/2019, 128/2020 - др. закон и 76/2023)

Закон о безбедности саобраћаја на путевима регулише све аспекте система безбедности саобраћаја на путевима, укључујући управљање безбедношћу саобраћаја, правила, понашање учесника у саобраћају, надлежности и одговорности субјеката безбедности саобраћаја, ограничења, саобраћајну сигнализацију, знакове и наредбе за учеснике у саобраћају. Такође, обухвата услове за возаче, оспособљавање кандидата, полагање возачких испита, издавање возачких дозвола и налепница за возила особа са инвалидитетом, услове за возила, техничке прегледе, испитивање и регистрацију возила, као и посебне мере и овлашћења примењиве у саобраћају на путу. Све ове одредбе имају за циљ унапређење безбедности саобраћаја на путевима.

У складу са чланом 4. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, привредна друштва, друга правна лица или предузетници који пројектују, граде, реконструишу, одржавају и управљају путевима, у обавези су да то чине на начин који гарантује безбедно одвијање саобраћаја.

У складу са чланом 111. Закона о безбедности саобраћаја на путевима Возило које се употребљава приликом извођења радова, односно активности на путу, а нарочито за градњу и одржавање путева мора да има укључено жуто ротационо или трепћуће светло, док се ти радови, односно активности, обављају на коловозу или у близини коловоза.

6.8 Закон о јавним предузећима ("Сл. гласник РС", бр. 15/2016 и 88/2019)

Законом о јавним предузећима (ЗЈП) је одређено да поред јавног предузећа, делатност од општег интереса може да обавља и друго друштво капитала и предузетник, коме је надлежни орган поверио обављање те делатности.

Тако је у члану 9. ЗЈП одређено да се поверавање обављања делатности од општег интереса друштву капитала и предузетнику врши у складу са законом којим се уређује јавно-приватно партнерство и концесије, осим ако посебним законом није другачије прописано.

Чланом 14. ЗЈП наведено је да је оснивач дужан да обезбеди да се делатност од општег интереса обавља у континуитету.

Ставом 2. истог члана наведено је да оснивач не може основати друго јавно предузеће или друштво капитала из члана 3. став 2. тач. 1) и 2) овог закона за обављање исте делатности од општег интереса, осим у случајевима реализације пројекта јавно- приватног партнерства, у смислу закона којим се уређује јавно-приватно партнерство и концесије.

7. КОРАЦИ У СПРОВОЂЕЊУ ПОСТУПКА ЈПП-А

Након пријема СИП-а, Јавно тело ће утврдити да ли сматра да је пројекат у јавном интересу и о томе ће обавестити заинтересовану страну. Јавно тело има право да расправља о свим аспектима пројекта које је заинтересована страна предложила, укључујући оправдање трошкова израде документације.

Ако се сматра да је СИП у јавном интересу и ако Јавно тело одлучи да покрене пројекат, то тело израђује предлог пројекта у складу са чланом 27. Закона о јавно- приватном партнерству и концесијама. Ако се покрене поступак доделе јавног уговора за предложени ЈПП Јавно тело у јавном позиву наводи да је пројекат покренут на основу предлога приватног предлагача.

У поступку одобравања предлог пројекта се након усвајања од стране надлежног органа подноси Комисији за јавно-приватно партнерство ради давања мишљења и процене да ли се одређени пројекат може спровести у облику ЈПП-а.

Након позитивног мишљења Комисије за јавно-приватно партнерство на предлог пројекта, коначан предлог пројекта се подноси Јавном телу који доноси одлуку о усвајању предлога пројекта ЈПП и одлуку о покретању поступка јавне набавке. На основу ових одлука, надлежни орган доноси решење о формирању комисије за јавну набавку за избор Приватног партнера на основу чега се приступа припреми конкурсне документације (која укључује детаљну техничку спецификацију).

Јавно тело након тога покреће поступак јавне набавке за избор приватног партнера, у складу са Законом о јавним набавкама и Законом о јавно-приватном партнерству и концесијама. Уколико се поступак доделе јавног уговора покрене на основу самоиницијативног предлога приватног предлагача, Град Бор (Јавно тело) расписује јавни позив у коме се наводи да је пројекат покренут на основу предлога приватног предлагача. Након успешног окончања поступка јавне набавке и одлуке о додели јавног уговора, коначни нацрт јавног уговора са подацима о изабраном Приватном партнеру доставља се Јавном телу на одобрење.

По закључењу, јавни уговор са пратећом документацијом доставља се у складу са чланом 74. Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама за упис у Регистар јавних уговора Министарства финансија, а приватни партнер стиче право и преузима обавезе утврђене јавним уговором.

8. МЕЂУНАРОДНИ СТРАТЕШКИ ОКВИР ЈАВНО-ПРИВАТНОГ ПАРТНЕРСТВА

8.1 Агенда за одрживи развој до 2030. године (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development)

Уједињене нације су септембра 2015. године, усвојиле резолуцију A/RES/70/1 – „Преображај нашег света: Агенда за одрживи развој до 2030. године“ - *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*. Ова свеобухватна стратегија захтева од држава потписница да удруже своје ресурсе како би се постигли циљеви одрживог развоја до 2030. године. Агенда 2030 обухвата 17 циљева који покривају три димензије одрживог развоја: економски раст, социјалну инклузију и заштиту животне средине.

Циљеви одрживог развоја представљају хитан позив на акцију свим земљама – како развијеним, тако и земљама у развоју – да се укључе у глобално партнерство. Превазилажење сиромаштва и других изазова треба остварити кроз стратегије које унапређују здравље и образовање, смањују неједнакост и подстичу економски раст, уз истовремено сузбијање климатских промена и очување океана и шума.

Европска комисија активно ради на питањима одрживог развоја и имплементира циљеве УН Агенде 2030 кроз операционализацију политика и фондова, као и примену управљачких инструмената уз појачано праћење на терену.

Од 2010. године, одрживи развој је интегрисан у Стратегију Европа 2020, која се заснива на три стуба: „*наметан раст*“ са фокусом на образовање и иновације; „*одржив раст*“ са ниским емисијама угљен-диоксида, отпорношћу на климатске промене и утицајем на животну средину; и „*инклузиван раст*“ кроз стварање нових радних места и смањење сиромаштва. Европска унија даје приказ циљева и принципа одрживог развоја (Агенда УН 2030) и начина на који су ти циљеви уграђени у развојну агенду и приоритете ЕУ. Недавни извештаји показују да ЕУ државе чланице постижу напредак, али да су неопходне додатне мере у борби против климатских промена и социјалне неједнакости.

Влада Републике Србије је активно учествовала у развоју и писању Агенде за одрживи развој кроз укључивање грађана у процес консултација о развојној агенди после 2015. године, као и директним учешћем представника државе на глобалним форумима где су дефинисани циљеви одрживог развоја. Србија је усвојила и националну стратегију за одрживи развој, која укључује конкретне мере за остваривање циљева из Агенде 2030. Предметни Самоиницијативни предлог пројекта предвиђа да реализација пројекта, допринесе остварењу следећих циљева одрживог развоја: здравље и благостање; достојанствен рад и економски раст; индустрија, иновације и инфраструктура; смањење неједнакости; одрживи градови и заједнице; одговорна потрошња и производња; очување климе; очување живота на земљи и партнерством до циљева.

8.2 UNECE ЈПП Евалуациона методологија за оцењивање инфраструктурних пројеката (UNECE PPP and Infrastructure Evaluation and Rating System – PIERS)

“Евалуациона методологија” је документ који је 2021. године установила Радна група УН-а за јавно-приватно партнерство (ЈПП). Циљ овог документа је да обједини напоре влада, приватног сектора и цивилног друштва у постизању циљева одрживог развоја до 2030. године, кроз модел јавно-приватног партнерства за циљеве одрживог развоја. Ова методологија је осмишљена да помогне у решавању изазова изазваних пандемијом, како би се унапредио напредак у остваривању циљева одрживог развоја, укључујући бољи приступ здравственој заштити и могућностима за запошљавање, побољшану доступност становања и економско оснаживање жена.

Евалуациона методологија омогућава различитим заинтересованим странама, од влада и креатора политика до инвеститора, да доносе информисане одлуке о инфраструктурним пројектима на основу дубоког разумевања доприноса ЈПП пројеката решавању глобалних изазова. Документ укључује и квалитативне и квантитативне методе за мерење исхода **ЈПП пројеката где су људи на првом месту („Value for People“)**. Циљ ове методологије је да истакне не само вредност за новац, већ и вредност за људе и за планету у **ЈПП пројектима**.

Пет кључних исхода који се наводе у Евалуационој методологији као основни за достизање циљева одрживог развоја кроз имплементацију ЈПП пројеката, а који ће бити разматрани у предметном пројекту, су:

1. **Пристап и правичност** – једнак пристап резултатима пројекта за све;
2. **Економска ефикасност и фискална одрживост** – рационално управљање ресурсима које доводи до повећања животног стандарда;
3. **Одрживост и отпорност животне средине** – очување биодиверзитета и спречавање климатских промена;
4. **Репликабилност** – могућност понављања успешно реализованог пројекта у другим локалним самоуправама;
5. **Ангажовање заинтересованих страна** – интегрисање свих неопходних институција, организација, стручњака у свим фазама поступка ЈПП, ради сагледавања потреба за што квалитетнијом реализацијом СИП.

Документ „Евалуациона методологија“ има за циљ да омогући анализу пројеката јавно-приватног партнерства (ЈПП) како би се постигли циљеви одрживог развоја и проценио њихов утицај на инфраструктуру, уз истовремено решавање изазова растућих глобалних климатских промена. Применом ове методологије на ЈПП пројекте, акценат се ставља не само на вредност за новац („Value for Money“), већ и на вредност за људе и планету („Value for People and for the Planet“).

9. ОДРЖИВИ СИСТЕМ ЛОКАЛНЕ ПУТНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ УСКЛАДУ СА ЦИЉЕВИМА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА

9.1 Циљеви Одрживог Развоја (Sustainable Development Goals)

Одржив систем локалне путне инфраструктуре омогућава лакши и ефикаснији пристап различитим аспектима живота, као што су образовање, здравствена заштита, посао и друге виталне услуге. Унапређењем путева и улица постиже се већа мобилност становништва, што омогућава лакше путовање до радних места, образовних институција и других дестинација, доприносећи економском расту и социјалној инклузији у локалној заједници. Кључни аспект у обликовању функционалности и одрживости урбаног окружења јесте пажљиво планирање урбанистичког плана путева и улица.

Улагање у одрживу путну инфраструктуру обезбеђује функционалну и безбедну саобраћајну мрежу, стварајући предуслове за одрживу и просперитетну будућност локалних заједница. Овакве инвестиције могу привући нове инвеститоре, подстаћи економски раст, отворити нова радна места и допринети дугорочној одрживости привредних зона.

Кроз успостављање одрживог система путне инфраструктуре, локална самоуправа ствара предуслове за достизање дугорочних циљева одрживог развоја, укључујући смањење саобраћајне гужве, побољшање економског раста и успостављање одрживе мобилности као кључног елемента одрживог развоја заједнице.

Циљеви одрживог развоја су:

1. **Свет без сиромаштва** – окончати сиромаштво свуда и у свим облицима;
2. **Свет без глади** – окончати глад, осигурати залихе хране, унапредити квалитет исхране и промовисати одрживу пољопривреду;
3. **Здравље и благостање** – промовисати здрав живот и добробит свих људи, свих узраста;
4. **Квалитетно образовање** – осигурати инклузивно и равноправно квалитетно образовање и промовисати могућност учења током целог живота;
5. **Родна равноправност** – постићи родну равноправност и оснажити све жене и девојчице;
6. **Чиста вода и санитарни услови** – осигурати приступ питкој води за све и одрживо управљати водама и тако осигурати хигијенске услове за све;
7. **Приступачна енергија из чистих извора** – осигурати приступ поузданој, одрживој и савременој енергији, по приступачним ценама за све;
8. **Достојанствен рад и економски раст** – промовисати константан, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све;
9. **Индустрија, иновације и инфраструктура** – изградити отпорну инфраструктуру, промовисати одрживу индустријализацију и подстицати иновативност;
10. **Смањење неједнакости** – смањити неједнакост унутар и између држава;
11. **Одрживи градови и заједнице** – учинити градове и људска насеља инклузивним, сигурним, отпорним и одрживим;
12. **Одговорна потрошња и производња** – осигурати моделе потрошње и производње;
13. **Очување климе** – предузети хитне акције у борби против климатских промена и њихових последица;
14. **Очување воденог света** – очувати и одрживо користити океане, мора и морске ресурсе за одрживи развој;
15. **Очување живота на земљи** – заштити, успоставити и промовисати одрживо коришћење копнених екосистема, одрживо управљати шумама, сузбити дезертификацију, зауставити и преокренути деградацију тла и спречити уништавање биолошке разноликости;
16. **Мир, правда и снажне институције** – промовисати мирољубива и инклузивна друштва за одрживи развој, осигурати приступ правди за све и изградити делотворне, одговорне и инклузивне институције на свим нивоима;
17. **Партнерством до циљева** – ојачати средства имплементације и учврстити глобално партнерство за одрживи развој.

Илустрација : Циљеви одрживог развоја (Sustainable Development Goals)

Предметни пројекат предвиђа да обављање комуналне делатности одржавање улица и путева допринесе остварењу следећих циљева одрживог развоја: **3** – добро здравље и благостање; **4** – квалитетно образовање; **8** – достојанствен рад и економски раст; **9** – индустрије, иновације и инфраструктура; **10** – смањење неједнакости; **11** – одрживи градови и заједнице; **13** – акција за климу; **15** – очување живота на земљи и **17** – партнерством до циљева.

3. Добро здравље и благостање - Квалитетна путна мрежа значајно доприноси здрављу и благостању становништва у локалним самоуправама. Путна инфраструктура утиче на безбедност пешака и возача. Добро одржавани путеви и улице смањују ризик од саобраћајних незгода, што директно утиче на здравље грађана. Редовно одржавање путева омогућава боље услове за пешачење и физичке активности, што доприноси општем здрављу. Боља путна мрежа олакшава приступ здравственим установама, чиме се побољшава доступност здравствених услуга и унапређује опште здравље грађана. Одржавање улица и путева не само да подстиче опште физичко здравље, већ и ствара услове за економски напредак и благостање у заједници.

4. Квалитетно образовање - Добро одржавани путеви омогућавају безбедан и ефикасан приступ образовним институцијама. Деца и млади људи могу лакше приступити школама и учествовати у образовном процесу ако су путеви у добром стању. Осим што овај циљ одрживог развоја подстиче образовање, он обезбеђује равноправан приступ образовним могућностима за све. Поред тога, инфраструктурни пројекти могу креирати окружење које подстиче учење. Безбедни и уређени путеви обезбеђују окружење које је безбедно и без дистракција, стварајући тако оптималне услове за концентрацију и учење код ђака и наставника. Квалитетно одржавање улица и путева олакшава приступ образовним установама и доприноси квалитету образовања кроз стварање подржавајућег и безбедног окружења за учење.

8. Достојанствен рад и економски раст – Квалитетно изведени радови на уређењу улица и путева позитивно утичу на економски развој и стварање достојанствених радних услова. Добро одржавани путеви су од суштинског значаја за кретање робе, услуга и људи, што подстиче економску активност. Ефикасна и безбедна транспортна мрежа олакшава приступ тржиштима и кретање радне снаге. Овакво покретање промета доприноси економском расту и ствара могућности за нова запошљавања.

Поред тога, инфраструктурни пројекти у области одржавања улица и путева често стварају нова радна места и подстичу локалну економију. Грађевински пројекти и редовно одржавање путева захтевају ангажовање радне снаге, што доприноси обезбеђивању достојанствених радних места и општем економском расту.

Адекватна путна инфраструктура игра кључну улогу у привлачењу инвестиција и стварању погодних услова за отварање нових радних места. Инвеститори цене ефикасност и ниске трошкове транспорта, што може бити кључни фактор при одлучивању где да започну своје пословање. Добро повезане путне мреже обезбеђују лак приступ различитим тржиштима јер инвеститори траже локације које су лако доступне њиховим клијентима и добављачима. Такође, ефикасна транспортна мрежа смањује трошкове логистике за инвеститоре. Способност брзог и једноставног превоза ресурса и производа може значити значајне уштеде и повећану конкурентност.

9. Индустрија, иновације и инфраструктура - Улагања у истраживање и развој на глобалном нивоу, као и финансирање економске инфраструктуре у земљама у развоју су порасла. Улагања у путну инфраструктуру кључна су за постизање одрживог развоја и оснаживање заједница у многим земљама. Да би се постигао овај циљ до 2030. године, такође је неопходно подржати најмање развијене земље, инвестирати у напредне технологије и смањити емисије угљеника.

Инфраструктурни пројекти могу интегрисати нове технологије и иновације у области транспорта. Одржавање путева може укључивати модерне методе и материјале који подржавају иновативна решења за путеве, попут паметних саобраћајних знакова који повећавају безбедност у саобраћају и водопропустивог асфалта.

У последњим годинама, Србија је посвећена интензивном развоју инфраструктуре, са посебним фокусом на путној мрежи. Овај напредак је значајан, обзиром на то да инвестиције у модернизацију и одржавање путева постају кључни фактор у унапређењу промета, подстицању економског развоја и подизању квалитета живота широм земље.

Инклузивна и одржива индустријализација, заједно са иновацијама и инфраструктуром, може довести до нових запошљавања и прихода. Они играју кључну улогу у увођењу и промовисању нових технологија, олакшавању међународне трговине и омогућавају ефикасно коришћење ресурса. Раст нових индустрија значи побољшање животног стандарда за многе од нас. Уколико индустрије теже одрживости, овај приступ имаће позитиван ефекат на животну средину.

10. Смањење неједнакости - Одржавање улица и путева у локалној самоуправи кроз ЈПП пројекат доприноси остваривању овог циља на више начина. Побољшана путна инфраструктура омогућава бољу повезаност између различитих делова заједнице, чиме се смањује физичка удаљеност и олакшава приступ становништва основним услугама. Ово је посебно значајно за рурална подручја или она која су географски изолована.

Пројекат ЈПП за одржавање улица и путева јесте одржив на дужи временски период, што самој локалној самоуправи обезбеђује и дугорочне бенефите. Осим дуготрајног функционисања путева, становницима је омогућена географска повезаност и приступачност, чиме се појачава социјална инклузија у локалној самоуправи.

Обезбеђивање инфраструктуре приступачне за све слојеве друштва инвестирањем у улице и тротоаре са инвалидским рампама значајно помаже лицима са посебним потребама и смањује друштвене неједнакости. Пројекти ЈПП у области путне инфраструктуре доводе до креирања послова у заједницама које су често угрожене сиромаштвом.

11. Одрживи градови и заједнице - Одрживи развој се не може постићи без значајне трансформације начина изградње и управљања урбаним просторима. Већина урбаног раста се дешава у малим и средњим градовима, што погоршава неједнакости и масовно сиромаштво. Многи градови су подложнији климатским променама и природним катастрофама због велике концентрације људи и локације. Адекватним урбанистичким планирањем повећава се отпорност локалних самоуправа и смањују се негативни ефекти који настају услед природних катастрофа и непогода. Отпорност локалних самоуправа на природне катастрофе и климатске промене значи њихову способност да се носе с непредвиђеним догађајима, очувају стабилност и брзо се опораве након инцидента. Локалне самоуправе треба да имају отпорну инфраструктуру која може издржати изазове као што су поплаве, земљотреси, олује итд. То укључује добро изграђене путеве, мостове, канализацију и друге системе.

Цена лоше планиране урбанизације може се видети у неким од сиромашнијих крајева, запетљаном саобраћају, емисији гасова стаклене баште и пространим предграђима широм света. Треба деловати у складу са овим циљем одрживог развоја и унапредити инфраструктуру у местима где сви грађани живе приступачним квалитетом живота и чине део продуктивне динамике града, како би настала друштвена стабилност без штете по животну средину.

Трошак изградње, реконструкције или рехабилитације квалитетне путне инфраструктуре је минималан у поређењу са предностима јер побољшањем исте долази до економске активности, унапређења квалитета живота и здравије животне средине.

Овај циљ предвиђа да се до 2030. године значајно смањи број несрећа изазваних лоше планираном путном инфраструктуром, као и да се знатно смање директни економски губици.

13. Акција за климу – Компаније и инвеститори треба да се ангажују за смањење загађености планете, не само из етичких разлога, већ и због економских и пословних користи. Изградња и реконструкција путева и улица и њихово одржавање на одговоран начин може значајно допринети смањењу климатских промена и борби против истих.

Изградња путне инфраструктуре и редовно одржавање путева и улица, укључујући коришћење еколошки прихватљивих материјала и

метода, може допринети смањењу емисија штетних гасова пре свега због боље експлоатације возила, мање потрошње горива, па самим тим и мање емисије штетних гасова из возила, али и због проширења путне мреже и краћег времена вожње. Промовисање одрживих алтернатива у изградњи и одржавању инфраструктуре је важан корак ка борби против климатских промена. Једно од могућих решења јесте примена **нискотемпературног асфалта** који укључује широки распон технологија које побољшавају производњу и уградњу асфалта. Нискотемпературни асфалти могу се производити и уграђивати при значајно нижим температурама него што је то случај код врућих асфалта.

Због тога што су температуре пламеника при производњи нискотемпературног асфалта ниже, потребно је мање енергије за производњу. Смањење потрошње горива се постиже у просеку од 20-35%. За неке технологије смањење горива може бити и до 50%. Због тога што се хладнија мешавина може превозити на веће удаљености, производња је енергетски ефикаснија јер се користи мање енергије и мање горива за производњу.

Предности нискотемпературног асфалта:

- Продужена сезона уградње асфалта: Ниско-температурни асфалти се могу користити при нижим амбијенталним температурама, омогућајући на тај начин ранији почетак и каснији довршетак сезоне асфалтерских радова.
- Побољшано понашање: нискотемпературни асфалти омогућавају боље збијање асфалтних мешавина. Боље збијање директно резултира бољим понашањем асфалта и продужава његов животни век.
- Сигурност: Нискотемпературни асфалти значајно побољшавају радне услове радника који раде с асфалтом на градилишту али и на асфалтном постројењу. То је нарочито важно при уградњи асфалта у тунелима због слабије вентилације. Хладнији и здравији услови рада побољшавају задовољство радника и квалитету њиховог рада.

Поред тога, нискотемпературни асфалти смањују видљиву емисију и смањују емисију гасова са ефектом стаклене баште у односу на вруће асфалтне мешавине.

15. Очување живота на земљи – Унапређена путна инфраструктура смањује притисак на екосистеме јер омогућава ефикаснији транспорт и логистику, због чега се не јавља потреба за новим путевима који би могли негативно утицати на природна станишта.

Поред тога, адекватно одржавана путна инфраструктура смањује емисије гасова са ефектом стаклене баште, побољшавајући тако квалитет ваздуха и доприносећи глобалним напорима за сузбијање климатских промена.

Издувни гасови из возила често се акумулирају када возила стоје, на пример, на семафорима, у гужвама или у ситуацијама спорог саобраћаја. Овај феномен познат је као "*stationary emissions*" (емисије док возило стоји) или "*idle emissions*" (емисије у леру).

Када возило стоји, мотор и даље ради да одржи потребне системе као што су клима уређај, светла и електроника. Током овог периода, емисије из издувног система могу се акумулирати у околини. Поред тога, када возила успоравају или се заустављају због лоших путева, возачи често користе нижи степен преноса који повећава потрошњу горива. Овај процес може резултирати повећаним емисијама издувних гасова по километру, што је нарочито истакнуто у урбаним срединама где се често јавља спор саобраћај.

Одржавање путева има значајан утицај на смањење ових проблема. Добро одржавани путеви омогућавају возилима да се крећу ефикасно, смањујући потребу за честим стајањем и поновним покретањем. То не само да помаже у смањењу емисија гасова са ефектом стаклене баште већ такође побољшава и ефикасност потрошње горива.

17. Партнерством до циљева – Када је у питању одржавање улица и путева у локалним самоуправама, овај циљ одрживог развоја

подразумева активно учешће грађана, приватног сектора и јавних институција у процесима одржавања и унапређења инфраструктуре.

Партнерство са грађанима, привредом и другим заинтересованим странама може допринети бољем планирању, учинити пројекте одржавања улица и путева ефикаснијим и усмеренијим ка реалним потребама заједнице. Ово партнерство такође може обезбедити додатне ресурсе, идеје и експертизу, што ће у крајњем резултирати бољом одрживошћу и квалитетом инфраструктуре.

Овакав начин укључивања заинтересованих страна у свим фазама пројекта, односно у фази идентификације, припреме и реализације ствара сигурносни оквир за усмеравање и постизање заједничких циљева као што су ефикасно управљање ресурсима, еколошка одрживост и општи квалитет живота у заједници.

За решавање изазова који настају приликом поверавања комуналне делатности за изградњу, реконструкцију и рехабилитацију, као и за редовно одржавање локалне путне инфраструктуре, најадекватнији је управо модел јавно-приватног партнерства јер се реализацијом пројекта ЈПП задовољава јавни интерес и добија савремена путна мрежа, одржива на дужи временски период.

10. ОДРЖИВИ СИСТЕМ ЛОКАЛНЕ ПУТНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ У СКЛАДУ СА ИСХОДИМА ДЕФИНИСАНИМ ДОКУМЕНТОМ *PPP AND INFRASTRUCTURE EVALUATION AND RATING SYSTEM – PIERS*

Пет исхода који се наводе у Евалуационој Методологији као основни за достизање циљева одрживог развоја кроз имплементацију ЈПП пројеката, а који ће бити разматрани у предметном пројекту, јесу:

- 1. Приступ и правичност;**
- 2. Економска ефикасност и фискална одрживост;**
- 3. Одрживост животне средине и отпорност;**
- 4. Репликабилност и**
- 5. Укључивање заинтересованих страна.**

Документ PIERS има за циљ да се у пројектима јавно-приватног партнерства анализирају ови исходи, како би се достигли поменути циљеви одрживог развоја и посматрао њихов утицај на инфраструктуру, али и како би се превазишли изазови растућих глобалних климатских промена.

10.1 Приступ и правичност

Правичност у смислу пројеката јавно-приватног партнерства може се дефинисати као једнак приступ инфраструктури, услугама и резултатима свих заинтересованих страна. Због тога је потребно да све заинтересоване стране имају приступ наведеним резултатима пројекта на једнак, а самим тим и правичан начин, при чему се не смеју занемарити економски угрожене особе и особе које пате од социјалне искључености.

Основни исходи наведених пројеката, у смислу приступа и једнакости, морају бити обезбеђивање основних услуга, у овом случају комуналне делатности локалне путне инфраструктуре. Пројекат је усмерен на унапређивање приступачности услугама комуналне инфраструктуре, подизање нивоа једнакости, задовољавање социјалне правде, и обезбеђивање приступа и правичности дугорочно. Циљ овог пројекта јесте ублажавање физичког и економског расељавања становништва које може настати због неадекватних услуга комуналне инфраструктуре. Путем ефикасног и одговорног управљања комуналним делатностима на локалном нивоу, пројекат има потенцијал да допринесе стварању одрживог система путне инфраструктуре, усмереног на бољитак локалне самоуправе.

Ако се наведени пројекат посматра у смислу обезбеђивања основних услуга, онда пројекат треба да идентификује и узима у обзир стварне потребе људи у односу на њихову економску и социјалну ситуацију утврђену кроз процес ангажовања

заинтересованих страна, као и да на организован начин доприноси проширењу и побољшању основних услуга. Ниво услуге који пројекат мора да задовољи подразумева доступност коришћења резултата пројекта од стране свих заинтересованих корисника, укључујући и оне најрањивије и оне у неповољном положају у друштву. Због тога треба да постоје планови којима ће се пратити и регулисати текућа ефикасност мера приступачности које је пројекат поставио.

Неке од основних компоненти које треба узети у обзир приликом анализе приступачности за ЈПП пројекат поверавања комуналне делатности локалне путне инфраструктуре могу укључивати:

- 1) Просторна покривеност: Обезбедити да локална путна инфраструктура покрива широке територијалне области, тако да становници имају могућност путовања од различитих делова града или приградских насеља до различитих одређишта.
- 2) Временска покривеност: Организовати услугу тако да буде доступна у различитим деловима дана и недеље, одговарајући потребама корисника у различитим временским периодима.
- 3) Удобност превоза: Приликом вожње на улицама и путевима је од суштинског значаја да путна инфраструктура буде без избочина и рупа које значајно отежавају саобраћај. Основна намера у том смислу јесте обезбедити комфорну, безбедну и ефикасну локалну путну инфраструктуру, узимајући у обзир потребе и удобност свих корисника, укључујући особе са инвалидитетом и старије грађане.

Самоиницијативни предлог пројекта ЈПП за поверавање комуналне делатности за изградњу, реконструкцију и рехабилитацију, као и за редовно одржавање локалне путне инфраструктуре на територији Града Бора има потенцијал да допринесе ублажавању физичког и економског расељавања становништва, доприносећи повећању вредности и живота на удаљеним локацијама. Становништво ће имати безбедан и лак приступ основним потребама, радним местима и здравственој заштити, што доприноси општем благостању заједнице.

Унапређење приступачности и универзални приступ но што би могло да се предузме за унапређење приступачности свим становницима локалне самоуправе, јесте изградити пешачке тротоаре тако да буду приступачни за све, укључујући особе са инвалидитетом и старије. Потребно је поставити и рампе на кључним локацијама како би се олакшао приступ особама са инвалидитетом и родитељима с децом у колицима. Универзални приступ се омогућује и кроз обезбеђивање сигнализације за слепе и слабовиде, односно аудио и визуелни сигнали на прелазима и раскрсницама за оне са ограниченим видом.

Побољшање једнакости и социјалне правде

Потребно је стимулисати инвестиције у рањиве заједнице тј. мање развијене делове локалне самоуправе, односно осигурати средства и ресурсе за ревитализацију инфраструктуре у овим заједницама како би се унапредио стандард живота и приступ основним услугама. Кроз пројекте ЈПП за поверавање комуналне делатности за изградњу, реконструкцију и одржавање локалне путне инфраструктуре, кључно је осигурати да локалне месне заједнице активно учествују у планирању и доношењу одлука о пројектима, чиме се промовише друштвена повезаност и укљученост у пројекат.

План за дугорочни приступ и правичност

Овај принцип подразумева развијање дугорочних планова за одржавање улица и путева, који узимају у обзир потребе свих делова заједнице. Потребно је интегрисати урбана и рурална подручја - осигурати једнак приступ основним услугама у оба типа подручја, узимајући у обзир урбане и руралне планове развоја.

Избегавање/минимизирање и ублажавање физичког и економског расељавања

Реализација ЈПП пројекта за одржавање локалне путне инфраструктуре на начин да подстиче економско оживљавање локалних заједница и обезбеђивање нових пословних прилика, као и примену социјалних програма и мера подршке јесте кључно заостанак становништва на територији локалне самоуправе.

10.2 Економска ефикасност и фискална одрживост

Економска ефикасност и фискална одрживост односи се на допринос пројекта јавно-приватног партнерства привредном расту и увећању животног стандарда становништва. Због тога је значајно посматрати способност пројекта да ефикасно користи ограничене економске ресурсе, на одрживи начин, без угрожавања могућности да будуће генерације становништва имају барем подједнак приступ економским ресурсима.

Локална путна инфраструктура игра кључну улогу у унапређењу економске ефикасности и обезбеђивању фискалне одрживости у некој регији или земљи. Неке од кључних тачака које истичу однос између локалне путне инфраструктуре, економске ефикасности и фискалне одрживости јесу:

1. **Повезивање производних центара и тржишта:** Локални путеви повезују производне зоне и тржишта. Кроз омогућавање брзог и лаког приступа различитим производним зонама и путевима који воде до трговинских центара, локална путна мрежа обезбеђује ефикасан ток робе и услуга;
2. **Подстицање локалног привредног раста:** Добро одржавани путеви подстичу локалну економију олакшавајући приступ компанијама, што може повећати инвестиције и отварање нових радних места;
3. **Смањење трошкова превоза и времена путовања:** Ефикасна локална путна мрежа смањује трошкове превоза и време путовања за становништво, што доприноси побољшању општег квалитета живота и економске производње; Смањење трошкова транспорта и времена путовања може повећати продуктивност привреде, што има позитиван утицај на фискалну стабилност;
4. **Прилагођавање глобалним и националним трговинским токовима:** Локални путеви играју улогу у интеграцији локалних економија у глобалне и националне трговинске токове, што може повећати конкурентност и диверзификацију економије;
5. **Повећавање привлачности за инвестиције:** Добро одржаване инфраструктуре чине регион или земљу привлачнијим за инвестиције, што може допринети економском развоју и стварању нових радних места;
6. **Повезивање руралних и урбаних подручја:** Локални путеви играју кључну улогу у повезивању руралних и урбаних подручја, омогућавајући бржи и ефикаснији прелаз између ових различитих просторних контекста.

Да би се обезбедила фискална одрживост, кључно је постићи равнотежу између извора финансирања (попут јавно-приватних партнерстава) и оперативних трошкова. Ефикасно планирање, ефективно управљање и континуирана улагања у инфраструктуру и одржавање такође су кључни за дугорочну фискалну одрживост локалне путне инфраструктуре.

Неки од основних критеријума за процену учинка пројекта у односу на исход економске ефикасности и фискалне одрживости су:

- 1) Избегавање корупције и подстицање транспарентне набавке - Корупција може значајно угрозити економску ефикасност и фискалну одрживост пројекта. Процес набавке треба бити транспарентан, конкурентан и поштен, како би се избегла корупција и како би се средства ефикасно утрошила. Усвајања пројекта и уговора јавно-приватног партнерства извршавају се у складу са законом и потпуно транспарентно. Поступак јавно-приватног партнерства је транспарентан јер се ослања на законски оквир који поставља услове за спровођење ЈПП пројекта, укључујући захтеве за транспарентност и јавну одговорност. Закон о јавно-

приватном партнерству и концесијама дефинише поступке, услове и начела ЈПП-а, укључујући захтеве за транспарентност. У процесу ЈПП-а, Јавни партнер је обавезан да транспарентно објави све релевантне информације у вези са пројектом. То може укључити објављивање јавних позива, конкурсне документације, процену изводљивости, извештаја о пројекту и уговора са Приватним партнером. Ови документи пружају информације о свим аспектима пројекта, укључујући финансијске детаље, услове и обавезе свих страна укључених у ЈПП. Поступак ЈПП почиње тако што Јавни партнер донесе одлуку о покретању поступка, затим започиње са припремом нацрта предлога пројекта ЈПП који усваја Јавно тело. Након усвајања, пројекат се доставља Комисији за јавно-приватно партнерство, која доноси оцену и мишљење да ли се конкретни пројекат може реализовати у форми ЈПП и да ли је у складу са ЗППК. Након што је Комисија за ЈПП издала мишљење, Јавно тело даваје сагласност и усваја пројекат. Након усвојеног пројекта, Јавно тело расписује поступак јавне набавке на Порталу јавних набавки. Поступак се спроводи у складу са Законом о јавним набавкама уз поштовање основних начела ЗЈН, а пре свега начела обезбеђивања конкуренције и забране дискриминације, транспарентности поступка јавне набавке, уз поштовање мера у циљу спречавања корупције и сукоба интереса у складу са ЗЈН. Понуђачи могу предати понуде најкасније до истека рока предвиђеног за подношење понуда. Након стручне оцене понуда, Јавно тело доноси одлуку о избору најповољнијег понуђача (Приватног партнера), са којим ће Јавни партнер закључити јавни уговор. То је уговор о јавно-приватном партнерству без елемената концесије, закључен у писаном облику између Јавног и Приватног партнера, којим се у циљу реализације пројекта јавно-приватног партнерства, којим се уређују међусобна права и обавезе уговорних страна. Јавни уговор се уписује у Регистар јавних уговора, јединствену електронску базу података која служи за евидентирање и праћење реализације јавних уговора који се, у складу са ЗППК, спроводе на територији Републике Србије.

- 2) Максимизирање економске одрживости и фискалне одрживости - Пројекат треба да буде економски оправдан и да буде у складу са фискалним могућностима. Када локалне самоуправе имају мањак средстава у буџету и не могу себи приуштити да се задужују, укључивање приватног капитала може представљати најбоље решење. Приватни капитал може осигурати неопходна финансијска средства за инфраструктурне пројекте, чиме се локалне самоуправе ослобађају од великог финансијског оптерећења.
- 3) Максимизирање дугорочне финансијске одрживости - Пројекат треба да буде пројектован и управљан тако да има дугорочну финансијску одрживост. Овај аспект укључује процену трошкова и прихода пројекта, као и његову способност да генерише приходе који могу подржати његову одрживост на дужи рок. Према члану 18. Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама рок на који се закључује јавни уговор одређује се на начин који не ограничава тржишну утакмицу више него што је то потребно да се обезбеди амортизација улагања Приватног партнера и разуман повраћај уложеног капитала, истовремено узимајући у обзир ризик који је повезан са комерцијалним коришћењем предмета уговора. Рок из овог члана не може бити краћи од пет година ни дужи од 50 година, уз могућност да се након истека уговореног периода закључи нови уговор уз избор Приватног партнера на начин и у поступку прописаном овим законом.
- 4) Повећање запошљавања и економских могућности - Пројекат треба да има потенцијал да повећа запошљавање и економске могућности у локалној заједници. Ово може укључивати отварање нових радних места, стимулисање локалне економије и подизање животног стандарда заједнице.

10.3 Одрживост и отпорност животне средине

Одрживост животне средине односи се на заштиту и очување планете и представља основни захтев одрживости. Деловање у циљу очувања биодиверзитета и борбе против климатских промена и њених утицаја саставни су део успешне имплементације циљева одрживог развоја.

Еколошка одрживост и отпорност значајни су аспекти у контексту одрживе локалне путне инфраструктуре. Док се свет сусреће са изазовима климатских промена и потребом да се смање емисије гасова, унапређење инфраструктуре, које укључује одржавање улица и путева, игра значајну улогу у стварању одрживе будућности.

Смањење емисија гасова стаклене баште и побољшање енергетске ефикасности

Како би се смањила емисија штетних материја у атмосферу, значајна је примена зелених технологија за асфалтирање и осветљавање путева, што може допринети смањењу потрошње енергије и емисије штетних гасова. Такође, развој и унапређење пешачких стаза редукује употребу индивидуалних возила и тиме долази до смањења емисија штетних материја у атмосферу.

Смањење отпада и обнова деградираног земљишта

Овај принцип подразумева примену технологија за рециклирање асфалта и других материјала изграђених на путевима, затим одржавање зелених површина, уређење путева са више зелених површина и разноврсног биљног састава како би се очувао биодиверзитет и обнова земљишта. Према томе, принципи циркуларне економије у путној инфраструктури се показују кроз вишеструку употребу грађевинских материјала који су произведени по принципима еколошке неутралности и одрживости.

Рециклирани асфалт најчешће се примењује као замена за природни агрегат у мешавинама за израду асфалтних слојева коловозних конструкција, при чему се примјењују поступци хладне или вруће рециклаже. Рециклажа асфалта је најефикаснији начин одржавања коловоза, како са економског аспекта, тако и са аспекта технологије и очувања животне средине.

Коришћење већих постотака рециклираног асфалта (РАП-а) у ниско-температурним асфалтима може додатно повећати „зелени“ утицај ове технологије.

Министарство заштите животне средине и Министарство грађевине, саобраћаја и инфраструктуре припремају Уредбу о употреби струганог асфалта у путној инфраструктури, која ће допринети одрживости економије, очувању природних ресурса, развоју инвестиционог потенцијала и развоју тржишта секундарних сировина. На овај начин долази до подизања нивоа ефикасности у употреби природних ресурса у производњи асфалта и његовој употреби у изградњи и обнављању путева.

Квалитет рециклираног асфалта за реконструкцију путева мора да буде истог квалитета као и нови асфалт да би могао да буде употребљен за обнову или изградњу путева. Процењује се да употреба рециклираног материјала за производњу асфалта за све слојеве путева може да доведе до смањења од 10 до 20 одсто емисија угљен-диоксида, односно око 10 милиона килограма годишње.

Пројекти ЈПП за поверавање комуналне делатности за изградњу, реконструкцију и одржавање локалне путне инфраструктуре имају за циљ да усвоје приступ циркуларној економији за стандарде и операције које се спроводе и финансирају. Циркуларна економија тежи очувању материјала, компоненти и производа у употреби што је дуже могуће. Приступ циркуларној економији има за циљ:

- Смањење потрошње ресурса;
- Одржавање инфраструктуре, компоненти и материјала на њиховој највишој вредности;
- Очување безбедности и техничке функције имовине и компоненти;
- Промовисање ресторативног и регенеративног дизајна; и

- Смањење емисија.

Потребно је препознати и проценити могућности за поновну употребу материјала за израду насипа, коловоза и бетона, као и нуспроизвода са постојеће локације. Идентификацијом и проценом могућности за поновну употребу материјала за израду насипа, коловоза и бетона, као и нуспроизвода са локалне територије подстиче се очување необновљивих извора ресурса. Најпожељније је стварати могућност за употребу материјала на бази биомасе када год је то прикладно.

Заштита биодиверзитета

У циљу испуњења овог елемента, неопходно је подстаћи озелењавање путева, односно интегрисати зелене коридоре и природне области у планове за путеве како би се подржао биодиверзитет и миграција животиња, као и спровођење анализа биодиверзитета пре фазе изградње пројекта и примена одговарајућих мера за заштиту екосистема.

Процена ризика и припрема за управљање катастрофама

Пројекат који се спроводи у локалној самоуправи треба да подстакне развој интегрисаних безбедносних стратегија које укључују адекватна решења за катастрофе и ризик од климатских промена, као и постављање система раног упозоравања за природне катастрофе као што су поплаве и климатске непогоде. Локалне самоуправе треба да имају отпорну путну инфраструктуру која може издржати изазове као што су поплаве, земљотреси, олује итд. Ефикасно урбанистичко планирање може побољшати отпорност локалних самоуправа, оне треба да развију економске стратегије које им омогућавају брз опоравак након катастрофе.

10.4 Репликабилност

Репликовање у области путне инфраструктуре односи се на могућност репродукције или понављања успешних система или иницијатива на различитим локацијама или контекстима. То подразумева имплементацију доказаних стратегија, технологија или политика са једног места на друго како би се постигли слични позитивни резултати.

Репликовање је важан концепт у области путне инфраструктуре јер омогућава пренос знања, најбољих пракси и научених лекција са успешних пројеката на друге области које могу имати користи од сличних решења. Репликовањем успешних модела, градови и региони могу избећи поновно смишљање система и убрзати имплементацију ефикасних система путне инфраструктуре.

Неколико кључних аспеката који се односе на репликовање у путној инфраструктури јесу:

1. Преносивост стратегија: Успешне стратегије и приступи имплементирани у једној локалној самоуправи често се могу пренети на друге локације. На пример, уколико локална самоуправа успешно имплементира модел пројекта у циљу унапређења путне инфраструктуре, други градови могу репликовати исти модел прилагођавајући га локалном контексту, узимајући у обзир специфичности инфраструктурних захтева.

2. Репликовање технологије: У области путне инфраструктуре, технолошке иновације играју кључну улогу у побољшању ефикасности и безбедности путева. Ова тачка истиче значај примене технологија које су се показале успешним на једном месту и њиховог поновног коришћења на другим локацијама. Пример такве технологије јесте посебан тип водопрпусног асфалта. Овај производ је развијен да омогући пролаз воде кроз асфалтну површину, чиме се смањује ризик од поплава и побољшава се одводњавање. Водопрпусни асфалт омогућава пролаз воде кроз његову површину. То значи да вода може проћи кроз асфалт и инфилтрирати се у тло испод. Овај тип асфалта често се промовише као еколошки прихватљив, јер доприноси отицању воде, одржавању природног циклуса

одводњавања и смањењу потребе за канализацијом. Често користи у урбаним срединама, паркинг просторима, бициклическим стазама и другим подручјима где је важна добра одводња. Водопрпусни асфалт, може бити користан алат за управљање водама у урбаним подручјима и смањење проблема повезаних с површинским отицањем воде. Треба узети у обзир и могућност примене **нискотемпературног асфалта**, који представља нови приступ у производњи асфалтних материјала и захтева мање енергије за прегревање, што доводи до смањења емисија штетних гасова у околину током процеса примене и до значајне уштеде енергије. Осим што смањује негативне ефекте на околину, доприноси општем еколошком одрживом развоју, што га чини пожељним избором у одржавању путне инфраструктуре и грађевини уопште.

3. Репликовање генералних политика: Владе и саобраћајне агенције могу репликовати успешне политике и прописе који су се показали ефикасним у унапређењу путне инфраструктуре. На пример, генералне политике које подстичу одржавање путева или смањење саобраћајних гужви могу се репликовати и прилагодити локалним потребама.

4. Дељење знања и сарадња: Сарадња и дељење знања између различитих заинтересованих страна, укључујући градове, саобраћајне агенције, стручњаке из индустрије и истраживаче, има кључну улогу у репликовању успешних иницијатива у области путне инфраструктуре. Платформе за дељење најбољих пракси, конференције и мреже могу олакшати ширење знања и промовисати репликовање.

5. Прилагођавање локалном контексту: Иако је репликовање усмерено на усвајање успешних модела, такође је важно узети у обзир јединствене карактеристике и изазове сваке локације. Иницијативе у области путне инфраструктуре треба да буду прилагођене специфичним потребама, демографији и инфраструктури одређеног подручја.

Репликација у путној инфраструктури може допринети ефикасном одржавању путева, унапређењу безбедности саобраћаја, смањењу гужви и побољшању целокупне мобилности. Учењем из успешних пројеката и имплементацијом доказаних решења, локалне самоуправе могу постићи напредак ка одрживијим, приступачнијим и ефикаснијим системима путне инфраструктуре. Свакако, ево како можете додати информацију о томе како реплицирање успеха у путној инфраструктури може допринети и смањити трошкове Приватних партнера:

Реплицирањем успешних модела у путној инфраструктури не само да локалне самоуправе остварују предности у ефикасном одржавању путева, унапређењу безбедности саобраћаја и смањењу гужви, већ такође имају и значајан ефекат на трошкове Приватног партнера. Када се успешно имплементира већ познат и проверен модел, Приватном партнеру се снижавају трошкови. Ово је зато што су модели већ испробани и доказали су своју успешност, што смањује ризик и неизвесност за Приватног партнера. Спровођење већ постојећих и успешних модела, стога, доприноси и ефикасности и економичности пројеката у путној инфраструктури, што је битно за усмеравање ресурса и постизање одрживог развоја.

10.5 Укључивање заинтересованих страна

Укључивање заинтересованих страна у сферу управљања локалном путном инфраструктуром кључни је елемент успешног планирања, имплементације и управљања овом комуналном делатношћу. Заинтересоване стране укључују широк спектар људи и организација које директно или индиректно имају утицај на локалну путну инфраструктуру.

Неки од кључних актера укључени у сферу управљања локалном путном инфраструктуром могу бити:

1. Корисници локалне путне инфраструктуре: Све кориснике локалне путне инфраструктуре, укључујући пешаке, бициклисте, возаче и друге. Њихов допринос може бити кључан у идентификацији проблема, пружању повратних информација о одржавању путева и предлагању побољшања.

2. Локална заједница: Локална заједница, укључујући становнике, локалне организације и пословне субјекте, такође је важан

актер у управљању локалном путном инфраструктуром. Консултације са локалном заједницом могу помоћи у идентификацији кључних проблема, потреба и приоритета. Ово може укључивати јавне расправе, састанке са локалним саветима или радионицама са заинтересованим групама.

3. Власти и регулаторна тела: Локалне власти и регулаторна тела имају кључну улогу у управљању локалном путном инфраструктуром. Они су одговорни за доношење политика, финансирање, планирање и надзор над локалном путном инфраструктуром. Укључивање ових актера у процесе одлучивања може осигурати усклађеност са политикама и прописима, као и пружити подршку у ресурсима и инфраструктури.

4. Приватни партнер (извођачи радова): Приватни партнер је одговоран за пружање услуга одржавања локалне путне инфраструктуре. Укључивање оператера у процесе одлучивања омогућава размену информација, идентификацију изазова и проналажење решења. То може обухватати редовне састанке, радне групе или консултације приликом развоја нових рута, тарифа или унапређења услуга.

5. Стручњаци и консултанти: Стручњаци и консултанти са релевантним знањем и искуством могу пружити драгоцену подршку у процесима планирања и управљања локалном путном инфраструктуром. Њихово укључивање може помоћи у анализи података, процени перформанси система, пружању техничке експертизе и предлагању иновативних решења.

6. Организација цивилног друштва - Организације цивилног друштва (ОЦД) јесу добровољни облици организовања грађана, чији је циљ заштита интереса одређене групе грађана или друштва у целини и које нису део структурне власти. Приликом припреме пројекта ЈПП, ОЦД могу истраживати ефекте спровођења ЈПП у јединицама локалне самоуправе, са акцентом на начин и квалитет пружања услуга, подношењем захтева за приступ информацијама од јавног значаја, анкетирањем грађана и интервјуима са представницима релевантних субјеката.

Оно што је од великог значаја јесте и могућност ОЦД, као неутралног, неполитичког тела да информише грађане о пројектима ЈПП, као и о налазима у вези са спровођењем ових пројеката у ЈЛС, да успоставе сарадњу са организацијама цивилног друштва које су активне у области борбе против корупције, као и да промовишу транспарентност и партиципативности на целој територији Србије са организацијама које су активне у својим локалним заједницама. Ова сарадња треба да се заснива на принципима развијања капацитета локалних организација цивилног друштва за праћење пројеката ЈПП и заговарању транспарентности свих фаза – припреме, спровођења и надзора над спровођењем ових пројеката.

Процена утицаја на животну средину - Environmental Impact Assessment (EIA) на почетку пројекта јесте добар корак како би се истакли проблеми и потребе различитих заинтересованих страна, како би се изабрала најбоља решења и како би се обезбедио најбољи приступ основним услугама. У том случају, разговарало би се о идејним решењима (јавне консултације, технички захтеви за дизајн од стране различитих заинтересованих страна, сарадња са локалном самоуправом).

Укључивање ових актера у процесе одлучивања око локалне путне инфраструктуре може помоћи у стварању инклузивног, ефикасног и одрживог система. Кроз активну комуникацију, сарадњу и партиципацију свих релевантних страна, могу се постићи бољи резултати у пружању услуга управљања локалном путном инфраструктуром на територији Града Бора које задовољавају потребе шире заједнице.

Идентификована су следећа четири критеријума за процену учинка пројекта у односу на исход ангажовања заинтересованих страна:

- 1) План за ангажовање заинтересованих страна и учешће јавности;
- 2) Максимално повећати ангажовање заинтересованих страна и учешће јавности;
- 3) Обезбедити транспарентне и квалитетне информације о пројекту и

- 4) Управљати јавним повратним информацијама крајњих корисника.

Самоиницијативни предлог пројекта јавно-приватног партнерства за поверавање комуналне делатности за изградњу, реконструкцију, рехабилитацију, као и за одржавање локалне путне инфраструктуре на територији Града Бора подразумева да су повратне информације заинтересованих страна прилагођене пројектним плановима, дизајну, процесима или су утицале на доношење одлука и да се повратне информације заинтересованих страна третирају поштено и правично, у складу са принципима социјалне еколошке правде. Релевантне информације о пројекту које се односе на ЈПП за резултате циљева одрживог развоја биће доступне свим странама, укључујући чланове јавности и пружаће се на транспарентан, благовремен, разумљив и приступачан начин.

11 ПРЕДНОСТИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОЈЕКТА ЈАВНО-ПРИВАТНОГ ПАРТНЕРСТВА ЗА ИЗГРАДЊУ, РЕКОНСТРУКЦИЈУ, РЕХАБИЛИТАЦИЈУ И ОДРЖАВАЊЕ ЛОКАЛНЕ ПУТНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Јавна инфраструктура је темељ економског развоја сваке земље. Одржавање ових добара у добром стању је од кључног значаја, јер се инфраструктура временом и коришћењем троши. Занемарена инфраструктура доводи до њене деградације, што негативно утиче на економију и резултира већим трошковима реконструкције у будућности.

Пројекти јавно-приватног партнерства (ЈПП) у сектору друмског саобраћаја доносе многобројне предности. Једна од главних предности је доступност добро развијених сетова докумената за планирање и спровођење ЈПП пројеката у области путева, како у развијеним земљама тако и у земљама у развоју. Поред тога, постоји велика база искусних субјеката који играју кључне улоге у пројектима одржавања путева, чинећи ЈПП пројекте у друмском сектору веома репликативним, јер су многи успешни пројекти већ реализовани.

Локалне самоуправе, приликом одабира најприкладнијих модела за постизање циљева оријентисаних на људе и испуњење Циљева одрживог развоја, треба да размотре следеће предности модела ЈПП у друмском сектору:

- Финансирање пројеката одржавања путне инфраструктуре од стране приватног сектора може донети експертизу и вештине Приватног партнера у извођењу радова на путевима.
- Приватни сектор је подстакнут не само да делује као пружалац услуга, већ и да преузме ризике специфичне за пројекат, што омогућава јавним администраторима да се фокусирају на планирање, политику и регулисање.
- Коришћење приватних средстава омогућава постизање већих резултата у пројектима одржавања улица и путева и како би се брже и/или ефикасније помакле локалне самоуправе према остваривању циљева одрживог развоја у инфраструктурним пројектима.
- Пренос модерне технологије за извођење радова на путевима из приватног у јавни сектор, чиме се побољшава домаћи капацитет, знање и стручност.
- Повећава се транспарентност и одговорност. ЈПП може допринети повећању транспарентности и одговорности у управљању пројектима, јер се често захтева јасно дефинисање циљева и перформанси у оквиру уговора. у оквиру уговора, што доприноси већој транспарентности и одговорности.

Пројекти ЈПП-а се обично реализују брже и ефикасније него када се пројекти реализују као јавне инвестиције. Коришћење приватних средстава и агилност приватног сектора у доношењу одлука омогућавају бржи напредак у фази инвестиције.

- Подстиче се фокусираност приватног сектора на ефикасну употребу ресурса и материјала током животног циклуса пројекта. Партнерство може обезбедити дугорочну одрживост инфраструктуре, јер приватне компаније имају интерес да одржавају дугорочну вредност пројекта.
- Повећање броја пројеката који се односе на изградњу и одржавање путева и њихова повезаност доприноси не само смањењу сиромаштва него и побољшава приступ/одлазак до економских центара, приступ друштвеним услугама (здравству, образовним установама и другим важним локацијама).

12 РАЗЛОЗИ ЗА УГОВАРАЊЕ ЈАВНО-ПРИВАТНОГ ПАРТНЕРСТВА

Сврха примене ЈПП-а у друштвеним и економским активностима у подручју јавних инвестиција је усаглашавање односа трошкова јавних инвестиција са користима и квалитетом јавних услуга које се посредством тих инвестиција пружају члановима друштва. Циљ је постизање највеће могуће вредности јавних услуга за новац који у буџет уплаћују порески обвезници.

Инвестирање приватног капитала у јавни сектор је један од кључних разлога уласка Јавног партнера у партнерство са представницима приватног капитала у пројектима изградње и унапређења инфраструктуре. Након изградње и реконструкције путне инфраструктуре Приватни партнер наставља да врши одржавање путне инфраструктуре током трајања јавног уговора и гарантује за квалитет изграђених саобраћајница и изведених радова. На тај начин Приватни партнер, између осталих, преузима ризике инвестиције и изградње.

Разлози за уговарање јавно-приватног партнерства се огледају у следећем:

- Подстицање улагања приватног капитала у јавну инфраструктуру;
- Смањење јавних расхода;
- Смањење асиметрије информација између пореских обвезника и јавне администрације;
- Повећање транспарентности у преумеравању јавног новца у области јавних инвестиција;
- Одржање односа квалитета и цене током укупног животног века пројекта;
- Смањење јавног дуга, итд.

Важно је напоменути да порески обвезници, када су у питању јавне инвестиције, не плаћају само цену изградње или опремања, већ овакви пројекти коштају онолико колико ће за њих платити током укупног животног века (нпр. 10 и више година).

Обострани је интерес да се што пре уђе у период доступности – за јавног партнера интерес се огледа у томе што ће радови бити завршени у краћем року, чиме се обезбеђује раније коришћење инфраструктуре и пружање јавних услуга грађанима, док се за приватног партнера интерес огледа у томе што ће раније започети период у коме остварује приходе кроз накнаду за доступност путне инфраструктуре.

Овакво усклађивање интереса представља једну од значајних предности ЈПП модела – подстиче ефикасност, благовремено извођење радова и увођење објекта у функцију без одлагања. Док код традиционалног модела јавних набавки јавни сектор сноси већи ризик кашњења, код ЈПП пројеката и јавни и приватни партнер имају заједнички циљ да се што пре дође до фазе доступности, јер оба актера директно имају корист од тога.

Предност ЈПП у односу на традиционални модел набавке је то што код традиционалног модела почетно смањење вредности трошкова изградње или опремања може проузроковати веће трошкове у фази употребе, а о тим вредностима порески обвезници немају информацију. Модел ЈПП са или без елемената концесије изискује сложен и свеобухватан приступ, односно израду различитих анализа

попут економске и финансијске, анализе ризика, анализе заштите животне средине, итд., што у коначном исходу показује да ли је одређени пројекат исплатив и на колико година би га требало реализовати, што ће бити случај и са предметним пројектом у наставку.

Пројекат за поверавање комуналне делатности за изградњу, реконструкцију, рехабилитацију и одржавање локалне путне инфраструктуре Приватном партнеру, довео би до смањења буџетских трошкова, раста буџетских прихода, стварања одрживе путне инфраструктуре као једног од највећих изазова урбаних и комуналних захтева и подизања нивоа ефикасности у пружању услуга корисницима комуналне делатности. Инфраструктурни пројекти имају економску вредност која је далеко већа од финансијске вредности која је дата за исте.

С обзиром да је и Законом о јавним предузећима предвиђено да се поверавање обављања делатности од општег интереса друштву капитала и предузетнику врши у складу са законом којим се уређује јавно-приватно партнерство и концесије, Град би донео одлуку да комуналну делатност изградње, реконструкције, рехабилитације и одржавања путне инфраструктуре повери Приватном партнеру по моделу јавно- приватног партнерства без елемената концесије.

12.1 Тренутно стање локалне путне инфраструктуре на територији Града Бора

За разматрање могућности покретања предметног поступка ЈПП било је неопходно анализирати тренутно стање локалне путне инфраструктуре и израдити анализу на основу података из претходних година о квалитету одржавања, утицајима путне инфраструктуре на здравље и безбедност људи, као и на заштиту животне средине.

Путна мрежа на територији града представља значајан инфраструктурни ресурс, али је њено тренутно стање незадовољавајуће и захтева свеобухватну реконструкцију. Улице у ужем градском језгру које су предмет овог пројекта имају савремени коловоз, при чему поједине поседују и ивичњаке и тротоаре. Међутим, систем за одвођење атмосферских вода у највећем броју случајева не постоји, што додатно погоршава стање коловоза и убрзава његову деградацију.

Постојећа инфраструктура захтева комплетну санацију, која подразумева замену доњих носећих слојева коловозне конструкције, реконструкцију и уређење тротоара и ивичњака, као и изградњу савременог система за одводњавање.

Када је реч о локалним путевима у сеоским месним заједницама, већина саобраћајница је без савремене коловозне конструкције или је она у веома лошем техничком стању, што знатно отежава приступ и комуникацију становништва.

Редовно одржавање путева и улица на територији града тренутно врши управљач путева Јавно комунално предузеће за стамбене услуге Бор (у даљем тексту ЈКП Бор). За ове намене се из буџета годишње издваја приближно 100 милиона динара, што представља релативно стабилну основу за финансирање. Међутим, и поред обезбеђених финансијских средстава, Јавно комунално предузеће нема довољно стручног кадра и адекватне техничке капацитете да одржава путеве и улице на захтеваном нивоу квалитета.

Због тога се расположиви финансијски ресурси не користе на ефикасан и одржив начин, што резултира стагнацијом и постепеним погоршањем стања путне инфраструктуре. Овај недостатак кадровских и техничких капацитета представља један од кључних разлога за разматрање модела јавно-приватног партнерства као механизма за обезбеђење вишег нивоа услуга и дугорочне одрживости инфраструктуре.

За постизање дугорочних решења и одрживог развоја путне инфраструктуре, неопходно је применити свеобухватан приступ који обухвата:

- Изградњу и реконструкцију путева који су одређени као приоритетни. Због оштећења, неопходно је извршити замену путне конструкције, укључујући замену подлоге и асфалтног слоја.

- Коришћење савремених технологија и материјала – Примена нових технологија и висококвалитетних материјала може знатно продужити век трајања путева и смањити потребу за честим интервенцијама.
- Дугорочни уговор о одржавању – Овим пројектом предвиђено је трајање пројекта у року од 10 година са извођачима радова може осигурати континуитет у одржавању и константан ниво квалитета услуга.
- Систематско праћење и процена стања путева – Развој система за редовно праћење и процену стања путева омогућиће благовремено планирање радова и оптимално коришћење финансијских средстава.

Свеукупно, овим приступом не само да ће се побољшати безбедност и функционалност путне инфраструктуре, већ ће се и значајно допринети укупном развоју локалне заједнице. Узимајући у обзир да значајан део чине сеоски путеви на територији града Бора, овај пројекат представља важан корак ка децентрализацији локалне самоуправе. Квалитетно уређени сеоски путеви имају изузетан значај за локално становништво, јер им омогућавају бољу повезаност са градским подручјима, олакшавају свакодневне миграције становништва и унапређују економске активности у руралним срединама.

Садашње стање на пољу одржавања путева на територији града Бора обухвата полугодишње одржавање путне инфраструктуре, кроз засебно одржавање у летњој и зимској сезони. Иако су ови радови од изузетног значаја за функционисање града и околних насеља, постоји низ критичних аспеката који указују на неадекватност и недовољну ефикасност у њиховом извођењу. У пракси се често дешава да квалитет радова није на задовољавајућем нивоу. Коришћење неквалитетних материјала, нестручно изведени радови и недостатак адекватне механизације доводе до брзог пропадања путних површина, повећаних трошкова за поправке и кратког века трајања инфраструктуре.

Иако се за одржавање издвајају значајна финансијска средства, Јавно комунално предузеће које тренутно обавља ову делатност нема довољно стручног кадра и техничких капацитета да радове изводи у складу са захтеваним стандардима квалитета и динамиком коју растуће потребе намећу. Услед тога, постојећи систем одржавања није у стању да обезбеди дугорочна и одржива решења.

Управо из тог разлога, ангажовање приватног партнера кроз модел јавно- приватног партнерства представља ефикасан и одржив механизам за превазилажење постојећих ограничења. Приватни партнер би обезбедио неопходну механизацију, савремене технологије, квалитетне материјале и стручне кадрове, што би омогућило подизање квалитета изградње, реконструкције и одржавања путне инфраструктуре на знатно виши ниво. Истовремено, овај модел би омогућио континуирану контролу и виши степен одговорности за изведене радове, као и рационалније коришћење буџетских средстава.

Узимајући у обзир све наведено, као и предвиђено додатно повећање режима саобраћаја услед изградње низа нових објеката стамбене, пословне и индустријске намене, подносилац овог самоиницијативног предлога упућује иницијативу граду Бору да се питање обављања ове комуналне делатности реши системски, на дужи временски период, кроз успостављање јавно-приватног партнерства. На овај начин би се обезбедила дугорочна стабилност, боља функционалност путне мреже и равномернији развој целокупне територије града.

13. БУДУЋЕ СТАЊЕ ЛОКАЛНЕ ПУТНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА БОРА

Циљ овог пројекта јесте да се пронађе најадекватније решење за ову делатност због чега Град одређивањем предмета овог пројекта настоји да делатност повери Приватном партнеру и на тај начин створи одрживи систем који ће функционисати дужи временски период и омогући својим грађанима услугу на високом нивоу. Стварањем оваквог система видљиви су бенефити и за Јавног и за Приватног партнера.

Реализацијом пројекта предвиђено је свеобухватно унапређење градске и локалне путне инфраструктуре на територији града Бора. Пројекат обухвата укупно 14,75 km градских улица, на којима је планирана комплетна замена постојеће коловозне конструкције, као и реконструкција и/или изградња пратеће инфраструктуре: атмосферске и фекалне канализације, водовodne и топовodne мреже. Поред тога, предвиђена је изградња тротоара, уређење јавних површина, постављање нове урбане опреме и системско унапређење безбедности саобраћаја и заштите имовине.

Када је реч о локалним путевима, пројекат обухвата 337,45 km локалне путне мреже на којој је планирана изградња савремене коловозне конструкције или реконструкција постојећих путева са унапређењем система за одводњавање и побољшањем безбедности за све учеснике у саобраћају. Овим ће се значајно побољшати проходност, квалитет и функционалност саобраћајница, нарочито у руралним срединама, што ће имати позитиван утицај на економске активности и квалитет живота становништва. Пројекат је осмишљен као јавно-приватно партнерство у коме је улога приватног партнера кључна за обезбеђивање савремених техничких решења и квалитетног

извођења радова. Од приватног партнера очекује се да обезбеди:

- летње и редовно одржавање путне инфраструктуре,
- извођење радова на изградњи и реконструкцији градских и локалних саобраћајница,
- примену савремених стандарда и материјала, као и ефикасан систем контроле и управљања радовима.

Зимско одржавање путева остаће у надлежности управљача пута ЈКП Бор, што обезбеђује континуитет у управљању овом комуналном делатношћу.

Очекивани укупан приход од пројекта износи 14 милијарди динара по основу услуга доступности путне инфраструктуре и 1 милијарду динара по основу летњег одржавања. Овим финансијским оквиром обезбеђује се дугорочна стабилност и економска одрживост пројекта, као и могућност континуираног улагања у даље унапређење путне мреже на територији града Бора.

Пројектом ЈПП за поверавање комуналне делатности за изградњу, реконструкцију, рехабилитацију, као одржавање локалне путне инфраструктуре у Граду Бору стварају се темељи за значајна унапређења у будућности. Путеви ће допринети поузданости и безбедности, јер ће бити подвргнути редовном одржавању, продужавајући њихов радни век и смањујући ризик од оштећења. Овај пројекат доноси ефикасност и учинковитост у управљању ресурсима, уз оптимизацију трошкова, чиме се обезбеђује економска ефикасност на дуге стазе. Приватни партнер ће допринети економској одрживости пројекта улагањем сопствених ресурса, чиме се ослобађа локални буџет од непосредног притиска.

Увођењем модерних технологија и иновација, путеви постају отпорнији на климатске промене, смањујући њихову осетљивост на екстремне временске услове. Редовно одржавање гарантује продужен радни век постојећих путева, смањује ризик од оштећења и повећава безбедност саобраћаја. Са друге стране, изградња путева унапредиће укупну саобраћајну инфраструктуру, олакшавајући приступ различитим деловима локалне самоуправе, чиме се подржава економска активност и повећава мобилност становништва. Истовремено, пројекат подразумева еколошки освешћене приступе одржавању, чиме се чува животна средина и доприноси одрживости заједнице. Повећана ефикасност у одржавању комуналне инфраструктуре има директни утицај на побољшање квалитета живота становништва Града Бора, олакшавајући свакодневне активности и доприносећи општем осећају добробити заједнице. Све ове промене заједно чине путеве не само визуелно уредним, већ и функционално поузданим, пружајући дугорочне користи за локалну заједницу.

У наставку се налази предмет радова које је потребно извести на улицама у Граду Бору које су предвиђене за изградњу, односно

реконструкцију, на подручју ужег и ширег центра града, који ће бити обухваћени овим пројектом.

Р.Б.	Опис позиција	Јед. мере	Количина
1	Израда пројектне документације реконструкције саобраћајница са спољним уређењем	м2	220.084,80
2	Израда пројектне документације комуналне инфраструктуре	м	32.226,00
3	Изградња, реконструкција или санација комуналне инфраструктуре	м	32.226,00
4	Израда нове коловозне конструкције са свим претходним и припремним радовима	м2	125.000,00
5	Израда паркинга и аутобуских стајалишта са свим претходним и припремним радовима од бехатона	м2	30.364,00
6	Израда паркинга и аутобуских стајалишта са свим претходним и припремним радовима од асфалта	м2	35.000,00
7	Израда нових тротоара са свим претходним и припремним радовима од бехатон плоча	м2	67.000,00
8	Спољно уређење површина око саобраћајница	м2	29.500,00
9	Смарт циту пакет	ком	1,00
10	Хоризонтална и вертикална саобраћајна сигнализација	ком	1,00
11	Санација мостова 25 са уређењем корита	м2	200,00
12	Соларни "off grid" пуњачи за возила	ком	10,00
13	Израда коловозне конструкције у сеоским месним заједницама са свим неопходним активностима	м2	960.000,00
14	Пристап Наручиоцу до софтвера Извођача којим ће бележити све стадијуме радова, са доказима у виду слика аутоматски направљених на терену са апликације на мобилном телефону, гпс координатама локације слике, аутоматским слањем и испоруком на сервер апликације, где ће Наручилац моћи да прати све релевантне податке и слике са терена у реалном времену, као и доказе о изведеним радовима и локацијама доказа.	пау	1,00

Инвеститор је слободан да изврши измену захтева, укључујући промену локација на којима ће се вршити радови, као и да уведе додатне захтеве у току трајања уговора. Извођење ових радова ће се обављати по јединичним ценама које Понуђач буде дао у оквиру своје понуде у поступку јавне набавке. У табели се налазе и предвиђене количине по позицијама потребне за одржавање на годишњем нивоу. Све измене ће бити предмет накнадне техничке и финансијске обраде, у складу са договореним условима.

За замену једне улице другом односно, једном врстом уговорених радова са другом врстом уговорених радова у оквиру пројекта јавно-приватног партнерства, предложена методологија може се заснивати на следећим корацима:

- Идентификација карактеристика обе улице** - улице могу имати различите карактеристике попут дужине, ширине, типа површине (асфалт, бетон, калдрма), обима саобраћаја, и географске локације. Треба направити детаљну анализу ових карактеристика како би се ускладили са јединичним ценама из понуде.
- Примена јединичних цена** - користећи јединичне цене из понуде за различите врсте радова (нпр. изградња, рехабилитација, реконструкција), потребно је израчунати трошкове за обе улице. Ови трошкови укључују:
 - Дужину пута.
 - Тип радова који се обављају (нпр. потпуно нова изградња или само рехабилитација).
 - Специфичне карактеристике (нпр. додатни радови на одводњавању или тротоару).

3. **Израчунавање укупних трошкова** - на основу јединичних цена, могуће је израчунати укупне трошкове за првобитну улицу и трошкове за заменску улицу или заменским радовима из понуде који ће се извршити уместо радова на улици. Трошкови се рачунају на основу јединичних цена из понуде.
4. **Увођење додатних техничких спецификација** - било каква промена у карактеристикама мора бити технички анализирана како би се утврдило да ли промена утиче на квалитет и функционалност пројекта. Све измене би требало да прођу кроз ревизију са техничке стране, како би се обезбедила одговарајућа документација.

Ова методологија омогућава да се промене у плану радова изврше на транспарентан и фер начин, уз коришћење постојеће понуде за прорачун.

У оквиру овог пројекта планирано је фазно извођење радова, при чему ће посебан акценат бити стављен на приоритетне градске улице и локалне путеве који имају највећи значај за свакодневно функционисање саобраћаја, повезаност насеља и развој локалне заједнице.

Приоритетне деонице у Граду Бору:

- Зелени булевар
- Ђуре Ђаковића
- Николе Пашића
- Тимочке дивизије
- 3. октобар
- 9. бригада
- Ђорђа Вајферта
- Др. Миловановића
- Генерала Павла Илића
- Ђ. А. Куна
- 7. јули
- Мајданпечка
- Црновршких бригада
- Љубе Нешића
- Београдска

Ове улице представљају најфреквентније градске саобраћајнице, које повезују централне делове града, јавне установе, пословне зоне и стамбене четврти. Њиховом реконструкцијом и унапређењем биће значајно побољшана безбедност, проходност и функционалност укупног градског саобраћаја.

Радови на изградњи и реконструкцији локалних путева планирани су на територијама следећих месних заједница:

- Брестовац
- Шарбановац
- Лука
- Танда
- Доња Бела река
- Злот
- Шарбановац Тимок
- Бучје
- Горњане
- Метовница
- Слатина
- Кривељ
- Оштрељ

Унапређење ових путева има посебан значај за становништво руралних средина, јер ће обезбедити бољу повезаност са градским језгром, лакши приступ јавним услугама, као и подстицај за развој пољопривредних и привредних активности.

Поред градских улица и локалних путева у селима, пројекат обухвата и реконструкцију важних ваннасељских саобраћајница:

- старог бањског пута,
- пута ка гробљу (Саве Ковачевића),
- новог злотског пута,
- пута ка Брезонику.

Ове деонице имају посебан значај у погледу приступности, туристичког развоја и функционалног повезивања приградских и сеоских насеља са градским подручјем. Њихова реконструкција ће омогућити стабилније и безбедније саобраћајне токове, као и ефикасније одвијање локалног саобраћаја у свим временским условима.

1. Израда пројектне документације реконструкције саобраћајница са спољним уређењем

Опис позиције и обухват радова:

Ова позиција обухвата све активности везане за израду комплетне пројектно-техничке документације за реконструкцију постојећих саобраћајница, укључујући и радове на спољном уређењу површина уз коловоз (пешачке стазе, зелене површине, паркинге, урбани мобилијар, јавну расвету и пратеће инсталације). Документација се израђује у складу са важећим техничким прописима, нормативима и стандардима Републике Србије, као и важећим урбанистичким плановима и условима јавних предузећа.

Садржај и фазе израде пројектне документације:

Пројектна документација треба да обухвати следеће фазе и елементе:

- Идејни пројекат (ИДП) – концептуално решење саобраћајног и пејзажног уређења, усклађено са постојећим и планираним објектима, приказ варијантних решења и избор оптималне варијанте.
- Пројекат за грађевинску дозволу (ПГД) – техничка разрада свих елемената реконструкције саобраћајнице (коловозна конструкција, банке, тротоари, паркинг површине, одводњавање, сигнализација), укључујући предмер и предрачун радова, технички опис и све пратеће елаборате (геодетски, геотехнички, саобраћајни, зеленило)
- Извођачки пројекат (ПЗИ) – детаљна техничка разрада за извођење радова, са конструктивним детаљима и тачним котирањем елемената на терену.
- Пројекат изведеног стања (ПИС) – документација која се израђује након завршетка радова, са уцртаним одступањима у односу на главни пројекат и евидентираним стварним количинама.

Обавезни садржаји пројекта:

- Ситуациони план са приказом постојећег и пројектованог стања;
- Попречни и уздужни профили саобраћајница;
- Конструкција коловозних слојева са димензионисањем на основу геотехничких параметара и саобраћајног оптерећења;
- Решења површинског одводњавања (риголи, сливници, канали, прикључци на канализациону мрежу);
- Пројекат сигнализације;
- Решење спојева са постојећом инфраструктуром;

- Пројекат спољног уређења (попличање, озелењавање, оградe, мобилијар);
- Технички опис, предмер и предрачун радова у складу са одредбама Правилника о садржини техничке документацији и у складу са Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ бр.72/09, 81/09-исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18,31/19, 37/19, 9/20/52/21 и 62/23)

Стандарди и прописи:

При изради пројектне документације примењују се важећи прописи и стандарди, између осталих:

- Правилник о техничким условима за пројектовање и изградњу друмова,
- Правилник о техничким условима за јавну расвету,
- СРПС ЕН стандарди за материјале и коловозне конструкције (асфалт, бетон, стабилизација),
- Правилници из области безбедности саобраћаја и заштите животне средине,
- Урбанистички и грађевински прописи локалне самоуправе.

Резултат и циљ рада:

Циљ ове позиције је израда комплетне, технички исправне и верификоване документације која омогућава добијање грађевинске дозволе и несметано извођење радова реконструкције саобраћајница и припадајућих површина, уз обезбеђење трајности, функционалности и естетске вредности јавног простора.

2. Израда пројектне документације комуналне инфраструктуре

Опис позиције и обухват радова:

Ова позиција обухвата израду комплетне пројектно-техничке документације за комуналну инфраструктуру, која укључује мреже и објекте водовода, канализације (фекалне, атмосферске и мешовите), топловода, који чине инфраструктурну основу урбаних подручја.

Циљ је обезбеђење технички исправних, функционалних, економичних и одрживих решења, усклађених са важећим прописима и захтевима надлежних јавних предузећа.

Фазе и садржај израде пројектне документације:

У зависности од потребе и фазе инвестиције, документација може обухватати следеће нивое:

1. Идејни пројекат (ИДП) – одређује концепт и трасу комуналних водова, начин повезивања на постојећу мрежу, прелиминарне капацитете и техничке параметре, као и варијантна решења.
2. Пројекат за грађевинску дозволу (ПГД) – обухвата комплетну техничку разраду свих подсистема комуналне инфраструктуре, укључујући:
 - пројектовање водоводне мреже (магистрални, дистрибутивни и кућни прикључци, хидранти, регулациони вентили, објекти као што су резервоари, црпне станице и сл.);
 - фекалну и атмосферску канализациону мрежу са прикључцима, шахтовима, сепараторима и објектима за третман отпадних вода;
 - топловодне инсталације, са заштитним мерама и укрштањима.
3. Извођачки пројекат (ПЗИ) – детаљно разрађује све елементе ПГД-а са тачним димензијама, положајима, kotaма, врстама материјала и методом извођења, неопходним за реализацију на терену.

4. Пројекат изведеног стања (ПИС) – израђује се по завршетку радова, са уцртаном стварном изведбом, одступањима од пројекта и евиденцијом уграђених материјала.

Обавезни садржаји документације:

- Геодетска подлога у дигиталном формату (DWG/DXF),
- Ситуациони план са уцртаним трасама свих водова,
- Уздужни профили за линијске системе (водовод, канализација)
- Конструктивни детаљи типских шахтова, прикључака и прелаза,
- Хидраулички прорачуни протока и капацитета,
- Предмер и предрачун радова са спецификацијом материјала.

Стандарди и прописи:

Пројектна документација се израђује у складу са:

- Правилником о садржини техничке документацији и у складу са Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ бр.72/09, 81/09-исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19, 9/20/52/21 и 62/23)
- Законима и техничким прописима из области комуналне делатности, заштите животне средине, енергетике и безбедности,
- СРПС ЕН стандардима за цевне системе (РЕ, PVC, PP, ливено гвожђе, челик, бетонске цеви),
- Прописима и техничким условима јавних комуналних предузећа (водовод, канализација, дистрибуција електричне енергије, телекомуникације, гас).

Резултат и циљ рада:

Циљ ове позиције је обезбеђење комплетне, координисане и технички валидне документације за изградњу и реконструкцију комуналне инфраструктуре, којом се омогућава издавање грађевинске дозволе, реализација инвестиције без колизија међу мрежама, те дугорочно поуздано и безбедно функционисање система.

3. Изградња нове комуналне инфраструктуре

- извођење земљаних радова: ископ рова, обезбеђење, нивелисање и припрема постељице;
- полагање цевовода различитих профила и материјала (РЕ, PVC, PP, дуктилни ливени, челични, бетонски);
- уградња шахтова, ревизионих окана, вентила, хидрантских места, сепаратора, кућних прикључака и других арматура;
- постављање кабловске инфраструктуре (нисконапонске, ТК, оптичке, расветне);
- монтажа и уградња пратеће опреме и објеката (црпне станице, регулациони ормари, стубови, кућишта, итд.);
- Имплементација система за закључавање шахтова као превентива против крађе имовине и угрожавања безбедности

(с) Реконструкција постојеће инфраструктуре

- уклањање дотрајалих или нефункционалних водова и објеката;
- замена и уградња нових цеви и уређаја уз очување континуитета рада система;

- превезивање постојећих прикључака и заштита активних инсталација;
- корекција и оптимизација траса у циљу повећања капацитета и поузданости мреже;
- извођење радова на објектима инфраструктуре (реконструкција резервоара, шахтова, итд.).
- Имплементација система за закључавање шахтова као превентива против крађе имовине и угрожавања безбедности
- Уградња система за контролу нивоа воде и насlage материјала на решетки шахта са даљинским мониторингом као превентива од запушавања и изливања система

Циљ ове позиције је обезбеђење комплетне, координисане и технички валидне документације за изградњу и реконструкцију комуналне инфраструктуре, којом се омогућава издавање грађевинске дозволе, реализација инвестиције без колизија међу мрежама, те дугорочно поуздано и безбедно функционисање система.

3. Изградња нове комуналне инфраструктуре

- извођење земљаних радова: ископ рова, обезбеђење, нивелисање и припрема постељице;
- полагање цевовода различитих профила и материјала (РЕ, PVC, PP, дуктилни ливени, челични, бетонски);
- уградња шахтова, ревизионих окана, вентила, хидрантских места, сепаратора, кућних прикључака и других арматура;
- постављање кабловске инфраструктуре (нисконапонске, ТК, оптичке, расветне);
- монтажа и уградња пратеће опреме и објеката (црпне станице, регулациони ормари, стубови, кућишта, итд.);
- Имплементација система за закључавање шахтова као превентива против крађе имовине и угрожавања безбедности

(d) Реконструкција постојеће инфраструктуре

- уклањање дотрајалих или нефункционалних водова и објеката;
- замена и уградња нових цеви и уређаја уз очување континуитета рада система;
- превезивање постојећих прикључака и заштита активних инсталација;
- корекција и оптимизација траса у циљу повећања капацитета и поузданости мреже;
- извођење радова на објектима инфраструктуре (реконструкција резервоара, шахтова, итд.).
- Имплементација система за закључавање шахтова као превентива против крађе имовине и угрожавања безбедности
- Уградња система за контролу нивоа воде и насlage материјала на решетки шахта са даљинским мониторингом као превентива од запушавања и изливања система

(e) Санација комуналне инфраструктуре

- локалне поправке кварова, пуцања, цурења и механичких оштећења;
- замена оштећених делова мреже (цеви, спојеви, фитинзи, вентили, арматуре);
- чишћење и испирање канализационих и водоводних водова;
- Имплементација система за закључавање шахтова као превентива против крађе имовине и угрожавања безбедности

Технички стандарди и услови извођења:

Сви радови се морају изводити у складу са:

- SRPS EN и ISO стандардима који дефинишу услове за пројектовање, извођење и испитивање цевовода и кабловских система
- Правилником о техничким нормативима за изградњу комуналних инсталација;
- Техничким условима надлежних јавних комуналних предузећа (водовод и канализација)
- Захтевима заштите на раду, саобраћајне сигнализације током радова, као и заштите животне средине;
- Упутствима произвођача материјала и важећим пројектно-техничким решењима.

Контрола квалитета и испитивања:

Пре и током радова обавезно је спровести:

- Геодетско обележавање траса и нивелацију;
- Контролу материјала (сертификати о усаглашености, лабораторијска испитивања);
- Геодетско снимање изведеног стања за потребе ажурирања катастарске подлоге комуналне инфраструктуре.

Резултат и циљ извођења:

Циљ ове позиције је обезбеђење сигурне, поуздане и дуготрајне комуналне инфраструктуре, која задовољава техничке, еколошке и безбедносне стандарде, уз рационално коришћење ресурса и минималне прекиде у функционисању постојећих система.

Изведени радови морају бити у потпуности усклађени са пројектом, техничком документацијом и захтевима инвеститора, уз обавезну израду пројекта изведеног стања по завршетку.

4. Изградња нове коловозне конструкције саобраћајнице са свим претходним радовима

Опис и циљ радова:

Радови обухватају комплетну реконструкцију и изградњу нове коловозне конструкције саобраћајнице, укључујући уклањање постојећих слојева, припрему подлоге, ојачање постељице, уградњу носивих и хабајућих слојева, те све пратеће активности потребне за формирање трајне, носиве и равне коловозне површине. Циљ је да се обезбеди пројектована носивост, равност, отпорност на смицање и дуготрајност коловоза у складу са класом саобраћајног оптерећења и важећим прописима (SRPS EN, SRCS Технички услови за грађење путева издање из 2012. године - Смернице ЈП 'Путеви Србије').

Фрезовање коловоза глодалицом са превозом СТД = 15 км

Уклањање постојећег асфалтног слоја помоћу глодалице до пројектоване дубине, уз одвоз фрезираниог материјала на прописану депонију удаљену до 15 км. Радови се изводе машински, са контролом дебљине скинутог слоја, профила и равности. Површина након фрезовања мора бити очишћена и припремљена за даље радове.

Рушење постојећих бетона и бетонских елемената

Рушење и демонтажа постојећих бетонских плоча, ивичњака, ригола, сливника и других елемената који ометају нову изградњу. Сав

отпад утоварује и одвози на одобрену депонију. По потреби се извршава сечење арматуре и нивелација терена након уклањања бетонских маса.

Ископ постојећег коловоза

Механичко уклањање слојева постојећег коловоза (асфалт, тампонски слојеви, неадекватна земља) до коте планума предвиђене пројектом. Изведени ископ се транспортује на депонију или користи за насипање на одобреним локацијама до 15 км удаљености. Током ископа води се контрола дубине, стабилности и носивости тла

Планирање и ваљање постељице

Планирање површине подлоге (планума) уз фино профилисање попречног и уздужног нагиба. Површина се ваља ваљцима одговарајуће масе до постизања потребне збијености (мин. 98% Proctor). По завршетку се врши испитивање носивости (CBR, EV2) и потврђује спремност за даљу уградњу.

Ојачање постељице употребом геокомпозита

На планум се полаже геокомпозит (геотекстил + георешетка) који обезбеђује повећање носивости и спречава продирање финих честица из подлоге у тампонске слојеве. Уградња се врши по сувом времену, уз разастирање без набора и преклапање према упутству произвођача (обично мин. 20–30 цм). Геокомпозит се учвршћује слојем туцаничког материјала и ваља.

Израда носећег слоја од дробљеног камена ДК 0/31

Уградња и профилисање тампонског слоја од дробљеног каменог материјала фракције 0/31,5 мм. Материјал се уграђује у слојевима дебљине до 25 цм, равномерно распоређује и збијањем ваљцима доводи на пројектовану збијеност и висину. Површина мора бити равна, стабилна и без слободних фракција.

Битуминизирани носећи слој од кречњачког агрегата (БНС 22, д = 9 цм)

Уградња битуминизираног носећег слоја (БНС 22) од кречњачког агрегатаи. Уградња се врши финисером уз претходно наношење битуменске емулзије ради везивања са доњим слојем. Површина мора бити глатка и спремна за постављање термостабилне мреже.

Уградња термостабилне мреже (мрежа за асфалт)

На охлађену и очишћену површину БНС слоја уграђује се термостабилна (армирајућа) мрежа намењена смањењу појаве рефлектујућих пукотина и повећању трајности завршног слоја. Уградња се изводи према препорукама произвођача, уз правилно затезање и преклапање мреже.

Уградња асфалтног бетона од еруптивног агрегата АБ16с (д = 6 цм)

Хабајући слој израђује се од асфалтног бетона АБ16с на бази еруптивног агрегата (дијабаз, габро или гранит), чиме се обезбеђује висока отпорност на хабање и смицање. Уградња се врши асфалтним финишером, уз строгу контролу температуре, дебљине и равности, и збијање ваљцима до постизања прописане густине. Пре уградње се наноси битуменска емулзија на контактне површине.

Крајњи резултат:

Завршетком свих фаза радова формира се нова, трајна и функционална коловозна конструкција пројектованих габарита, носивости и равности, са повећаном отпорношћу на појаву пукотина и деформација, погодна за сигуран и дуготрајан саобраћај.

5. Израда паркинг простора и аутобуских стајалишта од бехатон плоча са свим претходним радовима

Опис и циљ радова:

Ова позиција обухвата комплетну израду конструкције паркинг простора и аутобуских стајалишта, укључујући све земљане, припремне и завршне радове, са циљем формирања стабилне, трајне и естетски уређене површине намењене саобраћају и задржавању возила. Конструкција мора обезбедити потребну носивост, равност, дренажу и отпорност на хабање у складу са пројектом и важећим стандардима (SRPS EN, SRCS Технички услови за грађење путева издање из 2012. године - Смернице ЈП 'Путеви Србије', ЕН 1339 за бетонске плоче).

Машински ископ материјала III и IV категорије са одвозом на 15 км

Рад обухвата ископ постојећег тла, туцаника, дробине или земљаног материјала III и IV категорије до пројектоване коте планума, машинским путем.

Ископани материјал се утоварује и одвози на одобрену депонију удаљену до 15 км. Површина након ископа се равна, профилише и припрема за формирање постељице. Током извођења води се контрола дубине ископа, стабилности косина и спречава задржавање воде.

Уређење постељице

Након завршетка ископа, планира се и профилише површина постељице уз контролу нивелете, нагиба и збијености. Ваљање се врши до постизања мин. 98% збијености по Proctor методи, а површина мора бити чврста, стабилна и спремна за уградњу ојачаног слоја од дробине.

Изградња ојачане постељице од камене дробине 0/63 мм

Овај слој представља доњи носећи слој конструкције паркинга и стајалишта. Материјал – дробљени камен фракције 0/63 мм – уграђује се у слоју пројектоване дебљине (најчешће 20–30 цм), равномерно распоређује, ваља и профилише до потпуне збијености. Контролишу се гранулометријски састав, влага и збијеност. Циљ је обезбеђење стабилне и пропусне основе за горње слојеве.

Набавка, транспорт и уградња камене дробине 0/31 мм

Уградња тампонског слоја од дробљеног камена фракције 0/31 мм, који служи као нивелациони и завршни слој постељице испод бехатон плоча или бетонског коловоза.

Слој се уграђује у дебљини 3–5 цм, равна и профилише по пројектованим нагибима и збијањем до постизања стабилности. Код површина са плочама мора се обезбедити прецизна нивелација и уједначен контакт са бехатон елементима.

Уградња бехатон плоча димензија 50×20×8 цм

Уградња бетонских плоча (бехатон) димензија 50×20×8 цм, са сачмареном (антислип) површином, на претходно припремљен слој фракције 4-8мм дебљине 4цм. Уградња се врши ручно или механички, уз прецизно слагање и формирање дилатационих фуга ширине 3–5 мм. Плоче морају бити израђене у складу са стандардом SRPS EN1339 (бетонски елемент за поплочавање) и имати одговарајућу отпорност на хабање, смрзавање и клизање. По завршетку уградње, површина се вибрационо сабија помоћу плочасте вибро-машине са гуменом подлогом, а фуге се испуњавају песком одговарајуће гранулације.

6. Израда паркинга и аутобуских стајалишта од асфалта са свим претходним радовима

Опис и циљ радова:

Предмет ове позиције је извођење радова на изради коловозне конструкције за паркинге, саобраћајне траке и прилазне површине које су предвиђене за средња и тешка оптерећења. Радови обухватају комплетну припрему терена, формирање постељице и носивих слојева, као

и завршне слојеве коловоза – асфалтне и/или бетонске, у складу са пројектно–техничком документацијом и важећим стандардима (SRPS EN, SRCS Технички услови за грађење путева издање из 2012. године - Смернице ЈП 'Путеви Србије', ЕН 1339 за бетонске плоче). Циљ је да се обезбеди дуготрајна, стабилна и носива површина погодна за саобраћај моторних возила и задржавање теретних возила (аутобуси, камиони, доставна возила).

Машински ископ материјала III и IV категорије са одвозом на 15 км

Изводи се ископ постојећег тла, туцаника или претходних слојева коловоза до коте планума, у зависности од геолошких услова. Ископани материјал се утоварује и одвози на одобрену депонију удаљену до 15 км. Током извођења врши се нивелација, контрола дубине и профилисање површине уз поштовање пројектованих нагиба.

Уређење постељице

Планирање и профилисање површине планума, уз ваљање и збијање до потребне густине (мин. 98% по Proctor методи). Површина мора бити стабилна, глатка, без лабавих честица и спремна за пријем ојачаног слоја дробине. По потреби се врши контрола носивости (CBR, EV2) пре наставка радова.

Изградња ојачане постељице од камене дробине 0/63 мм

Изводи се доњи носећи слој од камене дробине фракције 0/63 мм, у слојевима дебљине према пројекту (најчешће 20–30 цм). Материјал се равномерно разастире, ваља вибровалцима и профилише у складу са пројектованим попречним и уздужним нагибима. Обезбеђује се оптимална влага и потпуна збијеност слоја.

Набавка, транспорт и уградња камене дробине 0/31 мм

Тампонски слој од дробљеног агрегата фракције 0/31 мм уграђује се у дебљини од 20–25 цм, са функцијом нивелације и дистрибуције оптерећења. Материјал се уграђује машински, поравнава и ваља до потпуне збијености, уз контролу дебљине и гранулације.

Битуминизирани носећи слој од кречњачког агрегата (БНС 22, д = 9 цм)

На припремљену подлогу уграђује се битуминизирани носећи слој БНС 22, дебљине 9 цм, израђен од кречњачког агрегата и битуменске мешавине у складу са SRPS EN 13108-1. Уградња се врши асфалтним финисером, уз претходно наношење битуменске емулзије за повезивање слојева. Ваљање се спроводи док је мешавина у оптималном температурном опсегу. Површина мора бити глатка, без пукотина и сегрегација.

Асфалт бетон од еруптивног агрегата АВ 16s (д = 6 цм)

Хабајући слој се израђује од асфалтног бетона АВ 16s, дебљине 6 цм, на бази еруптивног агрегата (габро, дијабаз, гранит), чиме се постиже већа отпорност на хабање, смицање и високе температуре. Уградња се врши асфалтним финисером, уз контролу температуре (140–160°C), дебљине слоја и збијености. Површина се ваља до потпуне хомогенизације и формирања глатке текстуре

Бетонски коловоз дебљине 20 цм, класа МБ40

На местима где је пројектом предвиђен бетонски коловоз (нпр. аутобуска стајалишта, улазно–излазне рампе, тешке саобраћајне површине), изводи се слој од бетона класе МБ40 (C30/37), дебљине 20 цм. Бетон се уграђује машински или ручно, вибрира и нивелише помоћу вибрационих греда. Површина се завршно обрађује хеликоптерима или ручно, у зависности од захтева пројекта (брушена, храпава или глатка завршна обрада). По потреби се уграђује арматурна мрежа у складу са пројектном документацијом. Дилатације се формирају у растеру од 4–5 м, а површина се након завршетка одржава у влажном стању мин. 7 дана.

Крајњи резултат:

Завршетком свих радова формира се нова, стабилна и трајна коловозна конструкција пројектоване носивости и равности, са

комбинованим асфалтно-бетонским површинама које омогућавају дуг век трајања и сигуран саобраћај. Конструкција је прилагођена за динамичка оптерећења, отпорност на смрзавање и механичка оштећења, уз естетски и функционално усклађен завршни изглед.

7. Израда нових тротоара од бехатон плоча са свим претходним радовима

Опис и циљ радова:

Ова позиција обухвата комплетну израду пешачких стаза, укључујући све земљане, припремне и завршне радове, са циљем формирања стабилне, трајне и естетски уређене површине намењене за пешачки саобраћај. Конструкција мора обезбедити потребну носивост, равност, дренажу и отпорност на хабање у складу са пројектом и важећим стандардима (SRPS EN, SRCS Технички услови за грађење путева издање из 2012. године - Смернице ЈП 'Путеви Србије', ЕН 1339 за бетонске плоче).

Машински ископ материјала III и IV категорије са одвозом на 15 км

Рад обухвата ископ постојећег тла, туцаника, дробине или земљаног материјала III и IV категорије до пројектоване коте планума, машинским путем.

Ископани материјал се утоварује и одвози на одобрену депонију удаљену до 15 км. Површина након ископа се равна, профилише и припрема за формирање постељице. Током извођења води се контрола дубине ископа, стабилности косина и спрјечава задржавање воде.

Уређење постељице

Након завршетка ископа, планира се и профилише површина постељице уз контролу нивелете, нагиба и збијености. Ваљање се врши до постизања мин. 98% збијености по Proctor методи, а површина мора бити чврста, стабилна и спремна за уградњу ојачаног слоја од дробине.

Изградња ојачане постељице од камене дробине 0/63 мм

Овај слој представља доњи носећи слој конструкције паркинга и стајалишта.

Материјал – дробљени камен фракције 0/63 мм – уграђује се у слоју пројектоване дебљине (најчешће 20–30 цм), равномерно распоређује, ваља и профилише до потпуне збијености. Контролишу се гранулометријски састав, влага и збијеност. Циљ је обезбеђење стабилне и пропусне основе за горње слојеве.

Набавка, транспорт и уградња камене дробине 0/31 мм

Уградња тампонског слоја од дробљеног камена фракције 0/31 мм, који служи као нивелациони и завршни слој постељице испод бехатон плоча или бетонског коловоза.

Слој се уграђује у дебљини 3–5 цм, равна и профилише по пројектованим нагибима и збијањем до постизања стабилности. Код површина са плочама мора се обезбедити прецизна нивелација и уједначен контакт са бехатон елементима.

Уградња бехатон плоча димензија 50×20×8 цм

Уградња бетонских плоча (бехатон) димензија 50×20×8 цм, са сачмареном (антислип) површином, на претходно припремљен слој фракције 4-8мм дебљине 4цм. Уградња се врши ручно или механички, уз прецизно слагање и формирање дилатационих фуга ширине 3–5 мм. Плоче морају бити израђене у складу са стандардом СРПС ЕН 1339 (бетонски елемент за поплочавање) и имати одговарајућу отпорност на хабање, смрзавање и клизање. По завршетку уградње, површина се вибрационо сабија помоћу плочасте вибро-машине са гуменом подлогом, а фуге се

8. Спољно уређење површина око саобраћајница

Опис и циљ радова:

Радови обухватају комплетно пејзажно уређење и опремање јавних површина у путном земљишту – садњу новопроектваног зеленила, изградњу система за наводњавање и уградњу урбаног мобилијара (клупе, стајалишта, канте за отпад, паркиралишта за бицикле и др.). Циљ је формирање функционалног, естетски уређеног и одрживог амбијента, који доприноси визуелном идентитету простора, повећању комфора корисника и побољшању микроклиматских услова. Сви радови се изводе у складу са пројектом пејзажног уређења, важећим стандардима и смерницама за урбане површине.

Набавка и садња новопроектваног зеленила

Радови обухватају набавку, транспорт и садњу декоративног зеленила предвиђеног пројектом (високо и ниско растиње, дрвеће, жбуње, живице, травнате површине и сезонско цвеће). Пре садње се обавља припрема терена – разрахлавање, нивелисање, уношење хумуса и евентуално ђубрење. Садња дрвећа се врши у јамама димензија прилагођених кореновом систему (према пројектној документацији), са додавањем мешавине хумуса, песка и минералног ђубрива. Жбуње и травнате површине се саде у слојевима хумусно-песковите земље, уз заливање до засићења. Биљни материјал мора бити здраве коренске бале, без оштећења и у складу са стандардом SRPS U.E2.020.

Након садње обавља се обилно заливање, формирање подметача, нивелисање и чишћење површина.

Изградња система за наводњавање зеленила

Изводи се инсталација аутоматског система за наводњавање у складу са пројектом, са комплетним цевоводима, фитинзима, прскалицама, капаљкама и управљачким уређајима. Радови обухватају:

- ископе ровова и полагање ПЕХД цеви одговарајућих пречника;
- уградњу разводних вентила, спојних комада и контролних кутија;
- инсталацију аутоматских електромагнетних вентила, сензора и тајмера;
- повезивање на главни довод воде и пробно пуштање система у рад.

Систем се тестира под притиском, а регулација се врши у складу са врстом биљног материјала и пропусношћу земљишта.

Набавка и уградња урбаног мобилијара Уградња урбане опреме обухвата:

- клупе (бетонске, металне, дрвене или комбиноване конструкције),
- аутобуска стајалишта са надстрешницама и рекламним панелима,
- канте за отпад (металне, челичне, inox или бетонске),
- паркиралишта за бицикле.

Сви елементи мобилијара морају бити израђени у складу са пројектом и стандардима за јавне површине (отпорност на корозију, УВ стабилност, заштитни премази, сигурне ивице). Постављање се врши на претходно припремљене бетонске темеље (Ц20/25), причвршћивањем помоћу анкера, вијака или система уградње предвиђених техничким листовима произвођача. По завршетку радова, површине се чисте, а елементи прегледају и нивелишу.

Крајњи резултат:

Завршетком радова формира се функционално и визуелно складно уређено урбано окружење са новим зеленилом, аутоматизованим наводњавањем и савременим мобилијаром. Површине су прилагођене за свакодневно коришћење, доприносе естетском и еколошком

квалитету простора, уз једноставно одржавање и дуг век трајања елемената.

9. Smart City пакет – паметна стајалишта и саобраћајни системи

Рад обухвата пројектовање, набавку, испоруку, уградњу и пуштање у рад интегрисаног „Smart City“ пакета који укључује изградњу 60 паметних аутобуских стајалишта, 14 система изменљиве саобраћајне сигнализације у зони пешачких прелаза и система брзинских дисплеја и 60 контролних тачака са системом за детекцију крађе шахтова и контроле нивоа воде. Сви уређаји су међусобно повезани у оквиру централне платформе за надзор и управљање, чиме се обезбеђује повећање безбедности, енергетска ефикасност и унапређење квалитета урбаног простора.

Изградња паметних аутобуских стајалишта

Паметна стајалишта су модларне надстрешнице израђене од алуминијумске и челичне конструкције, са сигурносним стаклом и интегрисаним системима:

- Соларно напајање путем фотонапонских панела и батеријског модула (офф-грид режим).
- LED расвета са аутоматским сензорима за детекцију осветљености.
- Дигитални информативни панели (LCD или LED екрани) за приказ долазака возила, рекламних и јавних садржаја.
- USB и бежични пуњачи за мобилне уређаје.
- Wi-Fi приступна тачка и опционално камера за видео-надзор.

Уградња обухвата израду бетонског темеља, монтажу конструкције, повезивање електричних и комуникационих инсталација, као и тестирање функционалности система.

Систем изменљиве саобраћајне сигнализације у зони пешачког прелаза. Систем обухвата уградњу активне LED сигнализације која упозорава возаче на присуство пешака на прелазу.

Главне компоненте:

- LED трептачи уграђени у коловоз или са бочних страна прелаза, синхронизовани са сензорима покрета.
- Радар или инфрацрвени сензори који детектују приступ пешака и аутоматски активирају сигнализацију.
- Напајање путем соларних панела са батеријским складиштем енергије.
- Централна контролна јединица за аутоматско управљање и подешавање интензитета светла према условима осветљености.

Систем омогућава безбедније прелазе у зонама са смањеном видљивошћу и повећаним саобраћајним оптерећењем.

Систем брзинских дисплеја

Уређаји за приказ тренутне брзине возила монтирају се на стубове поред коловоза, са циљем повећања безбедности и поштовања ограничења брзине.

Техничке карактеристике:

- Радар за мерење брзине у реалном времену (опсег 20–250 км/х).

- LED дисплеј високог осветљења, са могућношћу приказа упозорења („Успори!“ „Хвала!“).
- Напајање преко соларних панела са акумулаторима, омогућава 24-часовни рад.
- Могућност архивирања и преноса података о саобраћајном оптерећењу путем 4G комуникације.
- Кућиште антивандал конструкције, ИП65 заштите, отпорно на временске услове.

4. Стандарди и технички захтеви

Сви системи морају бити пројектовани и изведени у складу са важећим стандардима:

- SRPS EN 12899 – Вертикална саобраћајна сигнализација
- SRPS EN 12368 – Светлосни сигнали за друмски саобраћај
- SRPS EN 60529 – Заштита кућишта електричне опреме (ИП класификација)
- SRPS EN 61439 – Нисконапонске разводне табле
- ISO 9001, ISO 14001 – Систем квалитета и управљање заштитом животне средине

10. Израда хоризонталне и вертикалне сигнализације

Хоризонтална сигнализација:

Рад обухвата исцртавање ознака на коловозу у складу са важећим прописима („Правилник о саобраћајној сигнализацији на путевима“, Сл. гласник РС). Пре наношења, површина коловоза мора бити чиста, сува и без прашине или уљних мрља. Боја мора бити рефлектујућа, хладнопластична, према пројекту и техничким захтевима. Ознаке се наносе машински (линије, стрелице, симболи, пешачки прелази и др.) у одговарајућој дебљини и уз употребу ретрорефлективних материјала (стаклене перле). Квалитет се проверава мерењем дебљине слоја, ширине линије и коефицијента ретрорефлексије (RL, Qd).

Вертикална сигнализација:

Обухвата набавку, допрему и уградњу саобраћајних знакова и стубова, као и нове семафорске сигнализације. Знакови се израђују од алуминијумског лима са ретрорефлексином фолијом одговарајуће класе (RA1, RA2 или RA3), према SRPS EN 12899. Стубови се израђују од поцинкованих челичних цеви, постављају у бетонске темеље димензија по пројекту, уз правилно усмерење и висину постављања. Посебна пажња се посвећује видљивости и стабилности знакова, као и усклађености са планом саобраћајне сигнализације.

11. Санација мостова са уређењем корита

Рад обухвата све потребне активности на санацији конструкције мостова и уређењу речног корита у зони објекта, у циљу обезбеђења статичке стабилности, трајности и хидрауличке функционалности мостова. Сви радови се изводе према пројектно-техничкој документацији, важећим нормативима и условима надлежних водопривредних и саобраћајних органа.

(f) Припремни радови:

Укључују демонтажу оштећених и дотрајалих делова конструкције (асфалтни слој, хидроизолација, ивичњаци, ограде, дилатације и сл.), чишћење површина и обезбеђење градилишта. По потреби се поставља привремена саобраћајна сигнализација и скеле за приступ доњим деловима моста.

(g) Грађевинска санација конструкције:

Обухвата санацију армирано-бетонских елемената (плоча, греда, стубова, крила и темеља) уклањањем оштећеног бетона, чишћењем и заштитом арматуре антикорозивним премазом, те репрофилацијом површина репаратурним мортovima класе Р4 у складу са ЕН 1504-3. Код челичних елемената врши се пескарење, антикорозивно фарбање и замена оштећених делова. По потреби се врши ињектирање пукотина епоксидним смолама или микроцементним суспензијама.

(h) Хидроизолација и коловозна конструкција:

На очишћену и припремљену плочу моста уграђује се битуменска хидроизолација (двослојна трака са преклопом и заливањем), затим нивелациони слој и асфалтна коловозна конструкција (носиви и хабајући слој). Дебљине слојева и типови мешавина изводе се према пројекту и стандардима СРПС ЕН 13108-1 и СРПС ЕН 13108-5.

(i) Уградња ивичњака, одводње и ограде:

Постављају се нови бетонски или камени ивичњаци, уређују сливници, одводни канали и цеви. Ограде се израђују од поцинкованог челика и монтирају на сидра или носаче предвиђене пројектом. Дилатације се замењују новима одговарајућег типа (гумено-челичне, сегментне или прелинске), у складу са ширинским померањима конструкције. Уређење корита реке

- Чишћење корита од наноса, растиња и отпада у зони моста (мин. 50 м узводно и низводно).
- Профилисање корита до пројектованих кота, са обликовањем обала и дном корита ради обезбеђења несметаног протока.
- Израда обалоутврда од ломљеног камена у сувом зиду или уградња камена у бетонску подлогу, зависно од пројектованог решења.
- По потреби постављање геотекстила, габионских корпи или бетонских префабриката ради спречавања ерозије.
- Санација темеља стубова и упорњака, укључујући подбетонирање, заштиту ињектирањем и каменим набачајем.

(j) Завршни радови

- Чишћење површина, испирање моста и околине, демонтажа привремених објеката и одвожење отпада.
- Израда хоризонталне и вертикалне сигнализације на коловозу моста и прилазима.
- Контрола квалитета изведених радова (визуелна, геодетска и материјална испитивања) и примопредаја објекта по записнику.

(k) Стандарди и прописи

Сви радови се изводе у складу са следећим прописима и стандардима:

- SRPS EN 1504 (производи и системи за заштиту и поправку бетонских конструкција),
- SRPS EN 13108 (асфалтне мешавине),
- SRPS EN 12899 (саобраћајна сигнализација),

- Правилник о техничким нормативима за пројектовање и грађење мостова,
- Правилник о техничким и санационим мерама за уређење водотока и обала.

12. Набавка и уградња соларних off-grid пуњача за електрична возила

Рад обухвата комплетну испоруку, монтажу и пуштање у рад аутономних соларних станица (off-grid система) намењених за пуњење електричних возила. Систем функционише независно од електродистрибутивне мреже и обезбеђује напајање искључиво путем соларне енергије уз акумулацију у батеријском систему.

13. Реконструкција коловозне конструкције у сеоским месним заједницама са свим претходним радовима

1. Машински ископ земље III и IV категорије са одвозом на депонију коју обезбеђује инвеститор

Рад обухвата машински ископ материјала III и IV категорије помоћу багера и камиона, са утоваром и транспортом на депонију коју обезбеђује инвеститор. Током ископа води се рачуна о очувању стабилности косина, заштити околних објеката и инсталација, као и о правилном раздвајању материјала различитих карактеристика. Квалитет и количина ископа контролишу се према пројектној документацији и геодетски верификују.

2. Планирање и ваљање постелице

Постелица се планира грејдером на пројектовану висину и попречни нагиб, уз контролу нивелете и збијености. Површина се затим ваља вибровалком док се не постигне тражени степен збијености (мин. 98% по стандардном Проктору). Пре почетка уградње носивог слоја, површина мора бити равна, чиста и без локалних деформација.

3. Набавка и уградња дробљеног каменог агрегата фракције 0/31,5

Подразумева набавку, допрему, истовар и уградњу слоја од дробљеног каменог агрегата фракције 0/31,5 мм. Материјал мора бити према стандардима СРПС ЕН 13242 и имати одговарајућу гранулометрију, чврстоћу и чистоћу. Слој се уграђује у пројектованој дебљини, равномерно распоређује и сабија у више пролаза ваљком до потребне збијености и носивости ($\text{ЦБР} \geq \text{пројектована вредност}$).

4. Машинско скидање постојеће подлоге грејдером

Изводи се грејдером којим се уклања оштећени слој тампона или планума, ради нивелације и припреме за нови слој. Материјал који се уклони се по потреби одвози или користи за насипавање банкина, у складу са пројектом. Након скидања, површина се прегледава, планира и припрема за наредне слојеве конструкције коловоза.

5. Фрезовање постојећег асфалта

Фрезовање се врши специјализованом машином за фрезовање асфалта на пројектовану дубину. Циљ је уклањање оштећеног слоја и обезбеђивање равне, хrapаве површине погодне за пријем нове асфалтне масе. Остатак материјала се утовара и транспортује на депонију или поново користи према плану рециклаже. Пре наношења новог слоја обавезно се врши чишћење и премазивање везивом (битуменском емулзијом).

6. Набавка материјала и израда банкина од дробљеног каменог агрегата 0/31,5

Рад обухвата набавку, допрему и уградњу дробљеног агрегата фракције 0/31,5 за формирање банкина уз ивицу коловоза. Агрегат се уграђује у слојевима, ручно или машински, до пројектоване висине, затим се планира и ваља до потребне збијености. Циљ је стабилизација ивица коловоза и обезбеђење безбедног прелаза са коловоза на банку.

7. Набавка, транспорт и уградња асфалтне масе BNHS 16, $d = 6$ cm

Подразумева допрему, уградњу и сабијање битуменске асфалтне мешавине типа BNHS 16 (битуменски носиви слој, фракција 0/16 mm) у дебљини 6 cm. Асфалтна маса мора бити произведена у складу са СРПС ЕН 13108-1, уграђује се финишером и сабија ваљцима до пројектоване густине и равности. Површина мора бити компактна, без шупљина, сегрегације и других недостатака, спремна за пријем завршног хабајућег слоја.

13.1. Технички услови за извођење радова

Општи услови

Сви радови који су предмет ове техничке документације, предмера и предрачуна, пројекта, као и уговора о извођењу радова, морају се изводити у потпуности у складу са важећим СРПС Техничким условима за грађење путева издање из 2012.године - Смернице ЈП 'Путеви Србије', као и у складу са одговарајућим српским стандардима (СРПС ЕН), техничким прописима и важећим законским регулативама Републике Србије. Технички услови за грађење путева ЈП „Путеви Србије“ представљају јединствену стручну основу за пројектовање, извођење, контролу квалитета и одржавање свих елемената пута, објеката и пратеће инфраструктуре. Њихова примена је обавезна за све учеснике у процесу грађења — инвеститора, пројектанта, извођача и стручни надзор.

Извођач је дужан да у току извођења радова поштује све техничке захтеве који се односе на:

- земљане радове, израду постељице и тампон зоне, укључујући избор материјала, начин збијања, геотехничке провере (CBR, Proctor, EVD) и усклађеност са захтевима за носивост и равност постељице;
- изградњу носећих слојева коловозне конструкције, укључујући слојеве од дробљеног каменог агрегата, цементом стабилизованог материјала (ЦТБ), битуменом стабилизованог материјала (БСМ) и др., према прописаним лабораторијским и теренским параметрима;
- извођење асфалтних радова у складу са стандардима серије СРПС ЕН 13108 и одговарајућим поглављима Техничких услова ЈППС издање из 2012.године, уз примену прописаних технологија уградње, транспорта, температуре и контроле квалитета;
- радове на елементима одводњавања, банкина, ивичњака, тротоара и зелених површина, са поштовањем димензионих толеранција, нагиба и материјалних карактеристика;
- извођење радова на мостовима и другим инжењерским објектима, према важећим правилницима о бетонским, армиранобетонским и челичним конструкцијама (СРПС ЕН 1992, 1993, 1997), као и смерницама ЈП „Путеви Србије“ за санацију и заштиту мостовских конструкција;
- извођење саобраћајне сигнализације и опреме пута (хоризонталне и вертикалне сигнализације, ограда, стубова, ознака и ЛЕД система) у складу са Техничким условима ЈППС и Правилником о саобраћајној сигнализацији на путевима;
- извођење „smart city“ и енергетски ефикасних елемената (соларни пуњачи, паметна стајалишта, сензорски системи, адаптивна расвета), у складу са техничким спецификацијама ЈППС и прописима о безбедности електроинсталација, као и у складу са препорукама произвођача материјала који се употребљавају

Сви уграђени материјали, полупроизводи и готови елементи морају имати одговарајуће атесте, сертификате о усаглашености и резултате испитивања, који потврђују да испуњавају захтеве дефинисане Техничким условима ЈП „Путеви Србије“ издање из 2012.године и

релевантним СРПС ЕН стандардима. Пре сваке уградње, извођач је дужан да обезбеди лабораторијску потврду о усклађености материјала, а инвеститор и стручни надзор задржавају право на додатна испитивања у овлашћеним лабораторијама.

Контрола квалитета мора се вршити континуирано током целог процеса извођења радова и обухвата:

- проверу усклађености материјала,
- контролу дебљине и збијености слојева,
- мерење равности и попречних нагиба,

Сви радови који одступају од захтева дефинисаних Техничким условима сматрају се неодговарајућим и морају се реконструисати о трошку извођача, уз одобрење надзорног органа.

Уколико су у међувремену објављене нове верзије или допуне Техничких услова ЈП

„Путеви Србије“, извођач је обавезан да примени најновије важеће издање доступно на дан почетка извођења радова.

Допунски технички услови

1. Опште одредбе

Овим документом дефинишу се допунски технички услови (ДТУ) који се односе на одређене врсте радова и поједине позиције из предмера радова. Допунски технички услови представљају саставни део техничке документације и обавезни су за примену у целости.

Сврха допунских техничких услова је да:

- додатно прецизирају захтеве из општих Техничких услова ЈП „Путеви Србије“ издање из 2012.године,
- пропишу посебне техничке захтеве и стандарде у складу са карактеристикама локације, пројектованим решењима или захтевима инвеститора,
- унапреде квалитет извођења и контролу радова на специфичним позицијама.

2. Однос према Техничким условима ЈП „Путеви Србије“

У случају било каквог одступања, различитог тумачења или контрадикторности између општих Техничких услова ЈП „Путеви Србије“ и ових Допунских техничких услова, предност имају Допунски технички услови. Све одредбе које нису изричито другачије дефинисане овим документом, тумаче се и примењују у складу са Техничким условима ЈП „Путеви Србије“ издање из 2012.године и важећим стандардима (СРПС ЕН).

Другим речима, ови услови имају виши степен примене за тачно одређене позиције и специфичне радове, док за остале позиције важе општи технички услови ЈППС.

3. Обим примене

Допунски технички услови односе се на следеће групе радова, позиција или материјала који се употребљавају у склопу тих позиција/групе радова:

- Захтеване карактеристике система за закључавање шахт поклопаца:
 - о Систем мора да обезбеди минималну захтевну чврстоћу на затезање од 40 КН
- Захтеване карактеристике система за контролу нивоа воде и насlage материјала на решетки шахта са

даљинским мониторингом – биће дефинисане на основу пројектно- техничке документације коју обезбеђује Наручилац.

- Захтеване карактеристике бехатон плоча димензија 50x20x8 цм
- о Потребно је да плоче буду од дробљеног гранита у комбинацији са кварцним песком, минималне дебљине 4мм према стандардима. Финална обрада изведена сачмарењем, при чему се у процесу производње челичним куглицама под притиском третира површина плоче како би се добила фино структурна гранитна површина
- о Дозвољена одступања мера према СРПС ЕН 1339: класа 2 ознака П
- о Разлика у мерењу две дијагонале према СРПС ЕН 1339: класа 3 ознака Л
- о Одступања равности И закривљења треба да су у складу са табелом 3 тачке стандарда

5.2.4.

- о Оптерећење при лому према СРПС ЕН 1339: класа оптерећења при лому 70 ознаке 7
 - о Чврстоћа при савијању према СРПС ЕН 1339: класа 3 ознака У
 - о Чврстоћа при притиску према стандарду ДИН 18501:1982 средња вредност треба да је ≥ 50 Мпа
 - о Отпорност на хабање брушењем према СРПС ЕН 1339: класа 4 ознака И
-
- Смарт Циту пакет – паметна стајалишта и саобраћајни системи – карактеристике ће бити дефинисане на основу пројектно-техничке документације коју обезбеђује Наручилац.
 - Захтеване карактеристике соларних "off grid" пуњачи за електрична возила: о Монофазни пуњач
 - о Неопходно је да систем буде физички смештен у оквиру габарита стандардног паринг места, укључујући и интегрисан батеријски сториџ и тракинг систем који омогућава максималну ефикасност система. Систем мора да буде потпуно потпуно аутономан, мобилан, без прикључење на електроенергетску мрежу и грађевинских радова.
 - Захтеване карактеристике софтвера за праћење извеђења радова :
 - о да произвођач софтвера за праћење радова на терену у реалном времену има Сертификат ISO/IEC 25023:2016 за квалитет израде софтвера да би Наручиоц могао да буде сигуран да су подаци из софтвера којим прати рад екипа на терену поуздани, без могућности лажних локација и завањања рада на терену, као и проверу достављених извештаја о извршеним радовима са направљеним сликама као доказима изведеног стања.
 - о Софтвер за праћење радова на терену у реалном времену мора да постоји на Google Play-у, којим понуђач врши сликање изведених ситуација на терену, где се докази аутоматски уплодују на сервер понуђача и генеришу дневни извештаји.

4. Обавезност примене

Сви учесници у извођењу радова (извођач, подизвођачи, надзорни орган и инвеститор) дужни су да се придржавају ових допунских техничких услова. Извођач је обавезан да пре почетка извођења радова буде упознат са њиховим садржајем и да их уврсти у свој План квалитета и оперативни план рада. Надзорни орган је дужан да контролише усклађеност изведених радова са захтевима ових допунских техничких услова.

5. Контрола и усаглашеност

За све позиције на које се ови допунски технички услови односе, инвеститор и надзорни орган имају право да захтевају додатна испитивања, узорковања и контролу квалитета, како би се потврдила усаглашеност са овим документом. Уколико се утврди да су радови изведени супротно допунским техничким условима, извођач је дужан да о свом трошку отклони неправилности и поново изврши испитивања, све до постизања тражених параметара.

6. Закључна одредба

Ови Допунски технички услови имају обавезну и приоритетну примену за наведене радове и позиције. Њихова сврха је обезбеђење већег степена техничке прецизности, квалитета и трајности изведених радова, у складу са посебним захтевима пројекта и инвеститора.

Сви радови који нису обухваћени овим допунским техничким условима подразумевају се да се изводе према општим Техничким условима ЈП „Путеви Србије“ и важећим стандардима.

Обавезна документација

Ради потврде техничке исправности, аутентичности и усклађености са захтевима пројекта, за сваки материјал / опрему који Извођач уграђује у току извођења обавезан је да пре почетка радова достави следећу документацију.

Достављање ове документације представља обавезни услов пре почетка извођења радова:

- 1. Потврда произвођача материјала / опреме.** Званична потврда издана од стране произвођача понуђеног материјала / опреме, којом се потврђује да Извођач има право да понуди и дистрибуира предметни материјал / опрему у оквиру ове јавне набавке. Ова потврда мора недвосмислено наводити назив понуђача, назив материјала / опреме и произвођача, као и важење потврде.
- 2. Ауторизација произвођача (Manufacturer Authorization Form – MAF)** Документ којим произвођач гарантује да је Извођач овлашћен за испоруку, уградњу, пуштање у рад и одржавање материјала / опреме која се нуди. Уколико ауторизацију издаје дистрибутер или овлашћени представник произвођача за територију Републике Србије, Извођач је дужан достави Уговор између дистрибутера и произвођача или други релевантан документ из ког се недвосмислено може закључити да је издавалац ауторизације овлашћен од стране произвођача, не нарушавајући при том пословну тајну између страна. Без валидне МАФ ауторизације Извођач не може да уграђује предметни материјал / опрему.
- 3. Извештај о испитивању (Test Report).** Званичан извештај о испитивању издат од стране акредитоване лабораторије или произвођача којим се потврђује да понуђени материјал / опрема поседује све карактеристике, перформансе и техничке параметре дефинисане у техничким условима и спецификацијама. Извештај мора бити датиран и односи се на модел материјала / опреме која се уграђује.
- 4. Осталу пратећу документацију.** Све друге документе и доказе предвиђене техничком спецификацијом, неопходне за потврду усклађености понуђеног материјала / опреме са захтевима из спецификација (нпр. сертификате о квалитету, усаглашености са стандардима, изјаве о гаранцији и сл.).

Ови услови имају облигаторан карактер и представљају саставни део техничких услова, са предношћу примене у односу на опште техничке услове Путава Србије издање из 2012.године у случају различитог тумачења.

13.2 Одржавање локалне путне инфраструктуре

Радови на одржавању путева и улица у насељеним местима изводиће се према редоследу и динамици које одређује Приватни

партнер у договору са Јавним партнером. Радови обухватају санацију и поправку коловоза на саобраћајницама, пресвлачење и ојачање постојећег коловоза, санацији ударних рупа и других деформација на коловозу, поправку других елемената попречног профила, поправци тротоара и поплочаних површина и друге радове према спецификацији и захтеву Јавног партнера. Уколико би се током периода трајања јавног уговора ширила путна инфраструктура, Приватни партнер је у обавези да врши редовно одржавање и на тим додатним улицама и путевима, а све према захтеву и у складу са договором са Јавним партнером, као и да врши наплату за исто. У наставку се налази табела радова на редовном одржавању путне инфраструктуре са проценом количине и обима радова на годишњем нивоу. Процењено је да се за наведен обим радова на редовном одржавању бити неопходно издвајање од приближно 100 милиона динара на годишњем нивоу. То не значи да ће Јавни партнер бити у обавези да издваја тачно овај износ на годишњем нивоу за редовно одржавање већ ће износ за редовно одржавање бити одређен сваке године према расположивим средствима у буџету Града.

Табела: Опис и обим радова на редовном одржавању путне инфраструктуре

Позиција	Одржавање локалних и градских саобраћајница	Јединица мере	Количина
1	Ручно кресање денivelисане банке у слоју од д=10 цм са планирањем и разастирањем материјала низ косину насипа	m2	10.000,00
2	Машинско кресање денivelисане банке у слоју до 10 цм са разастирањем материјала низ косину насипа	m2	2.000,00
3	Машинско кошење траве	m2	3.500.000,00
4	Ручно кошење траве	m2	350.000,00
5	Ручно сечење шибља са слагањем са одвозом на депонију	m2	1.400.000,00
6	Ручно чишћење наноса и осулина са утоваром и одвозом на депонију	m3	1.500,00
7	Кавање каменитих косина у усеку са одбацивањем материјала са одвозом на депонију	m3	500,00
8	Ручно чишћење ригола и берми од наноса у слоју до д=10 цм, са одвозом материјала на депонију	m	30.000,00
9	Ручно чишћење наноса из цевастих и плочастих пропуста са одвозом материјала на депонију	m3	3.000,00
10	Сечење дрвећа са одвозом на депонију		
11	Пресека 10 - 20 цм	kom.	1.000,00
12	Пресека 20 - 30 цм	kom.	800,00
13	Пресека 30 - 50 цм	kom.	400,00
14	Пресека преко 50 цм	kom.	150,00
15	Вађење пањева раније посечених стабала са остављањем на страну		
16	Пресека 10 - 20 цм	kom.	1.000,00
17	Пресека 20 - 30 цм	kom.	800,00
18	Пресека 30 - 50 цм	kom.	400,00
19	Пресека преко 50 цм	kom.	150,00
20	Обележавање трасе пре почетка радова	km	50,00
21	Рушење армираног и неармираног бетона, асфалтних површина, ивичњака пикамером са одвозом на депонију	m3	350,00
22	Набавка, транспорт и уградња ЈЗО без дистанцера	m	1.000,00
23	Набавка, транспорт и уградња Косих завршетака L=4 м	kom	20,00
24	Ручни ископ материјала III и IV категорије са одвозом на депонију	m3	250,00
25	Машински ископ материјала III и IV категорије са одвозом материјала на депонију до 5 км	m3	2.500,00

26	Машински ископ материјала III и IV категорије за израду проширења са одвозом материјала на депонију до 5 км	m3	1.400,00
27	Машински ископ материјала V и VI категорије одвозом материјала на депонију до 5 км	m3	750,00
28	Ископ одводних јаркова са одвозом материјала на депонију до 5 км	m3	45.000,00
29	Ископ степенстих засека са одвозом материјала на депонију до 5 км	m3	1.200,00
30	Обрада подлта	m2	50.000,00
31	Планирање и ваљање постељице	m2	30.000,00
32	Израда насипа на делу степенстог засека.	m3	2.600,00
33	Набавка, транспорт и уградњаи уградња DK 0/31	m3	31.000,00
34	Уградња неvezаног материјала (без набавке и транспорта)	m3	8.000,00
35	Планирање косина усека и насипа у материјалу III и IV категорије	m2	4.000,00
36	Хумузирање косина хумусом у слоју d=20 цм ископаним на лицу места и затрављивањем	m2	1.600,00
37	Израда банкина од дрбољеног каменог агрегата 0-31 мм (са набавком и транспортм материјала)	m3	3.000,00
38	Машински ископ подужних ровова дубине 0-2 м (подграда није урачуната у цену), са одвозом материјала на депонију до 5 км	m3	3.000,00
39	Машински ископ подужних ровова дубине 2-4 м (подграда није урачуната у цену), са одвозом материјала на депонију до 5 км	m3	1.000,00
40	Израда подграде (обрачун по м2 уграђене подгаде)	m2	2.000,00
41	Набавка, транспорт и уградња АВ цеви		
42	АВ цев fi 400	m	200,00
43	АВ цев fi 600	m	135,00
44	АВ цев fi 800	m	105,00
45	АВ цев fi 1000	m	75,00
46	Набавка, транспорт и уградња РР канализационих цеви		
47	РР цев fi 300	m	350,00
48	РР цев fi 400	m	300,00
49	РР цев fi 600	m	260,00
50	РР цев fi 800	m	180,00
51	РР цев fi 1000	m	140,00
52	Нивелација постојеће сливничке решетке	kom	100,00
53	Затрпавање дренажних ровова. Цена обухвата набавку и уградњу материјала у слојевима са збијањем.	m3	500,00
54	Производња, транспорт и уграђивање бетона		
55	МВ -20	m3	150,00
56	МВ -30	m3	58,00
57	Набавка, израда и уграђивање оплате (обрачун једнострано уграђене оплате)	m2	4.000,00
58	Набавка, транспорт и уградња арматуре - Пресека до 12 мм	kg	10.400,00
59	Набавка и уградња оgrade од грифоване поцинковане пластициране жице 0,4/0,4/4, укупне висине 4,0 метра.	m2	950,00
60	Набавка и уградња челичних елемената (ограда, решетка..)	kg	2.500,00
61	Нивелација постојећих шахт поклопаца	kom	300,00
62	Набавка, транспорт и уградња белих монтажних бетонских ивичњака 18/24	m	1.900,00

63	Набавка, транспорт и уградња белих монтажних бетонских ивичњака 12/18	m	2.500,00
64	Набавка, транспорт и уградња сивих монтажних бетонских ивичњака 18/24	m	2.500,00
65	Набавка, транспорт и уградња сивих монтажних бетонских ивичњака 12/18	m	1.800,00
66	Набавка и уградња сиве бехатон коцке димензија 20 x 20 x 6. Цена обухвата и набавку и уградња подлоге од фракције 4/8 д=4цм са фуговањем спојница кварцим песком	m2	2.450,00
67	Справљање и машинско уграђивање асфалтних слојева. Цена обухвата набавку, транспорт и уградњу асфалтне мешавине.		
68	Асфалт бетон АВ 11s	t	200,00
69	Асфалт бетон АВ 11k	t	1.400,00
70	Асфалт бетон АВ 8k	t	450,00
71	Битуменизирајући хабајући слој BNHS 16	t	2.500,00
72	Битуменизирајући слој BNS 22	t	1.400,00
73	Ручно заливање праволинијских и тестерастих пукотина на коловозу ширине преко 15 мм и дубине преко 5 цм врућом битуменском масом "Фугизол" уз претходно попуњавање дробљеним кречњачким агрега том 0-4 мм. (цена обухвата сав материјал и све активности неопходне за извршење позиције радова)	m	20.000,00
74	Фрезовање постојећег асфалта са одвозом на депонију	m3	1.900,00
75	Ручно крпљење ударних рупа и колотрага готовом асфалтном масом Цена обухвата набавку, транспорт и уградњу асфалтне мешавине		
76	Асфалт бетон АБ 11s	t	50,00
77	Асфалт бетон АБ 11k	t	1.000,00
78	Битуменизирајући хабајући слој BNHS 16	t	1.600,00
79	Битуменизирајући слој BNS 22	t	100,00
80	Машинско крпљење ударних рупа, колотрага и других оштећења на коловозу готовом асфалтном масом Цена обухвата набавку, транспорт и уградњу асфалтне мешавине		
81	Асфалт бетон АБ 11s	t	50,00
82	Асфалт бетон АБ 11k	t	100,00
83	Битуменизирајући хабајући слој BNHS 16	t	200,00
84	Битуменизирајући слој BNS 22	t	50,00
85	Прскање коловоза емулзијом KN 60	kg	6.000,00
86	Набавка и уградња бетонских каналета 40x30x10	m1	1.500,00
87	Набавка и уградња бехатона сачмарен 50x20x8 на песку	m2	1.000,00
88	Набавка и уградња бехатона сачмарен 50x20x8 на малтеру	m2	500,00
89	Набавка и уградња бехатона 20x20x6 на песку	m2	200,00
90	Уградња бехатона на слоју песка	m2	1.000,00
91	Уградња бехатона на слоју малтера	m2	500,00
92	Обележавање коловозних површина	m2	57.000,00

Приватни партнер је дужан да, у складу са врстом и обимом радова који се обављају, ангажује одговарајућу радну снагу, механизацију и транспортна средства како би се радови извели благовремено, безбедно и квалитетно.

Идеја је да се реализацијом овог пројекта обезбеди одговарајући квалитет, доступност и одржавање путне инфраструктуре, као и да се изведу радови на предвиђеним деоницама.

Приватни партнер је такође дужан да Јавном партнеру благовремено достави све потребне доказе да је све радове извео квалитетно и у складу са важећим стандардима и да је при томе користио квалитетне материјале.

Квалитет радова Приватни партнер доказује свим потребним теренским и лабораторијским испитивањима уграђених материјала и испитивањима квалитета уградње. Радови би требало да се изводе са техничким и кадровским капацитетима који су потребни за ову врсту радова, међутим врло често долази до ситуације да извођач не може одговорити на захтеване услове па радови који су планирани не могу да се заврше у предвиђеном року због чега долази до кашњења у радовима што резултира неадекватно одржавање и пропуштање да се изврше радови који захтевају мање санације и крпљење ударних рупа.

Анализирајући наведено стање путне инфраструктуре у Граду Бору и финансијску ситуацију локалне самоуправе, очигледно је да не постоји могућност да Град Бор самостално инвестира у планирану изградњу, односно реконструкцију и рехабилитацију. Уколико се не уложи одређени капитал и примени адекватан модел финансирања инфраструктурних пројеката, све израженији ће бити и ризик безбедности у саобраћају, а затим и могућност развоја саобраћајног система, бољих услова вожње и унапређење друмског саобраћаја.

13.3 Динамика и опис реализације пројекта

Како се код грађевинских радова не може планирати прецизна динамика извршења радова због активности које нису под утицајем извођача радова, а које се пре свега односе на решавање питања прибављања решења, дозвола и сагласности, које зависе од надлежних органа локалне самоуправе, партнери на овом пројекту могу одступити од предвиђене динамике само уз сагласност оба партнера и уз прецизирање нове динамике извођења радова и уколико одступање произилази из горе наведених разлога.

Први период – **период припреме** обухвата пројектовање, планирање, прибављање неопходне документације, набавку потребног материјала и опреме и припрему терена за извођење радова.

Након закључења јавног уговора Град Бор уз подршку и помоћ Приватног партнера преузима обавезу да реши имовинско-правна питања на земљишту на коме је потребна изградња деоница, да учествује у исходовању дозвола, да по потреби спроведе или изради урбанистичко-планску документацију за одређене улице за које је таква документација потребна (у даљем тексту: **претходни услови**). Уколико се имовинско- правна питања, исходовање сагласности и дозвола, спровођење планске документације или израда за неке од путева и улица не буде спровело у прва три месеца од дана закључења уговора, то неће утицати на почетак периода изградње, док ће радове на тим улицама Приватни партнер извршити након решавања ових питања, односно претходних услова за те путеве и улице.

Град Бор као Јавни партнер преузима обавезу да испуни претходне услове, док Приватни партнер преузима обавезу пројектовања и исправности потребне документације на основу које се исходују дозволе и решења у складу са законом. Испуњење претходних услова мора да претходи почетку периода изградње. Претходни услови сматрају се испуњеним даном прибављања неопходних дозвола и сагласности за извођење радова. Период припреме траје шест месеци од момента закључења уговора.

План је да се у овом периоду врши припрема за обављање делатности од стране Приватног партнера, тј. упознавање Приватног партнера са тереном, планирање динамике извршења радова и други административни послови.

У том периоду У том периоду Приватни партнер има обавезу да изради пројекте у циљу исходовања дозволе, решења или потврде за извођење предметних радова од надлежног органа у складу са законом којим се уређује планирање и изградња.

Поред ових услова, Приватни партнер је у обавези да изради следећу документацију према прописима важећим у моменту

реализације овог пројекта:

1. саобраћајни пројекат техничког регулисања саобраћаја током извођења радова за све путеве и улице;
2. технички опис и предмер и предрачун радова за све путеве и улице;
3. пројектно техничку документацију у складу са Законом о планирању и изградњи и исхођење потребних решења, дозвола и одобрења у складу са важећим правним прописима.

Припрема и израда наведене документације се врши у зависности од комплексности и врсте документације, пројектног задатка, постојања планске документације и степена спроведености планског документа. С обзиром да се динамички план из наведених разлога не може тачно утврдити, имовинско-правна питања, исхођење сагласности и дозвола, спровођење планске документације или израда за неке од путева и улица неће утицати на почетак периода изградње, док ће радове на тим саобраћајницама Приватни партнер извршити након решавања ових питања.

Јавни и приватни партнер нису у обавези да са припремом и испуњавањем претходних услова започну истовремено за све улице, већ је предвиђен фазни приступ, који подразумева да се најпре започне са припремом и обезбеђењем услова за одређени број улица (приближно 20% укупног обима радова), а да приватни партнер по испуњењу тих услова одмах започне извођење радова на тим локацијама, док се паралелно, за преостале улице (нпр. наредних 20%), спроводи поступак прибављања потребне документације и испуњавања услова. По завршетку тих припремних активности, приватни партнер започиње радове и на наредним улицама, док се истовремено припрема документација и прибављају одобрења за преостале улице (нпр. наредних 20%) и на крају се иста процедура примењује и за последње две фазе радова (последњих 40%). На тај начин се обезбеђује континуитет у извођењу радова и ефикасно коришћење периода припреме и извођења радова. Целокупан пројекат мора бити реализован у оквиру укупног рока на који се закључује уговор, што подразумева да се фазе међусобно преклапају и спроводе сукцесивно, али у оквиру укупно уговореног рока. Овакав приступ омогућава рационално планирање, поступно решавање претходних услова и ефикасну реализацију радова, уз поштовање обавеза оба уговорна партнера и прописаних рокова.

Истовремено, Приватни партнер је у обавези да набави опрему и материјале у складу са техничким спецификацијама и предвиђеном динамиком испоруке, на које Јавни партнер може да изнесе приговор уколико опрема и материјали не одговарају захтеваној техничкој спецификацији.

Како би се одржавање вршило без застоја у току припремног периода, услуга редовног одржавања путне инфраструктуре и наплата за вршење ових услуга се током овог периода мора обављати благовремено, квалитетно, без застоја и промена.

Други период – **период извођења радова** обухвата радове на изградњи и реконструкцији путева, улица, прибављање употребне дозволе, уколико је иста потребна по важећим прописима који уређују планирање и изградњу и пуштање у рад. Као што је већ наведено, радови ће се спроводити тако што Приватни партнер након прибављања свих потребних услова за део саобраћајница почиње са радовима, док у међувремену решава ова питања за други део саобраћајница итд.

Што се тиче саме динамике изградње путева, планирано је да се радови изводе пет година од почетка периода изградње и да у свакој години буде изведено по 20% од планираних радова.

Период изградње траје најдуже пет година, током којих је Приватни партнер у обавези да изведе радове на улицама обухваћене овим пројектом. Редовно одржавање се врши непрекидно током целокупног трајања уговора, укључујући фазе припреме, извођења радова и доступности путне инфраструктуре. Примопредаја изведених радова може се вршити периодично на сваких шест месеци.

Након завршетка сваке фазе извођења радова врши се примопредаја изведених радова, при чему је предвиђено да се примопредаја може вршити на сваких шест месеци, односно по завршетку јасно дефинисаног и уговореног обима радова у оквиру сваке фазе. По потврђивању записника о примопредаји за сваку појединачну фазу, за тај део завршених радова почиње да тече период доступности, док се у међувремену наставља извођење радова на наредним фазама пројекта. На тај начин, период доступности не почиње истовремено за цео обухват пројекта, већ sukcesивно, фазно, у складу са динамиком извођења и примопредаје. Период доступности траје до истека 10. године, рачунајући од дана потврђивања записника о примопредаји за сваку појединачну фазу, што значи да ће се завршетак периода доступности разликовати за сваку фазу и неће наступити истовремено за цео пројекат. Током периода доступности приватни партнер стиче право на накнаду за доступност пропорционално уделу изведених и примљених радова по фазама, односно у складу са процентуалним уделом појединачних фаза у укупном обиму уговорених радова. На овај начин обезбеђује се транспарентан, постепен и контролисан прелазак из фазе извођења у фазу пружања услуге доступности, уз јасно дефинисан механизам накнаде за приватног партнера и сталну контролу извршења обавеза од стране јавног партнера.

Предвиђено је да у првој години, након завршетка 20% планираних радова, Приватни партнер остварује право на накнаду која се израчунава као проценат завршених радова помножен са укупном процењеном вредношћу накнаде, након чега се тај износ дели на једнаке делове које ће се исплаћивати до истека 10 година од почетка периода доступности. Почев од почетка периода доступности, накнада за сваку предату деоницу ће се исплаћивати накнада до истека 10 година од почетка периода доступности. На пример, ако је у првој години завршено 20% радова, Приватни партнер стиче право на накнаду у износу од 20% укупне процењене вредности накнаде за доступност путне инфраструктуре подељено на 10 година.

Исти принцип се примењује и у другој години, када се очекује завршетак додатних 20% радова. Накнада у тој години ће такође бити израчуната на основу стварно завршеног процента радова, биће исплаћивана након примопредаје изведених радова у износу од 20% укупне процењене вредности накнаде за доступност путне инфраструктуре подељено на 9 година. Накнада за ову фазу радова почиње од друге године, а тек након извршене примопредаје радова.

У трећој години, након завршетка још 20% радова, Приватни партнер стиче право на накнаду која се односи на преостали део процењене вредности накнаде, а исплате се настављају по истом принципу, почевши од треће године након извршене примопредаје преосталог дела радова до истека 10. године периода доступности. Накнада ће бити подељена на 8 година.

Висина накнаде за Приватног партнера директно зависи од процента стварно изведених радова, што значи да није строго везана за планирани проценат од 20% по годинама. Уколико Приватни партнер у првој години заврши мање од 20% радова, на пример 15%, накнада ће бити умањена и износиће 10% од укупне процењене вредности накнаде, подељено на 10 година.

С друге стране, ако Приватни партнер изведе више радова од планираних 20%, на пример 30%, висина накнаде ће бити повећана и израчунаће се на основу тог већег процента завршених радова (30% од укупне процењене вредности накнаде).

Ова флексибилност осигурава да Приватни партнер буде награђен на основу стварног напретка у извођењу радова, а не само према планираним проценатима, што га подстиче да радове заврши што пре. У исто време, овај систем штити Јавног партнера јер накнада неће бити исплаћена за непотпуно завршене радове, већ се прецизно прилагођава проценту извршења.

Трећи период – **период доступности путне инфраструктуре** обухвата период након пуштања у рад одређених деоница у коме се наплаћују изведени радови и пружене услуге. Приватни партнер након периода извођења радова остварује право на накнаду за те саобраћајнице, односно након извршене примопредаје радова почиње период доступности и наплата накнаде за доступност за те саобраћајнице пропорционално степену извршености. Након потписивања записника о примопредаји дела изведених радова,

Приватни партнер стиче право на накнаду за радове који су изведени до тог момента. За одређене саобраћајнице, на којима су радови завршени, може започети период доступности путне инфраструктуре, док на осталим саобраћајницама радови могу бити у фази имплементације. Период доступности путне инфраструктуре трајаће 10 година. Приватни партнер, поред извођења радова на изградњи и реконструкцији путне инфраструктуре, врши и редовно одржавање свих улица од почетка трајања уговора. За ову услугу, Приватни партнер прима посебну накнаду за одржавање од тренутка када уговор ступи на снагу.

Након завршетка радова на изградњи и реконструкцији, Приватни партнер је дужан да настави одржавање изграђених и реконструисаних улица до краја трајања јавног уговора, обезбеђујући да се те улице одржавају у складу са техничким спецификацијама и стандардима. Приватни партнер такође гарантује за квалитет изведених радова у периоду од најмање две године, током којих ће бити одговоран за све потребне поправке и интервенције како би се обезбедило да путеви остану функционални и безбедни за употребу. Приватни партнер ће током трајања уговора вршити следеће услуге:

Редовно одржавање јавних путева

Редовно одржавање обухвата скуп активности, мера и радова, који се предузимају током дела или целе календарске године, на путној мрежи или на појединим деоницама пута, ради одржавања и очувања функционалне исправности јавног пута, путних објеката, саобраћајне сигнализације и опреме пута.

Радови на редовном одржавању јавног пута јесу нарочито:

- 1) преглед, утврђивање и оцена стања пута и путног објекта;
- 2) местимично поправљање оштећења коловозне конструкције и осталих елемената пута;
- 3) местимична површинска обрада коловозног застора;
- 4) чишћење коловоза и осталих елемената пута у границама путног земљишта;
- 5) одржавање и уређење банкина и берми;
- 6) одржавање косина насипа, усека и засека;
- 7) чишћење и одржавање јаркова, ригола, пропуста и других делова система за одводњавање пута;
- 8) замена деформисаних, дотрајалих или привремених пропуста за воду;
- 9) поправка, замена, допуна и обнављање саобраћајне сигнализације и опреме;
- 10) редовно чишћење и одржавање саобраћајне сигнализације и опреме;
- 11) замена, допуна и обнављање оштећене или дотрајале опреме пута и објеката и опреме за заштиту пута, саобраћаја и околине;
- 12) чишћење опреме пута и објеката и опреме за заштиту пута, саобраћаја и околине;
- 13) уређивање зелених површина у путном земљишту (кошење траве, крчење шибља и сечење дрвећа);
- 14) примена мера за уклањање снега и леда на коловозу јавног пута и саобраћајним површинама аутобуских стајалишта и паркиралишта.

Управљач јавног пута дужан је да изради саобраћајни пројекат који садржи начине обезбеђења зона радова на редовном одржавању јавног пута.

Управљач јавног пута Министарству, односно органу јединице локалне самоуправе надлежном за послове саобраћаја, подноси захтев за доношење решења о техничком регулисању саобраћаја чији је саставни део саобраћајни пројекат из става 3. овог члана.

Управљач јавног пута поставља привремену саобраћајну сигнализацију и опрему на основу решења о техничком регулисању саобраћаја које издаје Министарство, односно орган јединице локалне самоуправе надлежан за послове саобраћаја.

Решење из става 4. овог члана издаје се са роком важења од годину дана од дана издавања решења.

Министар доноси пропис којим се ближе уређују врсте радова, технички услови и начин извођења радова на редовном одржавању.

Рехабилитација јавног пута

Рехабилитација јавног пута јесте врста одржавања, тј. извођење радова на јавном путу и путном објекту у границама путног земљишта, ради очувања карактеристика јавног пута у истом или приближно истом стању које је било у тренутку његове изградње или последње реконструкције.

Радови на рехабилитацији јавног пута нарочито обухватају:

- 1) обнављање и замену дотрајалих коловозних конструкција, односно њених делова а нарочито наношење новог асфалтног слоја одређене носивости по целој ширини постојећег коловоза;
- 2) постављање шљунчаног, односно туцаничког застора на неасфалтираним путевима;
- 3) обраду површине коловозног застора или заптивање;
- 4) замену сложених дилатационих справа, изолације, коловоза, ограда, сливника, лежишта, оштећених секундарних елемената и дотрајалих пешачких стаза на мостовима, надвожњацима, подвожњацима и вијадуктима;
- 5) постављање система, опреме и уређаја из члана 14. Закона о путевима за чије постављање није потребно прибавити грађевинску дозволу;
- 6) обнављање антикорозивне заштите челичних конструкција мостова, надвожњака, подвожњака и вијадука;
- 7) замену или поправку постојећих дренажних система и хидроизолације у тунелима и поправке тунелске облоге;
- 8) поправку оштећених потпорних, обложних и порталних зидова;
- 9) замену дренажних и система за одводњавање јавног пута и путног објекта.

Радови из става 1. овог члана изводе се на основу техничког описа уз предмер радова.

Управљач јавног пута 15 дана пре почетка радова обавештава Министарство, надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе о намери извођења радова на рехабилитацији уз достављање техничког описа и предмера и предрачуна радова, као и захтева за доношење решења о техничком регулисању саобраћаја чији је саставни део саобраћајни пројекат.

Управљач јавног пута је дужан да образује независну комисију која врши технички преглед изведених радова на рехабилитацији.

Управљач јавног пута дужан је да Министарству, надлежном органу аутономне покрајине, односно надлежном органу јединице локалне самоуправе, достави извештај о изведеним радовима на рехабилитацији јавног пута оверен од стране стручног надзора са записником о извршеном техничком прегледу изведених радова, у року од 30 дана од дана завршетка радова.

Ургентно одржавање

Радови на ургентном одржавању јавних путева обухватају радове који се морају хитно извести ради отклањања штетних

последица насталих елементарним непогодама и другим несрећама, ванредним и непредвиђеним околностима и обезбеђивања проходности пута и безбедног одвијања саобраћаја.

Ако је због елементарних непогода и других несрећа проглашена ванредна ситуација у складу са прописима којима се уређују ванредне ситуације, та одлука се односи на све јавне путеве који се налазе на територији на којој је проглашена ванредна ситуација.

Радовима на ургентном одржавању државних путева сматрају се и радови на отклањању недостатака по налогу инспектора за државне путеве, у складу са чланом 105. став 1. тачка 3) ЗОП.

Управљач јавног пута је дужан да у року од три дана од почетка радова на ургентном одржавању обавести надлежну инспекцију уз приложени опис узрока и предузетих мера.

Уколико надлежна инспекција процени да обим и врста предузетих радова превазилази хитне радове упутитиће управљача пута на примену одредаба закона којима се уређују послови на изградњи и реконструкцији путева.

Управљач јавног пута дужан је да обезбеди саобраћајни пројекат који садржи начине обезбеђења зона радова на ургентном одржавању јавног пута.

Министарство, односно орган јединице локалне самоуправе надлежан за послове саобраћаја, на захтев управљача јавног пута доноси решење о техничком регулисању саобраћаја, чији је саставни део саобраћајни пројекат из става 6. овог члана.

Решење из става 7. овог члана издаје се са роком важења од годину дана.

Надлежна инспекција може дати обавезујуће налоге за предузимање додатних мера заштите зоне радова.

Управљач јавног пута дужан је да Министарству достави извештај о узроцима који су изазвали потребу за радовима на ургентном одржавању са детаљним описом изведених радова, по врсти и обиму, најкасније у року од десет дана од дана обезбеђивања проходности пута и успостављања безбедног одвијања саобраћаја.

Планирање, пројектовање и изградња јавних путева

Јавни путеви се планирају, пројектују и граде тако да се планска и техничка решења ускладе са најновијим знањима технике пројектовања и изградње јавних путева, са захтевима безбедности саобраћаја, демографским и привредним потребама, економским начелима и мерилима за оцену оправданости њихове изградње, прописима о заштити животне средине и прописима којима се уређује пољопривредно земљиште.

Саставни део пројектне документације пројеката изградње и реконструкције јавних путева су и извештаји о процени утицаја пута на безбедност саобраћаја и извештаји о ревизији пројеката са аспекта безбедносних карактеристика пута, у складу са чл. 88. и 89. ЗОП.

Изградња и реконструкција јавних путева

Изградња и реконструкција јавног пута врше се у складу са законом којим се уређују планирање и изградња и у складу са ЗОП.

Реконструкција јавног пута јесте извођење грађевинских радова у заштитном појасу, којима се могу променити геометријски елементи, положај или опрема постојећег пута, у циљу одржавања и унапређења вредности пута.

Реконструкцијом јавног пута, у смислу овог закона, сматрају се нарочито:

- 1) радови на постојећем путу и путном објекту којима се мења положај трасе јавног пута у појасу његовог основног правца;
- 2) радови на измени конструктивних елемената у циљу побољшања носивости и стабилности пута којима се проширују коловоз и раскрснице, повећава радијус хоризонталних кривина пута и санирају клизишта;
- 3) радови којима се реконструишу путни објекти и обављају други радови потребни за унапређење безбедности саобраћаја.

Путни објекти јавног пута морају се изградити тако да ширина коловоза на или у путном објекту не буде мања од ширине коловоза јавног пута ван путног објекта.

Приватни партнер ће бити у обавези да спроведе активности и поступке неопходне за прибављање правноснажне дозволе, решења или потврде на основу којих се изводе радови, уколико је прибављање таквих дозвола неопходно у конкретном случају према важећим прописима. Такође, Приватни партнер ће спровести и друге припремне активности потребне за реализацију пројекта.

Радови на изградњи и реконструкцији ће се изводити према предмеру и предрачуну радова из израђене пројектно-техничке документације и исходованим дозволама. Приватни партнер је дужан да изради саобраћајни пројекат који садржи начине обезбеђења зона радова на изградњи или реконструкцији путева и да добије решење о техничком регулисању саобраћаја. На основу овог пројекта и решења, Приватни партнер поставља привремену саобраћајну сигнализацију и опрему.

13.4 Резултати пројекта у складу са исходима дефинисаним документом PPP AND INFRASTRUCTURE EVALUATION AND RATING SYSTEM – PIERS

Реализацијом пројекта јавно-приватног партнерства за поверавање комуналне делатности за изградњу, реконструкцију, рехабилитацију и одржавање локалне путне инфраструктуре на територији Града Бора оствариће се значајан напредак ка остварењу циља **"Приступ и правичност"**. Имплементацијом различитих кључних елемената, пројекат ће постићи следеће резултате:

1. **Приступ свима:** Мрежа локалне путне инфраструктуре усмерена је на то да обезбеди једнак приступ локалној путној инфраструктури за све делове Града Бора. Становници из удаљених и мање насељених делова локалне самоуправе имаће лакши приступ путној инфраструктури и насељенијим местима у околини.
2. **Приступачно уређење:** Пројекат се фокусира на уређење и приступачност свих делова путне инфраструктуре. Нови путеви, тротоари, и означене стазе за пешаке чине инфраструктуру приступачнијом за све грађане, укључујући и оне са посебним потребама, а Града Бора уређеним и сређеним местом за живот.
3. **Унапређење инфраструктуре:** Оптимизација простора - пројекат је усмерен на оптимизацију употребе простора, чиме се постиже боља повезаност између Града Бора и насељених места Града Бора. Ово доприноси ефикасности и бољем повезивању доступних инфраструктурних ресурса.
4. **Информациона приступачност:** Уводење модерних информационих система попут постављања информација о путевима на веб страници, омогућава грађанима лако праћење стања путева, рута и простора, што повећава транспарентност и помаже грађанима у планирању путовања и времена.

Укупно гледано, реализацијом овог пројекта, Град Бор ће постати пример успешне примене јавно-приватног партнерства у области комуналне делатности одржавања улица и путева, постижући значајно унапређење приступа и правичности за све

грађане. Правилно управљање путном инфраструктуром допринеће бољем квалитету живота становника локалне самоуправе, смањењу саобраћајних гужви и загађења ваздуха, те повећању социјалне правде.

Један од исхода који ће се такође постигнути реализацијом овог пројекта јесте и **економска ефикасност и фискална одрживост**. Примена пројекта ЈПП за поверавање комуналне делатности за изградњу, реконструкцију и одржавање локалне путне инфраструктуре у Граду Бору допринеће ефикасности на неколико начина. Партнерство са приватним сектором омогућава бржу имплементацију иновација и технолошких решења која могу побољшати одржавање и управљање путном инфраструктуром. Такође, Приватни партнер може унапредити оперативне процесе, убрзати одговор на хитне ситуације и оптимизовати радну снагу како би се постигла већа ефикасност у пружању комуналних услуга.

Применом пројекта ЈПП-а, Град Бор може остварити фискалну одрживост на дугорочном нивоу. Кроз ефикасније управљање ресурсима, смањење губитака и оптимизацију трошкова одржавања путне инфраструктуре, пројекат може постати економски одржив, уз смањење оптерећења локалног буџета. Поред тога, Приватни партнер преузима одређени ниво ризика, нпр. ризик у вези са за флукуацијом цена материјала или оперативне ризике, пружајући додатну сигурност у смислу фискалне одрживости. Овакав модел партнерства побољшава транспарентност у управљању финансијама, омогућавајући боље праћење и извештавање о трошковима и приходима.

Овим пројектом ЈПП постигнуће се значајна **одрживост животне средине и повећана отпорност на негативне утицаје**. Примена пројекта ЈПП за поверавање комуналне инфраструктуре за изградњу, реконструкцију и одржавање локалне путне инфраструктуре на територији Града Бора ће омогућити интегрисање модерних еколошких приступа у управљање путном инфраструктуром. То укључује коришћење одрживих материјала, примену енергетски ефикасних технологија и стратегија одрживог одржавања. На пример, употребом рециклираних материјала у изградњи путева смањује се еколошки отисак, док примена технологија за смањење емисије гасова стаклене баште током одржавања доприноси очувању ваздуха и квалитета живота у заједници.

Пројекат ће унапредити отпорност локалне путне инфраструктуре на негативне утицаје, посебно у контексту климатских промена. Имплементација савремених инжењерских решења, као и редовно улагање у одржавање инфраструктуре, допринеће смањењу ризика од поплава, клизишта и других климатских екстрема. Ово повећава сигурност и стабилност путне мреже, чинећи је мање подложном оштећењима услед неповољних временских услова.

Одрживост локалне путне инфраструктуре на територији Града Бора допринеће јачању свести о важности очувања околине у целој заједници.

Репликабилност модела и поступака јесте још један од исхода до којег ће доћи реализацијом предметног пројекта. Увођење стандардизованих поступака и оперативних смерница доприноси ефикасности и лакшој репродукцији модела у другим градовима и општинама.

Оваква пракса олакшава пренос знања и искустава на друге комуналне делатности и секторе. Свеобухватно документовање искустава током реализације пројекта омогућиће стварање детаљних извештаја и студија случаја. Ови документи ће служити као вредан извор информација за друге градове и општине који желе имплементирати сличне пројекте. Пројекат ће ојачати сарадњу између јавног и приватног сектора, што ће створити повољне услове за будућа партнерства у другим градовима и општинама.

Поверење и разумевање између партнера кључно је за успешно репликовање модела. Примена пројекта ЈПП у Граду Бору ће успоставити ефикасан модел управљања комуналном инфраструктуром који ће бити детаљно документован. Овај модел ће

обухватити стратегије, процедуре и иновативне праксе које ће бити лако разумљиве и преносиве на друге локалне заједнице.

Реализацијом овог пројекта јавно-приватног партнерства за поверавање комуналне делатности за изградњу, реконструкцију и одржавање локалне путне инфраструктуре на територији Града Бора биће постигнуто успешно **ангажовање свих заинтересованих страна**.

Активним ангажовањем месних заједница у процес планирања и имплементације пројекта омогућило је да се узму у обзир њихове потребе и жеље. Такође, укључивање грађана у процес реализације пројекта унапређења локалне путне инфраструктуре на територији града Бора ће омогућити да се узму у обзир потребе и жеље крајњих корисника. Анкете могу пружити прилику за изражавање мишљења и давање повратних информација о пројекту. Успешно партнерство са приватним партнером допринеће унапређењу комуналне делатности одржавања путева. Искуства и ресурси приватног сектора користе се за оптимизацију оперативних процеса и пружање бољих услуга. Активно информисање и транспарентност у процесу доношења одлука о пројекту ће повећати поверење грађана и других заинтересованих страна. Отвореност према повратним информацијама и одговорност према заједници доприносе већем успеху пројекта. Укључивање свих заинтересованих страна ће омогућити боље разумевање њихових потреба и преференција. Пројекат ће се прилагодити тим потребама како би се осигурало да делатност одржавања путева служи свим грађанима Бора на најбољи могући начин.

Укључивање заинтересованих страна у процес реализације и успешно пружање услуге одржавања путева омогућено је и кроз доступност информација и подношење захтева, упита, приговора, предлога на јавном сајту Града Бора директно градоначелнику (<https://bor.rs/pitajte-gradonacelnika/>) као и да се пријави евентуални проблем (<https://bor.rs/prijavi-problem/>) који је јавно доступан свим заинтересованим странама. Грађанима су доступни сви подаци и информације о путној инфраструктури на овом сајту (<https://bor.rs/obavestjenja/>). Грађани имају и могућност да доставе захтев за приступ информацијама од јавног значаја, као и да учествују у јавним расправама (<https://bor.rs/javne-rasprave/>). Поред тога, путем наведеног сајта, заинтересовани корисници могу преузети неопходне обрасце, пратити актуелне јавне конкурсе и обавештења у вези са организацијом комуналних делатности, као и учествовати у јавним расправама и процесима доношења одлука, чиме се подстиче транспарентност и активно учешће јавности у унапређењу услуге.

14. ОБАВЕЗЕ И ПРАВА ЈАВНОГ И ПРИВАТНОГ ПАРТНЕРА

Приватни партнер је обавезан да реализацију пројекта врши у складу са важећим законским прописима Републике Србије, а који се односе на планирање и изградњу, надзор, заштиту животне средине, безбедност и здравље на раду, итд.

Обавезе Приватног партнера биле би да обезбеди финансијска и техничка средства за спровођење пројекта пружања ове делатности кроз следеће активности:

- 1) припремне активности које обухватају пројектовање, планирање, прибављање неопходне документације, набавку потребног материјала и опреме и припрему терена за извођење радова;
- 2) израда пројектно-техничке документације потребне за исхођење дозволе, решења или сагласности за извођење радова, употребне дозволе и пуштање у рад;
- 3) обезбеђење капиталне инвестиције у опрему, материјал и радове за извођење уговорених радова;
- 4) извођење радова на изградњи, реконструкцији и/или рехабилитацији путне инфраструктуре у току периода извођења радова у периоду од четири године од закључења уговора и обезбеђење доступности путне инфраструктуре;
- 5) предаја изведених радова периодично на сваких шест месеци;

- 6) редовно одржавање путева ради очувања функционалне исправности јавног пута, путних објеката, саобраћајне сигнализације и опреме пута за све време трајања уговора;
- 7) Приватни партнер је у обавези да током целокупног трајања уговора поседује довољан број кадровског и техничког капацитета за несметано обављање одржавања путева и улица и да врши редовне провере исправности механизације и друге опреме, да омогући да технички капацитет буде увек у исправном стању и друге активности које су од значаја за безбедно извођење радова;
- 8) гарантовање за квалитет и доступност путне инфраструктуре благовремено и квалитетно према условима дефинисаним јавним уговором, конкурсном документацијом и законом;
- 9) извештавање Скупштине Града Бора о пословању (обавезама, приходима, расходима) једном годишње.

Уколико се укаже потреба за извођењем радова на изградњи, реконструкцији и/или рехабилитацији делова путне инфраструктуре који нису дефинисани овим СИП-ом и јавним уговором, Приватни и Јавни партнер ће закључити анекс јавног уговора на основу којег ће Приватни партнер моћи да изведе радове на новим путевима и улицама, а на основу понуде.

У складу са Законом о јавно-приватном партнерству, јавни уговор садржи све одредбе, услове и друге клаузуле које Јавни партнер сматра корисним за испуњавање задатака Приватног партнера и за однос Приватног партнера са другим учесницима који играју значајну улогу у реализацији ЈПП пројекта.

Истовремено са преузетим обавезама, Приватни партнер ће остварити следећа права:

- 1) остваривање прихода наплатом уговорене накнаде за обезбеђивање доступност путне инфраструктуре у периоду доступности путне инфраструктуре на месечном нивоу од стране Јавног партнера;
- 2) остваривање прихода наплатом уговорене накнаде за редовно одржавање на месечном нивоу од стране Јавног партнера, по налогу Јавног партнера, по важећој понуди изабраног понуђача;
- 3) надокнада трошкова или измене у накнади у случају оправданих захтева Јавног партнера за променом путева и улица у односу на уговорене;
- 4) искључиво право редовног одржавања путне инфраструктуре на целокупној територији Града Бора;
- 5) асистенција од стране Јавног партнера, од добијања свих информација и података услова за пројектовање, израду техничке документације, исходавања грађевинских дозвола до добијања употребне дозволе.

Обавезе Јавног партнера биле би:

- 1) спровођење поступка одабира Приватног партнера;
- 2) активно учествовање у исходавању свих дозвола, решења, сагласности и других потврда на основу којих се изводе радови и прибавља употребна дозвола у складу са законским и подзаконским актима којима се уређује планирање и изградња;
- 3) потврђивање записника о примопредаји радова периодично на сваких шест месеци уколико су сви радови изведени у складу са уговором и законом и без примедби;
- 4) редовно извршење плаћања уговорене накнаде Приватном партнеру за обезбеђивање доступности путне инфраструктуре;
- 5) редовно извршење плаћања уговорене накнаде Приватном партнеру за редовно и ургентно одржавање путне инфраструктуре;

- 6) вршење надзора над реализацијом пројекта, у складу са квалитетом дефинисаним јавним уговором;
- 7) онемогућавање другом субјекту вршење ових услуга током трајања уговора, у складу са законом.

Истовремено са преузетим обавезама, Јавни партнер ће остварити права да:

- 1) разматра и усваја оправдане захтеве Приватног партнера за изменом планираних радова на локалној путној инфраструктури, укључујући промене у врсти материјала или техникама одржавања;
- 2) подноси оправдане захтеве за променом путева и улица у односу на уговорене уз обавезу надокнаде трошкова или измене у накнади Приватног партнера;
- 3) одређује корекције распореда радова на локалној путној мрежи у зависности од промена у броју корисника, прометним шемама или другим релевантним факторима, уз усклађивање са Приватним партнером;
- 4) спроводи редовну контролу квалитета пружања услуга одржавања локалне путне инфраструктуре, укључујући инспекције и процене учинковитости извођача радова.

15. ЦИЉЕВИ ПРЕДЛОЖЕНОГ ПРОЈЕКТА

Улагање у изградњу, реконструкцију и рехабилитацију улица и путева у Републици Србији резултираће друштвеним, економским, безбедоносним, еколошким и другим ефектима, као и бољим нивоом услуге за учеснике у саобраћају. Овакав систем путне инфраструктуре уводи се са идејом да се становништву обезбеде квалитетни путеви чиме се отвара могућност да се мобилност становништва повећа и доведе на виши ниво.

Основни циљеви инвестирања у саобраћајни систем Града Бора су:

- подизање квалитета комуналне делатности;
- побољшање опремљености територије локалне самоуправе путном инфраструктуром;
- омогућавање одрживог, трајног, непрекидног и квалитетног одржавања и заштите путева и несметаног и безбедног одвијања саобраћаја на период од 10 година;
- финансирање од стране Приватног партнера;
- побољшање расподеле ризика и алокација ризика на Приватног партнера;
- подстицање улагања приватног капитала у инфраструктуру и пројекте од јавног значаја.

Друштвени циљеви

Саобраћајни систем има како друштвену, тако економску и развојну улогу у друштву. Ниво развоја неког друштва мери се са степеном развоја саобраћаја, а степен културног развоја са културом у саобраћају.

У Републици Србији, чији су стратешки правци развој туризма и екопривреде, у њеном будућем развоју саобраћај такође има кључну улогу омогућавајући:

1. ширење мреже саобраћаја на нивоу локалне самоуправе;
2. оцењивање природно-географских, саобраћајних и других компаративних предности Републике Србије;
3. бржи развој недовољно развијених подручја у Републици Србији;

4. боље коришћење природних, финансијских, кадровских и других ресурса и др.

Друштвени циљеви се испољавају кроз тежњу ка општем напретку рефлектовану кроз инвестициона улагања у инфраструктуру и убрзање укупног економског развоја гравитационог подручја, као и смањењу времена путовања, бољим условима вожње и унапређења друмског саобраћаја кроз решавање питања протока и смањење задржавања друмских возила. При томе, не треба потценити ни међусобни утицај високо квалитетног путног правца и регионалног развоја.

Пример зашто је јако важно за државу да има изузетно развијен саобраћајни систем јесте то што токови робе захтевају претпоставку да држава има добро развијену и уредно одржавану саобраћајну инфраструктуру, чије планирање мора бити спроведено на највишем нивоу, имајући у виду значај саобраћаја у смислу привредног развоја региона.

Економски циљеви

Побољшање услова транспорта људи и робе има значајне економске ефекте како са аспекта боље повезаности општине и региона, тако и са аспекта уштеде у трошковима времена путовања. С обзиром да је примарни циљ саобраћајног система повезивање делова државе независно од удаљености, саобраћај у том погледу има веома високу корист.

Економски посматрано, саобраћај је профитабилна делатност, а када се ова делатност сагледа у ширем смислу, поуздано се може рећи да је саобраћај основ друштвеног развоја и његов главни интегративни чинилац. Секундарна корист је она врста користи која проистиче из примене пројекта, али је спољна за транспортни сектор. Економска корист се постиже, пре свега, смањењем буке, загађења ваздуха као и смањењем климатских промена које су проузроковане саобраћајем. Међутим, постоји други негативни ефекти утицаја саобраћаја на економске вредности које су од пресудног значаја за околину и здравље људи.

Безбедоносни циљеви

Држава се усмерава и предузима активности ка решавању проблема безбедности саобраћаја, потпуно одговорно и плански, на највишим нивоима друштвене и политичке свести, прихватајући у потпуности став да је безбедност саобраћаја врло значајан проблем у сфери друштвеног, политичког, здравственог и економског живота државе.

Инвестицијом у пројекат ЈПП за поверавање комуналне делатности за изградњу, реконструкцију и одржавање локалне путне инфраструктуре на територији Града Бора унапредиће систем безбедности саобраћаја у овом делу државног пута у складу са стратегијом безбедности Европе.

Народна скупштина је усвајањем Закона о безбедности саобраћаја на путевима 2009. године уредила систем безбедности саобраћаја на путевима, управљање безбедношћу саобраћаја, правила саобраћаја, понашање учесника у саобраћају, надлежности и одговорности субјеката безбедности саобраћаја, ограничења саобраћаја, саобраћајну сигнализацију, знаке и наредбе којих се морају придржавати учесници у саобраћају, као и друга питања која се односе на безбедност саобраћаја на путевима.

Примена савремених решења и мера за управљање безбедношћу саобраћаја условљава постављање институционалног оквира који је прилагођен захтевима за достизање циљева у безбедности саобраћаја.

Еколошки циљеви

Сасвим је извесно да саобраћај негативно утиче на околину: загађује ваздух, воду и земљиште, подиже ниво буке и уопштено штетно делује на околину, људско здравље и климу. Повећање броја моторних возила и издувних гасова доводи до бројних штетних последица. Државе, кроз активно учешће у међународним организацијама, доносе бројне прописе, спроводе студије и предузимају мере ради смањења количине издувних гасова. Саобраћајни систем јесте значајан носилац друштвеног развоја сваке земље.

Узимајући у обзир искуства других локалних самоуправа, поверавање комуналне делатности за изградњу, реконструкцију и одржавање локалне путне инфраструктуре применом модела ЈПП доводи до добрих резултата посматраних кроз призму остварених прихода, али и кроз комунални ред који је апсолутни приоритет Града.

Примена технологија рециклаже асфалта и других грађевинских материјала у путној инфраструктури представља кључни аспект у постизању еколошких циљева. Рециклажа асфалта омогућава ефикасно управљање ресурсима и значајно доприноси очувању животне средине. Примена рециклираног асфалта у изградњи путева смањује потребу за екстракцијом нових природних агрегата, чиме се директно доприноси очувању биодиверзитета и обнови земљишта. Одржавање и уређење зелених површина дуж путева, као и укључивање разноврсног биљног састава, доприносе заштити и очувању еколошке равнотеже. Коришћење већих процената рециклираног асфалта у производњи ниско-температурних асфалтних мешавина додатно повећава "зелени" утицај ове технологије. Министарство заштите животне средине и Министарство грађевине, саобраћаја и инфраструктуре припремају Уредбу о употреби струганог асфалта у путној инфраструктури, која ће допринети одрживости економије, очувању природних ресурса, развоју инвестиционог потенцијала и тржишта секундарних сировина.

саобраћаја, саобраћајну сигнализацију, знаке и наредбе којих се морају придржавати учесници у саобраћају, као и друга питања која се односе на безбедност саобраћаја на путевима.

Примена савремених решења и мера за управљање безбедношћу саобраћаја условљава постављање институционалног оквира који је прилагођен захтевима за достизање циљева у безбедности саобраћаја.

16.1 ПОСЛОВНИ ПЛАН И ФИНАНСИЈСКА АНАЛИЗА ПРОЈЕКТА ЈАВНО-ПРИВАТНОГ ПАРТНЕРСТВА

Предмет овог предлога пројекта ЈПП јесте поверавање комуналне делатности за изградњу, реконструкцију и рехабилитацију и одржавање локалне путне инфраструктуре на територији Града Бора на период од 10 година закључењем уговора о јавно-приватном партнерству између Града Бора и Приватног партнера.

Предмет Предлога пројекта јавно-приватног партнерства обухвата пројектовање, финансирање, изградњу, реконструкцију, рехабилитацију и редовно одржавање локалне путне инфраструктуре која је од јавног значаја и пружање услуга управљања и одржавања локалне путне инфраструктуре са јавним плаћањем.

Реализација пројекта ЈПП подразумева да је неопходно направити анализу потребних улагања и ефеката који се остварују реализацијом пројекта.

Како би се постигао одређени ниво пружања услуге и обезбедио жељени квалитет локалне путне инфраструктуре неопходно је адекватно планирати како иницијална улагања, тако и трошкове који настају у периоду реализације пројекта, а који се у ширем смислу односе на трошкове одржавања и функционисања изграђеног и реконструисаног саобраћајног система.

У сврху реализације пројекта направљена је анализа потребних финансијских (новчаних), техничких, кадровских и других улагања.

Све новчане вредности у овом СИП-у су приказане у динарима без трошкова пореза на додату вредност.

16.1 Методологија добијене вредности у односу на уложени новац

Анализа вредности која се добија у односу на уложени новац обавезно се спроводи код пројекта јавно-приватног партнерства. Утврђивање добијене вредности у односу на уложени новац (енг. *value for money*, *VfM*) примена је аналитичког поступка у

оквиру кога се настоји квантитативним путем утврдити да ли је за пореске обвезнике од веће користи да се примени традиционални модел инвестирања у коме се јавно тело појављује у улози инвеститора, преузимајући све или претежан део ризика јавне инвестиције, или им се више исплати да набаве услугу од понуђача из приватног сектора, преносећи (алоцирајући) већину ризика на њега, као што је то код јавно-приватног партнерства. Дакле, у основи идеје максимизације добијене вредности за јавни новац је пренос одређених ризика јавне инвестиције на Приватног партнера. У том смислу, Европска комисија дефинише јавно-приватно партнерство као партнерство између јавног и приватног сектора које има за циљ пружање услуге коју по закону обезбеђује јавни сектор. Јавни сектор се јавља у улози наручиоца који има за циљ да обезбеди пружање јавне услуге крајњем кориснику, док се приватни сектор јавља у улози извршиоца и има за циљ да пружи јавним уговором дефинисане услуге.

За Јавног партнера је пројекат ЈПП успешан ако пружа „вредност за новац“, што обухвата трошковну ефикасност, поуздану и правовремену услугу по уговореним ценама и по уговореном квалитету, онако како је то дефинисано у јавном уговору. Поређење (компарација) начина реализације јавне инвестиције подразумева упоредну анализу традиционалног модела и модела ЈПП. У том смислу, „вредност за новац“ се рачуна на основу поређења ефеката ових модела реализације јавне инвестиције.

За анализу добијене вредности у односу на уложена средства у јавно-приватном партнерству и концесијама од великог значаја су законске границе задуживања јединица локалне самоуправе, који се прописују буџетским и фискалним законима.

Приликом поређивања ЈПП модела у односу на традиционални модел уочава се више предности, а један од њих се огледа и кроз компаратор трошкова Јавног партнера. Наиме, приликом израчунавања вредности набавке, узимају се у обзир укупни животни трошкови, док се код традиционалног модела узимају у обзир само капитални трошкови. Сва средства потребна за измирење укупних животних трошкова (капиталних, оперативних и финансијских) осигурава у целости Приватни партнер.

16.2 Методологија „вредност за људе и за планету“

Важно је напоменути да овај пројекат задовољава јавни интерес, који је дефинисан Законом о ЈПП-у, а који је идентификован кроз методологију „вредност за новац“. За остваривање друштвене вредности изнад своје економске вредности, предметни пројекат треба да буде „прикладан сврси“. Потребно је проширити приступ „вредност за новац“, те за задовољење јавног интереса, поставити циљеве одрживог развоја као императив, а до којих се долази применом методологије “*value for people*” (вредност за људе) и “*value for the planet*” (вредност за планету).

„Вредност за људе“ и „вредност за планету“ су два кључна аспекта одрживог развоја и пословања који постају све значајнији. Ове методологије се фокусирају на равнотежу између економске користи и добробити за друштво и околину.

Важно је напоменути да поменуте две методологије нису међусобно искључиве, већ су оне у корелацији јер очување природних ресурса и одржива економија директно утичу на добробит људи. Успешним интегрисањем ових методологија у ЈПП пројекат остварује се дугорочни успех и доприноси се одрживом развоју на глобалном нивоу.

16.3 Компаратор трошкова јавног сектора

Компаратор трошкова јавног сектора (енг. *Public Sector Comparator, PSC*, у даљем тексту: Компаратор) представља инструмент помоћу кога Јавни партнер пореди укупне животне трошкове пројекта који планира да реализује путем јавно-приватног партнерства у односу на досадашњи начин који користи јавни сектор. Компаратор даје мерила за процену „вредности за новац“ поређењем алтернативних модела. Код Компаратора велику улогу има правилна анализа укупних животних трошкова и расподела ризика између јавног и приватног сектора.

Процена укупних животних трошкова служи за економску и инжењерску процену при избору алтернативних решења, упоређујући све значајне опције пројектовања, финансирања, изградње, реконструкције, одржавања, рехабилитације и употребе током одређеног периода.

Припрема Компаратора укључује следеће категорије које је потребно детаљно анализирати:

- Капитални трошкови;
- Оперативни трошкови;
- Пројекције прихода;
- Вредност имовине;
- Матрица алокације ризика;
- Дисконтовани токови новца;
- Поређење алтернативних варијанти.

16.4 Капитални трошкови

За потребе финансијске анализе реализације пројекта направљена је спецификација иницијалних улагања тј. трошкова који настају како би се локална путна инфраструктура довела на задовољајући ниво.

У току периода извођења радова износ средстава који је неопходно обезбедити за инвестирање за пројектовање и извођење радова на изградњи, реконструкцији и рехабилитацији процењује се на **9.108.000.000,00** динара без ПДВ-а. Наведени износ новчаних средстава процењен је на основу броја, дужине улица, потребних радова и тренутног стања путева.

Извршена је анализа и детаљна спецификација директних трошкова по основним категоријама радова и опреме, са циљем приказа финансијске структуре пројекта. Узимајући у обзир обим и разноврсност радова, трошкови су категорисани у основне групе. У табели у наставку приказани су укупни трошкови за сваку од ових категорија, укључујући детаљније објашњење специфичних елемената који чине сваку категорију.

Приликом израде овог СИП-а, важно је истаћи да се изградња и реконструкција улица изводи као једнократна активност, те стога није оправдано захтевати од Приватног партнера да поседује целокупну грађевинску механизацију неопходну за реализацију пројекта. Сходно Закону о јавним набавкама, Приватни партнер није у обавези да поседује механизацију, већ је у потпуности у складу са законским оквирима да исту изнајми. Овај приступ је економски рационалан, с обзиром на то да би набавка комплетне механизације само за овај пројекат довела до непотребног повећања трошкова, што би утицало на укупну исплативост пројекта. Изнајмљивањем механизације приватни партнер обезбеђује квалитетну и правовремену реализацију, уз истовремено минимизирање непотребних капиталних инвестиција.

1. Набавка грађевинског инфраструктурног материјала и опреме за уградњу – Укупни трошкови износе 4.423.017.870,72 динара. Ова категорија укључује употребу асфалтних мешавина које испуњавају све важеће критеријуме за квалитет, као и трошкове производње, транспорта и уградње асфалтних застора.
2. Трошкови радова за уградњу (трошак енергената, зарада, доступности механизације) – Укупни трошкови износе 4.576.982.129,28 динара. Ова категорија обухвата трошкове функционисања који су потребни како би се радови извели.
3. Project management, инжењерски радови и пројектовање – Укупни трошкови износе 108.000.000,00 динара. Ова категорија обухвата припрему комплетне техничке документације, укључујући пројекте, техничке спецификације и планове неопходне за

извођење радова у складу са важећим прописима и стандардима, као и управљање пројектом у свим фазама уговора.

С обзиром да се ови радови изводе једнократно у прве четири године од закључења уговора, најоптималније је предвидети трошкове најма потребне механизације. Иако ће понуђачи у поступку избора приватног партнера бити у обавези да докажу да располажу потребном механизацијом, Законом о јавним набавкама није дозвољено да се захтева да понуђачи имају технички капацитет у власништву, већ је неопходно предвидети алтернативне могућности располагања истим. Такође, због обезбеђивања веће конкуренције, предвиђено је да се механизација узима у најам и на тај начин се повећава конкуренција међу понуђачима који немају овакву врсту механизације у свом власништву, али имају финансијски капацитет и еспертизу за реализацију оваквог пројекта. Механизација је кључни ресурс у извођењу свих фаза радова и неопходна је за одржавање динамике и квалитета пројекта.

Табела : Трошкови изградње путне инфраструктуре

Капитална улагања	Износ
Категорија	Укупни трошкови (РСД)
Набавка грађевинског инфраструктурног материјала и опреме за уградњу	4.423.017.870,72
Оперативни трошкови током извођења радова (трошак енергената, зарада, доступности механизације)	4.576.982.129,28
Project management, инжењерски радови и пројектовање	108.000.000,00
Укупна инвестиција у изградњу	9.108.000.000,00

16.5 Оперативни трошкови

Оперативни трошкови представљају редовне годишње трошкове који настају како би пружање услуге одржавања путне инфраструктуре функционисало на оптималном нивоу. Приказани годишњи оперативни трошкови одржавања путне инфраструктуре, који укључују разне категорије трошкова неопходних за редовно одржавање, као и функционисање и безбедност путне мреже и опреме. У наставку су наведене главне категорије трошкова, са објашњењем сваке од њих:

1. **Трошкови материјала** – Ова категорија укључује трошкове за различите материјале који су неопходни за одржавање путева. Укључени су асфалтни материјал за поправке и други слични материјали. Укупни износ за ову категорију износи **39.000.000,00 динара**.
2. **Трошкови одржавања возила и машина за пружање услуге** – Ова ставка обухвата трошкове који су повезани са редовним одржавањем возила и машина које се користе у сврху пружања услуга одржавања путева. Ови трошкови осигуравају исправност и поузданост механизације. Износ за ову категорију је **17.150.000,00 динара**.
3. **Трошкови горива и енергије за возила и машине** – Овај сегмент покрива трошкове горива и других извора енергије који се користе за рад механизације и возила током одржавања путне инфраструктуре. Износ ових трошкова износи **10.500.000,00 динара**.
4. **Трошк ови регистрације, осигурања и техничког прегледа возила и машина** – Ова ставка обухвата трошкове

повезане са регистрацијом, осигурањем и обавезним техничким прегледом возила и машина које се користе за потребе одржавања. Ово укључује мере предострожности за законску и безбедносну регулацију возног парка. Износ за ову категорију је **600.000,00 динара**.

5. **Трошкови зарада и накнада зарада запослених лица која обављају делатност** – У ову категорију спадају трошкови зарада запослених који су директно укључени у активности одржавања путне инфраструктуре, као и накнаде за додатне активности које могу бити потребне. Ови трошкови износе **7.250.000,00 динара**.
6. **Доступност механизације за одржавање** – Ова категорија обухвата трошкове обезбеђивања доступности механизације неопходне за радове на одржавању путне инфраструктуре. Укључује изнајмљивање или обезбеђивање додатне механизације у случају када постојећа опрема није довољна, као и покривање трошкова за хитне интервенције и непрекидну доступност механизације током целе године. Износ за ову категорију износи **7.500.000,00 динара**.

Приликом реализације пројекта, Приватни партнер ће бити задужен за одржавање локалне путне инфраструктуре током трајања уговора, али није оправдано и рентабилно захтевати да Приватни партнер поседује у власништву сву неопходну механизацију искључиво за реализацију овог пројекта. Сходно одредбама Закона о јавним набавкама, Приватни партнер није у обавези да има механизацију у свом власништву, већ је потпуно легитимно и економски оправдано да исту изнајми по потреби. Иако ће понуђачи у поступку избора приватног партнера бити у обавези да докажу да располажу потребном механизацијом, Законом о јавним набавкама није дозвољено да се захтева да понуђачи имају технички капацитет у власништву, већ је неопходно предвидети алтернативне могућности располагања истим. Такође, због обезбеђивања веће конкуренције, предвиђено је да се механизација узима у најам и на тај начин се повећава конкуренција међу понуђачима који немају овакву врсту механизације у свом власништву, али имају финансијски капацитет и еспертизу за реализацију оваквог пројекта. Набавка целокупне механизације искључиво за овај пројекат била би нерационална и економски неоправдана, јер би значајно повећала трошкове без доприноса ефикасности или квалитету радова. Изнајмљивање механизације омогућава оптимизацију ресурса, смањење капиталних инвестиција и усмеравање финансијских средстава на друге приоритетне аспекте одржавања, што доприноси укупној исплативости и одрживости пројекта. У наредној табели представљена је структура оперативних годишњих трошкова:

Табела: Годишњи оперативни трошкови одржавања

Годишњи оперативни трошкови одржавања	Износ у РСД
Одржавање путне инфраструктуре - Трошкови материјала (асфалтни материјал, боја, со и сл.)	39.000.000,00
Одржавање путне инфраструктуре - Трошкови одржавања возила и машина за пружање услуге	17.150.000,00
Одржавање путне инфраструктуре - Трошкови горива и енергије за возила и машине	10.500.000,00
Одржавање путне инфраструктуре - Трошкови регистрације, осигурања и техничког прегледа возила и машина	600.000,00
Одржавање путне инфраструктуре - Трошкови зарада и накнада зарада запослених лица која обављају делатност	7.250.000,00
Доступност механизације за одржавање	7.500.000,00
Укупно	82.000.000,00

Процењује се да је за обављање делатности на годишњем нивоу Приватном партнеру бити неопходно минимално издвојити 82.000.000,00 динара. Наведени износ оперативних трошкова се односи на оперативне трошкове за одржавање постојеће путне инфраструктуре.

16.6 Приливи пројекта

Приливи пројекта ЈПП представљају редовне годишње приливе који служе за отплату годишњих оперативних трошкова, као и за покриће дела капиталних улагања. Приливи се у оквиру овог пројекта могу класификовати као директне и индиректне економске користи.

Директне економске користи представљају новчана средства, док се индиректне економске користи односе на ефекте и уштеде које адекватна локална путна инфраструктура производи. Бенефити успостављања адекватне путне инфраструктуре огледају се у следећем:

1. смањена експлоатација моторних возила која последишно производи ниже трошкове текућег и инвестиционог одржавања возила;
2. боља саобраћајна повезаност и повећање прилива од експлоатације путне инфраструктуре;
3. смањење броја саобраћајних незгода;
4. смањење загађења;
5. смањење буке;
6. знатно нижи утицај на климатске промене и сл.

Наведене индиректне користи од значаја су пре свега за локално становништво, али имају утицаја и позитивне ефекте и на буџет локалне самоуправе тј. индиректне користи је могуће квантификовати како би се проценио утицај инвестирања и сагледале различите врсте користи.

У наредним табелама представљени су сви приливи пројекта. На основу ових прилива израђују се финансијске анализе и новчани токови Приватног и Јавног партнера. Представљени приливи не односе се само на приливе јавног или само приливе Приватног партнера, већ представљају све приливе по износима и врстама који постоје у пројекту, а врста прилива која припада Приватном или Јавном партнеру детаљније је представљена у новчаним токовима Јавног и Приватног партнера.

Табела: Новчани приливи пројекта (годишње) РСД нето

Новчани приливи пројекта (годишње) РСД нето	
Накнада за доступност инфраструктуре	1.400.000.000,00
Накнада за редовно и ургентно одржавање	100.000.000,00
Укупно:	1.500.000.000,00

Приливи пројекта који се односе на доступност путне инфраструктуре просечно износе 1.400.000.000,00 динара на годишњем нивоу. Накнада се исплаћује по фазама, са максималним износом од 1.776.388.889,00 динара годишње након што се

заврше сви радови. Планирани темпо завршетка радова подразумева реализацију у четири фазе просечно по 25% по години. Исплата накнаде ће бити усклађена са овим процентима, те ће у складу с тим варирати у зависности од процента стварно завршених радова.

Процењени приливи пројекта који се односе на редовно одржавање путне инфраструктуре износе 100.000.000,00 динара на годишњем нивоу. Приливи за редовно одржавање могу бити променљиви с обзиром да се радови изводе према потребама и налозима Јавног партнера до максималног износа средстава предвиђених у буџету за текућу годину, а у складу са понудом. Овакав приступ даје могућност, одрживост и аутономију Јавном партнеру да реагује у зависности од потреба, стања и могућности, а пре свега омогућава благовременост и превентивно деловање.

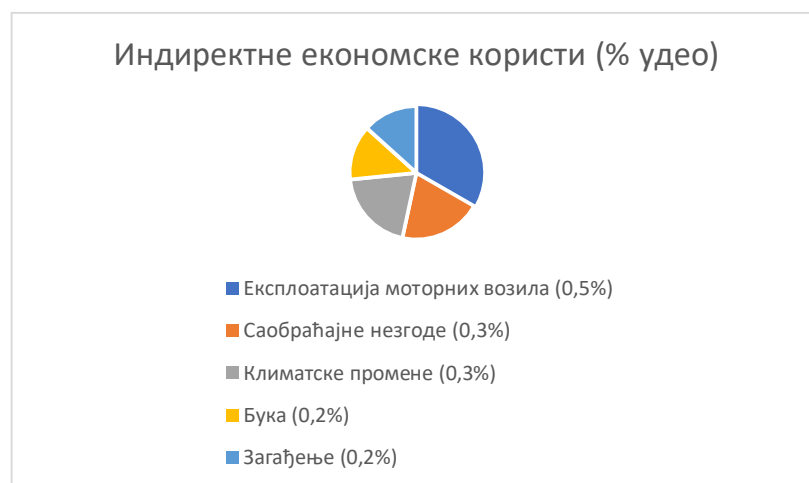
На основу процене висине капиталних улагања, као и висине оперативних трошкова процењено је да је неопходно да укупни приливи пројекта који укључују радове на изградњи и радове на редовном одржавању износе до 1.500.000.000,00 динара на годишњем нивоу.

Табела: Индиректне економске користи

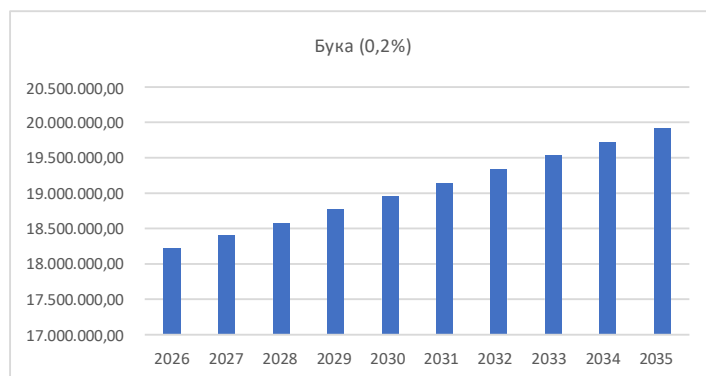
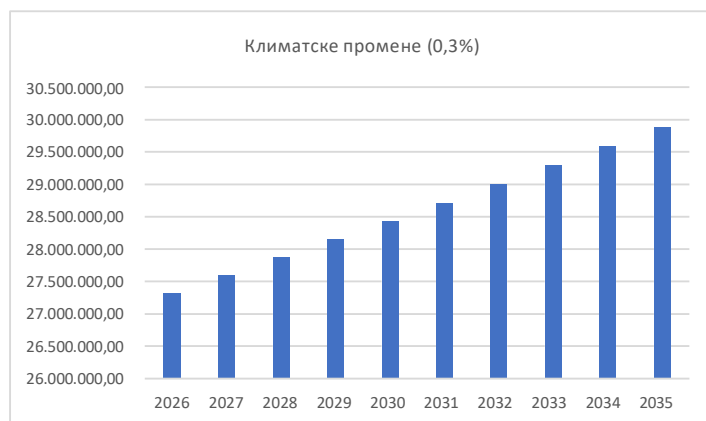
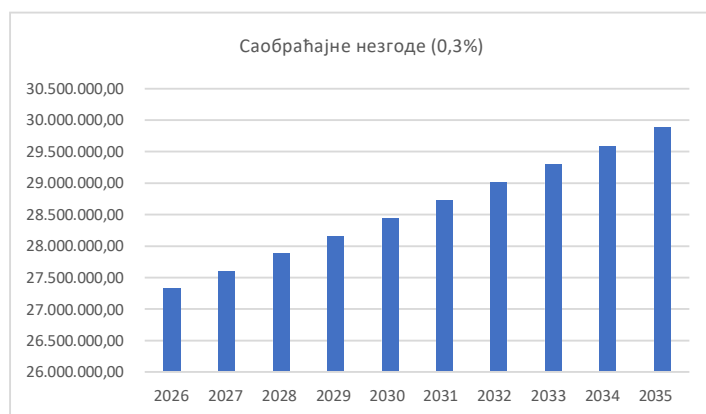
Индиректне економске користи						
Година	Експлоатација моторних возила (0,5%)	Саобраћајне незгоде (0,3%)	Климатске промене (0,3%)	Бука (0,2%)	Загађење (0,2%)	Укупно (1,5%)
2026	45.540.000,00	27.324.000,00	27.324.000,00	18.216.000,00	18.216.000,00	136.620.000,00
2027	45.995.400,00	27.597.240,00	27.597.240,00	18.398.160,00	18.398.160,00	137.986.200,00
2028	46.455.354,00	27.873.212,40	27.873.212,40	18.582.141,60	18.582.141,60	139.366.062,00
2029	46.919.907,54	28.151.944,52	28.151.944,52	18.767.963,02	18.767.963,02	140.759.722,62
2030	47.389.106,62	28.433.463,97	28.433.463,97	18.955.642,65	18.955.642,65	142.167.319,85
2031	47.862.997,68	28.717.798,61	28.717.798,61	19.145.199,07	19.145.199,07	143.588.993,04
2032	48.341.627,66	29.004.976,60	29.004.976,60	19.336.651,06	19.336.651,06	145.024.882,98
2033	48.825.043,93	29.295.026,36	29.295.026,36	19.530.017,57	19.530.017,57	146.475.131,80
2034	49.313.294,37	29.587.976,62	29.587.976,62	19.725.317,75	19.725.317,75	147.939.883,12
2035	49.806.427,32	29.883.856,39	29.883.856,39	19.922.570,93	19.922.570,93	149.419.281,95
Укупно	476.449.159,12	285.869.495,47	285.869.495,47	190.579.663,65	190.579.663,65	1.429.347.477,37

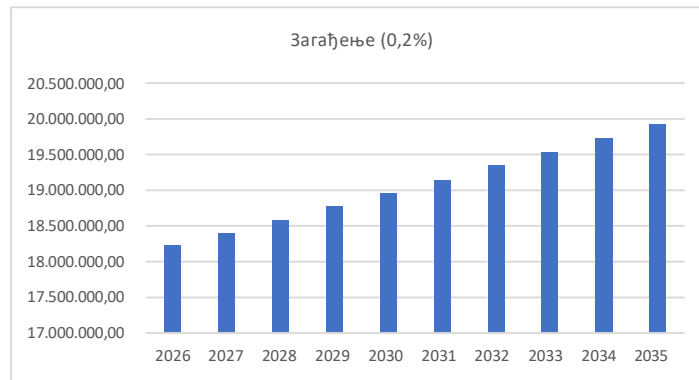
Утицај индиректних економских користи процењује се на 1,5% укупно од висине извршених улагања. Највећи проценат се односи на ниже трошкове експлоатације моторних возила услед инвестирања у путну инфраструктуру и представља 33,33% индиректних економских користи. Процењено је да се индиректни ефекти увећавају за 1% сваке године услед повољних утицаја на грађане, буџет и животну средину.

У тексту у наставку представљен је графички приказ процентуалног удела индиректних економских користи.

Висина индиректних економских користи пројекта представљена је у графичким приказима у наставку:

16.7 Дисконтовани токови новца

Дисконтовањем новчаног тока пројектованих прилива и одлива новца, можемо оценити финансијску исплативост пројекта, на основу показатеља финансијске рентабилности. Оцена финансијске рентабилности пројекта врши се за расходе пројекта, без узимања у обзир извора финансирања пројекта.

Сходно томе, показатељи финансијске рентабилности пројекта, без обзира на начин њиховог финансирања су:

- Нето садашња вредност пројекта;
- Стопа рентабилности пројекта;
- Период поврата инвестиције.

Нето садашња вредност је кључни критеријум за оцену улагања у основна средства (capital budgeting). Нето садашња вредност је једнака збиру дисконтованих новчаних прилива и одлива у економском веку трајања пројекта, тј. представљено математичким изразом:

$$(l) \quad NSV = \sum DCF$$

Нето садашња вредност може да се дефинише и на следећи начин:

$$(m) \quad NSV = \text{benefit} - \text{cost}$$

Нето садашња вредност се користи у сарадњи са DCF методом DCF Discounted Cash Flow. Да би инвестиција у основна средства била исплатива NPV мора да буде већи од нуле:

$$NSV > 0$$

Нето садашња вредност се изражава у новцу (EUR, RSD, USD) и показује колико ће компанија зарадити ако уложи у основна средства.

Чланом 21. ЗППК је предвиђено да се у примени критеријума за избор приватног партнера под ценом подразумева нето садашња вредност која се односи на укупне трошкове у уговореном периоду без пореза на додатну вредност.

Стопа рентабилности је финансијска мера која оцењује колико је компанија генерисала прихода у односу на инвестирани капитал. Ова мера обично се користи за процену ефикасности употребе капитала и за поређење успеха компанија у истој индустрији или сектору.

Показатељ периода повраћаја инвестиције (eng. Payback Period) је финансијска мера која показује време потребно да се инвестиција поврати кроз генерисани приход. Он представља период времена у којем је нека инвестиција амортизована, односно, у којем су генерисани приходи компаније истоветни улагању. Што је краћи период повраћаја инвестиције, то је инвестиција плаћенија или исплативија.

Дисконтна стопа представља процентну ставку која се користи за дисконтовање будућих новчаних токова на њихову садашњу вредност. Ова стопа се употребљава у финансијским анализама и прецизној вредносној оцени пројеката, инвестиција или бизниса. Она представља "цену" времена, односно колико одређени износ новца вреди у будућности у односу на његову вредност данас. Дисконтна стопа се обично користи у дисконтовању новчаних токова у методама као што је NPV (Net Present Value) или DCF (Discounted Cash Flow) анализа.

У складу са до сада презентованим подацима о очекиваним приливима и одливима новца у току периода реализације пројекта, као и о ризицима који би се могли појавити у току реализације, направљена је *cost benefit* анализа реализације пројекта.

Дисконтна стопа која је коришћена приликом обрачуна је утврђена у септембру 2024. године од стране Народне банке Србије и **износи 5,75%**.

У складу са до сада презентованим подацима о очекиваним приливима и одливима новца у току периода реализације пројекта, као и о ризицима који би се могли појавити у току реализације, направљена је *cost benefit* анализа реализације пројекта.

Први сценарио који је разматран односи се на самосталну реализацију пројекта од стране локалне самоуправе уз претпоставку да локална самоуправа поседује новчана средства за реализацију поменутог пројекта. На бази анализе представљени су најзначајнији финансијски показатељи којима се доказује исплативост пројекта.

16.8 Финансијска анализа прихватљивости пројекта за Јавног и Приватног партнера и пословни план

У наредном кораку представљена је анализа прихватљивости пројекта за Јавног и Приватног партнера, као и анализа прихватљивости пројекта у оквиру опције јавно- приватног партнерства дисконтовањем свих прилива и одлива пројекта, као и поређењем исплативости добијених резултата.

Први сценарио који је приказан односи се на самосталну реализацију пројекта од стране Јавног партнера уколико се инвестирање врши из сопствених средстава и без квантификације ризика који могу настати током реализације пројекта.

Табела: Новчани ток прилива и одлива пројекта за Јавног партнера у опцији самосталне реализације пројекта и без извора финансирања

НОВЧАНИ ТОК ПРИЛИВА И ОДЛИВА ПРОЈЕКТА ЗА ЈАВНОГ ПАРТНЕРА САМОСТАЛНО И БЕЗ ИЗВОРА ФИНАНСИРАЊА													
Опис	РСД		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	СВ	Укупно											
Приливи	9.451.440.926	10.537.347.477	2.277.000.000	2.413.620.000	2.414.986.200	2.416.366.062	140.759.723	142.167.320	143.588.993	145.024.883	146.475.132	147.939.883	149.419.282
	2.277.000.000	2.277.000.000											
	2.153.191.489	2.277.000.000											
	2.036.114.884	2.277.000.000											
	1.925.404.145	2.277.000.000											
	1.059.730.408	1.429.347.477											
Одливи	9.002.450.907	9.928.009.000	2.277.000.000	2.359.000.000	2.359.000.000	2.359.000.000	82.000.000	82.000.000	82.000.000	82.000.000	82.000.000	82.000.000	82.000.000
	2.277.000.000	2.277.000.000											
	2.153.191.489	2.277.000.000											
	2.036.114.884	2.277.000.000											
	1.925.404.145	2.277.000.000											
	610.740.389	820.000.000											
Нето новчани ток (ННТ)	448.990.019	609.347.477	0	54.620.000	55.986.200	57.366.062	58.759.723	60.167.320	61.588.993	63.024.883	64.475.132	65.939.883	67.419.282
		448.990.019											
НСВ у РСД	448.990.019												

У претходној табели приказан је новчани ток пројектованих укупних прилива и одлива Јавног партнера са финансирањем инвестиције из сопствених средстава и без ризика, на основу кога се може оценити финансијска одрживост пројекта.

Финансијска рентабилност пројекта показује да би улагање финансијских средстава у реализацију пројекта самостално од стране Јавног партнера са сопственим изворима финансирања и без ризика у првој години било исплативо са нето садашњом вредношћу (НСВ) од 448.990.019,00 динара за период од 10 година при дисконтној стопи од 5,75%.

Нето садашња вредност (срп. НСВ; *eng. Net present value – NPV*) представља вредност за јавног партнера која преостаје након реализације пројекта. Она представља збир нето позитивних ефеката пројекта из његовог економског тока представљених као садашња вредност. Ради се о интегралном и апсолутном показатељу за оцену економске рентабилности и прихватљивости пројекта. Да би пројекат био прихватљив нето садашња вредност мора бити већа од нуле, што значи да позитивни ефекти пројекта надмашују трошкове улагања.

Оцена исплативости пројекта тј. одабир између исплативих и неисплативих пројеката се своди на избор нето садашње вредности чија је вредност већа од нуле јер је тада целокупна инвестиција враћена, а вредност која је преостала позитивна.

Нето садашња вредност која је негативна указује на то да се инвестирањем у пројекат уложена средства неће вратити до краја планиране реализације пројекта и самим тим да је улагање у пројекат неисплативо.

Период повраћаја инвестиције представља период за који ће инвестиција тј. уложена средства бити враћена.

16.9 Извори финансирања пројекта

Капитални инвестициони расходи пројекта могу бити финансирани из буџета, примања од задуживања и/или капитала Приватног партнера, путем јавно-приватног партнерства.

Постоји још много градијација алокације ризика и много начина да се ублаже стварна излагања ризику обе стране. Када је у питању партнерство у пројектима изградње и реконструкције инфраструктуре, постоји обично више од две стране које су укључене, не само Приватни и Јавни партнер, већ и финансијске институције које дају кредит за финансирање изградње и тако и оне преузимају на себе одређене ризике. Кључна ставка јесте чињеница да је трансфер ризика кључна тачка пројекта ЈПП, с тим да је степен ризика већи код оних пројекта код којих је и улагање капитала веће.

У овом кораку ћемо анализирати могућност финансирања пројекта из примања од задуживања локалне самоуправе, тако да рацио однос дуга и буџетских средстава износи 70% према 30%.

Капитални инвестициони расходи од 9.108.000.000,00 динара могу бити финансирани под тренутно важећим условима задуживања на финансијском тржишту Републике Србије. Висина средстава повериоца тј. банке износила би 70% вредности инвестиције тј. 6.375.600.000,00 динара, док би каматна стопа износила 6%, а период задуживања 7 година.

Динамика обезбеђивања финансијских средстава у току реализације пројекта приказана је у табели у наставку, на основу плана реализације пројекта.

План повлачења и отплате кредита (РСД)									
Година	0	1	2	3	4	5	6	7	Укупно
Повлачење кредита	6.375.600.000,00								6.375.600.000,00
Годишња накнада	3.187.800,00								3.187.800,00
Камата	0,00	382.536.000,00	361.979.348,38	315.370.644,01	265.887.216,75	213.351.759,97	157.576.031,17	98.360.177,46	1.795.061.177,74
Трошкови камате и накнаде (2+3)	0,00	385.723.800,00	361.979.348,38	315.370.644,01	265.887.216,75	213.351.759,97	157.576.031,17	98.360.177,46	1.798.248.977,74
Отплата главнице	0,00	755.680.251,22	802.288.955,59	851.772.382,85	904.307.839,63	960.083.568,43	1.019.299.422,14	1.082.167.580,13	6.375.600.000,00
Укупно главница, камата и накнада (2+3+5)	0,00	1.141.404.051,22	1.164.268.303,97	1.167.143.026,87	1.170.195.056,38	1.173.435.328,40	1.176.875.453,31	1.180.527.757,59	8.173.848.977,74

Укупни трошкови повраћаја главнице, камата и накнаде приликом повлачења кредита износе 8.173.848.977,74 динара. Трошкови повраћаја главнице кредита износе 6.375.600.000,00 динара, док трошкови камате и накнаде износе 1.798.248.977,74 динара.

Услови задуживања за финансирање пројекта		
Опис услова	јединица	износ/датум
Грејс период	(месеци)	12
Каматна стопа	%	6,00
Укупна главница кредита	(РСД)	6.375.600.000
Отплата главнице кредита		
Број отплата у години		12
Рок	(година)	7,00
Укупан број отплата		84
План отплате	једнаки анuitети	
Рата главнице на месечном нивоу	(РСД)	75.900.000,00
Накнада		3.187.800,00
Почетна	(%)	0,00
годишња	(%)	0,0005
Годишње		3.187.800,00
Годишњи износ кредита без камате	(РСД)	910.800.000,00

У наставку је извршен обрачун новчаног тока и финансијских показатеља Јавног партнера уколико би се финансирање инвестиције вршило у складу са презентованим условима задуживања.

Табела: Новчани ток прилива и одлива пројекта за Јавног партнера у опцији самосталне реализације пројекта и са позајмљеним изворима финансирања

НОВЧАНИ ТОК ПРИЛИВА И ОДЛИВА ПРОЈЕКТА ЗА ЈАВНОГ ПАРТНЕРА САМОСТАЛНО СА КРЕДИТОМ													
Опис	РСД		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	СВ	Укупно											
Приливи	9.451.440.926	10.537.347.477	2.277.000.000	2.413.620.000	2.414.986.200	2.416.366.062	140.759.723	142.167.320	143.588.993	145.024.883	146.475.132	147.939.883	149.419.282
	2.277.000.000	2.277.000.000											
	2.153.191.489	2.277.000.000											
	2.036.114.884	2.277.000.000											
	1.925.404.145	2.277.000.000											
	1.059.730.408	1.429.347.477											
Одливи	10.510.464.318	11.726.248.978	2.277.000.000	2.744.723.800	2.720.979.348	2.674.370.644	347.887.217	295.351.760	239.576.031	180.360.177	82.000.000	82.000.000	82.000.000
	2.277.000.000	2.277.000.000											
	2.153.191.489	2.277.000.000											
	2.036.114.884	2.277.000.000											
	1.925.404.145	2.277.000.000											
	610.740.389	820.000.000											
	1.508.213.411	1.798.248.978											
Нето новчани ток (ННТ)	-1.059.223.392	-1.188.901.500	0	-331.103.800	-305.993.148	-258.004.582	-207.127.494	-153.184.440	-95.987.038	-35.335.294	64.475.132	65.939.883	67.419.282
		-1.059.223.392											
НСВ у РСД	-1.059.223.392												

Нето садашња вредност пројекта је у овом случају негативна и износи - 1.059.223.392,00 динара, што указује на неисплативост пројекта за Јавног партнера у овом случају.

Презентовани модели реализације пројекта не укључују процењене ризике тј. новчани износ трошкова који могу настати уколико све ризике реализације пројекта задржава Јавни партнер, па самим тим анализани модел не представља репрезентативни модел на основу којег је могуће одлучити да ли је пројекат прихватљив или не.

16.10Анализа ризика и матрица расподеле ризика

Ризик у пројекту представља будући догађај који може и не мора да се догоди и има одређену вероватноћу наступања. Уколико се оствари имаће утицај на најмање један од циљева пројекта – рокове, трошкове, приходе, добит, квалитет или предмет пројекта. Квалитативна анализа ризика у обзир узима најзначајније финансијске, еколошке, оперативне, институционалне и друштвено-економске ризике везане за пројекат и његово спровођење. Процењује се вероватноћа остварења тих ризика и тежина негативних последица, а предлажу се мере за ублажавање ризика.

Обим преузетих ризика које једна страна може да предвиди, контролише и којима може да се бави утичу на величину премије ризика. Неадекватна или једнострана расподела ризика може угрозити одрживост пројекта ЈПП.

Због тога је анализа ризика важан корак у структурирању ЈПП. Анализа би требало да укључује идентификацију ризика, процену ризика, алокацију ризика и ублажавање ризика. Циљеви ове анализе јесу побољшање расподеле ризика, тј. Постизање оптимума између исплативог преузимања ризика и вероватноће појављивања ризичних догађаја.

Управљање ризицима је саставни део укупног процеса управљања пројектима. Управљање ризиком обухвата скуп метода које омогућавају минимизирање губитака и доводе у склад смањење вероватноће остварења губитака, са трошковима које захтева ово смањење.

Ради постизања жељених циљева и смањења неповољних догађаја потребно је управљати ризиком пројеката и контролисати ризик. Приликом управљања ризиком тешко се може вршити контрола ризичних догађаја, припрема за наступање ризичних догађаја и могућност смањења њиховог утицаја на пројекат.

Приликом реализације инфраструктурних пројеката, ствара се већа могућност за појаву непредвиђених околности, с обзиром на врсту објекта, дужину трајања јавно- приватног партнерства, број субјеката који су укључени у реализацију пројекта, неизвесност око генерисања пројектованих прихода и др. Због тога треба на време извршити идентификацију ризика, лоцирати узроке и појаве, као и управљати ризиком, што представља основне елементе за успешну реализацију објекта.

Ризици који се појављују током реализације пројеката трансферишу се са јавног сектора на приватни. Период наступања ризика је продужен, с обзиром на то да пројектима ове врсте постоји додатни период у ком Приватни партнер треба да поврати уложени капитал и оствари добит.

У пројектима јавно-приватног партнерства могу се идентификовати две групе ризика и то: ризици на које инвеститори пројекта немају никакав утицај и специфични ризици које је могуће контролисати од стране инвеститора.

Ризици на које инвеститори пројекта немају никакав утицај

Политички ризик – везан је за политичку ситуацију земље, промене у пореском систему, ризик експропријације и национализације пројекта, одузимање концесије и слични фактори.

Кредитни ризик – одражава трајну или привремену немогућност дужника да у уговореном року испуни обавезу или је у том року само делимично испуни. Кредитни ризик условљен је околностима везаним за пословање зајмопримца, било да је реч о конкретном предузећу или пројекту као дужнику.

С обзиром да је финансирање неког пројекта сложено, мора се у обзир узети много више фактора. Због тога су процене ризика много детаљније и мора се водити рачуна о процени услова пословања пројекта у дугом временском периоду и свих фактора који могу утицати на производне и профитне перформансе пројекта. Од процене кредитног ризика, зависе и услови за добијање кредита (висина кредита, рок отплате, каматна стопа).

Ризик девизних курсева – девизни ризик наступа када је финансирање пројекта (отплата дуга) у једној валути, а приходи у другој валути, и због промене курса долази до последице да је потребно сразмерно већи део текућих прихода пројекта издвојити за сервисирање дугова.

Ризик каматне стопе – одражава неизвесност у погледу прихода и трошкова услед промене каматне стопе. Као решење овог ризика, најповољније би било добијање дугорочног кредита од агенција које финансирају развој, мада су и оне сада прешле на систем периодичног усклађивања каматних стопа.

Ризик више силе – односи се на неочекиване догађаје на које инвеститори и остали учесници у пројекту немају никакав утицај и који се не могу предвидети или контролисати. То укључује природне катастрофе као што су земљотреси, поплаве, урагани, пожари, као и људске факторе попут ратова, терористичких напада, штрајкова или социјалних немира. Ризик више силе може

довести до значајних поремећаја у извршењу пројекта, одлагања или чак трајног заустављања радова, без могућности да се неко сматра одговорним за настале штете или трошкове.

Порески ризик – односи се на могућност промена у пореском законодавству које могу негативно утицати на пројекат. Овај ризик укључује повећање пореских стопа, увођење нових пореза, измене у пореским олакшицама или промене у начину опорезивања које могу смањити профитабилност пројекта. Инвеститори немају утицај на ове промене, а оне могу значајно повећати оперативне трошкове, умањити приходе или утицати на способност пројекта да испуни своје финансијске обавезе.

Инфлаторни ризик – односи се на могућност да висока или непредвидљива инфлација значајно утиче на финансијске перформансе пројекта. Инфлација може довести до раста трошкова рада, материјала, услуга и опреме, што директно повећава укупне трошкове пројекта и умањује његову профитабилност. Инвеститори немају контролу над инфлацијом, која може смањити реалну вредност прихода од пројекта, посебно ако приход није индексан у складу са инфлацијом. Овај ризик може утицати на способност пројекта да сервисира дугове и одржи финансијску стабилност.

Специфични ризици

Специфичне ризике Приватни партнер углавном може да контролише и могу се поделити у следеће категорије:

Ризик добијања лиценци и дозвола – може доћи до одређених проблема приликом исходавања лиценци и дозвола, као и планирања тачног времена почетка реализације пројекта по добијању исти. Једина заштита од овог ризика је претходно добијање документације, што није увек могуће.

Ризик менаџмента – тим који учествује при реализацији пројекта мора бити искусан, поуздан и да има добар однос са финансијерима. Због тога је битна и добра интерна контрола.

Ризици везани за развој пројекта – односе се на фазу спровођења лицитационе процедуре, односно могућност понуђача да буде надигран од стране других учесника лицитације или да не закључи концесиони уговор.

Ризик пројектовања – подразумева грешку у пројектовању садржану у конкурсној документацији, као и грешку коју начини пројектант у току пројектовања.

Ризик изградње/завршетка пројекта – све док пројекат не почне да доноси профит, постоји могућност за ризик изградње/завршетка пројекта.

При томе се може јавити ризик да стварне цене изградње могу бити веће од пројектованих, да радови трају дуже, грешке при извођењу радова, као и да изградња пројекта не буде завршена. Више цене од пројектованих и продужени рок изградње могу утицати на висину интерне стопе повраћаја капитала, док у случају незавршетка објекта могу бити изгубљена комплетна средства инвестирана у пројекат.

Ови ризици се могу превазићи јасним прецизирањем уговорних обавеза.

Операциони ризик – огледа се у неизвесности пројекта да ће након завршетка градње и пуштања у рад остваривати одређене резултате. Утицај ове врсте ризика може се смањити избором проверених технологија и опреме, ангажовањем реномираних и искусних оператора, као и гаранцијама произвођача у погледу техничких параметара опреме и постројења. Операциони ризик може бити подељен у пет главних категорија.

- ризик везан за инфраструктурне пројекте
- технички ризик укључује и грешке у пројектовању и изградњи и кварове на опреми
- ризик потражње
- ризик снабдевања
- ризик управљања

Ризици везани за заштиту животне средине – још у фази припреме пројекта потребно је сагледати утицај пројекта на животну средину, потенцијалне трошкове, прописе о животној средини и предвидети осигурање од ових ризика.

Матрица ризика – вероватноћа и утицаја представља листу вероватноћа појаве ризика на једној и листу утицаја појаве ризика на другој страни.

		УТИЦАЈ			
		минимални	средњи	велики	катастрофални
Вероватноћа	Вероватно (В)	С	С	В	В
	Могуће (М)	Н	С	С	В
	Мало вероватно (МВ)	Н	Н	С	В

За квалитетну анализу ризика врши се подела по категоријама:

- технички ризици
- ризици управљања
- организациони ризици
- екстерни ризици
- финансијски ризици

Табела : Категоризација ризика у пројекту

р. бр.	ОПИС РИЗИКА	КАТЕГОРИЈА
1.	Ризик планирања пројекта	организациони ризици
2.	Ризик припреме документације	организациони ризици
3.	Ризик временског прекорачења и кашњења	технички ризици
4.	Ризик добијања неопходних дозвола - проблеми са добијањем потребних дозвола и сагласности	екстерни ризици
5.	Ризици поступка јавне набавке и избора приватног партнера	организациони ризици
6.	Ризик финансирања припреме пројекта - недовољно финансијских средстава за почетне активности	финансијски ризици
7.	Технички ризик - Неадекватна техничка студија	технички ризици
8.	Политички ризик - промене у локалним или државним прописима	екстерни ризици
9.	Ризици у вези са заштитом животне средине	екстерни ризици
10.	Ризик поступка јавне набавке и избора Приватног партнера	организациони ризици
11.	Ризик планирања буџета пројекта и додатни трошкови	финансијски ризици
12.	Грађевински ризик - квалитет извођења радова, непоштовање техничких спецификација и могуће грешке у изградњи	технички ризици
13.	Ризик кашњења у изградњи услед лоше координације или других фактора	технички ризици
14.	Промене у захтевима и избор локације	технички ризици

15.	Ризик менаџмента - Недостатак стручне радне снаге	ризици управљања
16.	Ризик везан за геолошке и земљишне услове - неочекивани проблеми са земљиштем, попут нестабилности тла, подземних вода или клизишта	технички ризици
17.	Ризик учинка, прекид радова и сл.	технички ризици
18.	Ризик несрећа и повреда на раду - повреде радника или штета на опреми	екстерни ризици
19.	Ризик безбедности саобраћаја	екстерни ризици
20.	Операциони ризик - неизвесност остваривања резултата	ризици управљања
21.	Ризик везан за повећање трошкова изградње	финансијски ризици
22.	Ризик више силе	екстерни ризици
23.	Еколошки ризик - оштећење околине током извођења радова	екстерни ризици
24.	Политички ризик - промене политичког окружења које утичу на пројекат	екстерни ризици
25.	Ризик финансирања	финансијски ризици
26.	Ризик пуштања у рад	технички ризици
27.	Наплата накнаде	финансијски ризици
28.	Ризик квалитета одржавања	технички ризици
29.	Ризик везан за техничко одржавање и поправке - хитне интервенције	технички ризици
30.	Ризик повећања трошкова одржавања	финансијски ризици
31.	Ризик промена саобраћајних оптерећења	екстерни ризици
32.	Ризик везан за дуготрајност инфраструктуре	екстерни ризици
33.	Ризик везан за безбедност саобраћаја	екстерни ризици
34.	Ризик настанка штете у току реализације уговора	екстерни ризици
р. бр.	ОПИС РИЗИКА	КАТЕГОРИЈА
35.	Ризик више силе	екстерни ризици
36.	Еколошки ризик	екстерни ризици
37.	Ризик промене законске регулативе	екстерни ризици
38.	Политички ризик	екстерни ризици
39.	Инфлаторни ризик	финансијски ризици
40.	Валутни ризик	финансијски ризици
41.	Ризик промене каматних стопа	финансијски ризици
42.	Порески ризици	финансијски ризици

Главна предност пројекта ЈПП је алокација ризика. Сваки учесник преузима онај ризик којим најбоље управља. Алокација ризика представљена је у табели која следи.

Табела : Расподела ризика у пројекту јавно-приватног партнерства

врсте ризика	процена утицаја ризика	вероватноћа појаве ризика	финансијски утицаји ризика	расподела ризика			техника управљања ризиком – умањење ризика
				ЈП	ПП	ЈП и ПП	
ПЕРИОД ПРИПРЕМЕ ПРОЈЕКТА							
Ризик планирања пројекта	Висок	Средња	Високи трошкови промене		X		Јасно дефинисање циљева и обима, редовно ревидирање и ажурирање планова
Ризик припреме документације	Средњи	Средња	Потенцијални додатни трошкови у случају непотпуне документације		X		Контрола квалитета и благовремена припрема комплетне документације

Ризик временског прекорачења и кашњења	Висок	Средња	Високи трошкови кашњења		X		Строго поштовање временских рокова и редовно праћење напретка
Ризик добијања неопходних дозвола - проблеми са добијањем потребних дозвола и сагласности	Висок	Средња	Потенцијално значајни трошкови у случају одлагања			X	Рана припрема и блиска сарадња са надлежним органима
Ризици поступка јавне набавке и избора приватног партнера	Висок	Средња	Непредвиђени трошкови или кашњења	X			Транспарантан поступак и јасни критеријуми за избор партнера
Ризик финансирања припреме пројекта - недовољно финансијских средстава за почетне активности	Средњи	Ниска	Могући трошкови прекорачења буџета за почетне активности		X		Опрезно финансијско планирање и обезбеђивање довољних средстава
Технички ризик - Неадекватна техничка студија	Средњи	Ниска	Могуће додатне студије и ревизије		X		Ангажовање експерата и ревизија техничке документације
Политички ризик - промене у локалним или државним прописима	Средњи	Средња	Непредвиђени трошкови због промена у прописима			X	Праћење регулативе и планирање за различите сценарије
Ризици у вези са заштитом животне средине	Средњи	Средња	Казне и додатни трошкови за усаглашавање		X		Поштовање сколошких стандарда и рана процена утицаја
Ризик планирања буџета пројекта и додатни трошкови	Средњи	Средња	Додатни трошкови у случају лошег планирања буџета		X		Детално планирање буџета са контингентом за неочекиване трошкове
ПЕРИОД РЕАЛИЗАЦИЈЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ							
Грађевински ризик - квалитет извођења радова, непоштовање техничких спецификација и могуће грешке у изградњи	Средњи	Средња	Високи трошкови поправки и поновног рада		X		Строг надзор радова и контрола квалитета
Ризик кашњења у изградњи услед лоше координације или других фактора	Средњи	Средња	Трошкови продужених рокова и неостварених прихода		X		Оптимизација процеса и блиска координација свих учесника
Промене у захтевима и избор локације	Низак	Средња	Трошкови додатних студија и промена локације			X	Темелна анализа локације и потреба пре почетка пројекта
Ризик менаџмента - Недостатак стручне радне снаге	Средњи	Средња	Трошкови обуке или ангажовања додатних кадрова		X		Правовремено планирање и обука постојећег кадра
Ризик везан за геолошке и земљишне услове - неочекивани проблеми са земљиштем, попут нестабилности тла, подземних вода или клизишта	Средњи	Средња	Додатни трошкови због компликација са земљиштем			X	Геолошке студије и анализа тла пре почетка радова
Ризик учинка, прекид радова и сл.	Низак	Средња	Трошкови због непостизања планираних перформанси		X		Тестирање и ревизија перформанси током изградње
Ризик несрећа и повреда на раду - повреде радника или штета на опреми	Средњи	Средња	Трошкови медицинских трошкова и компензација		X		Примена мера безбедности и здравља на раду
Ризик безбедности саобраћаја	Низак	Средња	Трошкови интервенција због саобраћајних незгода		X		Континуирани надзор и едукација учесника у саобраћају
Операциони ризик - неизвесност остваривања резултата	Низак	Средња	Губици у приходу због неисправности или лошег рада инфраструктуре		X		Пажљиво праћење резултата и брзо реаговање на проблеме
Ризик везан за повећање трошкова изградње	Средњи	Средња	Прекорачење буџета и повећање укупних трошкова		X		Јасно дефинисани уговори са фиксним ценама где је могуће

Ризик више силе	Средњи	Средња	Знатни финансијски губици услед непредвиђених околности			X	Осигурање од више силе и хитни планови интервенције
Еколошки ризик - оштећење околине током извођења радова	Низак	Средња	Трошкови санације оштећене околине		X		Поштовање еколошких стандарда и заштитних мера
Политички ризик - промене политичког окружења које утичу на пројекат	Средњи	Средња	Непредвиђени трошкови због промена политичког контекста			X	Проактивно праћење и анализа политичког окружења
Ризик финансирања	Средњи	Средња	Непредвиђени трошкови финансирања		X		Рана финансијска обезбеђења и вишеструки извори финансирања
Ризик пуштања у рад	Низак	Средња	Додатни трошкови или губици због кашњења		X		Испитивање и контрола пре пуштања у рад
ПЕРИОД ДОСТУПНОСТИ ПУТНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ И ОДЖАВАЊА ПУТНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ							
Наплата накнаде	Низак	Средња	Губици прихода због немогућности наплате		X		Увођење ефикасних система наплате и надзора
Ризик квалитета одржавања	Средњи	Средња	Додатни трошкови због лошег одржавања		X		Редовне контроле и надзор квалитета одржавања
Ризик везан за техничко одржавање и поправке - хитне интервенције	Средњи	Средња	Трошкови хитних поправки и застоја у раду		X		Брзе реакције и интервенције на терену, уз сталну доступност ресурса
Ризик повећања трошкова одржавања	Средњи	Средња	Повећани трошкови одржавања изван планираних оквира		X		Правилно планирање буџета са контингентом за одржавање
Ризик промена саобраћајних оптерећења	Средњи	Средња	Додатни трошкови прилагођавања инфраструктуре		X		Праћење саобраћајних трендова и прилагођавање капацитета
Ризик везан за дуготрајност инфраструктуре	Низак	Средња	Дугорочни трошкови због смањења животног века инфраструктуре		X		Превентивно одржавање и ревизија инфраструктурних компоненти
Ризик везан за безбедност саобраћаја	Средњи	Средња	Трошкови интервенција због несрећа или неисправности		X		Спровођење редовних безбедносних инспекција
Ризик настанка штете у току реализације уговора	Низак	Средња	Трошкови санације и поправке штете		X		Брза санација и обнова оштећених елемената
Ризик више силе	Средњи	Ниска	Знатни финансијски губици због непредвиђених околности			X	Осигурање и кризни планови за ванредне ситуације
Еколошки ризик	Низак	Ниска	Трошкови санације штете по околину			X	Поштовање еколошких стандарда и мониторинга
Ризик промене законске регулативе	Низак	Ниска	Додатни трошкови прилагођавања новим прописима			X	Правовремено праћење законских промена и прилагођавање
Политички ризик	Средњи	Ниска	Губици због политичких промена које утичу на пројекат			X	Анализа политичких ризика и прилагодљивост пројектних активности
Инфлаторни ризик	Средњи	Ниска	Повећање трошкова због инфлације			X	Планирање буџета са инфлационим фактором
Валутни ризик	Низак	Ниска	Трошкови због осцилација у вредности валуте		X		Праћење тржишта валута и правовремена реакција
Ризик промене каматних стопа	Низак	Средња	Додатни трошкови због повећања каматних стопа		X		Планирање и уговарање дугорочних фиксних каматних стопа
Порески ризици	Средњи	Ниска	Трошкови услед промена пореских правила			X	Праћење пореске политике и усклађивање са законом

Јавни партнер ће пренети на Приватног партнера све ризике којима Приватни партнер може ефикасно да управља.

Правно-институционални оквир у коме се спроводи пројекат, због своје променљивости и непредвидивости, носи ризик измене услова за реализацију уговора у дугорочном периоду. Одговорност за правно-институционалне ризике регулисана је уговором на начин да јавни партнер задржава обавезу управљања са ризиком измене закона, ризиком политичких одлука и ризиком спровођења уговора. У случајевима измене правног и измене институционалног оквира јавни партнер је обавезан да омогући неометано спровођење уговора о ЈПП или да обештети приватног партнера због неиспуњења уговорних обавеза. Уговор нарочито регулише сарадњу и заједничку одговорност оба партнера у случају прибављања потребних дозвола и одобрења, настанка ризика више силе и решавања спорова.

Контрола пројекта ЈПП подразумева да је неопходно пратити напредовање пројекта како би он био реализован у складу са планом. Кључ контроле пројекта јесте мерење актуелног напредовања и поређење са планираним временским распоредом, уколико се примете одступања неопходно је у што краћем року приступити корективним акцијама, уколико су оне у оквиру који прописује јавни уговор, не сме се прекорачити рок. За успешност контроле од велике важности су извештаји на основу којих се упоређују подаци о текућој реализацији пројекта. Ефикасност и ефективност контроле реализације пројекта у великој мери зависи од организованости и стручности тима који ради на пројекту. Основни циљ праћења и контроле пројекта јесте реализација у што краћем времену, са одговарајућим ресурсима и што мањим трошковима.

Праћење спровођења усвојених одговора на ризике вршило би се на основу усвојеног плана управљања ризицима и усвојених стратегија за реакције на исте. Сврха праћења и контроле времена реализације пројекта јесте да прикаже начин одвијања пројекта да би се могло проверити да ли постоје одступања и уколико она постоје да укаже на потребу брзог реаговања у циљу превазилажења проблема. Она се одвија у тачно одређеним временским интервалима по карактеристичним параметрима. Једна од главних карактеристика пројекта ЈПП је висока организованост, што је свакако неопходно због великог броја учесника. Из истих разлога и контрола је високо организована.

Анализа ризика и квантитативно вредновање је веома тешко и комплексно, због неизвесности везаних за дефинисање проблема, потешкоће које се јављају приликом вредновања чињеница, сложености откривања релевантних вредности, непредвидивости понашања учесника у процесу, и неједнозначности вредновања процеса. Постоје ризици чије квантитативно вредновање није могуће, може се само одредити његов значај и предвидети начин решавања уколико наступи

На основу оваквог оквира, извршено је вредновање ризика у оквиру компаратора јавно-приватног партнерства, па се овом методом, тј. вредновањем ризика у оба случаја, највећи део ризика са великом вредношћу преноси са јавног на Приватног партнера, у свим елементима реализације пројекта, од припреме преко израде документације, финансирања, изградње, реконструкције, рехабилитације и одржавања локалне путне инфраструктуре, наплате прихода и друго.

Категорија ризика	Ризички јединица партнера без приватног ЈПП	Подела ризика у оквиру ЈПП	Вероватноћа ризика	Основни трошак пројекта	Утицај ризика на висок [% тренутне вредности основног трошка]	Утицај ризика на средњи [% тренутне вредности основног трошка]	Утицај ризика на ниски [% тренутне вредности основног трошка]	Тренутна вредност основног трошка	Вредност ризика без ЈПП	Вредност пренетог ризика на ЈПП	Вредност ризика који остаје на ЈПП у ЈПП	Годишња вредност ризика без ЈПП	Годишња вредност пренетог ризика на ЈПП	Годишња вредност ризика који остаје на ЈПП у ЈПП
ПЕРИОД ПРИПРЕМЕ									11.319.211,20	10.944.331,20	374.880,00	943.267,60	912.027,60	374.880,00
Ризик планирања пројекта	ЈП	ПП	5%	трошкови припреме документације	25%	50%	100%	8.200.500,00	410.025,00	410.025,00	0,00			
Ризик припреме документације	ЈП	ПП	10%	трошкови припреме документације	25%	30%	50%	8.200.500,00	410.025,00	410.025,00	0,00			
Ризик временског прекорачења и кашњења	ЈП	ПП	5%	трошкови припреме документације	20%	40%	80%	8.200.500,00	328.020,00	328.020,00	0,00			
Ризик добијања неопходних дозвола - проблем са добијањем потребних дозвола и сагласности	ЈП	подељен	5%	трошкови добијања дозвола и сагласности	10%	30%	60%	5.857.500,00	175.725,00	87.862,50	87.862,50			
Ризик поступка јавне набавке и избора приватног партнера	ЈП	ЈП	3%	трошкови припреме документације	100%	100%	100%	8.200.500,00	246.015,00	0,00	246.015,00			
Ризик финансирања припреме пројекта - недовољно финансијских средстава за почетне активности	ЈП	ПП	3%	трошкови финансирања	10%	20%	30%	385.723.800,00	3.471.514,20	3.471.514,20	0,00			
Технички ризик - Неадекватна техничка студија	ЈП	ПП	5%	трошкови припреме документације	15%	30%	50%	8.200.500,00	205.012,50	205.012,50	0,00			
Политички ризик - промене у локалним или државним прописима	ЈП	подељен	2%	трошкови припреме документације	10%	25%	50%	8.200.500,00	82.005,00	41.002,50	41.002,50			
Ризик у вези са заштитом животне средине	ЈП	ПП	5%	трошкови припреме документације	10%	25%	50%	8.200.500,00	205.012,50	205.012,50	0,00			
Ризик планирања буџета пројекта и додатни трошкови	ЈП	ПП	5%	трошкови финансирања	10%	20%	30%	385.723.800,00	5.785.857,00	5.785.857,00	0,00			
ПЕРИОД РЕАЛИЗАЦИЈЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ									595.464.185,50	592.162.535,50	3.301.650,00	595.464.185,50	592.162.535,50	3.301.650,00
Грађевински ризик - квалитет извођача радова, непостојање технички спецификација и могуће грешке у изградњи	ЈП	ПП	5%	30% вредности инвестиције	10%	25%	50%	2.732.400.000,00	68.310.000,00	68.310.000,00	0,00			
Ризик кашњења у изградњи услед лоше координације или других фактора	ЈП	ПП	10%	30% вредности инвестиције	10%	25%	50%	2.732.400.000,00	136.620.000,00	136.620.000,00	0,00			
Промене у зацртавима и избор локације	ЈП	подељен	1%	20% вредности инвестиције	1%	3%	5%	1.821.600.000,00	910.800,00	455.400,00	455.400,00			
Ризик менаџмента - Недостатак стручне радне снаге	ЈП	ПП	10%	20% вредности инвестиције	10%	25%	50%	1.821.600.000,00	910.800.000,00	910.800.000,00	0,00			
Ризик везан за геолошке и земљишне услове - неочекивани проблеми са земљиштем, попут нестабилности тла, подземних вода или клизишта	ЈП	подељен	1%	25% вредности инвестиције	1%	5%	10%	2.277.000.000,00	2.277.000,00	1.138.500,00	1.138.500,00			
Ризик учинка, прекид радова и сл.	ЈП	ПП	10%	10% вредности инвестиције	10%	25%	50%	910.800.000,00	45.540.000,00	45.540.000,00	0,00			
Ризик несреће и повреда на раду - повреде радника или штета на опреми	ЈП	ПП	5%	вредност осигурања	10%	15%	20%	250.000,00	2.500,00	2.500,00	0,00			
Ризик безбедности саобраћаја	ЈП	ПП	30%	20% вредности инвестиције	3%	6%	10%	1.821.600.000,00	54.648.000,00	54.648.000,00	0,00			
Операциони ризик - неизвесност остваривања резултата	ЈП	ПП	25%	10% вредности инвестиције	10%	20%	30%	910.800.000,00	68.310.000,00	68.310.000,00	0,00			
Ризик везан за повећање трошкова изградње	ЈП	ПП	20%	10% вредности инвестиције	10%	25%	50%	910.800.000,00	91.080.000,00	91.080.000,00	0,00			
Ризик више силе	ЈП	подељен	1%	10% вредности инвестиције	10%	20%	30%	910.800.000,00	2.732.400,00	1.366.200,00	1.366.200,00			
Еколошки ризик - оштећење околине током извођења радова	ЈП	ПП	10%	15% вредности инвестиције	2%	4%	6%	1.366.200.000,00	8.197.200,00	8.197.200,00	0,00			
Политички ризик - промене политичког окружења које утичу на пројекат	ЈП	подељен	1%	5% вредности инвестиције	5%	10%	15%	455.400.000,00	683.100,00	341.550,00	341.550,00			
Ризик финансирања	ЈП	ПП	15%	трошкови финансирања	5%	10%	15%	385.723.800,00	8.678.785,50	8.678.785,50	0,00			
Ризик пуштања у рад	ЈП	ПП	20%	10% вредности инвестиције	3%	6%	9%	910.800.000,00	16.394.400,00	16.394.400,00	0,00			
ПЕРИОД ДОПУСТИВОСТИ ПУТНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ И ОДРЖАВАЊА ПУТНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ									15.305.790,40	13.945.790,40	1.360.000,00	1.275.482,53	1.162.149,10	113.933,33
Наплата накнаде	ЈП	ПП	1%	годишња накнада	10%	15%	20%	1.500.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	0,00			
Ризик квалитета одржавања	ЈП	ПП	5%	трошкови одржавања	10%	15%	20%	100.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	0,00			
Ризик везан за техничко одржавање и управе - китне интервенције	ЈП	ПП	5%	трошкови одржавања	3%	6%	10%	100.000.000,00	500.000,00	500.000,00	0,00			
Ризик повећања трошкова одржавања	ЈП	ПП	10%	трошкови одржавања	3%	6%	10%	100.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	0,00			
Ризик промена саобраћајних оптерећења	ЈП	ПП	10%	трошкови одржавања	1%	3%	5%	100.000.000,00	500.000,00	500.000,00	0,00			
Ризик везан за дуготрајност инфраструктуре	ЈП	ПП	15%	трошкови одржавања	1%	3%	5%	100.000.000,00	750.000,00	750.000,00	0,00			
Ризик везан за безбедност саобраћаја	ЈП	ПП	10%	трошкови одржавања	3%	6%	12%	100.000.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	0,00			
Ризик настанка штете у току реализације уговора	ЈП	ПП	10%	трошкови одржавања	2%	4%	8%	100.000.000,00	800.000,00	800.000,00	0,00			
Ризик више силе	ЈП	подељен	1%	трошкови одржавања	3%	6%	12%	100.000.000,00	120.000,00	60.000,00	60.000,00			
Еколошки ризик	ЈП	подељен	1%	трошкови одржавања	1%	3%	5%	100.000.000,00	50.000,00	25.000,00	25.000,00			
Ризик промене законске регулативе	ЈП	подељен	1%	годишња накнада	1%	2%	3%	1.500.000.000,00	450.000,00	225.000,00	225.000,00			
Политички ризик	ЈП	подељен	1%	годишња накнада	1%	2%	3%	1.500.000.000,00	450.000,00	225.000,00	225.000,00			
Инфлаторни ризик	ЈП	подељен	2%	годишња накнада	1%	2%	3%	1.500.000.000,00	900.000,00	450.000,00	450.000,00			
Валутни ризик	ЈП	ПП	1%	годишња накнада	1%	3%	5%	1.500.000.000,00	750.000,00	750.000,00	0,00			
Ризик промена каматних стопа	ЈП	ПП	10%	трошкови финансирања	2%	4%	8%	385.723.800,00	3.085.790,40	3.085.790,40	0,00			
Порески ризик	ЈП	подељен	1%	годишња накнада	1%	3%	5%	1.500.000.000,00	750.000,00	375.000,00	375.000,00			
УКУПНО									622.089.187,10	617.052.657,10	5.036.530,00	597.682.935,63	594.236.712,30	3.789.863,33

Квантификацијом ризика долази се до прорачуна да су укупни ризици реализације пројекта процењени на 622.089.187,10 динара, док се расподелом ризика у моделу ЈПП чак 617.052.657,10 динара преноси на Приватног партнера, што износи 99% свих укалкулисаних ризика. Оваква расподела ризика у оквиру Јавно-приватног партнерства (ЈПП) је посебно повољна јер Приватни

партнер, захваљујући свом искуству и експертизи у управљању ризицима, има способност да ефикасно предвиди и ублажи неповољне ситуације. Пракса у реализацији сличних пројеката омогућава им да имплементирају проверене стратегије управљања ризицима, чиме се значајно смањује вероватноћа настанка нежељених догађаја и обезбеђује успешна реализација пројекта. Управо зато модел ЈПП представља оптимално решење, јер Приватни партнер не само да преузима већину ризика, већ и активно управља њима на начин који је најисплативији и најсигурнији за све учеснике у пројекту.

У наредној табели представљен је модел самосталне реализације пројекта од стране Јавног партнера са изворима финансирања и укљученим ризицима.

Табела: Новчани ток за Јавног партнера са изворима финансирања и укљученим ризицима

НОВЧАНИ ТОК ПРИЛИВА И ОДЛИВА ПРОЈЕКТА ЗА ЈАВНОГ ПАРТНЕРА САМОСТАЛНО СА КРЕДИТОМ И РИЗИКОМ													
Опис	РСД		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	СВ	Укупно											
Приливи	9.451.440.926	10.537.347.477	2.277.000.000	2.413.620.000	2.414.986.200	2.416.366.062	140.759.723	142.167.320	143.588.993	145.024.883	146.475.132	147.939.883	149.419.282
	2.277.000.000	2.277.000.000											
	2.153.191.489	2.277.000.000											
	2.036.114.884	2.277.000.000											
	1.925.404.145	2.277.000.000											
	1.059.730.408	1.429.347.477											
Одливи	11.184.616.380	12.486.090.278	2.437.185.258	2.908.895.637	2.885.151.185	2.838.542.481	363.193.007	310.657.550	254.881.822	195.665.968	97.305.790	97.305.790	97.305.790
	2.277.000.000	2.277.000.000											
	2.153.191.489	2.277.000.000											
	2.036.114.884	2.277.000.000											
	1.925.404.145	2.277.000.000											
	610.740.389	820.000.000											
	1.508.213.411	1.798.248.978											
	11.319.211	11.319.211											
	548.634.505	595.464.186											
	113.998.346	153.057.904											
Нето новчани ток (ННТ)	-1.733.175.454	-1.948.742.801	-160.185.258	-495.275.637	-470.164.985	-422.176.419	-222.433.285	-168.490.231	-111.292.829	-50.641.085	49.169.341	50.634.093	52.113.492
		-1.733.175.454											
НСВ у РСД	-1.733.175.454												

Нето садашња вредност пројекта је и у овом случају негативна, и износи - 1.733.175.454,00 динара, што указује на неисплативост пројекта за Јавног партнера и у овом случају.

У следећој табели је приказан новчани ток Јавног партнера по моделу ЈПП реализације пројекта у којем се финансирање инвестиције врши од стране Приватног партнера и где се највећи проценат ризика реализације пројекта преноси на Приватног партнера.

Табела: Новчани ток Јавног партнера у опцији реализације инвестиције у јавно-приватном партнерству

НОВЧАНИ ТОК ПРИЛИВА И ОДЛИВА ПРОЈЕКТА ЗА ЈАВНОГ ПАРТНЕРА У ЈАВНО-ПРИВАТНОМ ПАРТНЕРСТВУ													
Опис	РСД		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	PV	Укупно											
Приливи	11.633.606.400	13.095.437.756	2.437.185.258	2.963.515.637	2.941.137.385	2.895.908.543	421.952.730	370.824.870	316.470.815	258.690.851	161.780.922	163.245.674	164.725.072
	2.277.000.000	2.277.000.000											
	2.153.191.489	2.277.000.000											
	2.036.114.884	2.277.000.000											
	1.925.404.145	2.277.000.000											
	2.182.165.473	2.558.090.278											
	1.059.730.408	1.429.347.477											
Одливи	10.732.633.868	15.021.159.830	3.676.530	453.301.650	842.190.539	1.277.748.889	1.777.748.889	1.777.748.889	1.777.748.889	1.777.748.889	1.777.748.889	1.777.748.889	1.777.748.889
	2.606.818.734	3.500.000.000											
	2.528.721.629	3.500.000.000											
	2.453.595.205	3.500.000.000											
	2.381.314.747	3.500.000.000											
	744.805.352	1.000.000.000											
	17.378.200	21.159.830											
Нето новчани ток (ННТ)	900.972.532	-1.925.722.074	2.433.508.728	2.510.213.987	2.098.946.846	1.618.159.654	-1.355.796.159	-1.406.924.019	-1.461.278.074	-1.519.058.038	-1.615.967.967	-1.614.503.215	-1.613.023.817
		900.972.532											
НСВ и РСД	900.972.532												

Презентовани модел јавно-приватног партнерства је исплатив и резултира нето садашњом вредности у износу од **900.972.523,00** динара. Из анализе финансијских индикатора, јасно је да је модел јавно-приватног партнерства (ЈПП) повољнији за Јавног партнера у поређењу са самосталним инвестирањем. ЈПП модел обезбеђује значајно већу нето садашњу вредност (900.972.523,00 динара) у односу на самостално улагање, где је нето садашња вредност знатно негативна (-1.733.175.454,00 динара). Јавни партнер у случају јавно-приватног партнерства не врши инвестирање тј. не ангажује сопствена средства и не задужује се већ одмах добија адекватни ниво путне инфраструктуре и пружање услуге одржавања. Поред тога, долази до уштеда у трошковима и алоцирања ризика на Приватног партнера, уз задржавање минималног дела ризика који се не могу трансферисати. Ова структура омогућава ефикасније управљање ресурсима и одрживији модел финансирања, што чини ЈПП супериорним избором у овом случају.

Модел јавно-приватног партнерства размотрен је из угла Јавног партнера. У наредној табели ће бити приказан новчани ток исплативости пројекта из угла Приватног партнера.

Приливи које би Приватни партнер остварио реализацијом пројекта односе се на плаћање накнаде од стране Јавног партнера за доступност путне инфраструктуре и накнада за редовно одржавање на годишњем нивоу.

Табела: Новчани ток прилива и одлива пројекта за Приватног партнера

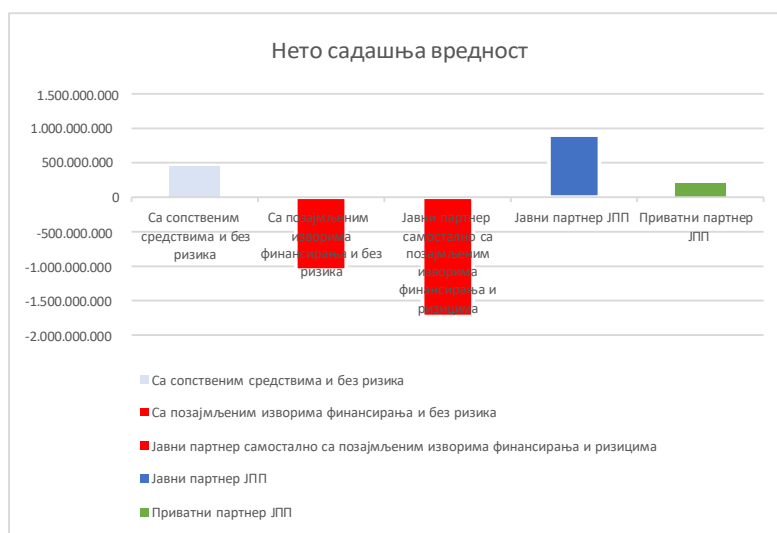
Опис	РСД		НОВЧАНИ ТОК ПРИЛИВА И ОДЛИВА ПРОЈЕКТА ЗА ПРИВАТНОГ ПАРТНЕРА										
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
	РВ	Укупно											
Приливи	10.715.255.668	15.000.000.000	0	450.000.000	838.888.889	1.276.388.889	1.776.388.889	1.776.388.889	1.776.388.889	1.776.388.889	1.776.388.889	1.776.388.889	1.776.388.889
	2.606.818.734	3.500.000.000											
	2.528.721.629	3.500.000.000											
	2.453.595.205	3.500.000.000											
	2.381.314.747	3.500.000.000											
	744.805.352	1.000.000.000											
Одливи	10.510.664.318	11.726.248.978	2.277.000.000	2.744.723.800	2.720.979.348	2.674.370.644	347.887.217	295.351.760	239.576.031	180.360.177	82.000.000	82.000.000	82.000.000
	2.277.000.000	2.277.000.000											
	2.153.191.489	2.277.000.000											
	2.036.114.884	2.277.000.000											
	1.925.404.145	2.277.000.000											
	290.474.087	390.000.000											
	127.734.118	171.500.000											
	78.204.562	105.000.000											
	4.468.832	6.000.000											
	53.998.388	72.500.000											
	55.860.401	75.000.000											
	1.508.213.411	1.798.248.978											
Нето новчани ток	204.591.349	3.273.751.022	-2.277.000.000	-2.294.723.800	-1.882.090.459	-1.397.981.755	1.428.501.672	1.481.037.129	1.536.812.858	1.596.028.711	1.694.388.889	1.694.388.889	1.694.388.889
		204.591.349											
Период повраћаја (година)	9,79		9 година и	дина									
ИСП	6,27%												
НСВ и РСД	204.591.349												

Финансијски показатељи рентабилности пројекта у овом случају су позитивни и показују да је пројекат исплатив и за потенцијалног Приватног партнера. Нето садашња вредност износи 204.591.349,00 динара, интерна стопа приноса износи 6,27%, док је период повраћаја краћи од периода трајања пројекта и износи 9,79 година.

17. ЗБИРНИ ТАБЕЛАРНИ ПРЕГЛЕД ФИНАНСИЈСКИХ ПОКАЗАТЕЉА ИСПЛАТИВОСТИ ПРОЈЕКТА

Финансијски показатељи	Самостална реализација пројекта од стране Јавног партнера			Јавно-приватно партнерство	
	Са сопственим средствима и без ризика	Са позајмљеним изворима финансирања и без ризика	Јавни партнер самостално са позајмљеним изворима финансирања и ризицима	Јавни партнер ЈПП	Приватни партнер ЈПП
Нето садашња вредност	448.990.019	-1.059.223.392	-1.733.175.454	900.972.532	204.591.349
Период повраћаја	-	>15	>15	одмах доступно	9,79
Интерна стопа приноса	-	-	-	одмах доступно	6,27%

Анализом збирног прегледа финансијских показатеља исплативости пројекта закључује се да би у случају самосталне реализације пројекта од стране Јавног партнера, узимајући у обзир све неопходне и реалне услове за реализацију пројекта, нето садашња вредност (НСВ) била негативна и износила би -1.733.175.454,00 динара. У случају реализације предметног пројекта по моделу јавно-приватног партнерства, нето садашња вредност (НСВ) Јавног партнера би износила 900.972.532,00 динара, а путна инфраструктура би била одмах доступна, што указује на значајно повољније финансијске услове и исплативост пројекта за Јавног партнера у оквиру ЈПП модела.

Са друге стране, уколико сагледамо пројекат из угла Приватног партнера, он би остварио нето садашњу вредност у износу од 204.591.349,00 динара, интерна стопа приноса (ИСП) би била 6,27%, а период повраћаја уложеног капитала би износио 9,79 година на основу чега се закључује да би реализација пројекта по наведеним условима била исплатива за Јавног и Приватног партнера. Имајући у виду да би период повраћаја уложеног капитала износио око 9 година, процењено је да период трајања јавног уговора износи 10 година како би у последњој години реализације пројекта Приватни партнер остварио позитивне резултате.

Дакле, несумњиво је да је најисплативије решење за Јавног партнера уколико би се предложени пројекат реализовао моделом јавно-приватног партнерства без елемената концесије.

18. ВРСТЕ И СРЕДСТВА ОБЕЗБЕЂЕЊА У ПРОЈЕКТУ ЈПП

Јавни партнер ће, сходно Закону о јавним набавкама („Службени гласник РС“, бр. 91/19 и 92/23; у даљем тексту: ЗЈН), јавним позивом и конкурсном документацијом навести да је привредни субјект дужан да достави средства финансијског обезбеђења за озбиљност понуде и то оригинал банкарску гаранцију. Пројектни тим јавног тела предлаже врсту и висину конкретних гаранција. На основу квантитативних података, банкарска гаранција не може бити већа од 3% од вредности понуде без ПДВ-а са клаузулом неопозива, безусловна, платива на први позив и без права приговора, са роком важења 30 дана дужим од рока важења понуде. Јавни партнер ће имати права да активира ово средство обезбеђења у случају да: понуђач одустане од своје понуде у року важења понуде, не достави доказе о испуњености критеријума за квалитативни избор привредног субјекта у складу са чланом 119. ЗЈН, неосновано одбије да закључи уговор о јавној набавци или оквирни споразум или не достави обезбеђење за извршење уговора о јавној набавци и др.

Гаранција за озбиљност понуде мора се без одлагања вратити понуђачу који није доказао да испуњава услове за избор привредног субјекта. На сва питања везана за гаранцију за озбиљност понуде примењују се одредбе закона којим се уређују јавне набавке.

Средства обезбеђења депонују се на за то прикладном месту код Јавног партнера који је дужан да их чува до момента

важења у складу са законом.

Приватни партнер је дужан да најкасније у року од 60 дана од дана закључења Уговора достави Јавном партнеру оригинал банкарску гаранцију за испуњење уговорних обавеза за период припреме и изградње, у вредности од 10% од уговорене годишње вредности накнаде за доступност путне инфраструктуре без ПДВ-а, а са роком важења дужим за 30 дана од трајања периода припреме и периода изградње. Банкарска гаранција се може издавати на период од 12 месеци са продуженим важењем до истека периода припреме и изградње.

Јавни партнер прихвата да изда менице као средства за обезбеђење својих обавеза према Приватном партнеру.

Пенали за неизвршење обавеза ближе ће бити одређени јавним уговором о јавно- приватном партнерству.

19. УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ПРИВАТНОГ ПАРТНЕРА

Врста поступка набавке и коначни критеријуми биће утврђени приликом сачињавања конкурсне документације за избор Приватног партнера, коју ће израдити пројектни тим јавног тела, односно комисија за спровођење поступка јавне набавке, а након исходавања позитивног мишљења Комисије за јавно-приватно партнерство.

Имајући у виду чињеницу да је уговор дугогодишњи, у којем Приватни партнер гарантује квалитет пружања услуге и безбедност у складу са важећим стандардима и правилницима, неопходно је због такве прерасподеле ризика, одабрати квалитетну и одговарајућу опрему за пружање одређеног нивоа услуге који је одређен стандардима и правилницима. Ово је посебно важно због квалитетног спровођења поступка јавне набавке у којем ће се вршити одабир Приватног партнера да не би дошло до постављања дискриминационих и неконкурентних услова супротних основним начелима Закона о јавним набавкама.

Поред критеријума за квалитативни избор привредног субјекта које сви учесници у поступку избора привредног субјекта морају доказати да испуњавају, а који су дефинисани члановима 111. и 112. ЗЈН, критеријуми за избор привредног субјекта могу да се односе на испуњеност услова за обављање професионалне делатности, финансијски и економски капацитет, технички и стручни капацитет који су дефинисани члановима 115., 116. и 117. ЗЈН, које учесници у поступку избора привредног субјекта треба да испуњавају ће бити дефинисани у конкурсној документацији.

Предлог пројекта садржи минималне техничке, финансијске и искуствене квалификације које учесник у поступку мора да испуњава да би му се омогућило учествовање у поступку избора Приватног партнера и преговарања који ће прецизно бити дефинисан у оквиру јавног позива и конкурсне документације.

Привредни субјект мора да задовољи критеријуме за избор привредног субјекта за учешће у поступку јавне набавке, а који ће оквирно бити дефинисани на следећи начин: Испуњеност услова за обављање професионалне делатности

У складу са чланом 115. ЗЈН, Наручилац може да захтева да привредни субјект докаже да је уписан у регистар привредних субјеката, судски регистар, професионални регистар или други одговарајући регистар, ако се такав регистар води у земљи у којој привредни субјект има седиште.

Финансијски и економски капацитет

У складу са чланом 116. ЗЈН, Наручилац може у документацији о набавци да одреди финансијски и економски капацитет којим се обезбеђује да привредни субјекти имају финансијску и економску способност потребну за извршење уговора о јавној

набавци, а нарочито да:

- 1) имају одређени минимални приход, укључујући одређени минимални приход у области која је обухваћена предметом јавне набавке за период од највише три последње финансијске године, у зависности од датума оснивања привредног субјекта, односно почетка обављања делатности привредног субјекта;
- 2) имају одређени однос имовине и обавеза или други финансијски показатељ у вези са финансијским извештајима привредних субјеката за период од највише три последње финансијске године;
- 3) имају одговарајући ниво осигурања од професионалне одговорности.

Технички и стручни капацитет

У складу са чланом 117. ЗЈН, Наручилац може да одреди услове у погледу техничког и стручног капацитета којима се обезбеђује да привредни субјект има потребне кадровске и техничке ресурсе и искуство потребно за извршење уговора о јавној набавци са одговарајућим нивоом квалитета, а нарочито може да захтева да привредни субјект има довољно искуства у погледу раније извршених уговора.

20. ИНФОРМАЦИЈЕ О ПОСТУПКУ ДОДЕЛЕ И ОБЈАВЉИВАЊУ ЈАВНОГ ПОЗИВА

У складу са чланом 7. Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама, јавно- приватно партнерство се дефинише као дугорочна сарадња између Јавног и Приватног партнера ради обезбеђивања финансирања, изградње, реконструкције, управљања или одржавања инфраструктурних и других објеката од јавног значаја и пружања услуга од јавног значаја, које може бити уговорно или институционално.

Чланом 20. наведеног Закона дефинисано је да је поступак избора Приватног партнера или поступак јавне набавке одређен законом којим се уређују јавне набавке или поступак давања концесије одређен овим законом.

Јавни уговор закључиће се као уговор о јавно-приватном партнерству без елемената концесије.

У поступку избора Приватног партнера не примењују се одредбе закона којим се уређују јавне набавке које се односе на:

- 1) начин обрачуна процењене вредности јавног уговора;
- 2) заједничку понуду;
- 3) подизвођаче;
- 4) рокове за подношење понуда и пријава;
- 5) рокове у вези са доношењем одлуке о избору најповољније понуде;
- 6) рокове за закључење уговора и
- 7) измене јавног уговора.

Поступак доделе јавног уговора за ЈПП, са или без елемената концесије, покреће се објављивањем јавног позива на српском језику и на страном језику који се уобичајено користи у међународној трговини.

Јавни позив се у истоветном тексту објављује у Службеном гласнику Републике Србије, као и у средству јавног информисања које се дистрибуира на целој територији Републике Србије, на интернет-страници јавног тела и на Порталу

јавних набавки, са навођењем дана када је јавни позив објављен у Службеном гласнику Републике Србије. Јавни позив се по потреби објављује електронски на интернет страници *“Tenders Electronic Daily”* и интернет издању додатка Службеном листу Европске уније, а обавезно за пројекте вредности преко пет милиона евра.

Трошкове објављивања јавног позива сноси надлежно јавно тело које спроводи поступак.

Сходно члану 14. Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама, учесник у поступку доделе јавног уговора може бити свако домаће или страног физичко, односно правно лице.

Групе привредних субјеката могу подносити понуде или наступати као учесници у поступку. Јавна тела не морају тражити од ових група лица да имају одређену правну форму како би учествовала у поступку. Од свих учесника у поступку чија је понуда оцењена као најповољнија мора се захтевати одређена правна форма по додели јавног уговора.

21. КРИТЕРИЈУМИ ИЗБОРА И ДОДЕЛЕ И ОДАБРАНИ ПОСТУПАК ДОДЕЛЕ УГОВОРА

Одабрани поступак доделе је отворени поступак у складу са законом којим се уређују јавне набавке. Наручилац је дужан да у конкурсној документацији одреди критеријуме за избор Приватног партнера и елементе критеријума.

Критеријум за оцењивање понуда је, сходно члану 132. Закона о јавним набавкама, економски најповољнија понуда, која ће се заснивати на елементима понуђене цене.

Критеријум за оцењивање понуда ће се ближе одредити у конкурсној документацији за избор Приватног партнера.

Вредност уговорене наканде коју Јавни партнер треба да плати Приватном партнеру за доступност путне инфраструктуре и одржавање локалне путне инфраструктуре процењена је на износ до **1.400.000.000,00** динара на годишњем нивоу, односно **14.000.000.000,00** динара за период од 10 година и иста представља праг прихватљивости пројекта за Јавног партнера.

22. РОК НА КОЈИ СЕ ЗАКЉУЧУЈЕ ЈАВНИ УГОВОР

Сходно члану 18. Закона о јавно-приватном партнерству, рок на који се закључује јавни уговор одређује се на начин који не ограничава тржишну утакмицу више него што је то потребно да се обезбеди амортизација улагања Приватног партнера и разуман повраћај уложеног капитала, истовремено узимајући у обзир ризик који је повезан са комерцијалним коришћењем предмета уговора. Рок не може бити краћи од 5 година ни дужи од 50 година, уз могућност да се након истека уговореног периода закључи нови уговор уз избор Приватног партнера на начин и у поступку прописаном овим законом.

Анализом података о потребним новчаним и другим средствима и динамици њиховог улагања, начина плаћања, планираних прихода, оперативних трошкова који су обрађени у одељку 16., сачињен је одељак 16.8. Збирни преглед финансијских показатеља исплативости пројекта на основу кога је закључено да је најоптималније решење да рок на који се закључује јавни уговор буде 10 година.

23. САДРЖИНА ЈАВНОГ УГОВОРА

У складу са чланом 46. Закона о јавно-приватном партнерству јавни уговор садржи права и обавезе уговорних страна, одредбе, услове и друге клаузуле које Јавни партнер сматра неопходним како би се пројекат реализовао у поступности и у

складу са законом.

Такође, уговор садржи и друге елементе који се односе на трећа лица на која утиче закључење овог уговора и који имају значајну улогу у реализацији пројекта.

Приликом одређивања одредаба и услова јавног уговора, јавно тело би требало да уреди следећа питања:

1. карактер и обим радова које треба да изврши и/или услуга које треба да обезбеди Приватни партнер и услове за њихово обезбеђење, под условом да су наведени у јавном позиву;
2. расподела ризика између Јавног и Приватног партнера;
3. одредбе о минималном захтеваном квалитету и стандарду услуга и радова у интересу јавности или корисника услуга или јавних објеката, као и последице неиспуњења ових захтева у погледу квалитета;
4. обим искључивих права Приватног партнера, ако постоје;
5. евентуалну помоћ коју Јавни партнер може пружити Приватном партнеру за добијање дозвола и одобрења потребних за реализацију пројекта;
6. власништво над средствима која се односе на пројекат и по потреби, обавезе уговорних страна у погледу стицања пројектних средстава и евентуално потребних службености;
7. накнада и субвенције Приватном партнеру;
8. механизми за увећање уговорене накнаде (без обзира на правни облик) Приватном партнеру у случају лошијег квалитета његових услуга/објеката;
9. поступак који Јавни партнер користи за разматрање и одобравање пројеката, планова изградње и спецификација, као и поступци за тестирање и коначну инспекцију, одобрење и пријем инфраструктурног објекта као и извршених услуга, ако је потребно;
10. поступци за измене пројеката, планова изградње и спецификација ако их једнострано утврђује Јавни партнер и поступци за сагласност о евентуалном продужењу рокова и/или повећању, односно умањењу накнаде (укључујући трошкове финансирања);
11. обим обавезе Приватног партнера да зависно од случаја обезбеди измену објеката или услуга у току трајања уговора да би се удовољило измењеној стварној тражњи за услугом;
12. њеном континуитету и њеном пружању под суштински истим условима свим корисницима, као и последице тога на накнаду (и трошкове финансирања) за Приватног партнера;
13. могући обим измена јавног уговора након његовог закључења, лица која имају право да то захтевају и механизам за усаглашавање тих измена;
14. евентуална права Јавног партнера да Приватном партнеру одобри закључење најважнијих подизвољачких уговора или уговора са зависним друштвима Приватног партнера или са другим повезаним лицима;
15. јемства која треба да обезбеди Приватни партнер или Јавни партнер (укључујући јемства Јавног партнера финансијерима);
16. покриће осигурањем које треба да обезбеђује Приватни партнер;
17. расположиви правни лекови у случају да било која уговорна страна не изврши своје уговорне обавезе;
18. мера у којој било која уговорна страна може бити изузета од одговорности за неизвршење или кашњење у испуњењу уговорних обавеза услед околности реално ван њене контроле (виша сила, промена закона и сл.);
19. рок трајања јавног уговора и права и обавезе уговорних страна након његовог истека (укључујући и стање у којем се

имовина мора предати Јавном партнеру), поступак продужења уговореног рока укључујући његове последице на финансирање пројекта;

20. последице штетне промене прописа;

21. разлози и последице превременог раскида (укључујући минималан износ који се мора исплатити Јавном или Приватном партнеру), уговорне казне и слично;

22. евентуална ограничења одговорности уговорних страна;

23. сви споредни или повезани уговори које треба закључити, укључујући и оне намењене лакшем финансирању трошкова везаних за пројекат, као и ефекте тих уговора на јавни уговор; то нарочито обухвата посебне одредбе којима се Јавном партнеру дозвољава да закључи уговор са финансијерима Приватног партнера и да обезбеди права на пренос јавног уговора на лице које наведу финансијери у одређеним околностима;

24. меродавно право и механизам за решавање спорова;

25. околности под којима Јавни партнер или одређено треће лице може (привремено или на други начин) преузети вођење објекта или другу функцију Приватног партнера како би се обезбедило делотворно и непрекидно вршење услуге и/или објекта који су предмет уговора у случају озбиљних пропуста Приватног партнера у извршавању његових обавеза;

26. евентуално право Јавног партнера или надлежног државног органа да у циљу заштите јавног интереса као и у случају постојања опасности за јавну безбедност или угрожавање животне средине и здравља људи или повреде обавеза Приватног партнера из јавног уговора, у потпуности или делимично прекине извршење уговора или преузме извршење одговарајућих обавеза Приватног партнера (step-in right), уз дефинисање последица коришћења тог права;

27. опорезивање и фискална питања – ако постоје.

На сва питања која се односе на јавни уговор, а која нису посебно уређена овим Законом, примењују се прописи Републике Србије.

24. ДАВАЊЕ САГЛАСНОСТИ НА ЈАВНИ УГОВОР

У складу са чланом 47. Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама, пре доношења одлуке о избору Приватног партнера и закључења јавног уговора, обавеза Скупштине града Бора јесте давање сагласности на коначни нацрт јавног уговора.

Скупштина града Бора дужна је да на основу оцене усаглашености нацрта уговора са Законом о јавно-приватном партнерству и концесијама и са конкурсном документацијом, да сагласност на коначни нацрт уговора у року од тридесет дана од дана његовог достављања. Јавни уговор може бити закључен након добијања сагласности Скупштине града Бора.

На све измене и допуне закљученог јавног уговора којима се мењају права и обавезе уговорних страна, примењује се поступак у складу са одредбама Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама.

Уколико није другачије уговорено у писаном облику, Јавни партнер, као уговорна страна, увек је одговоран за реализацију пројекта ЈПП и за његове евентуалне последице.

25. ЗАКЉУЧИВАЊЕ ЈАВНОГ УГОВОРА

У складу са чланом 48. Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама, јавно тело је дужно да изабраном најповољнијем понуђачу понуди закључење јавног уговора у року одређеном одлуком о избору најповољније понуде, а по добијеној

сагласности Скупштине града Бора.

Јавни уговор у писаном облику потписују овлашћена лица јавног тела и изабраног најповољнијег понуђача. Уколико се уговором предвиђа располагање непокретностима, односно располагање уделима у заједничком привредном друштву, уговор мора бити оверен. Потписивањем јавног уговора Приватни партнер стиче право и преузима обавезу обављања делатности за коју је јавни уговор додељен.

Јавни уговор мора бити сачињен у складу са конкурсном документацијом, свим подацима из јавног позива, изабраном понудом и одлуком о избору најповољније понуде.

26. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И БЕЗБЕДНОСТ И ЗАШТИТА ЗДРАВЉА И СИГУРНОСТ ЗАПОСЛЕНИХ КОЈЕ АНГАЖУЈЕ ПРИВАТНИ ПАРТНЕР

Човекова животна средина је скуп природних и створених вредности чији комплексни међусобни односи чине окружење, односно простор и услови за живот. Заштита животне средине представља низ активности и мера усмерених на спречавање загађења, смањење и отклањање штете нанесене животној средини, као и на враћање природног и изграђеног окружења у стање пре настанка штете.

У оквиру систематског мониторинга узајамног деловања ових процеса, генерише се велика количина нумеричких података и индикатора, који представљају репрезентативне вредности добијене из тих података. Европска агенција за животну средину (ЕЕА) развила је систем за систематизацију индикатора који приказује узајамно дејство људи и животне средине, описујући однос између узрока и последице проблема. Овај систем је познат као DPSIR оквир (D – Driving Forces, P – Pressures, S – State, I – Impact, R – Response).

Циљеви заштите животне средине су:

- очување и заштита здравља људи, целовитости, разноврсности и квалитета екосистема
- очување и заштита генофонда животињских и биљних врста
- очување и заштита плодности земљишта
- очување и заштита природних лепота и просторних вредности
- очување и заштита културне баштине и добара које је створио човек
- обезбеђење услова за ограничено, разумно и одрживо газдовање живом и неживом природом
- очување еколошке стабилности природе, количине и квалитета природних богатстава
- спречавање опасности и ризика по животну средину.

Република Србија активно учествује у свим међународном иницијативама које за циљ имају подизање свести о важности чистог ваздуха и смањењу штетних компоненти.

Заштита животне средине обухвата мере за: смањење буке, контроле воде, смањење штетних испусних гасова из индустријских постојења и промета, контролу

квалитета прехранбених производа, забране производње једињења која разграђују озонски омотач или негативно контаминирају постојеће екосистеме.

Правна и физичка лица су дужна да у обављању својих делатности обезбеде рационално коришћење природних богатстава, да урачунају трошкове заштите животне средине у оквиру инвестиционих и производних трошкова, да примењују прописе, односно предузимају мере заштите животне средине, у складу са законом. Свако правно или физичко лице које својим незаконитим или неисправним активностима доводи до загађења животне средине одговара у складу са законом, при чему је загађивач дужан да отклони узрок загађења и последице директног или индиректног загађења животне средине.

Закон којим се уређује заштита животне средине обавезује правна и физичка лица да у обављању своје активности обезбеде заштиту животне средине и то:

1. применом и спровођењем прописа о заштити животне средине
2. одрживим коришћењем природних ресурса, добара и енергије
3. увођењем енергетски ефикаснијих технологија и коришћењем обновљивих природних ресурса
4. употребом производа, процеса, технологија и праксе који мање угрожавају животну средину
5. предузимањем мера превенције или отклањања последица угрожавања и штете по животну средину
6. вођењем евиденције на прописани начин о потрошњи сировина и енергије, испуштању загађујућих материја и енергије, класификацији, карактеристикама и количинама отпада, као и о другим подацима и њихово достављање надлежним органима
7. контролом активности и рада постројења који могу представљати ризик или проузроковати опасност по животну средину и здравље људи
8. другим мерама у складу са законом.

Тако члан 103. став 2. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Србије“, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др. закон, 43/11 – одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18 – др. закон и 95/18 – др. закон) дефинише да је за загађивање животне средине одговорно правно и физичко лице које је незаконитим или неправилним деловањем омогућило или допустило загађивање животне средине.

Загађивач који својим чињењем или нечињењем проузрокује загађивање животне средине дужан је да, без одлагања, предузме мере утврђене планом заштите од удеса и санационим планом, односно да предузме неопходне мере ради смањења штета у животној средини или уклањања даљих ризика, опасности или санације штете у животној средини.

Ако штета нанета животној средини не може да се санира одговарајућим мерама, лице које је проузроковало штету одговорно је за накнаду у висини вредности уништеног добра.

Закон којим се уређује управљање отпадом налаже да се управљање отпадом врши на начин којим се обезбеђује најмањи ризик по угрожавање живота и здравља људи и животне средине, а да се отпад складишти на местима која су технички опремљена за привремено чување отпада на локацији произвођача или власника отпада, у центрима за сакупљање, трансфер станицама и другим локацијама у складу са овим законом.

Члан 48. став 1. тачка 1. Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Србије“, бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18 – др. закон и 35/23), налаже да отпадна уља која су неупотребљива за сврху за коју су првобитно била намењена, као што су хидраулична уља, моторна, турбинска уља и друга мазива као и уљни остаци из резервоара, не смеју бити испуштана или просипана на или у земљиште, површинске и подземне воде и у канализацију.

Техничке мере заштите животне средине обухватају све активности које су неопходне за довођење квантификованих негативних

утицаја у току експлоатације у дозвољене границе као и за свођење непожељних утицаја у процесу изградње на минимум.

У току изградње планираних улица и путева неопходно је предузети низ мера којима се минимизирају могући утицаји на животну средину. Ове мере пре свега подразумевају:

- организовати градилиште на минималној површини потребној за његово функционисање, а при избору локације водити рачуна да то не буде простор са израженим карактеристикама флоре и фауне како би се избегао непотебан губитак биотопа;
- стриктну заштиту свих делова терена ван непосредне зоне радова, што значи да се ван трасе пута постојеће површине не могу користити као стална или привремена одлагалишта материјала, као позајмишта, као платои за паркирање и поправку машина;
- сакупљени хумусни материјал, након чувања на уређеним депонијама, након завршних радова употребити за рекултивацију и биолошку заштиту;
- све манипулације са нафтом и њеним дериватима у току процеса грађења, снабдевање машина, обављати на посебно дефинисаном месту и уз максималне мере заштите како не би дошло до просипања; амбалажу за уље и друге деривате нафте, сакупљати и односити на контролисане депоније;
- забрану отварања неконтролисаних приступних путева појединим деловима градилишта;
- паркирање машина вршити само на уређеним местима; на месту паркирања машина, предузети посебне мере заштите од загађења тла уљем, нафтом и нафтним дериватима; уколико дође до загађења тла исцурелим уљем или на неки други начин, извршити уклањање тог слоја земље одношети на депонију;
- сав отпад настао као последица боравка радника зони градилишта (амбалажа од хране, други чврсти отпаци) одлагати на за ту намену уређеним депонијама;
- забрану прања машина и возила у зони радова као и прање миксера за бетон и неконтролисано одстрањивање преосталих делова бетонске масе на било које површине ван непосредне трасе пута;
- по завршетку радова, на основу посебних пројеката рекултивације, уредити сва позајмишта и депоније како би се спречило даље деградација тла и побољшао визуелни ефекат.

С обзиром на све закључке који су добијени приликом анализе утицаја, а првенствено у смислу спровођења адекватних мера заштите, неопходно је дефинисати и одређене поступке који се морају спроводити у фази експлоатације објекта. Ови поступци чине домен управљања експлоатацијом обухватајући организацију саобраћаја и одржавање саме деонице пута. Ове мере подразумевају да је улице потребно опремити одговарајућом хоризонталном и вертикалном сигнализацијом која обухвата све видове потребних забрана и обавештења.

26.1 Општи и посебни циљеви заштите животне средине

Потребно је да изођач радова успостави, примени и одржава документоване опште и посебне циљеве заштите животне средине, за сваку одговарајућу функцију и сваки ниво у оквиру организације.

Општи циљ заштите животне средине је свеобухватни циљ заштите животне средине који је у складу са политиком заштите животне средине, а који је постављен ради остварења.

Посебан циљ заштите животне средине је детаљан захтев у погледу учинка, примењив у организацији или њеним деловима, који проистиче из општих циљева заштите животне средине и треба да буде тако постављен и извршен да се ти општи циљеви постигну.

При дефинисању и преиспитивању општих и посебних циљева треба имати у виду утврђену политику заштите животне средине, важеће законе, значајне аспекте околине, технолошке процесе као и финансијске могућности организације.

Као релевантни за реализацију пројекта на укупном простору сматрају се општи циљеви заштите животне средине:

- пажљиво управљање и очување у највећој могућој мери необновљивих ресурса;
- рационална (одржива) употреба енергије и природних ресурса (вода, земљиште, шуме и сл.);
- минимизирање отпада, ефикасно спречавање и контрола загађења, као и минимизирање еколошких ризика;
- примена принципа предострожности, тј. захтева да се очува природна равнотежа у околностима када нема поузданих информација о одређеном проблему;
- поштовање еколошког интегритета – треба заштитити еколошке процесе од којих зависи опстанак врста, као и станишта од којих зависи њихов опстанак;
- избор најбољих технологија које су на располагању и најбољих примера из праксе за заштиту животне средине;
- примена принципа пажљивог доношења одлука, на основу најбољих могућих информација;

Посебан циљ заштите животне средине на предметном простору је одрживи развој саобраћајне инфраструктуре чиме ће се обезбедити дугорочна заштита свих елемената животне средине, кроз контролисано обављање предвиђених делатности.

На основу претходно наведеног, констатује се да ће предложено урбанистичко – техничко решење имати одређени утицај на животну средину, због чега се планирањем комплетне инфраструктурне мреже морају обезбедити адекватна решења која ће елиминисати негативне утицаје на животну средину или их довести до прихватљивог нивоа.

26.2 Утицај одржавања путне инфраструктуре на животну средину и земљиште

При извођењу грађевинских радова посебну пажњу треба посветити предузимању заштитних мера против обрушавања. Пошто се ради о земљишту у коме постоји могућност обрушавања, потребно је водити рачуна о нагибу косина, односно о углу унутрашњег трења, који неће проузроковати клизање. Руковање машинама, при извођењу земљаних и грађевинских радова може се поверити само радницима стручно обученим за тај посао и упознатим са опасностима приликом извођења радова.

Приликом машинског копања ископану земљу треба одлагати на одстојању које не угрожава стабилност страна ископа, због вршења других радова у ископу.

Пре почетка бетонирања сви оштри врхови или ивице средстава за спајање који виरे из оплате морају се подвити или покрити. Бетонирање врше за то обучени радници. Када је у питању физички утицај на земљиште (промена локалне топографије, ерозија тла, клизање земљишта и слично), изградњом улица и путева на предметним

локацијама неће доћи до њихове промене.

Неадекватно одлагање замењеног уља и пуњење резервоара возила и механизације, може довести услед просипања уља или

горива до загађења земљишта.

Због комплексности садржаја пројекта могући су утицаји његовог функционисања на земљиште. Овај утицај се првенствено може јавити услед неадекватног одлагања комуналног отпада који се ствара услед извођења радова.

На локацији нема минералних богатстава, због чега нема ни утицаја радова на њих. Одлагање отпада може имати утицаја на квалитет животне средине на локацији на којој се изводе радови уколико се не буде вршило његово адекватно одлагање. Тако је током извођења пројекта сав грађевински отпад потребно уклонити са локације у складу са законом.

Такође је неопходно у току функционисања пројекта сав комунални отпад уклањати у складу са законском регулативом.

26.3 Заштита од елементарних непогода и цивилна заштита

Заштита људи и материјалних добара од елементарних и других већих непогода врши се по одредбама закона којим се уређује заштита од елементарних и других већих непогода, уколико посебним законом није другачије одређено.

Под елементарним и другим већим непогодама подразумевају се: земљотрес, поплава, бујица, атмосферска непогода, суша, снежни нанос и лавина, нагомилавање леда на водотоку, одроњавање и клизање земљишта, пожар, експлозија, неконтролисано ослобађање, изливање или растурање штетних гасовитих, течних или чврстих хемијских и радиоактивних материја, саобраћајних незгода, рушење бране на водотоку, епидемија заразних болести, сточних заразних болести и биљних болести и појава штеточина и сличне појаве већих размера које могу да угрозе здравље и животе људи или да проузрокују штету већег обима.

Мере заштите од елементарних непогода су између осталих:

- превентивне мере заштите;
- мере заштите у случају непосредне опасности од елементарних непогода;
- мере заштите када наступе елементарне непогоде;
- мере ублажавања и отклањања непосредних последица од елементарних непогода.

26.4 Мере заштите од пожара

На свим местима на градилишту где постоји опасност од паљења лако запаљивих материјала обавезно је спровођење мера заштита на раду. Такође је потребно сва средства противпожарне заштите поставити на доступна места и обојити их црвеном бојом, као и држати их у исправном стању.

Код асфалтерских радова, материјал који се користи при асфалтирању путева (битумен) сме се загревати само у посебним затвореним судовима. Ако се асфалтна маса запали не сме се гасити водом. Средства за гашење (песак, цираде и др.) морају се унапред припремити. Премазивање и квашење ваљка за равнање асфалта врши се помоћу нарочито за то израђене направе. Забрањено је да радник идући испред моторног ваљка за равнање исти премазује и кваси.

Асфалтерске радове могу вршити само здравствено способна и за те радове посебно обучена и опремљена лица.

Све радове на извођењу, поправци, одржавању и уклањању електричних инсталација, уређаја и опреме, треба да изводи стручно оспособљено лице према техничким прописима и стандардима. Сви каблови положени на земљу треба да се

заштите од механичког или другог оштећења. Пре пуштања у погон извршити детаљну контролу свих електричних инсталација, уређаја и опреме.

Под опасним материјалима на градилишту сматрају се сви они материјали који могу проузроковати пожар, експлозију, тровање и сличне штетне последице по живот и здравље радника, и штете материјалних добара. Стога је потребно предузети следеће мере заштите:

- све лако запаљиве материјале (греде мањих димензија, летве, даске...) сложити на места довољно удаљена од извора топлоте;
- сва места на градилишту где постоји могућност избијања пожара обезбедити посебним мерама заштите према важећим прописима;
- обилажење свих места где се јављају штетни гасови и превелика прашина, и обезбеђење тих места.

26.5 Безбедност и заштита здравља и сигурност запослених које ангажује Приватни партнер

Безбедност и здравље на раду подразумева остваривање услова рада у којима се предузимају одређене мере и активности у циљу заштите живота и здравља запослених и других лица који на то имају право. Интерес друштва, свих субјеката и сваког појединца је да се оствари највиши ниво безбедности и здравља на раду, да се нежељене последице као што су повреде на раду, професионалне болести и болести у вези са радом сведу на најмању могућу меру, односно да се остваре услови рада у којима би запослени имао осећај задовољства при обављању својих професионалних задатака.

Послодавац је дужан је да запослене оспособи за безбедан и здрав рад, у складу са законом. Послодавац је дужан да примењује све одредбе закона којим се уређује безбедност и здравље запослених на раду. Послодавац је дужан да обезбеди да радни процес буде прилагођен телесним и психичким могућностима запосленог, а радна околина, средства за рад и средства и опрема за личну заштиту на раду буду уређени, односно произведени и обезбеђени, да не угрожавају безбедност и здравље запосленог. За све раднике на градилишту изложене атмосферским утицајима треба обезбедити средства личне заштите (заштитну опрему). Квалитет материјала опреме као и отпорност на штетно дејство (високу или ниску температуру, пожар, ударе, корозију, воду, отровне гасове и прашину) првенствено зависи од намене тј. радног места радника. Сви радници на отвореном простору, као и лица у обиласку градилишта обавезно морају носити заштитне кациге. Као средства личне заштите предвиђају се заштитна одела и обућа и сл.

Послодавац је дужан да обезбеди превентивне мере пре почетка рада запосленог, у току рада, као и код сваке измене технолошког поступка, избором радних и производних метода којима се обезбеђује највећа могућа безбедност и заштита здравља на раду, заснована на примени прописа у области безбедности и здравља на раду, радног права, техничких прописа и стандарда, прописа у области здравствене заштите, хигијене рада, здравственог и пензијског и инвалидског осигурања и др.

Послодавцу се према закону налаже да запосленом изда на употребу средство и/или опрему за личну заштиту на раду, у складу са актом о процени ризика.

Закон о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС“, бр. 35/23) обавезује послодавца да изврши оспособљавање запосленог за безбедан и здрав рад код заснивања радног односа, односно премештаја на друге послове, приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад, као и код промене процеса рада који може проузроковати промену мера за

безбедан и здрав рад. Послодавац је дужан да запосленог у току оспособљавања за безбедан и здрав рад упозна са свим врстама ризика на пословима на које га распоређује и о конкретним мерама за безбедност и здравље на раду, у складу са актом о процени ризика. Оспособљавање се врши у току радног времена, а трошкови оспособљавања не могу бити на терет запосленог. Оспособљавање за безбедан и здрав рад запосленог мора да буде прилагођено специфичностима његовог радног места, а ако послодавац одреди запосленом да истовремено обавља послове на два или више радних места, дужан је да запосленог оспособи за безбедан и здрав рад на сваком од радних места.

Закон о безбедности и здрављу на раду налаже послодавцу да запосленом на радном месту са повећаним ризиком, пре почетка рада обезбеди претходни лекарски преглед, као и периодични лекарски преглед у току рада. Ако се у поступку периодичног лекарског прегледа утврди да запослени не испуњава посебне здравствене услове за обављање послова на радном месту са повећаним ризиком, послодавац је дужан да га премести на друго радно место које одговара његовим здравственим способностима.

У смислу Закона о безбедности и здрављу на раду опасности које се могу појавити у току изградње и експлоатације саобраћајнице као и мере заштите које треба предузети могу се сврстати у две групе и то:

- опасности у току извођења радова,
- опасности у току експлоатације објеката.

Опасности у току извођења радова могу настати:

- услед оштећења и повреда од електричних и других водова и инсталација,
- опасности од саобраћаја,
- опасности од механичких машина и алатки,
- остале опасности од повреда лица при раду са грађевинским материјалом и његовом транспорту.

У циљу отклањања опасности у току извођења радова треба предузети следеће мере: дефинисање места, простора и начина депоновања грађевинског материјала.

Приликом организације градилишта потребно је водити рачуна о месту и начину депоновања грађевинског материјала. Материјали отпорни на спољне утицаје као дрвена грађа, готова оплата, арматура, бетонски ивичњаци, цеви, песак, ускладиштити на отвореном простору у близини места за уградњу или у близини места за обраду.

За превозење грађевинског материјала теретним моторним возилима на градилишту примењују се одредбе Правилника о заштити на раду при одржавању моторних возила и превозу моторним возилима („Службени лист СФРЈ“, бр. 55/65) и Правилника о заштити на раду при утовару терета у теретна моторна возила („Службени лист СФРЈ“, бр. 17/66).

Потребан грађевински материјал транспортује се камионима. Транспорт асфалтне масе од асфалтне базе врши се камионима при чему се сандук камиона премазује раствором калијумовог сапуна. Транспортна средства за превоз

грађевинског материјала, других терета могу се оптеретити до дозвољене тежине на јавном путу и градилишту. Транспорт механизације од базе до градилишта вршити одговарајућим превозним средствима, уз претходно одобрење надлежних органа и на начин прописан таквим одобрењем.

Одредбама правилника о пословима са посебним условима рада одређени су послови и задаци на којима постоји повећана опасност по живот и здравље радника, а које се не могу отклонити претходним општим мерама заштите на раду. У ове послове спадају:

- руковање грађевинском механизацијом;
- одржавање инсталација, грађевинске механизације и возила;
- уградња асфалтне масе.

Грађевинске машине, пре постављања на место рада морају бити прегледане и проверене у погледу њихове исправности. Механизација се смешта дуж трасе саобраћајнице. Обезбеђење грађевинске механизације врши се организованом чуварском службом.

Руковалац грађевинском машином коју покреће мотор са унутрашњим сагоревањем, мора бити заштићен од штетног дејства издувних гасова.

Делови самоходних грађевинских машина морају бити лако и без опасности замењиви. Место за руковање мора бити тако постављено да је руковаоцу машином омогућена лака прегледност терена по којем се креће. Самоходне грађевинске машине морају имати нараву за давање звучних сигнала.

За све раднике на градилишту изложене атмосферским утицајима треба обезбедити средства личне заштите (заштитну опрему). Квалитет материјала опреме као и отпорност на штетно дејство (високу или ниску температуру, пожар, ударе, корозију, воду, отровне гасове и прашину) првенствено зависи од намене тј. радног места радника. Сви радници на отвореном простору, као и лица у обиласку градилишта обавезно морају носити заштитне кациге. Као средства личне заштите предвиђају се заштитна одела и обућа и сл.

Ради пружања прве помоћи повређеним радницима на градилишту, потребно је обезбедити да радник који је обучен за прву помоћ има на располагању један санитарски комплет са прописним санитарским материјалом.

Опасности у току експлоатације могу настати услед одвијања саобраћаја за који су ови намењени и опасности од оштећења појединих делова објекта.

У циљу отклањања опасности од саобраћаја у пројектно-техничкој документацији мора бити предвиђена одговарајућа саобраћајна сигнализација, које се учесници у саобраћају морају придржавати као и Закона о безбедности саобраћаја на путевима.

27. ЕВЕНТУАЛНО ОДУЗИМАЊЕ ПОВЕРЕНИХ ПОСЛОВА И ОДУЗИМАЊЕ ПРАВА КОРИШЋЕЊА ИМОВИНЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОВЕРЕНИХ ПОСЛОВА

Законом о јавно-приватном партнерству дефинисан је престанак јавно приватног партнерства и последице престанка на јавног и приватног партнера као и на делатност која је поверена Предлогом пројекта.

Осим престанка ЈПП-а испуњењем законских услова, јавни уговор може престати пре истека рока на који је закључен због пропуста Приватног или Јавног партнера, као и у другим случајевима прописаним законом или јавним уговором.

Превремени раскид јавног уговора без елементима концесије због пропуста Приватног партнера дефинисан је у члану 54. ЗЈППК, у коме се наводи да Јавни партнер може једнострано раскинути јавни уговор у следећим случајевима:

- 1) Ако приватни партнер у случају концесије није платио концесиону накнаду више од два пута узастопно или континуирано неуредно плаћа концесиону накнаду;
- 2) Ако приватни партнер не пружа јавне услуге према стандардима квалитета за такве услуге на начин како је договорено јавним уговором;
- 3) Ако приватни партнер не спроводи мере и радње неопходне ради заштите добра у општој употреби, односно јавног добра, ради заштите природе и културних добара;
- 4) Ако је приватни партнер дао неистините и нетачне податке који су били одлучујући за оцену његове квалификованости приликом избора најповољније понуде;
- 5) Ако приватни партнер својом кривицом не започне са извршавањем јавног уговора у уговореном року;
- 6) Ако приватни партнер обавља и друге радње или пропушта да обави неопходне радње које су у супротности са јавним уговором;
- 7) Ако је приватни партнер пренео на треће лице своја права из јавног уговора без претходног одобрења Јавног партнера;
- 8) У другим случајевима у складу са одредбама јавног уговора и општим правилима облигационог права и прихваћеним правним правилима за конкретну врсту уговора.

Критеријуми на основу којих Јавни партнер утврђује постојање разлога за раскид јавног уговора се утврђују јавним уговором.

У случају престанка јавног уговора, објекти који су под управљањем Приватног партнера, а у власништву су Јавног партнера, из оквира предмета ЈПП враћају се Јавном партнеру на управљање у складу са одредбама јавног уговора, као и других уговора закључених од стране Јавног партнера у вези са конкретним пројектом ЈПП.

Чланом 56. ЗЈППК јавни уговор може престати откупом предмета јавног уговора под условима предвиђеним јавним уговором, а изузетно, ако то налаже јавни интерес, откуп предмета јавног уговора може се вршити под условима и на начин утврђен прописима о експропријацији у ком случају Приватни партнер има право на исплату пуне накнаде према тржишној вредности.

Јавни партнер може Приватном партнеру одузети права установљена јавним уговором ако Приватни партнер не извршава уговором преузете обавезе, из разлога јавне безбедности, као и у случају да се реализацијом предметног пројекта угрожава животна средина и здравље људи, а мере предвиђене посебним прописима нису довољне да се то спречи, на начин и под условима утврђеним јавним уговором.

28. ПЛАНИРАНА ДИНАМИКА РАЗВОЈА ПРОЈЕКТА

Планирање времена реализације пројекта дефинише се као одвијање процеса реализације пројекта по појединим фазама и односи се на планирање и разраду времена реализације пројекта. Овим планирањем се анализира време потребно за реализацију пројекта, и утврђује термин завршетка, како појединих делова пројекта, тако и пројекат у целини. Временски оквири за активности у првој фази су дати у складу са временом у коме су се дешавале активности потребне за припрему и подношење овог СИП-а. Периоди у којима ће се дешавати одређене активности су дати као предлози временских оквира који

су предложени у складу са законом и представљају максималне рокове у којима би одређени надлежни органи требало да донесу потребне одлуке.

Табела : Планирана динамика развоја пројекта

Активност	Период						
Прва фаза	апр.'25	мај '25	јун '25	јул'25	авг. '25	сеп. '25	окт. '25
Иницијатива Приватног предлагача за покретање поступка ЈПП							
Припрема документације, обилазак терена, испитивање стања путева, креирање предмера							
Припрема СИП-а							
Упућивање СИП-а Јавном телу							
Друга фаза	нов. '25	дец.'25	јан. '26	феб. '26	март '26	апр. '26	мај '26
Усвајање предложеног СИП-а од стране Јавног тела							
Одлука Јавног тела о започињању реализације поступка ЈПП							
Решење о образовању стручног тима за спровођење поступка ЈПП							
Припрема предлога пројекта (по потреби)							
Упућивање предлога пројекта Комисији за ЈПП							
Процес издавања мишљења Комисије за ЈПП							
Трећа фаза	апр. '26	мај '26	јун '26	јул '26	авг. '26	септ. '26	окт. '26
Припрема конкурсне документације							
Процес избора Приватног партнера укључујући време за подношење ЗЗЗП							
Сагласност Јавног тела на јавни уговор							
Закључивање и објављивање јавног уговора							
Четврта фаза	септ. '26	окт. '26	нов. '26	дец. '26	дец. '30	дец. '30	дец. '40
Припремни период	3 месеца						
Период извођења радова				4 године			
Период одржавања локалне путне инфраструктуре						10 година	

29. ЗАКЉУЧАК

На основу предложеног Пројекта, закључује се да је Приватни партнер анализирао и сачинио Самоиницијативни предлог пројекта у складу са садржином из члана 27. Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама и поднео Граду Бору као Јавном партнеру у складу са чланом 19. Закона о ЈПП.

Доноси се закључак да, иако Град Бор нема довољно средстава и нема на располагању техничку експертизу за инвестирање у путну инфраструктуру, постоји могућност да се ово питање реши и то ангажовањем Приватног партнера кроз реализацију пројекта јавно-приватног партнерства.

Пројекат је могуће реализовати у циљу обезбеђивања доступности путне инфраструктуре и повећања комфора становништва, побољшања и унапређења комуналне делатности на период од 10 година.

Предметни пројекат је економско-финансијски оправдан и омогућиће смањење расхода, подстицање приватних инвестиција у јавни сектор, додатне приходе и остваривање директних и индиректних економских користи пре свега за Јавног

партнера, а затим и за Приватног.

Поред индикатора који су приказани у представљеној анализи и који јасно доказују оправданост примене овог модела неопходно је навести следеће посебне предности које би се оствариле реализацијом овог пројекта:

- не постоји могућност појаве непредвиђених и додатних радова, јер Приватни партнер преузима у целости ризике пројектовања, изградње, финансирања и одржавања;
- изразито је ниска могућност кашњења почетка периода доступности и одржавања путева уколико сви претходни услови буду благовремено испуњени, јер је интерес Приватног партнера пре свега да што пре квалитетно изврши радове и омогући пуштање у рад саобраћајница, јер тек тада Приватни партнер стиче право на почетак наплате накнаде за доступност;
- изразито је низак ризик од штете настале због недовољног квалитета, јер извођач врши изградњу и одржавање и јасна је граница одговорности; свако одступање од квалитета касније зависи од извођача који одржава и начина одржавања и тешко је утврдити линију разграничења одговорности;
- Јавни партнер ће почети да врши накнаду за доступност тек након пуштања у рад одређених саобраћајница;
- овај начин финансирања не представља кредитно задужење Јавног партнера у складу са позитивним правним нормама.

Применом овог концепта код финансирања капиталних инвестиција у инфраструктуру држава би искористила све позитивне ефекте који би се одразили на преусмеравање буџетских трошкова на друге трошкове, смањење јавног дуга и на привреду кроз убрзање привредног раста.

УНЕЦЕ ЈПП Евалуациона Методологија за оцењивање инфраструктурних пројеката (*UNECE PPP and Infrastructure Evaluation and Rating System – PIERS*) представља компас за јавно-приватна партнерства усмерена ка одрживом развоју. Кључно је да Јавни партнер користи PIERS како би унапредио пројекат и оценио његову успешност реализације. PIERS се може примењивати од најраније фазе идентификације пројекта па све до развоја и имплементације.

Идентификација пројекта односи се на концептуалну фазу пројекта (оригиналну идеју) када се спроводе студије изводљивости. У овој фази пројекта, Јавни партнер може да представи своје идеје, стратегије и циљеве. Развој пројекта обухвата детаљно обликовање кроз пуну изводљивост, технички дизајн, правно и финансијско структурирање, поступак јавне набавке све до потписивања уговора са Приватним партнером. Имплементација пројекта укључује фазе инвестирања, рада и управљања уговором пројекта током животног века пројекта. У овој фази, дизајн пројекта и обавезе су дефинисане, а Јавни партнер је у позицији да прати учинак и усклађеност.

Ранија примена PIERS-а у животном циклусу пројекта пружа већу вредност. На пример, могућност измене пројекта и повезани трошкови, обично су много нижи током фазе имплементације пројекта, него у фази идентификације пројекта где је флексибилност за измене много већа. Због тога, критеријуми, индикатори и методологија процењивања пројекта представљају значајан алат за Јавног партнера, а све у циљу унапређења крајњих исхода пројекта.

Најважнији циљ овог пројекта јесте пружање квалитетне комуналне делатности изградње, реконструкције и рехабилитације и одржавање локалне путне инфраструктуре на територији Града Бора. Овим пројектом ЈПП тежи се ка успостављању мера за стварање одрживе локалне путне инфраструктуре. Поменуте мере постижу се применом исхода

из УНЕЦЕ ЈПП Евалуационе Методологије - *PIERS*, ради усклађености пројекта са циљевима одрживог развоја и циркуларном економијом.

30. ВРЕДНОСТ И ТРОШКОВИ ПРИПРЕМЕ СИП-А

У складу са чланом 19. став 1. Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама, јавно тело има право да размотри и прихвати предлог заинтересованих лица за реализацију пројекта ЈПП са или без елемената концесије, на основу поступка предвиђеног овим чланом, под условом да се ти предлози не односе на пројекат за који је покренут поступак доделе јавног уговора или објављен јавни позив.

У ставу 2. наведеног члана дефинисано је да: „Предлагач при подношењу самоиницијативног предлога, обавештава јавно тело о вредности израђене документације, коју ће јавно тело бити дужно да надокнади, у случају доделе уговора лицу које није подносилац самоиницијативног предлога“.

Предлагач јавног предлога обавештава јавно тело да вредност израђене документације коју ће јавно тело бити дужно да надокнади, у случају доделе уговора лицу које није подносилац овог Самоиницијативног предлога пројекта, износи 50.000,00 евра у динарској противвредности.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВЛАДА
Комисија за јавно-приватно
партнерство
Број: 31/2025
23. децембар 2025. године
Београд

На основу члана 68. став 1. тачка 3), а у вези са чланом 27. став 3. Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама („Службени гласник Републике Србије”, број 88/11, 15/16, 104/16), Комисија за јавно приватно партнерство даје следеће

МИШЉЕЊЕ

1. На Предлог пројекта јавно-приватног партнерства поднетог од стране града Бора у складу са чланом 27. став 3. Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама, којим се предлаже поверавање комуналне делатности односно изградња, реконструкција, рехабилитација и одржавање локалне путне инфраструктуре на територији града Бора, Комисија за јавно-приватно партнерство (у даљем тексту: Комисија) је мишљења да се предметни пројекат може реализовати у форми јавно-приватног партнерства.

2. Давање мишљења из тачке 1. од стране Комисије не подразумева одговорност Комисије за процену исплативости предложеног правног посла, за даљу реализацију Предлога пројекта, као ни за евентуалне спорове и штетне последице које настану из те реализације, за које је увек одговорно јавно тело које је јавни партнер у јавном уговору, у складу са законом.

3. Комисија констатује да је јавно тело у обавези да у даљем поступку додељивања јавног уговора не одступи од услова и ризика предвиђених Предлогом пројекта из тачке 1. овог мишљења.

4. Предметно мишљење дато је искључиво на основу података и анализа достављених од стране подносиоца Предлога пројекта из тачке 1. овог мишљења.

5. Ово мишљење се објављује на интернет страници Комисије.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Град Бор је у складу са чланом 27. став 3. Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама (у даљем тексту: Закон), дана 11. децембра 2025. године поднео Предлог пројекта јавно-приватног партнерства ради давања мишљења и оцене да се предметни пројекат може реализовати у форми јавно-приватног партнерства. Комисија је предметни Предлог пројекта разматрала на седници одржаној 23. децембра 2025. године и

констатовала да се предметни пројекат може реализовати у у форми јавно-приватног партнерства.

Комисија је у претходној анализи утврдила да је Подносилац Предлога пројекта јавно-приватног партнерства јавно тело у складу са чланом 4. став 1. тач. 7) и 8) Закона, те да може бити Предлагач пројекта јавно-приватног партнерства из члана 26.

Из достављеног Предлога пројекта јавно-приватног партнерства, Комисија је закључила да Предлог пројекта садржи све елементе у складу са чланом 27. став 1. Закона и то:

- 1) предмет предложеног ЈПП, назнаку географског подручја на којем би се обављала делатност ЈПП и циљеви у оквиру јавних задатака које треба остварити пројектом;
- 2) пословни план, укључујући услове ЈПП, процену трошкова и анализу добијене вредности у односу на уложена средства (value-for-money, у складу са Методологијом коју доноси Комисија за ЈПП), спецификације о финансијској прихватљивости ЈПП за јавно тело, спецификације у погледу финансирања пројекта (из буџета, финансирање од стране међународних финансијских институција, приватно финансирање и цена финансирања) и расположивост средстава, планирану расподелу ризика;
- 3) анализу економске ефикасности предложеног пројекта;
- 3а) финансијске ефекте предложеног пројекта на буџет Републике Србије, односно буџет аутономне покрајине и буџет јединице локалне самоуправе током животног века трајања пројекта;
- 4) врсте и износе средстава обезбеђења које треба да обезбеде партнери у пројекту;
- 5) кратак преглед услова, захтева и начина обезбеђења инфраструктуре и услуга корисницима од стране приватног партнера, као што је пројектни квалитет, спецификације резултата за услуге или ниво цена, и сл.;
- 6) информације о поступку доделе, посебно о критеријумима избора и доделе, одабрани поступак доделе, преглед садржине јавног уговора у складу са чланом 46. овог закона;
- 7) захтеви у области заштите животне средине, у погледу услова рада, безбедности и заштите здравља и сигурности запослених које ангажује приватни партнер;
- 8) планирана динамика развоја пројекта, од поступка доделе све до почетка пружања услуге или пуштања у рад објеката или друге инфраструктуре;
- 9) пројектни тим јавног тела који ће пратити цео пројекат и обављати функцију конкурсне комисије која врши одабир понуђача, односно економски најповољније понуде, укључујући спољне саветнике.

У складу са информацијама и подацима достављеним од стране јавног тела, као и у складу са свим изнетим, Комисија је дала мишљење како је наведено.

ЗАМЕНИК ПРЕДСЕДНИКА КОМИСИЈЕ

Доставити:

- Јавном телу

- Архиви

Андрејана Јовановић

8

На основу члана 5. Одлуке о обављању делатности зоохигијене на територији града Бора („Службени лист града Бора“, бр. 18/19) и члана 40. Статута града Бора („Службени лист града Бора“, бр. 3/19), Скупштина града Бора, на седници одржаној 30. јануара 2026. године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е

о давању сагласности на Програм рада зоохигијенске службе за 2026. годину

I

Даје се сагласност на Програм рада зоохигијенске службе за 2026. годину Јавног комуналног предузећа „3. октобар“ Бор који је донео Надзорни одбор Јавног комуналног предузећа „3. октобар“ Бор, на седници одржаној 30.12.2025. године, под бројем 1861.

II

Ово решење објавити у "Службеном листу града Бора".

Број: 023-138/2025-I

У Бору, 30. јануара 2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА БОРА

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.**

9

На основу члана 44. став 2. Закона о култури ("Службени гласник РС", бр.72/09, 13/16, 30/16 – испр., 6/20, 47/21, 78/21 и 76/23) и члана 40. став 1. тачка 62. Статута града Бора ("Службени лист града Бора", бр.3/19), Скупштина града Бора, на седници одржаној 30. јануара 2026. године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е

о давању сагласности на Програм рада Народне библиотеке Бор за 2026. годину

I

Даје се сагласност на Програм рада Народне библиотеке Бор за 2026. годину, који је на предлог директора донео Управни одбор Установе на седници одржаној 9.1.2026. године, под бројем: 4/2.

II

Ово решење објавити у "Службеном листу града Бора".

Број: 022-1/2026-I

У Бору, 30. јануара 2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА БОРА

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.**

10

На основу члана 44. став 2. Закона о култури ("Службени гласник РС", бр.72/09, 13/16, 30/16 – испр., 6/20, 47/21, 78/21 и 76/23) и члана 40. став 1. тачка 62. Статута града Бора ("Службени лист града Бора", бр.3/19), Скупштина града Бора, на седници одржаној 30. јануара 2026. године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е

о давању сагласности на Програм рада Музеја рударства и металургије "Бор" за 2026. годину

I

Даје се сагласност на Програм рада Музеја рударства и металургије "Бор" за 2026. годину, који је на предлог директора донео Управни одбор Установе на седници одржаној 22.1.2026.године, под бројем: 73.

II

Ово решење објавити у "Службеном листу града Бора".

Број: 022-6/2026-I

У Бору, 30. јануара 2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА БОРА

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.**

11

На основу члана 44. став 2. Закона о култури ("Службени гласник РС", бр.72/09, 13/16, 30/16 – испр., 6/20, 47/21, 78/21 и 76/23) и члана 40. став 1. тачка 62. Статута града Бора ("Службени лист града Бора", бр.3/19), Скупштина града Бора, на седници одржаној 30. јануара 2026. године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е

о давању сагласности на Програм рада Установе "Центра за културу града Бора" за 2026. годину

I

Даје се сагласност на Програм рада Установе "Центра за културу града Бора" за 2026.годину, који је на предлог директора донео Управни одбор Установе на седници одржаној 19.1.2026.године, под бројем: 4-I/26.

II

Ово решење објавити у "Службеном листу града Бора".

Број: 022-2/2026-I

У Бору, 30. јануара 2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА БОРА

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.**

12

На основу члана 110. став 2. Закона о спорту ("Службени гласник РС", бр.10/16) и члана 40. став 1. тачка 62. Статута града Бора ("Службени лист града Бора", бр.3/19), Скупштина града Бора, на седници одржаној 30. јануара 2026. године, донела је

РЕШЕЊЕ

о давању сагласности на Програм рада Установе Спортски центар "Бобана Момчиловић Величковић" у Бору за 2026. годину

I

Даје се сагласност на Програм рада Установе Спортски центар "Бобана Момчиловић Величковић" у Бору за 2026. годину бр.118/2026 од 21.1.2026.године, за који је Управни одбор установе на седници одржаној 21.1.2026.године, донео Одлуку под бројем: 121/2026.

II

Ово решење објавити у "Службеном листу града Бора".

Број: 022-3/2026-I

У Бору, 30. јануара 2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА БОРА

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.**

13

На основу члана 40. став 1. тачка 62. Статута града Бора ("Службени лист града Бора", бр.3/19), Скупштина града Бора, на седници одржаној 30. јануара 2026. године, донела је

РЕШЕЊЕ

о давању сагласности на Програм рада Предшколске установе "Бамби" Бор за 2026. годину

I

Даје се сагласност на Програм рада Предшколске установе "Бамби" Бор за 2026. годину, који је Одлуком донео Управни одбор Установе на седници одржаној 22.1.2026. године, под бројем: 171.

II

Ово решење објавити у "Службеном листу града Бора".

Број: 022-5/2026-I

У Бору, 30. јануара 2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА БОРА

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.**

14

На основу члана 17. Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“, бр. 15/16 и 88/19) и члана 40. Статута града Бора („Службени лист града Бора“, бр. 3/19), Скупштина града Бора, на седници одржаној 30. јануара 2026. године, донела је

РЕШЕЊЕ

о престанку мандата члана Надзорног одбора Јавног комуналног предузећа „Водовод“ Бор

I

Срђану Радошевићу, дипломираном правнику, престаје мандат члана надзорног одбора Јавног комуналног предузећа „Водовод“ Бор, представника оснивача, због подношења оставке.

II

Ово решење објавити у“ Службеном листу града Бора“.

Образложење

Скупштина града Бора је Решењем број 023-23/2023-I од 10.02.2023. године ("Службени лист града Бора", бр. 3/23), именovala је Срђана Радошевић, дипломираног правника, за члана надзорног одбора Јавног комуналног предузећа "Водовод" Бор, представника оснивача, а у складу са чланом 17. Закона о јавним предузећима.

Срђан Радошевић је поднео оставку на функцију члана надзорног одбора Јавног комуналног предузећа „Водовод“ Бор, представника оснивача.

Имајући у виду горе наведено Срђану Радошевићу, дипломираном правнику из Бора, престао је мандат због подношења оставке у складу са чланом 21. Закона о јавним предузећима.

Градско веће града Бора је, сагласно својим овлашћењима из члана 46. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 129/07 и 83/14- др. закон, 101/16 – др. закон и 47/18 и 111/21 – др.закон) и члана 62. Статута града Бора ("Службени лист града Бора", бр.3/19), предложило Скупштини града Бора да донесе решење о престанку мандата члана надзорног одбора Јавног комуналног предузећа „Водовод“ Бор.

Сходно напред наведеном Скупштина града Бора одлучила је као у диспозитиву овог решења.

Поука о правном средству: Против овог решења може се покренути управни спор, тужбом, у року од 30 дана од дана пријема овог решења. Тужба се предаје Управном суду у Београду непосредно или преко поште.

Број: 023-59/2025-I

У Бору, 30. јануара 2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА БОР

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.**

15

На основу члана 17. Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“, бр. 15/16 и 88/19) и члана 40. Статута града Бора („Службени лист града Бора“, бр. 3/19), Скупштина града Бора, на седници одржаној 30. јануара 2026. године, донела је

РЕШЕЊЕ

о именовању члана Надзорног одбора Јавног комуналног предузећа „Водовод“ Бор

I

Именује се Милован Божовић, дипломирани инжењер машинства, за члана Надзорног одбора Јавног комуналног предузећа „Водовод“ Бор, представника оснивача.

II

Мандат именованом члану траје до истека мандата Надзорног одбора Јавног комуналног предузећа „Водовод“ Бор.

III

Ово решење објавити у “Службеном листу града Бора”.

Образложење

Члану Надзорног одбора Јавног комуналног предузећа „Водовод“ Бор, представнику оснивача, Срђану Радошевићу из Бора, представнику оснивача, престао је мандат због подношења оставке.

У циљу несметаног функционисања и ради обезбеђивања континуитета у обављању делатности за коју је Јавног комуналног предузећа „Водовод“ Бор основано, потребно је именовати новог члана надзорног одбора Јавног комуналног предузећа „Водовод“ Бор, представника оснивача, у складу са чланом 17. Закона о јавним предузећима.

Градско веће града Бора предложило је Милована Божовића, дипломираног инжењера машинства из Бора, да се именује за члана надзорног одбора Јавног комуналног предузећа „Водовод“ Бор, представника оснивача.

Сходно напред наведеном Скупштина града Бора одлучила је као у диспозитиву овог решења.

Поука о правном средству: Против овог решења може се покренути управни спор, тужбом, у року од 30 дана од дана пријема овог решења. Тужба се предаје Управном суду у Београду непосредно или преко поште.

Број: 023-118/2025-I

У Бору, 30. јануара 2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА БОР

ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.

16

На основу члана 18. Закона о јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 42/91, 71/94, 79-05-др.закон, 81/05-испр., др. закона, 83/05-испр., др. закона и 83/14-др. закон), члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Србије“ бр. 18/16 и 95/18-аутентично тумачење) и члана 40. Статута града Бора („Службени лист града Бора“, бр. 3/19), Скупштина града Бора, на седници одржаној 30. јануара 2026. године, донела је

РЕШЕЊЕ

о разрешењу вршиоца дужности директора Туристичке организације „Бор“ Бор

I

Разрешава се Бобана Грамић, дипломирани правник из Злота, дужности вршиоца дужности директора Туристичке организације „Бор“ Бор, због истека мандата.

II

Ово решење објавити у “Службеном листу града Бора”.

Образложење

Правни основ за доношење Решења садржан је у члану 18. Закона о јавним службама и члану 40. Статута града Бора којима је прописано да оснивач именује и разрешава директора установе.

Скупштина града Бора је Решењем број: 022-179/2022-I од 14.10.2022. године, именovala Бобану Грамић, дипломираног правника из Злота за вршиоца дужности директора Туристичке организације „Бор“ Бор, на период који није дужи од годину дана почев од дана доношења решења о њеном именовању за вршиоца дужности директора Туристичке организације „Бор“ Бор.

Имајући у виду горе наведено, Бобани Грамић, дипломираном правнику из Злота, истекао је мандат.

Градско веће града Бора је сагласно својим овлашћењима из члана 46. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, бр. 129/07, 83/14-др. закон, 101/16-др. закон и 47/18) и члана 62. Статута града Бора („Службени лист града Бора“, бр. 3/19), предложило Скупштини града Бора да донесе Решење о разрешавању дужности вршиоца дужности директора Туристичке организације „Бор“ Бор.

Сходно напред наведеном, Скупштина града Бора, одлучила је као у диспозитиву овог решења.

ПОУКА О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ: Против овог решења може се покренути управни спор, тужбом, у року од 30 дана од дана пријема овог решења. Тужба се предаје Управном суду у Београду непосредно или преко поште.

Број: 022-16/2026-I

У Бору, 30. јануара 2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА БОРА

ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.

17

На основу члана 18. Закона о јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 42/91, 71/94, 79-05-др.закон, 81/05-испр., др. закона, 83/05-испр., др. закона и 83/14-др. Закон), члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Србије“ бр. 18/16 и 95/18-аутентично тумачење) и члана 40. Статута града Бора („Службени лист града Бора“, бр. 3/19), Скупштина града Бора, на седници одржаној 30. јануара 2026. године, донела је

РЕШЕЊЕ

о именовану вршиоца дужности директора Туристичке организације „Бор“ Бор

І

Именује се Маја Љубеновић Стојановић, дипломирани економиста из Бора, за вршиоца дужности директора Туристичке организације „Бор“ Бор, на период који није дужи од годину дана, почев од дана доношења овог решења.

ІІ

Ово решење објавити у "Службеном листу града Бора".

Образложење

Правни основ за доношење Решења садржан је у члану 18. Закона о јавним службама и члану 40. Статута града Бора којима је прописано да оснивач именује и разрешава директора установе.

Досадашњи вршилац дужности директора, Бобана Грамић, дипломирани правник из Злота, разрешена је дужности вршиоца дужности директора Туристичке организације „Бор“, због истека мандата.

Није расписан јавни конкурс за именовање директора Туристичке организације „Бор“ у Бору, па је потребно да неко лице организује рад и руководи процесом рада, односно да представља и заступа Туристичку организацију „Бор“ у Бору и код таквог стања потребно је именовати вршиоца дужности директора Туристичке организације „Бор“, Бор.

Градско веће града Бора предложило је Мају Љубеновић Стојановић, дипломираног економисту из Бора, да се именује за вршиоца дужности директора Туристичке организације „Бор“, Бор.

Сходно напред наведеном, Скупштина града Бора, одлучила је као у диспозитиву овог решења.

ПОУКА О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ: Против овог решења може се покренути управни спор, тужбом, у року од 30 дана од дана пријема овог решења. Тужба се предаје Управном суду у Београду непосредно или преко поште.

Број: 022-17/2026-I

У Бору, 30. јануара 2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА БОРА

ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р.

18

На основу члана 55. Закона о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 – др. закон), члана 40. става 1. тачка 40. Статута града Бора ("Службени лист града Бора", бр. 3/19) и мишљења ЈВП „Србијаводе“, бр. 782/1 од 23.1.2026., Скупштина града Бора на седници одржаној 30. јануара 2026. године, донела је

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА ЗА ВОДЕ II РЕДА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА БОРА ЗА 2026. ГОДИНУ

1. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

Одбрана од поплава изазваних појавом повишених и бујичних вода (у даљем тексту: одбрана од поплава) на територији града Бора, организује се и спроводи у складу са чланом 53. и чланом 55. Закона о водама («Сл.гласник РС», број 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 – др. закон), Наредбом о утврђивању Оперативног плана за одбрану од поплава за 2026. годину („Сл. гласник РС“ бр. 117/2025), Одлуком о утврђивању пописа вода I реда («Сл.гласник РС», број 83/2010), Проценом угрожености за територију града Бора и овим Планом.

Овим Планом обухваћена је одбрана од поплава, читаве територије града Бора, сем делова који су обухваћени оперативним планом одбране од поплава за воде I реда (Борско језеро, Тимок, Злотска река, Брестовачка река, Борска река), који припрема ЈВП „Србијаводе“, а доноси га Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде.

2. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ И ПРИРОДНИ ЧИНИОЦИ

2.1. Топографско- географске карактеристике

Бор се налази на истоку Републике Србије, између града Зајечара и општина Неготин, Мајданпек, Жагубица, Деспотовац и Бољевац. Карактеристична је близина границе са Бугарском и Румунијом. Налази се на $44^{\circ} 5'$ северне ширине и $22^{\circ} 6'$ источне дужине, на надморској висини 370-450м. Настао је на месту села Бор, у долини Борске реке. Већи део територије је брдско-планински. Припада сливу Тимока, односно Дунава. Град Бор припада Борском округу и заузима површину од 856 км², на којој живи 41.280 становника (према попису из 2022. године) или 48,2 становника на км².

Веза са главним путним правцем - аутопут Е-75 (Београд - Скопље) је могућа преко 4 путна правца и то: пут преко Бољевца и Параћина дужине 87 км; пут преко Зајечара, Књажевца и Ниша дужине 130 км; пут преко Жагубице, Кучева и Пожаревца дужине око 158 км и пут преко Заграђа и Милошеве куле дужине око 205 км.

Западни део града Бора припада планинском комплексу Јужног Кучаја. Својом атрактивношћу и разноврсношћу површинских облика рељефа истиче се планинска крашка висораван Дубашница, површине 82 km². Реке које понире на западној површи Дубашнице (Удубашница, Демижлок, Вајала, Микуљска и Појенска река) извиру на источном ободу.

Злотске пећине и кањон Злотске реке поред природних лепота одликује присуство ретких врста флоре и фауне, посебно присуство ретких животиња као што су стабилна популација јеленске дивљачи и дивокоза али и предатори рис и медвед. Површина планинског масива Јужног Кучаја престава простор на коме расту највеће састојине букових шума у Европи и живи највећа популација вукова у Европи. До сада је истражено 116 пећина и 14 јама. За туристичке посете уређена је Лазарева пећина и пећина Верњикица.

Источни део захватају планине: Стол, Мали и Велики Крш, Дели Јован и Горњанска висораван. Површина ових кречњачких гребена и простора износи око 50 km². На овом простору истражено је 88 пећина и 14 јама.

Према подацима из Локалног еколошког акционог плана на територији града Бора заштићено је само подручје Лазаревог кањона са пећинама као споменик природе (управљач Србија шуме), подручје Брестовачке бање као културно-амбијентална целина (управљач Туристичка организација града Бора). Завод за заштиту природе Србије је 2014. године изradio студију заштите «Споменик природе геолошка стаза у Брестовачкој бањи», али још увек није одређен управљач.

Донет је Просторни план подручја посебне намене природног добра (Национални парк) Бељаница – Кучај.

Шумско земљиште захвата 38.406 ha града. Од укупне површине града Бора, 86% је под изразитим антропогеним утицајем, а 14% је простор очуване природе. Брестовачка бања - лековита својства њених вода, Борско језеро и Црни врх су локалитети за одмор, рекреацију, спорт, лов итд.

2.2. Хидрографске карактеристике

У хидрографском погледу подручје града Бора припада сливу Тимока. Највећи водотоци овог подручја су Тимок, Црни Тимок, Злотска река са притокама, Брестовачка река, Шарбановачка река, Борска река, Кривељска река и Равна река, у које се уливају мнобројни потоци сталног или повремениг тока воде.

Наведени водотоци се одликују малим протоком и неуједначеним водостајима, а користе се за наводњавање и водоснабдевање, изузев Борске реке, која је загађена. Тренутно компанија SERBIA ZIJIN BOR COPPER DOO BOR спроводи активности које су у завршној фази на изградњи система за преишћавање индустријских одпадних вода на Борској реци као и на регулацији тока Борске реке кроз насељено место Слатина.

Борско језеро је вештачко језеро настало акумулацијом вода речице Ваља Жони, Марецове реке и дела слива Злотске реке. Захвата површину од 30 хектара, а дубина језера достиже 52 метра. У време максималног водостаја у језеро стаје 12 милиона кубних метара воде. Ово језеро има вишенаменски карактер: водоснабдевање погона и туризам (купање и риболов).

2.3. Климатске карактеристике

Град Бор има умерено-континенталну семихумидну климу, са доминантним западним и северозападним ветровима, уз знатно учешће источног ветра и високим учешћем тишине, са хладнијим зимама и натпросечно већим снегом на планинама. Због интезивног развоја рударства, металургије бакра и друге индустрије, неповољни агенси из ових делатности су, захваљујући ружи ветрова, утицали на изложеност земљишта њиховом деловању, и то највише у КО Бор, Оштрељ, Кривељ, Слатина и Доња Бела Река.

Падавине

Средње годишње вредности влажности ваздуха крећу се око 74%. Годишњи режим влажности показује максимум у зимским месецима и минимум лети (јули, август).

РЕЛАТИВНА ВЛАЖНОСТ ВАЗДУХА (%)

Год./мес.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сред.вред.
2014	85	81	79	87	87	80	84	80	88	88	93	85	85
2015	85	91	84	67	75	75	61	65	80	92	69	78	77
2016	83	82	82	62	79	79	72	77	69	90	87	84	79
2017	86	81	73	75	81	74	62	62	74	77	91	86	77
2018	85	92	85	69	75	82	85	69	70	77	95	90	81
2019	88	78	61	66	77	74	70	61	65	71	78	86	74
2020	82	79	75	55	77	82	78	75	67	82	84	93	77

2021	89	78	76	74	70	72	66	60	66	86	91	92	76
2022	88	80	67	69	62	69	57	71	81	78	88	87	75
2023	90	83	77	80	84	85	69	68	68	67	87	81	79
2024	85	81	83	66	82	68	57	50	67	72	81	90	74

МЕСЕЧНЕ КОЛИЧИНЕ ПАДАВИНА (mm/m2)

Год/мес.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Збир
2014	26,5	16,6	68,7	152,4	159,0	103,6	114,3	139,9	151,0	73,0	42,0	90,4	1137,4
2015	58,6	52,5	73,8	55,3	71,7	62,9	10,1	65,7	116,9	141,7	51,5	4,2	764,9
2016	65,5	53,7	98,1	56,4	136,5	119,0	63,6	69,7	28,3	102,4	88,1	23,2	904,5
2017	33,2	23,2	37,2	49,8	106,0	39,9	14,8	77,4	46,6	93,9	36,9	64,2	623,1
2018	35,1	82,9	91,7	40,8	85,8	100,2	50,4	246,4	11,1	15,6	38,1	59,0	587,1
2019	104,9	40,7	16,9	48,3	131,6	124,0	57,9	20,5	5,7	12,2	51,0	77,8	691,5
2020	14,4	62,3	86,2	17,4	96,9	119,0	90,2	73,5	27,7	89,8	24,6	79,2	781,2
2021	115,2	19,8	49,4	50,4	62,4	84,9	45,1	8,1	22,3	110,6	38,2	101,9	708,3
2022	45,1	36,2	9,9	37,8	50,6	83,3	18,7	101,6	99,5	3,0	98,7	70,0	654,4
2023	78,2	39,1	42,3	93,1	88,8	224,8	53,0	70,9	16,8	22,7	184,8	28,9	943,4

Температура ваздуха

СРЕДЊЕ МЕСЕЧНЕ ТЕМПЕРАТУРЕ

Год/мес.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ср.вр
2014	-0,7	0,9	4,3	6,4	10,0	14,3	16,3	16,8	12,2	7,2	2,2	-1,4	7,4
2015	-1,7	-3,0	0,5	6,4	13,0	15,1	19,9	19,2	14,3	5,9	6,1	1,7	8,2
2016	-3,0	3,0	2,3	10,6	10,6	16,5	17,7	16,4	14,5	4,5	1,7	-3,8	7,6
2017	-8,7	-0,4	5,1	5,8	11,3	17,0	18,7	19,3	12,7	8,3	2,1	-0,6	7,6
2018	-0,6	-3,9	0,2	11,8	14,2	15,7	16,5	19,1	13,6	9,6	1,3	-1,8	8,0
2019	-0,3	3,6	9,1	13,3	15,2	22,8	22,6	24,1	18,6	13,7	11,7	4,6	13,3
2020	-1,6	1,3	2,3	7,7	10,3	14,3	16,8	18,1	15,0	9,3	3,4	-0,6	8,0
2021	-2,1	1,3	0,8	4,2	11,2	16,8	20,0	18,7	13,3	5	3,4	-1,7	7,6
2022	0,5	4,8	4,6	11,5	18,5	22,6	24,3	23,8	16,9	12,9	9,0	5,5	13,0
2023	0,0	-1,3	3,2	4,6	10,5	14,9	19,8	19,3	16,3	12,5	3,5	2,1	8,9
2024	-1,5	4,1	4,5	10,0	11,1	19,3	21,5	22,1	14,6	9,6	1,5	-0,5	9,7

Извор података: МЕТЕОРОЛОШКИ ГОДИШЊАК 1, КЛИМАТОЛОШКИ ПОДАЦИ 2024,
РЕПУБЛИКА СРБИЈА, РЕПУБЛИЧКИ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД

3. НАСЕЉА, СТАНОВНИШТВО, ИНФРАСТРУКТУРА, ЗАШТИЋЕНА ДОБРА, ПОЉОПРИВРЕДА И ЗАГАЂИВАЧИ**3.1. Насеља и стамбене целине, становништво**

На простору територије града од 856 км² живи 41.280 становника (према попису из 2022. године), што представља малу густину насељености од 48,2 становника по 1 км². Град Бор се састоји од централног насеља и седишта града – градског насеља Бор (28.822 становника) и 12 села: Горњане (731 становник), Танда (263 становника), Лука (430 становника), Кривељ (754 становник), Бучје (467 становника), Оштрељ (523 становника), Доња Бела Река (633 становника), Брестовац (2.594 становника), Слатина (774 становник), Злот (2.675 становника), Шарбановац (1.311 становника) и Метовница (775 становника).

Доминантан број становника спада у категорију радно-способног становништва (од 18 до 64 година старости) који износи 26.121 (61%), према попису становништва из 2022. године.

1. Изворишта и водоводни системи

Постојећа изворишта за снабдевање водом су:

-извориште „Сурдуп“ у Доњој Белој Реци

-извориште „Кривељска бањица“ у Кривељу

-Злотска изворишта у Злоту

-Извориште „Мрљиш“у Боговини, општина Бољевац. Извориште „Мрљиш“ је у склопу Регионалног водосистема „Боговина“ Бор, који је основан у циљу решавања проблема недостатка здраве пијаће воде за становништво и за индустрију, града Бора и општине Бољевац.

Експлоатација подземних вода са изворишта „Мрљиш“ почела је августа 2002. године када је и завршена I фаза (прелазно решење) изградње Регионалног водосистема „Боговина“ Бор. Вода која се експлоатише из подземних извора је у количини од 150 л/с а максимална производња воде је 240 л/с.

Изградњом вишенаменске акумулације „Боговина“ Бор обезбедило би се:

-довољна количина воде чиме би се приоритетно обезбедило водоснабдевање становништва и индустрије у граду Бору и Зајечару, општинама Бољевац, Неготин и Књажевац у периоду дужем од 50 година.

-Наводњавање 700 ха пољопривредних површина у долини Црног Тимока и низводно од Зајечара.

-Регулисани режим протицаја (гарантовани протоци) обезбеђује повећање малих вода у сушном периоду у циљу побољшања квалитета воде низводно од бране. Гарантовани протицај у сушном периоду износи 800 л/с.

-Прихватање и трансформација поплавних таласа чиме би се многоструко умањиле штете од поплава у граду Бору и Зајечару и општини Бољевац.

-Развој привреде и спортско рекреативне активности (туризам и риболов)

-Производња електричне енергије, изградњом мале хидроцентрале која би користила воду из прелива, могло би се добити око 9,0 GWh/годишње.

Извориште „Сурдуп“ је лоцирано у близини насеља Доња Бела Река, 8 км од Бора. Минимална издашност изворишта је 30 л/с а максимална 105 л/с. Димензије цевовода су Ø 350 мм у дужини од 9,5 км.

Извориште „Кривељска бањица“ се налази близу насеља Велики Кривељ односно око 6 км северно од Бора. Минимална издашност изворишта је 10 л/с а максимална 100 л/с и димензије цевовода су Ø 350 мм у дужини од 5 км.

Злотска изворишта се налазе у у сливу Злотске и Бељевинске реке, 18 км од Бора ка југозападу. Сем ових капиталних изворишта изграђено је и неколико бунара. Минималан издашност водоснабдевања из овог правца је 110 л/с а максимална до 240 л/с и димензије цевовода су од Ø 700-300 мм. Резултати провере подземних хидрографских веза Дубашничког краса имају посебан значај првенствено за рационално коришћење за снабдевање града Бора и околиних насеља пијаћом водом са Злотских изворишта. Утврђивањем подземне хидрографске припадности и резултатима провере подземних хидролошких веза бојењем изворишта која су вршена 1976. године и касније до 1980. године потврђена је ранија претпоставка да понор реке Војале и понор Дубашничке реке подхрањују водом врела Гаура Мика и Гаура Бурђи. Такође је утврђено методом бојења да понорне воде Микуљске реке и реке Демижлок поседују хидролошку везу са Злотским извориштима. Екипа ронилаца и спелеолога у организацији Планинарског клуба “Дубашница” Злот изводила је истраживања у кањону Бељевинске реке 2024. и 2025. године. Том приликом на врелу у спелеолошком објекту Гаура Бурђи прероњен је до сада непознати подземни сифон. Измерена дубина сифона је 29 метара, а до сада савладана дужина сифона је 80 метара, сифон није у потпуности испитан и савладан до краја. У току 2025. године добијени су услови и Решење Министарства заштите животне средине за наставак ових спелеолошких истраживања. Истраживања су веома значајна како за Град Бор тако и за ширу друштвену и научну заједницу, пружају податаке о постојећим резевама воде с обзиром да су ронилачки зарони вршени у тренуцима изузетно ниског водостаја и хидролошкој повезаности водотока са Дубашничке површи и слива Злотске реке.

Изворишта „Сурдуп“, „Кривељска бањица“ и Злотска су крашког карактера, што значи да имају велике осцилације у минималним и максималним количинама воде за експлоатацију и директно зависе од количине падавина. Цевоводи наведених изворишта су од ливено-гвоздених, челичних и азбест-цементних цеви.

Пречишћавање воде за пиће је дезинфекција која се врши хлорисањем-аутоматски процес који се спроводи у зависности од протока и квалитета воде. Хемијска контрола квалитета воде у водоводној мрежи се врши свакодневно у хемијској лабораторији у ЈКП „Водовод“, док екстерну контролу врши 6 пута месечно ЗЗЈЗ „Тимок“ Зајечар. На систему „Боговина“ контрола квалитета воде се врши два пута недељно. Дужина водоводне мреже је приближно 380 км. Главни доводи од изворишта до дистрибуционе мреже су до Ø 150-700 мм. Дистрибуциона мрежа је димензије Ø 250-500 мм и у мањем проценту су заступљени мањи пречници. Материјал коришћени за цевовод су ливено-гвоздене цеви, челичне, азбест-цементне цеви (55 км) и од ХДПЕ цеви.

Покривеност у граду је 100 % и постоје 3 висинске зоне (трећа висинска зона има мали број корисника) док у сеоском подручју које снабдева ЈКП „Водовод“ Бор водом покривеност је 82 % домаћинстава. Водоводна мрежа је стара око 40-60 година и не постоје никакви филтерски слојеви система да би се избегло замућивање воде при обилним кишама, и приликом топљења снега.

Из разлога старе мреже постоје губици приликом дистрибуције воде. У оквиру програма ППОИС, уз финансијску помоћ ЕУ завршена су 3 капитална инфраструктурна пројекта и то: пројекат изградње сеоских водовода у четири села; пројекат замене, односно реконструкције примарне водоводне мреже у граду, пројекат изградње фекалне канализације у насељима Кучајна и Чока Боролуј у северном старом делу града.

У фази су израда пројеката реконструкције водоводне мреже Борско језеро, преко пројекта за изградњу комуналне (канализационе) инфраструктуре „Чиста Србија“ и то: Фекална канализација Борско језеро, прва фаза фекалне канализације Бора и друга фаза канализације Бора. Као и пројекти пречишћавање са изградњом канализационе мреже у селима Злот, Брестовац, Слатина, Оштрељ и Доња Бела Река.

Села која нису повезана на градски водовод су: део Бучја (90 домаћинства прикључена су на градски водовод), Горњане, Лука, део Метовнице (253 домаћинства прикључена су на градски водовод), Танда и мањи део села Шарбановац (у току је прикључивање на градски водовод). У селу Бучје прикључена су око 135 домаћинства на сеоски водовод. У селу Горњане од 432 домаћинства прикључена су око 80 на локални водовод. У селу Лука од 193 домаћинства прикључена су око 150 домаћинства на локални водовод. У селу Танда од 137 домаћинства прикључена су око 27 на локални водовод. У селу Метовница постоји сеоски водовод а користе га школа, амбуланта месна канцеларија, пошта и други. Село Шарбановац – прикључено је око 379 домаћинства на градски водовод из правца Бора.

Карактеристика свих ових водовода је да локални сеоски водоводи нису контролисани од стране ЈКП „Водовод“ Бор. Покривеност сеоских домаћинстава које контролише ЈКП је око 82%. Главни проблем водоводног система су старост водоводних цеви, недовољно одржавање (губици воде), непостојање система за пречишћавање воде, тачније уклањање мутноће из сирове воде и велики утрошак електричне енергије, обзиром да се вода из свих праваца доводи препумпавањем. Последица је да цена продатог кубика воде не прати цену произведеног и дистрибуираног кубика воде. Потребна је хитна реконструкција критичних деоница водоводног система, улагање у побољшање енергетске ефикасности система, опрема за детекцију губитака, постројења за пречишћавање воде, а могућа је и потреба за изградњом нових резервоара (III висинска зона).

3.3 Канализациони системи

Јавни систем одвођења комуналних отпадних вода и атмосферских вода је развијен у граду Бору и насељима: Бањско поље, Брестовачка бања, Борско језеро и један мањи део у насељу Брезоник, од укупно 13 насеља (градско насеље и 12. села).

Канализациона мрежа за одвођење отпадне комуналне воде је изграђена у периоду 1960.-1990. године, дужине око 70 км, док је дужина атмосферске канализације око 17 км.

Постојећи систем одвођења атмосферских и отпадних вода града Бора је мањим делом комбиновани (17%) а већим сепаратни (83%) и чине га следећи објекти :

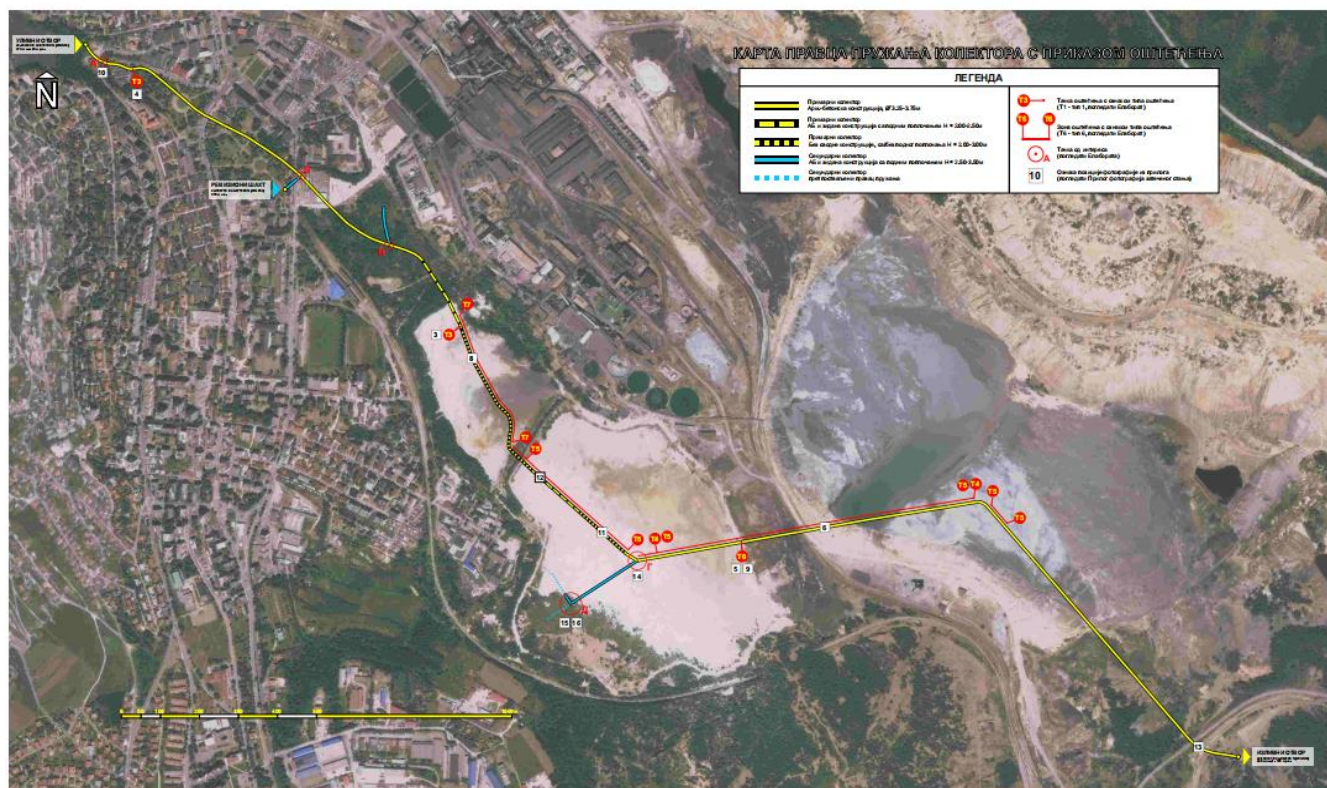
- Систем главних колектора у граду – на постојеће главне колекторе у граду Бору су прикључена оба система градске канализације и за отпадне и за атмосферске воде, па они функционишу као канализациони систем општег типа. На главни градски колектор прикључен је и неурбанизовани слив Болничког потока укупне површине око 300 ha. Слив није део града Бора али обзиром на његову велику површину и стрм терен, са њега ка граду се евакуишу велике количине воде за време падавина. У тим случајевима постојећи главни колектор има и функцију одбране града од спољних вода.

Укупна дужина система главних колектора износи 7100 м :

Деоница од улива Болничког потока до излива – 3830 м

Остале деонице – 3270 м

Највећи део колектора пролази испод јаловишта рударског комплекса ZiJin, на великим дубинама од 30 и више метара. Вода из градског колектора се испушта без пречишћавања у Борску реку.

- *Колектор испод Борског језера* – пластични потисни цевовод пречника 110 мм и дужине 600 м који пролази по дну језера.
- *Канализациона мрежа* – Канализациона мрежа је пречника 150-500 мм а цеви су од керамичког и азбест цемента материјала. Овај систем се у граду на неколико места прикључује на главне градске колекторе испод јалоовишта а најзначајнији је прикључак код „Кланице“ пречника 500 мм. Пречници цеви за одвођење атмосферске воде су 100-1000 мм и такође се на неколико места прикључује на главне градске колекторе. Покривеност комуналним канализационим системом у самом граду је око 90-95% (нису покривена нека подручја на периферији града) а атмосферским око 60%. Села немају канализацију и користе сопствене септичке јаме.
- У насељу Борско језеро постоји делимично изграђена канализациона мрежа за отпадне воде. Све отпадне воде овим изграђеним канализационим системом гравитационо евакуишу ка црпној станици која се налази на обали језера, одакле се препумпавају преко колектора чија је траса по дну језера у гравитациони канализациони систем низводно од бране Борског језера а одатле се комунална отпадна вода испушта у Брестовачку реку. Пре уласка воде у колектор изграђен је бетонски прихватни таложник са решетком која задржава чврсте материје, тако да овде постоји примарно (механичко) пречишћавање отпадне воде. Око 75 % укупног канализационог система се излива у главни градски колектор и припада Борском сливу, што обухвата скоро цео град. Осталих 25% канализационог система припада Брестовачком сливу и обухвата градска насеља Бор II, Металург, и Бањско поље, као и Брестовачку бању и насеље Борско језеро. Отпадне воде у Брестовачком сливу се испуштају у Брестовачку реку а пречишћавање се врши само у насељима Бањско поље, Металург и једном делу Борског језера тј. део канализационе мреже који иде у црпну станицу. Испуст из канализације у насељима у сливу Брестовачке реке је пречника 100 мм.

- *Постројења за пречишћавање отпадних вода* -

У насељу Бањско поље пречишћавање комуналне воде се врши биотором капацитета 1000 ЕС (секундарно пречишћавање).

У насељу Металург се отпадна вода пречишћава МББР постројењем капацитета 1000 ЕС (секундарно пречишћавање).

Канализациона мрежа у Брестовачкој бањи прикључена је на биодиск који није у функцији и овим канализационим системом и биодиском управља Предузеће „Брестовачка Бања“.

- Црпна станица Борско језеро – У црпној станици инсталисане су две пумпе.

Профили кроз које пролази комунална отпадна вода нису добро димензионисани јер се град брзо ширио у ранијем периоду, тако се дешава да пропусна моћ није довољна и јављају се честа загушења. Често долази до изливања. Постоје нелегални прикључци који такође изазивају зачепљења у систему. Атмосферски канали су мањег капацитета од потребног и покривају малу површину градске територије. Потребна је реконструкција постојећих канализационих и атмосферских система, као и изградња нових у деловима где не постоји.

Покривеност канализационог система техничком документацијом није задовољавајућа. Велики проблем је и не поседовање снимљених изведених цевовода што има за последицу непотпуне податке у катастроу подземних инсталација.

За нове цевоводе и постројења постоји одговарајућа документација али је за неке неопходно прилагођавање новој законској регулативи.

3.4. Пољопривреда

Укупна површина града Бора је 85.348 ha, од чега пољопривредно земљиште чини 41.641 ha, шумско земљиште 36.392 ha и неплодно 7.315 ha.

На територији града Бора доминантни типови земљишта су смеђа кисела земљишта (углавном у Брестовцу, Кривељу, Горњану, Танди, Луки) и смоница (углавном у Метовници, Слатини и Шарбановцу). Присутни су и рендзина (у Злоту) и на малој површини алувијална земљишта (поред Тимока и других водотокова) и псеудоглеј (Танда, Злот). Уопште узевши, квалитет земљишта је веома слаб због врло плитког педолошког слоја на кречњачким и андезитским стенама.

На територији града Бора постоји више хиљада хектара деградираног пољопривредног земљишта. Наведено земљиште се налази највећим делом у близини фирме SerbiaZiJinCopperBor (некадашњи РТБ Бор), из чијих погона су деценијама испуштане огромне количине отпадних вода и гасова, а један део пољопривредног земљишта је уништен формирањем депонија раскривки и флотацијских јаловишта. Наведена јаловишта би требало, током следећих пар година, да се рекултивишу, односно да на истима заживи биљни свет.

Борска река је мртва, тј. у истој нема живих организама. Обала (у просеку десетак метара са сваке стране реке) је јако затрована и без вегетације је или са јако ретком вегетацијом, како у погледу броја биљака тако и у погледу броја врста. Борска река се улива у Тимок. Компанија SERBIA ZIJIN BOR COPPER DOO BOR реализује активности које су у завршној фази на изградњи система за преишћавање индустријских отпадних вода на Борској реци као и на регулацији тока Борске реке кроз насељено место Слатина.

На територији града Бора нема изграђених система за наводњавање и одводњавање (канал и други водопривредни објекти). Наводњава се свега око 100 ha, заливањем земљишта водом из Тимока и других водотокова помоћу пумпи/слободним падом и заливањем земљишта из микроаккумуляција. Наводњавају се углавном баште у затвореном и отвореном простору и понеки воћњак. Треба напоменути да су суше веома честе.

Ерозивна подручја на територији града Бора евидентирана су у Просторном плану града Бора, у књизи I Стратешки део плана, у делу 1.Коришћење, уређење и заштита природних система и ресурса, у поглављу 1.2. Пољопривредно земљиште („Службени лист Општине Бор“, број 3/2014), при чему нису предвиђене мере и заштитни радови.

3.5. Депоније и загађивачи

Смеће се сакупља и одвози два пута недељно са територије града и један пут недељно из приградских насеља и појединих сеоских месних заједница на градску депонију.

Поред градске депоније често се формирају мини локалне депоније. Градска управа повремено организује чишћење дивљих депонија, и у тим акцијама се извезе месечно око 1750 м³/год. отпада. Поред те акције, постоји јесење и пролећно чишћење града у којима се извезе око 2000 м³/год. отпада.

Град Бор је израдио Програм за заштиту животне средине за период 2023.-2032. године и Локални план управљања отпадом за територију града Бора за период 2023.-2032.година.

Главни узроци и облици угрожавања животне средине су: рударство са површинским коповима, одлагалиштима раскривке и флотацијским јаловиштима којима се заузима пољопривредно земљиште и мења морфологија терена, уз стварање индустријског отпада, загађење вода, земљишта и ваздуха; металургија са топионицом која загађује ваздух сумпор-диоксидом и прашином са тешким металима и арсеном; индустријски објекти са фабрикама прераде метала, лак жице и др. које емитују прашину, органска једињења и стварају отпадне воде; енергетски објекти са топланом-енерганом која емитује прашину, чађ, сумпор-диоксид и др.; саобраћај који загађује ваздух и ствара буку; пољопривреда коришћењем пестицида и вештачког ђубрива, као и стварањем отпада. Воде су угрожене у свим водотоцима низводно од погона фирме Serbia ZiJin Bor Copper d.o.o. Bor и осталих индустрија, а Борска река је индустријски колектор.Тренутно траје реализација изградње система за преишћавање индустријских вода на Борској реци као и регулација тока Борске реке, радове реализује Serbia ZiJin Bor Copper d.o.o Bor.

Водотокови су угрожени и комуналним отпадним водама (3,002.855 м³ отпадне воде у граду годишње) које се упуштају без

пречишћавања.

Отпад у граду са 99,95 % потиче од рударства и металургије, а осталих 0,05 % (98.630 m^3 у 2023. години) чини отпад који потиче од домаћинства (60 %), индустрије (30 %) и пољопривреде (10 %).

Ризик од индустријских/хемијских удеса постоји првенствено код објеката фирме Serbia Zijin Bor Copper d.o.o Bor - флотација и флотацијских јаловишта Велики Кривељ и Бор, погона Топионице, погона електролитичке рафинације, погона сумпорне киселине и средстава транспорта за превоз опасних материја.

4. ОПШТИ ПРИКАЗ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА НА ПОДРУЧЈУ ГРАДА, ДЕФИНИСАЊЕ ФАЗА ОДБРАНЕ, ОВЛАШЋЕЊА И ДУЖНОСТИ

4.1. Организација одбране од поплава на подручју града

На територији града Бора одбраном од поплава руководи Градски штаб за ванредне ситуације.

Градски штаб за ванредне ситуације

Руководи и координира учешће свих субјеката у одбрани од поплава на водама II реда, у синхронизованом спровођењу свих планираних мера заштите од вода.

Командант Градског штаба за ванредне ситуације је Руководилац за одбрану од поплава, а заменик Руководиоца за одбрану од поплава је заменик команданта Градског штаба за ванредне ситуације.

У току одбране од поплава, штаб је у пуној приправности.

За време одбране од поплава штаб непрекидно размењује информације од значаја за интегрално управљање одбраном од поплава на водама II реда са јавним водопривредним предузећем ЈВП "Србијаводе", РЈ „Неготин“ у Неготину, надлежним за спровођење одбране од поплава на водама I реда на територији града Бора.

Градски штаб за ванредне ситуације врши следеће послове (по фазама у току одбране):

Фаза 1: Припрема за одбрану од поплава:

- 1/1. Усваја планове рада.
- 1/2. Обезбеђује услове за имплементацију плана код свих градских субјеката.
- 1/3. У случају да постоји потреба, врши усаглашавање оперативног плана града са општим и оперативним планом вишег реда.
- 1/4. Организује у сарадњи са другим субјектима и спроводи програм мера и активности за обезбеђење прихватних центара за прихват људи и имовине у ванредним условима.
- 1/5. Прати реализацију радова у складу са усвојеним плановима рада.

Фаза 2: Ванредна одбрана од поплава:

- 2/1. Координира активности са задуженима за одбрану од поплава на потребним нивоима.
- 2/2. Издаје наредбу о предузимању мера за спречавање поплава, које се односе на ангажовање радне снаге, механизације и других средстава и др.
- 2/3. Издаје наредбу о предузимању мера за заштиту здравља људи и добара, које се односе на ангажовање радне снаге, механизације и других средстава и др.

Фаза 3: Ванредна ситуација:

- 3/1. У случајевима када постојећи и планирани одбрамбени систем није довољан и прети изливање воде и налет бујице, градоначелник, на предлог Градског штаба за ванредне ситуације, проглашава ванредну ситуацију на територији града или делу територије града.
- 3/2. Организује, руководи и координира спровођење програма евакуације становништва до прихватних центара уз благовремено обавештавање (центар за обавештавање и узбуњивање) и упозоравања јавности на опасност од поплава

Фаза 4: Отклањање последица поплава:

- 4/1. Обезбеђује услове за спровођење мера и руководи активностима и радовима на отклањању последица поплава по престанку опасности,
- 4/2. Обезбеђује услове за контакт са институцијама за благовремено пружање финансијске и материјалне помоћи угроженом становништву и привреди на подручју града.
- 4/3. Води евиденцију о предузетим радовима, мерама и утрошеним средствима у току одбране и отклањања последица поплава и доставља их јавном водопривредном предузећу ЈВП "Србијаводе", ВПЦ "Сава-Дунав" Београд, Радној јединици „Неготин“ и другим заинтересованим/надлежним органима.

Преглед чланова Градског штаба за ванредне ситуације града Бора

Ред.бр.	Презиме и име	Дужност у Штабу	Телефон		
			На радном месту	У стану	Мобилни
1	2	3	7	8	9
1.	Александар Миликић	Командант штаба	423980		060/2727000
2	Миливоје Јаношевић	Заменик Команданта штаба	427313		069/719117 060/2727001
3.	Пуковник полиције Миодраг Марковић	Начелник штаба	427575		064/8920624
4.	Данијел Алексић	Члан	427313		060/2727013
5.	Драган Жикић	Члан		2496316	060/2727003
6.	Иван Вучковић	Члан	428881		065/6116727
7.	Клаудија Николић	Члан	423179		061/1108273
8.	Перица Арсић	Члан	422444 455030		030/455030
9.	Игор Јанковић	Члан	426398		060/2727006
10.	Ненад Крачуновић	Члан	432224		060/2727904
11.	Добрица Ђурић	Члан	421996		064/2783000
12.	Живорад Петровић	Члан	421150		065/2491191
13.	Др Весна Бугариновић	Члан	432777 435668	249-6550	060/4044124
14.	Драган Рапайић	Члан	425999 425190		064/8367715
15.	Поручник полиције Иван Јанковић	Члан	422444	434845	064/8923882

16.	Иван Јевђић	Члан	422777 458040	427727	064/8178898
17.	Драган Рајић	Члан	444760	442488	063/1077790
18.	Бранислав Вукић	Члан	433575		064/8029464
19.	Љубиша Репеђић	Члан	427313		060/2727011
20.	мајор Давор Прашчевић	Члан			065/8372056
21.	Поручник Десанка Љиљак	Члан			063/471995

извршавање специфичних задатака из области заштите и спасавања на територији града Бора, број 217-6/2025-I-01 од 22.01.2025. године при чему су формирани:

1. стручно – оперативни тим за евакуацију и збрињавање, у саставу:
 - пуковник полиције Перица Арсић, заменик начелника Полицијске управе Бор - руководиоца тима,
 - Јелена Ристић, директор Центра за социјални рад Бор - заменица руководиоца тима,
 - др Срђан Петровић, вд директора Опште болнице Бор - члан тима,
 - Драган Рајић, директор Бортравел доо Бор- члан тима,
 - Слађан Јаношевић, представник Удружења бубрежних болесника на дијализи у Бору- члан тима,
2. стручно – оперативни тим за склањање угроженог становништва, у саставу:
 - Драган Јовановић, млађи инспектор за управљање ризицима и цивилну заштиту Одељења за ванредне ситуације у Бору - руководиоца тима,
 - Десанка Љиљак, представник Центра министарства одбране Бор-заменик руководиоца тима,
 - Сузана Бојковски, директор ЈКП за стамбене услуге Бор - члан тима,
 - др Јаворка Станкулић, начелник службе епидемиологије у Дому здравља Бор- члан тима,
 - Дарко Дукић, комунални инспектор Градске управе града Бора- члан тима,
3. стручно – оперативни тим за заштиту и спасавање од поплава и несрећа на води и подводом, у саставу:
 - Нинослав Јанићијевић, , вођа Одељења специјалистичких тимова за рад и спасавање на води ватрогасно-спасилачке јединице Бор - руководиоца тима,
 - Горан Топаловић, технички директор ЈКП Водовод Бор- заменик руководиоца тима,
 - Милутин Мијушковић, представник ЈВП Србијаводе, РЈ Неготин- члан тима,
4. стручно – оперативни тим за спасавање из рушевина, у саставу:
 - Стефан Ђњатовић, командир ватрогасно-спасилачког батаљона Бор и руководиоца тима за спасавање из рушевина- руководиоца тима,
 - Иван Бибановић, управник јаме и старешина чете за спасавање из јаме у компанији SerbiaZijinCopperdooBor- заменик руководиоца тима,
 - Јелена Косовац Додок, грађевински инспектор - чланицатима,
5. стручно – оперативни тим за прву и медицинску помоћ, у саставу:
 - Саша Босијоковић, представник Дома здравља Бор- руководиоца тима,
 - др Срђан Петровић, вд директора Опште болнице Бор - заменик руководиоца тима,
 - Данијел Алексић, члан Горске службе спасавања Србије- члан тима,
6. Стручно – оперативни тим за асанацију терена, у саставу:
 - Саша Букић, технички директор ЈКП 3. октобар Бор - руководиоца тима,
 - Иван Јанковић, командант ватрогасно-спасилачког батаљона Бор- заменик руководиоца тима,
 - др ветеринарске медицине Бранислав Иванић, директор Ветеринарске станице Бор- члан тима,
7. стручно – оперативни тим за реаговање у случају појаве епидемије заразне болести, у саставу:
 - др Јаворка Станкулић, начелник службе епидемиологије у Дому здравља Бор
 - руководиоца тима,

- др Срђан Петровић, в.д директора Опште болнице Бор - заменик руководиоца тима,
 - др ветеринарске медицине Бранислав Иванић, директор Ветеринарске станице Бор- члан тима,
8. стручно – оперативни тим за заштиту и спасавање од снежне мећаве, наноса и поледице, у саставу:
- Иван Јанковић, командант ватрогасно-спасилачког батаљона Бор - руководиоца тима,
 - Данијел Алексић, члан Горске службе спасавања Србије, заменик руководиоца тима,
 - Саша Букић, технички директор ЈКП 3. октобар Бор- члан тима,

Стручно-оперативни тим има задатак да прати стање у области за коју је задужен, да Градском штабу за ванредне ситуације предлаже мере и активности у погледу превенције нежељених догађаја, отклањања опасности и отклањања последица нежељених догађаја.

Повереници Цивилне заштите

За обављање послова заштите и спасавања, Градски штаб за ванредне ситуације града Бора је донео Закључак о именовању повереника и заменика повереника цивилне заштите у насељеним местима града Бора, број 217-5/2025-I-01 од 22.01.2025. године. Повереници цивилне заштите и њихови заменици врше следеће послове у свим фазама одбране као и у фази ванредне ситуације, односно у фази отклањања последица поплава:

1. Врше непосредан увид у стање на подручју и достављају информације Градском штабу за ванредне ситуације на телефон 030-423-255.
 2. Предлажу спровођење радова и мера на свом терену у зони одбране у току.
 3. Организују и руководе хитним радовима и мерама у свом реону.
 4. Извештавају штаб о предузетим мерама и воде евиденцију о стању на терену, ангажованом људству, механизацији и др.
- Следи списак повереника и заменика повереника цивилне заштите по месним заједницама:

Град:

1. МЗ Брезоник, (483-100)

Повереник цивилне заштите Радомир Петровић, Горњанска 9, (063/8692963).

Заменик повереника цивилне заштите Милорад Радивојевић, Козарачка 45, (062/231435).

2. МЗ Север, (421-289)

Повереник цивилне заштите Момчило Константиновић, Кестенова 37, (061/6506914).

Заменик повереника цивилне заштите Александар Крачуновић, Ђорђа Вајферта 36/6, (061/3023614).

3. МЗ Стари Центар, (423-277)

Повереник цивилне заштите Славиша Станковић, Иве Лоле Рибара 6/7, (060/3573560).

Заменик повереника цивилне заштите Снежана Степановић, Шистекова 8/1, (065/3423309).

4. МЗ Старо Селиште, (421-566)

Повереник цивилне заштите Миле Јакимовски, Димитрија Туцовића 15/2, (060/4254222).

Заменик повереника цивилне заштите Мирко Пијовић, Васе Пелагића 13/4, (063/858-1238).

5. МЗ Ново Селиште, (421-973)

Повереник цивилне заштите Јелена Стоиљковић, Његошева 5/36, (063/8959814).

Заменик повереника цивилне заштите Драгана Станковић, Моше Пијаде 96, (0612573690).

6. МЗ Бакар, (422-685)

Повереник цивилне заштите Александра Стојковић, 3. Октобар 16/10, (065/3006544).

Заменик повереника цивилне заштите Владимир Стефановић, Моше Пијаде 76/604, (0653006544).

7. МЗ Рудар, (421706)

Повереник цивилне заштите Радмило Гушевац, Албанске споменице 6/31, (060/2727922).

Заменик повереника цивилне заштите Горан Станић, Г. П. Илића 10/5, (060/6944055).

8. МЗ Младост, (433-162)

Повереник цивилне заштите Саша Симоновић, Церска 3, (060/2727040).

Заменик повереника цивилне заштите Дејан Дуловић, 9. Бригаде, (064/8772412).

9. МЗ Напредак, (2491181)

Повереник цивилне заштите Јарослава Кунчак, Боре Станковића 11, (060/4211509).

Заменик повереника цивилне заштите Мишко Бобић, Владимира Назора 19, (066/8088-148).

10. МЗ Металург, (243-1811)

Повереник цивилне заштите Живојинка Живковић Грујичић, Косте Абрашевића 30, (061/2870956).

Заменик повереника цивилне заштите Милорад Спасић, Стевана Мокрањца 42, (060/343-4015).

11. МЗ Нови Центар, (2495268)

Повереник цивилне заштите Марко Николић, 9. Бригаде 13/7, (060/2727009).

Заменик повереника цивилне заштите Бобан Митић, Саве Ковачевића 9/6, (065/2495410).

12. МЗ Слога, (435902)

Повереник цивилне заштите Слађана Копиловић, Орловића Павла 14, (069/0375077).

Заменик повереника цивилне заштите Љубинко Милошевић, Петра Кочића 81, (062/499-691).

13. МЗ Брестовачка Бања, (477-002)

Повереник цивилне заштите Раде Спасић, Војводе Радомира Путника 8/7, (061/811-2772).

Заменик повереника цивилне заштите Љубомир Ристановић, Јабланичка 6, (060/477-4840).

Села:

1. МЗ Брестовац, (436-988)

Повереник цивилне заштите Бобан Јаношевић, Брестовац, (060/2727012).

Заменик повереника цивилне заштите Драги Чорболоковић, Брестовац, (060/1804555).

2. МЗ Злот, (256-1091)

Повереник цивилне заштите Данијел Алексић, Злот, (069/2228-268).

Заменик повереника цивилне заштите Зоран Здравковић, Злот (062/371788).

Повереник цивилне заштите Бранислав Јанковић, Бор, Петра Кочића 100, (061/6119643).

Заменик повереника цивилне заштите Бобана Грамић, Злот, (061/6187919).

3. МЗ Оштрел, (435-370)

Повереник цивилне заштите Новица Михајловић, Оштрел, (030/435428, 061/1807297).

Заменик повереника цивилне заштите Лидија Михајловић, Оштрел, (060/4235761).

4. МЗ Кривел, (473-350)

Повереник цивилне заштите Далибор Станковић, Кривел – реон Бањица (064/2434815).

Заменик повереника цивилне заштите Саша Николић, Кривел, (062/650958).

5. МЗ Шарбановац, (472-410)

Повереник цивилне заштите Евица Кокелић, Шарбановац, (060/7172238).

Заменик повереника цивилне заштите Бане Сараковић, Шарбановац, (064/2079094).

6. МЗ Шарбановац - Тимок

Повереник цивилне заштите Божидар Пезеровић, Шарбановац, (061/1584943).

Заменик повереника цивилне заштите Ерика Леовац, Шарбановац, (069/2170981).

7. МЗ Метовница, (474-334)

Повереник цивилне заштите Дејан Марковић, Метовница, (060/7439400).

Заменик повереника цивилне заштите Светомир Анић, Метовница, (063/8657262).

8. МЗ Горњане, (473-515)

Повереник цивилне заштите Сека Вануцић, Горњане, (060/1489494).

Заменик повереника цивилне заштите Денис Јанковић, Горњане, (061/1983294).

9. МЗ Бучје, (474-511)

Повереник цивилне заштите Данијел Петровић, Бучје, (063/1671582).

Заменик повереника цивилне заштите Љубиша Првуловић, Бучје, (062/474762).

10. МЗ Слатина, (436-740)

Повереник цивилне заштите Небојша Бузеј, Слатина, (065/2028402).

Заменик повереника цивилне заштите Дарко Драгијевић, (063/7162861).

11. МЗ Доња Бела Река, (474-510)

Повереник цивилне заштите Ратко Живановић, Доња Бела Река, (069/1536006).

Заменик повереника цивилне заштите Перислав Милић, Доња Бела Река, (062/483871).

12. МЗ Танда, (476-224, 064/1896981)

Повереник цивилне заштите Славољуб Димитријевић, Танда, (476029, 060/5000915).

Заменик повереника цивилне заштите Слађан Момчиловић, Танда, (476-265, 069/767823).

13. МЗ Лука, (069/1711760)

Повереник цивилне заштите Бобан Жикић, Лука, (064/1699758, 063/7616554).

Именује се заменик повереника цивилне заштите Љубиша Репеђић, Лука, (060/2727011).

Јединице цивилне заштите опште намене

У складу са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању у ванредним ситуацијама Члан 80. град Бор закључио је уговор са Добровољним ватрогасним друштвом Злот према коме наведено друштво преузима улогу јединице цивилне заштите опште намене. Тренутно наведено друштво има 56 припадника и сви су завршили обуку за ДВД ватрогасца или су положили стручни испит ЗОП.

Председници савета месних заједница

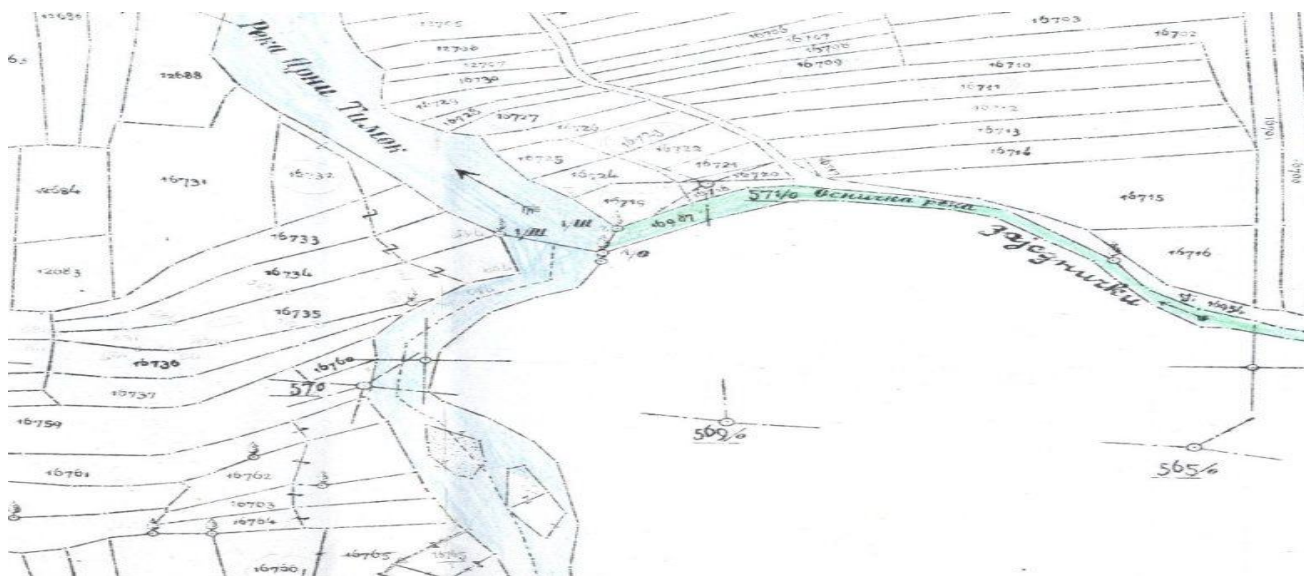
На територији града Бора постоји 13 градских и 13 сеоских месних заједница. У случају опасности од појава поплава и током поплава, Градски штаб за ванредне ситуације ће комуницирати и са председницима савета месних заједница, ради информисања о стању на терену и ради координације у активностима у којима би требало да узму учешће и грађани.

Рб.	Месна заједница	Број телефона	Председник савета	Број телефона
1	Брезоник	483-100	Драган Карајмановић	065/8302904
2	Север	421-289	Момчило Костантиновић	061/6506914
3	Стари центар	423-277	Драгиша Николић	063/462995
4	Старо селиште	421-566	Мирко Пијовић	060/0423928
5	Ново селиште	421-973	Славиша Симоновић	066/435-543
6	Бакар	422-685	Небојша Јаношевић	060/6162923 063/8387504
7	Рудар	421-706	Милован Матовић-заменик	060/2727121
8	Младост	433-162	Драгољуб Јовић	061/1527799
9	Слога	435-902	Љубинко Милошевић	062/499691
10	Нови центар	2495-268	Иван Стојановић	060/0888562
11	Металург	2431-811	Саша Ђорђијевски	064/3218249
12	Напредак	2491-181	Милосав Јовић	064/2153512
13	Брестовачка Бања	477-002	Раде Спасић	061/8012772
14	Брестовац	436-988	Властимир Ћосић	065/3355901

15	Шарбановац	472-410	Драган Пајић	065/9472283 064/8178087
16	Кривељ	473-350	Снежана Живковић	060/0473150
17	Злот	2561-091	Зоран Здравковић	062/371788
18	Слатина	436-740	Војкан Павловић	069/44396990
19	Оштрељ	435-370	Драгослав Станчуловић	062/436825
20	Метовница	474-334	Дејан Марковић	060/7439400
21	Доња Бела Река	474-510	Ратко Живановић	069/1536006
22	Бучје	474-511	Данијел Петровић	063/1671582
23	Горњане	473-515	Игор Мартиновић	060/4243445
24	Лука	400-010	Бобан Жикић	063/7616554
25	Танда	476-224	Славољуб Димитријевић	060/5000915
26	Шарбановац Тимок	427-504	Божидар Пезеровић	065/2475119

4.2. Процена могуће угрожености од поплава

Поплаве на територији града Бора нису честе. Првенствени разлози су: умерена количина атмосферских падавина и непостојање већих речних токова (изузетак је Тимок, који пролази кроз атаре села Метовница и Шарбановац и који припада водама I реда, а који се излива првенствено услед бујичног тока Оснићке реке која се у атару месне заједнице „Шарбановац“, место звано „Селиште“ улива у Тимок. У таквим ситуацијама дешавало се да буде поплављено до 50 ха првенствено обрадивог пољопривредног земљишта у периоду од неколико часова до неколико седмица.

Процењује се да је угроженост територије и насеља у граду Бора следећа:

ВОДОТОК I реда (надлежност ЈВП СРБИЈАВОДЕ)

БРЕСТОВАЧКА РЕКА

Брестовачка река простира се од бране на Борском језеру до ушћа у Тимок у атару села Метовница. Намена бране је да прикупља и акумулира воду са дела сливног подручја Црног врха у количини од 12.000.000 м³, првенствено ради снабдевања техничком водом погона Serbia ZiJin Bor Copper d.o.o. Bor. Поред тога, изградњом бране створено је вештачко Борско језеро, које има туристички значај.

Теоретски, постоји могућност од велике поплаве у случају пробоја бране на Борском језеру, услед нпр. земљотреса или диверзије (вештачко језеро капацитета 12 милиона м³ у време максималног водостаја) при чему би поплавни талас прошао преко Саваче, Брестовачке Бање, Брестовца и Метовнице. У наведеном подручју налази се велики број викендица и кућа и сходно томе, велики број људи, па би последице наглог процурења/рушења бране биле катастрофалне. Ради обавештења грађана, на терену су, на више места, пре више деценија постављени стубови обавештења на надморској висини до које би могла до доспе вода у случају пробоја језерске бране. Поред тога, у Брестовачкој Бањи, Брестовцу и Метовници постоје сирене за узбуђивање грађана, чије је одржавање у надлежности власника/корисника бране Борског језера–Serbia ZiJin Copper d.o.o. Bor.

ИЗВОД ИЗ ОПЕРАТИВНОГ ПЛАНА ЗА ОДБРАНУ ОД ПОПЛАВА НА ВОДАМА I РЕДА ЗА 2026. ГОДИНУ
(„Сл.гласник РС“ бр.117/2025).

Наведени Оперативни план припрема ЈВП „Србијаводе“ у складу са општим планом, а доноси:
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
РЕПУБЛИЧКА ДИРЕКЦИЈА ЗА ВОДЕ, Булевар уметности 2а, Нови Београд
тел. 011/201-33-60, E-mail: vodoprivreda@minpolj.gov.rs, WEB sajt: www.rdvode.gov.rs

1. НАЗИВ ПРАВНИХ ЛИЦА НАДЛЕЖНИХ ЗА ОРГАНИЗОВАЊЕ И СПРОВОЂЕЊЕ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ИМЕНА РУКОВОДИЛАЦА ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА И ДРУГИХ ОДГОВОРНИХ ЛИЦА;
2. ОПЕРАТИВНИ ПЛАН ЗА ОДБРАНУ ОД ПОПЛАВА ОД СПОЉАШЊИХ И УНУТРАШЊИХ ВОДА И ЛЕДА;
3. ПРЕГЛЕД ХИДРОЛОШКИХ И МЕТЕОРОЛОШКИХ СТАНИЦА И ПУНКТОВА ЗА ОСМАТРАЊЕ ЛЕДЕНИХ ПОЈАВА

1. НАЗИВ ПРАВНИХ ЛИЦА НАДЛЕЖНИХ ЗА ОРГАНИЗОВАЊЕ И СПРОВОЂЕЊЕ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ИМЕНА РУКОВОДИЛАЦА ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА И ДРУГИХ ОДГОВОРНИХ ЛИЦА;

1. Координатори одбране од поплава и помоћници

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
РЕПУБЛИЧКА ДИРЕКЦИЈА ЗА ВОДЕ, Булевар уметности 2а, Нови Београд
тел. 011/201-33-60, WEB sajt: www.rdvode.gov.rs

ГЛАВНИ КООРДИНАТОР ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА
Маја Грбић, моб. 064/802-13-64, E-mail: maja.grbic@minpolj.gov.rs,
Помоћници:
Мерита Борота, тел. 011/201-33-49, E-mail: merita.borota@minpolj.gov.rs
Мирјана Милошевић, тел. 011/311-71-79, E-mail: mirjana.milosevic@minpolj.gov.rs

АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
 ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ, ВОДОПРИВРЕДУ И ШУМАРСТВО
 Булевар Михајла Пупина бр.16, Нови Сад
 тел. 021/456-721, 487-44-11, факс 021/456-040. E-mail: psp@vojvodina.gov.rs
 WEBSajt: www.psp.gov.rs
 КООРДИНАТОР ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА:
 Владимир Галић, моб. 062/630-063, тел. 021/487-44-11, E-mail: vladimir.galic@vojvodina.gov.rs
 Помоћник:
 Дејан Андрић, моб. 065/994-40-52, тел. 021/488-16-46, E-mail: dejan.andric@vojvodina.gov.rs

2. Главни руководиоци одбране од поплава на водним подручјима и њихови заменици:

ВОДНО ПОДРУЧЈЕ	ЈАВНО ВОДОПРИВРЕДНО ПРЕДУЗЕЋЕ (ЈВП) ГЛАВНИ РУКОВОДИЛАЦ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА ЗАМЕНИК
"ДУНАВ"	ЈВП „СРБИЈАВОДЕ“, Булевар уметности бр 2а, Београд тел. 011/311-94-00, 311-94-02, 201-33-82, факс 011/311-94-03 E-mail: odbrana@srbijavode.rs, WEBSajt: www.srbijavode.com ГЛАВНИ РУКОВОДИЛАЦ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА: Горан Пузовић, моб. 064/840-40-07, E-mail: goran.puzovic@srbijavode.rs ЗАМЕНИК за спољне воде и нагомилавање леда: Александар Николић, моб. 064/840-42-00, E-mail: aleksandar.nikolic@srbijavode.rs ЈВП „СРБИЈАВОДЕ“ ВПЦ „САВА-ДУНАВ“, Бродарска бр. 3, Нови Београд тел. 011/214-31-40, 311-43-25, 213-58-64, 201-81-00 ЗАМЕНИК за унутрашње воде: Милош Радовановић, моб. 064/840-40-71, E-mail: milos.radovanovic@srbijavode.rs

3. Правно лице надлежно за организовање и спровођење одбране од поплава од спољних вода и нагомилавања леда, руководиоци одбране од поплава на водном подручју и његов заменик

ВОДНО ПОДРУЧЈЕ	НАДЛЕЖНО ЈАВНО ВОДОПРИВРЕДНО ПРЕДУЗЕЋЕ РУКОВОДИЛАЦ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА НА ВОДНОМ ПОДРУЧЈУ ЗАМЕНИК РУКОВОДИОЦА НА ВОДНОМ ПОДРУЧЈУ	ВОДНА ЈЕДИНИЦА	СЕКТОР – ДЕОНИЦА
„ДУНАВ“	ЈВП „СРБИЈАВОДЕ“ ВПЦ „САВА-ДУНАВ“ Бродарска бр.3 Нови Београд Тел. 011/214-31-40, 311-43-25, 213-58-64, 201-81-00 Факс 011/311-29-27, 201-81-12 E-mail: pcsavadunav@srbijavode.rs РУКОВОДИЛАЦ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА НА ВОДНОМ ПОДРУЧЈУ: Александар Николић моб. 064/840-42-00, E-mail: aleksandar.nikolic@srbijavode.rs ЗАМЕНИК РУКОВОДИОЦА НА ВОДНОМ ПОДРУЧЈУ Јован Баста, моб. 064/840-41-50 E-mail: jovan.basta@srbijavode.rs	“ТИМОК-ЗАЈЕЧАР”	Д.1.- Д.1.3., Д.1.4., Д.2.

4. Правно лице надлежно за организовање одбране од поплава, руководилац одбране од поплава на мелиорационом подручју и његов заменик

ВОДНО ПОДРУЧЈЕ	ЈАВНО ВОДОПРИВРЕДНО ПРЕДУЗЕЋЕ (ЈВП) РУКОВОДИЛАЦ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА НА МЕЛИОРАЦИОНОМ ПОДРУЧЈУ ЗАМЕНИК	МЕЛИРАЦИОНО ПОДРУЧЈЕ	ВОДНА ЈЕДИНИЦА	ОЗНАКА ХИДРОМЕЛИОРАЦИОНОГ СИСТЕМА (ХМС)
„ДУНАВ“	ЈВП „СРБИЈАВОДЕ“ Булевар уметности бр.2А, Нови Београд Тел. 011/311-94-00, 311-94-02, 201-33-82 E-mail: odbrana@srbijavode.rs, WEB sajt www.srbijavode.com РУКОВОДИЛАЦ Лидија Маћешкић, моб.064/840-40-74, E-mail: lidija.macesic@srbijavode.rs ЗАМЕНИК Елизабета Илић, моб.064/840-40-21, E-mail elizabetha.ilic@srbijavode.rs	„ДОЊИ ДУНАВ“	“ТИМОК-ЗАЈЕЧАР”	ДД 15.-ДД19.

5. Републичка организација надлежна за хидрометеоролошке послове

РЕПУБЛИЧКИ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД СРБИЈЕ, Кнеза Вишеслава 66, Београд
E-mail: srhydra@hidmet.gov.rs, office@hidmet.gov.rs, WEB sajt: www.hidmet.gov.rs
тел. 011/305-08-99, 254-33-72, факс 011/254-27-46,
Дежурни оперативни телефон: 064/838-52-58

РУКОВОДИЛАЦ ЗА ХИДРОЛОШКЕ ПРОГНОЗЕ:
Дејан Владиковић, моб.064/838-51-65, тел. 011/305-09-00, 254-33-72, факс 011/254-27-46,
E-mail: dejan.vladikovic@hidmet.gov.rs

ЗАМЕНИК:
Јелена Јеринић, моб. 064/838-52-77, тел. 011/305-09-00, 305-09-04, факс 011/254-27-46,
E-mail: jelena.jerinic@hidmet.gov.rs

ПЕРМАНЕНТНЕ СЛУЖБЕ РЕПУБЛИЧКОГ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКОГ ЗАВОДА,
ОДЕЉЕЊЕ ЗА ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКО БДЕЊЕ:
ОДСЕК ЗА ПРОГНОЗУ ВРЕМЕНА: тел. 011/305-09-68
ОДСЕК ЗА НАЈАВЕ И УПОЗОРЕЊА: тел. 011/254-21-84

6. Друга правна лица задужена за спровођење одбране од поплава

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА, СЕКТОР ЗА ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ

Управа за ватрогасно спасилачке јединице и цивилну заштиту
Недељко Гагић, моб.064/892-10-97, E-mail: nedeljko.gagic@mup.gov.rs
Милош Миленковић, моб.064/892-95-67, E-mail: milos.milenkovic@mup.gov.rs
Милорад Спасојевић, моб. 064/892-83-39, E-mail: milorad.spasojevic@mup.gov.rs

Управа за цивилну заштиту и управљање ризиком
 Бранко Јаснић, моб. 066/889-28-25, Е-mail: branko.jasnic@mup.gov.rs
 Јелена Димић, моб. 064/892-97-22, Е-mail: jelena.dimic@mup.gov.rs
 Драган Ивановић, моб. 064/892-86-22, Е-mail: dragan.ivanovic@mup.gov.rs
 Бојана Икодиновић, моб. 064/892-93-38, Е-mail: bojana.ikodinovic@mup.gov.rs

Оперативни центар СВС

тел. 011/228-29-33, 228-29-27, 228-29-10, тел./факс 011/228-29-28,
 моб. 064/892-96-68, 064/854-39-68, Е-mail: nacionalnicentar112.svs@mup.gov.rs

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА, ДИРЕКЦИЈА ПОЛИЦИЈЕ
 Александар Чејовић, моб. 064/892-24-85, Е-mail: aleksandar.cejovic@mup.gov.rs

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА, УПРАВА ГРАНИЧНЕ ПОЛИЦИЈЕ

Дежурна служба Регионалног центра граничне полиције према Републици Хрватској: тел. 021/524-956 факс 021/524-956, Е-mail: rchr.ds@mup.gov.rs

Руководилац: Предраг Величковић, моб. 064/892-40-73, тел. 021/661-72-04

Заменик: Бранимир Мирковић, моб. 064/892-70-92, тел. 021/661-72-04

ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ЛЕДОЛОМАЦА

„ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ“ АД БЕОГРАД ОГРНАК ХЕ „ЂЕРДАП“ Трг краља Петра бр. 1, Кладово - на Дунаву у зони акумулација у складу са Законом о потврђивању Конвенције између Савезне владе Савезне Републике Југославије и Владе Румуније о експлоатацији и одржавању хидроенергетских и пловидбених система „Ђердап I“ и „Ђердап II“, са прилозима („Службени лист СРЈ“ - Међународни уговори, број 7/98).

На сектору Дунава од km 1333 до km 1433-ледоломци из Републике Мађарске у складу са закључцима трилатералног састанка централних и локалних органа за везу Србије, Мађарске и Хрватске. За обезбеђење техничког особља за ледоломце задужено је ДТД „Северна Бачка“ ДОО Суботица, Трг Цара Јована Ненада бр. 2/I, Суботица, В.Д. Директора: Александар Ђуричковић, моб. 064/111-88-79, тел. 024/551-844, Е-mail: dtsevernabacka@mts.rs

ЗА МИНИРАЊЕ ЛЕДА

ГЕНЕРАЛШТАБ ВОЈСКЕ СРБИЈЕ, ОПЕРАТИВНА УПРАВА (Ј-3):

Руководилац: Марко Бојовић, моб. 065/278-88-88, тел. 011/206-38-98, Е-mail: marko.bojovic@vs.rs

Заменик: Бојан Стојановић, моб. 060/636-33-75, тел. 011/206-33-64, Е-mail: stojanovicb40@gmail.com

ЗА ОСМАТРАЊЕ ЛЕДА

Институт за водопривреду „Јарослав Черни“ д.о.о., ул. Јарослава Черног бр. 80, Београд, тел. 011/617-66-00

Горан Николић, моб. 066/856-08-87, Е-mail: goran.nikolic@jcerni.rs

ЗА ХИТНЕ ИСТРАЖНЕ РАДОВЕ И АНАЛИЗЕ (ЕКСПЕРТИЗЕ ПОПЛАВНИХ ДОГАЂАЈА, ХИДРОЛОШКЕ, ХИДРАУЛИЧКЕ, ХИДРОДИНАМИЧКЕ, ФИЛТРАЦИОНЕ И СТАТИЧКЕ АНАЛИЗЕ, АНАЛИЗЕ ОШТЕЋЕЊА ЗАШТИТНИХ ВОДНИХ ОБЈЕКТА, РЕШЕЊА ХИТНИХ РАДОВА ЗА ОТКЛАЊАЊЕ ШТЕТНИХ ПОСЛЕДИЦА ПОПЛАВНОГ ТАЛАСА И РЕШЕЊА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОПЛАВА)

Институт за водопривреду „Јарослав Черни“ а.д., ул. Јарослава Черног бр. 80, Београд, тел. 011/617-66-00

Горан Николић, моб. 066/856-08-87, Е-mail: goran.nikolic@jcerni.rs

7. Лица задужена за евидентирање података о поплавним догађајима на водама I реда и системима за одводњавање у јавној својини

ВОДНО ПОДРУЧЈЕ	ЈАВНО ВОДОПРИВРЕДНО ПРЕДУЗЕЋЕ (ЈВП) ЛИЦЕ ЗАДУЖЕНО ЗА ЕВИДЕНТИРАЊЕ ПОДАТАКА О ПОПЛАВНИМ ДОГАЂАЈИМА НАВОДАМА I РЕДА И СИСТЕМИМА ЗА ОДВОДЊАВАЊЕ У ЈАВНОЈ СВОЈИНИ
„ДУНАВ“	ЈВП „СРБИЈАВОДЕ“ Булевар уметности бр. 2А, Београд Тел. 011/311-94-00, 311-94-02, 201-33-82

	E-mail: odbrana@srbijavode.rs, WEB sajt www.srbijavode.com ЗА СПОЉНЕ ВОДЕ: Бранко Чанковић, моб. 064/840-41-85, E-mail: branko.cankovic@srbijavode.rs За водно подручје „Дунав”: Ивана Чулулејић, моб. 064/840-42-35, тел. 011/201-81-29 E-mail: ivana.cululejic@srbijavode.rs ВПЦ „САВА-ДУНАВ“ Београд Тел. 011/214-31-40, 201-81-13 Факс 011/311-29-27 E-mail: vpcsavadunav@srbijavode.rs ЗА УНУТРАШЊЕ ВОДЕ: Зоран Вучковић, моб. 064/840-41-17, 011/201-81-39, факс 011/311-29-27, E-mail: zoran.vuckovic@srbijavode.rs, ВПЦ „Сава-Дунав”, Београд, тел. 011/214-31-40, 201-81-13, факс 011/311- 29-27, E-mail: vpcsava@srbijavode.rs
--	--

8. Обавезе јавних водопривредних предузећа

Током одбране од поплава јавно водопривредно предузеће обезбеђује:

- у редовној одбрани од поплава од спољних вода свакодневно осмочасовно дежурство руководиоца особља из овог плана као и чуварске службе у току радног времена;
- у ванредној одбрани од поплава од спољних вода особље за дежурство од 24 часа (две смене по 12 часова или три смене по 8 часова);
- у редовној одбрани од леда свакодневно дежурство од 8.00 до 12.00 часова;
- у ванредној одбрани од леда свакодневно дежурство, по правилу од 8.00 до 18.00 часова, односно од 0.00 до 24.00 часа када долази до нагомилавања леда и потребе за интервенцијама;
- у редовној одбрани од поплава од унутрашњих вода потребан број лица за рад у времену од 6.00 до 18.00 часова (једна смена), а на црпним станицама у времену од 0.00 до 24.00 часа (две смене по 12 часова);
- у ванредној одбрани од поплава од унутрашњих вода и на црпним станицама потребан број лица за рад у времену од 0.00 до 24.00 часа (две смене по 12 часова).

Током одбране од поплава, Републички хидрометеоролошки завод Србије:

- свакодневно до 8.30 часова доставља хидролошке и метеоролошке извештаје са станица дефинисаних републичким оперативним планом;
- обезбеђује прогнозе водостаја за дефинисане водомерне станице на водном подручју где се врши одбрана од поплава до 11.30 часова.

Извештаје о хидролошкој и метеоролошкој ситуацији, прогнозе и упозорења, доставља:

- Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичкој дирекцији за воде - главном координатору;
- Покрајинском секретаријату за пољопривреду, водопривреду и шумарство Аутономне покрајине Војводина - координатору;
- Јавном водопривредном предузећу „Воде Војводине” - главном руководиоцу и руководиоцима на водним подручјима;
- Јавном водопривредном предузећу „Србијаводе” - главном руководиоцу и руководиоцима на водним подручјима;
- Министарству унутрашњих послова, Сектору за ванредне ситуације - Републичком и градском центру за обавештавање;
- Генералштабу Војске Србије, Оперативни центар система одбране.

Наредба о проглашењу и укидању одбране од поплава доставља се:

- Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичкој дирекцији за воде - главном координатору;
- Покрајинском секретаријату за пољопривреду, водопривреду и шумарство Аутономне покрајине Војводина - координатору;
- Јавном водопривредном предузећу „Воде Војводине” - главном руководиоцу;
- Јавном водопривредном предузећу „Србијаводе” - главном руководиоцу;
- Надлежном правном лицу које спроводи одбрану од поплава - секторском руководиоцу;
- Републичком хидрометеоролошком заводу Србије;
- Министарству унутрашњих послова, Сектору за ванредне ситуације - Републичком центру за обавештавање и надлежном штабу за ванредне ситуације.

Републички центар за обавештавање доставља:

- упозорења о великим и поплавним водама потенцијално угроженим градовима и општинама;
- обавештење о проглашењу редовне и ванредне одбране од поплава на водама I реда граду и општини на чијој територији је проглашена одбрана од поплава.

2. ОПЕРАТИВНИ ПЛАН ЗА ОДБРАНУ ОД ПОПЛАВА ОД СПОЉНИХ И УНУТРАШЊИХ ВОДА И ЛЕДА

СИСТЕМИ ЗА ЗАШТИТУ ОД ПОПЛАВА - сектори, деонице, заштитни водни објекти,штићена поплавна подручја и критеријуми за проглашење редовне и ванредне одбране од поплава од спољних вода и загушења ледом

1. Водно подручје „Дунав“**6) ВОДНА ЈЕДИНИЦА „ТИМОК-ЗАЈЕЧАР“**

Ознака деонице	Опис деонице	Заштитни водни објекти на којима се спроводе мере одбране од поплава	Критеријуми за увођење мера одбране од поплава	Штићено поплавно подручје
Д.1.4.	Брестовачка река Брана “Борско језеро”	1.Брана са акумулацијом „Борско језеро“на Брестовачкој реци, левој притоци Црног Тимока Простор за пријем поплавног таласа 1.100.000м³. Евакуација великих вода се врши према техничкој документацији о начину коришћења бране и акумулације “Борско језеро”	Карактеристичне коге: 438.00 прелив/нормални ниво 439.30 максимални ниво 440.00 круна бране	“Борско језеро” БОР

Помоћници руководиоца на водном подручју за брану на Д.1.4. Брана са акумулацијом „Борско језеро” на Брестовачкој реци: Веселин Лукић, моб. 064/840-40-21 Е-mail: veselin.lukic@srbijavode.rs и Зоран Станковић моб. 064/840-41-28 Е-mail: zoran.stankovic@srbijavode.rs и Елизабета Илић моб. 064/840-42-66 Е-mail: elizabetha.ilic@srbijavode.rs
ВПЦ „САВА-ДУНАВ“ РЈ“ Неготин“, Неготин, тел. 019/546-392, 541-610, факс 019/546-392, Е-mail: negotin@srbijavode.rs

Д.1. Брана “Борско језеро” ВПЦ „САВА-ДУНАВ“, Београд тел. 011/201-81-48 201-81-49 факс 011/311-29-27 Е-mail: odbrana@srbijavode.rs

Александар Николић, моб. 064/840-42-00 Е-mail: aleksandar.nikolic@srbijavode.rs

Serbia ZIJin Bor Copper doo Бор Огранак ТИР Бор, Борђа Вајферта 29 тел. на брани 030/482-147,

Директор: Lan Chicong, Е-mail: tir@zijibor.rs

Иван Најденов Е-mail: ivan.najdenov@zijibor.rs моб. 064/817-87-72,

Надежда Пелемиш Фајнишевић моб. 064/817-85-98 Е-mail: vodovod.energrana@zijibor.rs

СИСТЕМИ ЗА ЗАШТИТУ ОД ПОПЛАВА - хидромелирациони системи, територијална припадност система, дужина каналске мреже, реципијент, евакуациони објекат и критеријуми и услови за проглашење редовне и ванредне одбране од поплава од унутрашњих вода

Водна јединица „ТИМОК-ЗАЈЕЧАР“, Мелиорационо подручје ХМС, ДОЊИ ДУНАВ

ДД 15.

Ознака ХМС	Хидромелирацио-ни систем (ХМС)	Територијална припадност система Катастарска општина (КО)	Дужина канала мреже (ДКМ) (м)	Реципијент	Евакуациони објекат	
					Гравитацио-ни испуст (ГИ)	Црпна станица (ЦС)
ДД15.	Брестовац	Делови КО: Брестовац, Метовница, Звездан, Шарбановац и Злот IV	28.379	Брестовачка река, Црни Тимок	+	-

Помоћник руководиоца одбране од поплава на мелиорационом подручју Милутин Мијушковић моб. 064/840-41-21 Е-mail: milutin.mijuskovic@srbijavode.rs, ВПЦ „САВА-ДУНАВ“ РЈ „Неготин“, тел. 019/546-392, 541-610, факс 019/546-392

Важнији водотокови II реда на територији града Бора (надлежност локалне самоуправе) су:

Бељевинска река (Злот)

Лазарева река (Злот)
Поток Војала (Злот)
Микуљска река (Злот)
Кривељска река (Кривељ, Оштрељ)
Црвена река (Кривељ)
Равна река (Лука, Доња Бела Река)
Танда/Црнајка (Танда)
Оснићка река (Шарбановац Тимок)

Када су у питању објекти, појединих година је било угрожено само пар објеката изграђених без одговарајућих дозвола на самој обали Тимока.

На територији града Бора постоји један објекат за одбрану од поплава на водотоковима II реда-брана на Лазаревој реци. Већина водотокова II реда на територији града Бора не одржава се (не чисти се од грања, попадалих стабала и отпада/смећа) од стране власника/корисника приобалног земљишта, што смањује пропусну моћ корита водотокова и увећава могућност излива воде/поплава у случају високог водостаја. Срећом, упркос наведеној чињеници, на територији града Бора веома су ретке поплаве и причињене штете су релативно мале.

Појава стогодишњих великих вода и бујичних поплава водотока II реда на територији града Бора последица је пре свега учесталијих екстремнијих временских прилика (локално већа количина падавина по квадратним метру за мали временски интервал). Ове појаве представљају реалну претњу што су и показале бујичне поплаве јуна 2023. године када је забележен рекордан ниво прелива на брани Борског језера, а такође потребно је напоменути и стогодишњи ниво Бељевинске реке августа 2018. године.

У току 2025. године изведени су следећи радови на уређењу водотокова I и II реда све у циљу отварања протицајног профила водотокова и омогућавања проласка великих вода ради заштите инфраструктурних објеката, имовине и живота грађана који живе у близини река. На основу Уговора о јавној набавци бр: 404-1280/2024-III/01 од 21.11.2024. године завршени су радови на уређењу водотокова I и II реда - Злотска река. Вредност уговора је 10.486.518,00 динара са ПДВ-ом.

Угроженост од изливања бујичних вода

На територији града, обзиром на конфигурацију, постоји више бујичних потока. Обраслост брдског терена није задовољавајућа, те се јавља и ерозивност земљишта. Карактеристика бујичних потока је та да су кратког рока и услед већих киша и наглог топљења снега попуне своје корито и изливају се на околно земљиште.

За спречавање штета које изазивају бујице неопходно је редовно одржавање корита ових потока, као и пошумљавање и затрављивање површина у брдским теренима подложним ерозији.

Угроженост од појава подземних вода

Насељена места на територији града угрожена су појавом подземних вода и то нарочито они делови насеља која се налазе у депресији, односно на току воде или због лоше регулације отока атмосферских вода или бујичних токова који се стварају у њиховим насељима, или као последица лоше комуналне инфраструктуре. На појаву подземних вода знатно утиче и систем и начин градње објеката, јер је већина без олука, тротоара, регулисаних одвода и одговарајуће дренаже.

Угроженост од „урбаних поплава“

У случају обилних киша/топљења снега на територији града може доћи до поплава на појединим локалитетима, првенствено на неколико саобраћајница (делови улице Моше Пијаде: испред зграде локалне самоуправе и раскреница са улицом Бошко Буха; део Мајданпечке улице код Зелене пијаце; део улице Николе Пашића код зграде тзв. Дуплекс). ЈКП „Водовод“ надлежан је за одржавање атмосферске канализације у функционалном стању.

У 2020. години урађен је пројекат дела атмосферске канализације у улицама Николе Пашића, Мајданпечка и Радомира Јовановића Чочета у Бору. За овај пројекат је добијена грађевинска дозвола бр. РОП-БОР-8543-ЦИП-1/2020, интерни број 351-1-16/20-III/05 од 28.04.2020. године.

У 2021., 2022., 2023., 2024. и 2025. години извођени су радови на редовном одржавању атмосферске канализације.

За 2026. годину су планирани радови на редовном одржавању атмосферске канализације.

4.3 Мере заштите од поплава

У спровођењу организације одбране од поплава предузимају се: превентивне мере, мере у случају непосредне опасности, мере заштите и активности када дође до поплаве и мере ублажавања последица поплаве.

4.3.1. Превентивне мере

Да би се смањило штетно дејство вода и да би последице изазване плавлеем биле што мање, неопходно је предузети одређене превентивне мере одбране и то:

1. Обезбедити да се у поступку израде и доношења урбанистичких планова, правилима грађења, одреде општи и основни услови за заштиту од непогода и поплава.

2. Стално радити на повећању степена сигурности одбране од поплава кроз израду и иновирање техничке документације за изградњу и реконструкцију одбрамбених линија.

3. Изводити антиерозивне радове, првенствено пошумљавањем и санирањем клизишта.

4. Изградити недостајуће одбрамбене насипе.

5. Продубљавати корита водотокова где долази до плавлеења.

6. Изградити системе канала за одвођење воде и њихово одржавање.

7. Изградити пропусе са већом пропусном моћи воде.

8. Стално радити на изградњи и реконструкцији одбрамбених линија.

9. Унапређивати системе осматрања, веза и координације за извршење задатака.

10. Предузимати мере чишћења речних корита, канала и јаруга.

11. Оспособљавати грађане за заштиту и спасавање од поплава кроз личну и узајамну заштиту где је носилац свака месна заједница за своје подручје.

12. Оспособљавати субјекте од посебног значаја за заштиту и спасавање од поплава и уношење њихових задатака у планове одбране.

13. Оспособљавати добровољне организације (Добровољно ватрогасно друштво, Црвени крст, Горска служба сапасања и др.) и дефинисати њихове задатке у случају поплава.

14. Оспособљавати чланове Штаба за ванредне ситуације за руковођење акцијама заштите и спасавања од поплава.

15. Обезбедити подизање општег нивоа информисања грађана о поплавама.

4.3.2. Мере заштите у случају непосредне опасности

Евидентна опасност од поплава на територији града Бора, настаје када су метеоролошки услови изузетно неповољни (дуготрајно падање кише, нагло топљење снега). Ради спречавања настанка штете од поплава предузимају се следеће мере:

1. Редовно праћење и осматрање водостаја на рекама.

2. Активирање Градског штаба за ванредне ситуације града Бора.
3. Стављање у приправност субјеката од посебног значаја за заштиту и спасавање од поплава.
4. Информисање и обавештавање становништва о могућем настанку поплаве и предузимање потребних превентивних мера за заштиту.

5. ПРОГЛАШЕЊЕ, АКТИВНОСТИ И УКИДАЊЕ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА

Командант Градског штаба за ванредне ситуације проглашава и укида одбрану од поплава на водотоцима II реда. Градски штаб за ванредне ситуације о предузетим радњама обавештава надлежне државне институције.

Критеријум за доношење одлуке о проглашењу редовне и ванредне одбране од поплава на територији града Бора је повећање нивоа воде услед обилних падавина, наглог топљења снега или друге појаве, на основу информација са терена или обавештења од стране надлежних органа. Наведен критеријум је дефинисан из разлога што на водама II реда не постоји систем мерења водостаја (мерна места и задужено лице за читавање водостаја), па није могуће рационално дефинисати нивое водостаја изнад којих би требало прогласити одбрану од поплава.

5.1. Оперативне мере и активности када дође до поплава (мере у току ванредне одбране):

Ванредна одбрана од поплава проглашава се када се најаве екстремно јаки пљускови или нагло топљење снега на сливу бујичног водотока и када се очекује пораст протока бујичне поплаве и пробој одбрамбене линије.

Предузимају се мере:

1. Преко средстава јавног информисања се обавештава становништво о насталој ситуацији и угрожености.
2. Врши се евакуација становништва, стоке и материјалних добара из поплавлених подручја.
3. Обезбеђује се храна и вода за евакуисано становништво и стоку.
4. Обезбеђује се храна и вода за становништво и стоку на поплавленим подручјима.
5. Црпе се воде из поплавлених објеката.
6. Врши се прокопавање нових и чишћење постојећих канала за бржи проток надошле воде.
7. Предузимају се хигијенско-епидемиолошке мере за заштиту становништва и животиња.
8. Пружа се одговарајућа здравствена и друга медицинска помоћ становништву и ветеринарска заштита и помоћ животињама.

За потребне мере и радове биће ангажовани повереници цивилне заштите, Добровољно ватрогасно друштво Злот, ЈКП „3.октобар“ Бор, ЈКП „Водовод“ Бор, Здравствени центар Бор и Ветеринарска станица Бор, а по потреби и други субјекти од значаја за заштиту и спасавање у ванредним ситуацијама.

О поплавним догађајима на територији града Бора, евиденцију води Градска управа града Бора - Одељење за привреду и друштвене делатности – саветници за пољопривреду, водопривреду, шумарство, заштиту грађана и материјалних добара од елементарних и других непогода и послове одбране, Мира Мартиновић, Анита Ђорђевић и Бранислав Јовановић.

Ванредна ситуација настаје када није могуће са редовним капацитетима за одбрану од поплава отклонити опасност од поплава ширих размера и већих материјалних штета, односно када постоји опасност да најављена хидролошка ситуација знатно превазиђе мере редовне одбране од поплава.

Ванредну ситуацију, услед поплава на водама II реда на територији града Бора, проглашава градоначелник, на предлог Градског штаба за ванредне ситуације (чл. 39 Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама – „Сл.гласник РС“, број 87/2018).

5.2. Оперативне мере и активности у отклањању последице од поплава

Када дође до повлачења воде из поплавлених подручја, предузимају се следеће мере и активности:

1. Одвођење и испумпавање заосталих вода.
2. Темељно чишћење поплавлених објеката.
3. Чишћење, дезинфекција и хлорисање водних објеката.
4. Микробиолошка контрола исправности хране и воде.
5. Укидање забране употребе воде за пиће из јавних/локалних водовода, чесама и бунара (у случају повољних резултата анализа воде).

6. Здравствено и санитарно обезбеђење.

5.3. Ангажовање радне снаге, опреме и механизације

Ангажовање радне снаге, опреме и механизације и материјала врши се на основу Закона о водама, одлуке или наредбе Градског штаба за ванредне ситуације, у складу са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама.

а) Правна лица од значаја за одбрану од поплава

Р.Б.	Назив	Основна делатност
1.	"Боговина" Бор	Основна делатност је изградња и експлоатација регионалног водосистема Боговина Бор у циљу редовног снабдевања квалитетном водом Бора, Бољевца, Зајечара, Неготина и Књажевца.
2.	ЈКП "3.октобар" Бор	Основне делатности су извоз и депоновање смећа, чишћење јавних површина, прање улица и тротоара, зимска служба, погребне услуге и одржавање гробља, одржавање и подизање зелених површина и чишћење заједничких просторија у зградама. У случају потребе, ангажује своју механизацију и људство у циљу заштите од поплава и одклањања последица истих.
3.	ЈКП "Водовод" Бор	Основна делатност је обезбеђење уредног функционисања водосистема и редовно и квалитетно снабдевање. У случају потребе, ангажује своју механизацију и људство у циљу заштите од поплава и одклањања последица истих.
4.	Здравствени центар Бор	Здравствена делатност. У случају потребе, ангажује своје капацитете ради здравственог збрињавања лица угрожених у ванредним ситуацијама, укључујући и поплаве.

Градско веће града Бора донело је Одлуку о одређивању субјеката од посебног значаја за заштиту и спасавање на територији града Бора, број 217-10/2025-IV-01 од 07.02.2025. године, и то: ЈКП „3.октобар“ Бор, Serbia Zijin Bor Copper d.o.o Bor, Serbia Zijin Mining d.o.o Bor, Ветеринарска станица Бор, д.о.о Бортравел Бор, ЈКП „Водовод“ Бор, Здравствени центар Бор, Установа за децу „Бамби“ Бор, Хотел Албо Бор, Центар за социјални рад „Бор“, Установа Спортски центар Бобана Момчиловић Величковић, Металка д.о.о Бор, Лав Плус д.о.о Бор и Текијанка д.о.о Кладово, д.о.о С инжењеринг Бор, Горска служба спасавања – станица Бор, Ловачко удружење Бакар Бор и Планинарски клуб Дубашница Злот. Субјекти од посебног значаја за заштиту и спасавање на територији града Бора врше заштиту и спасавање грађана, материјалних и других добара у случају опасности и несрећа изазваних елементарним непогодама и другим несрећама у складу са својом делатношћу и задацима које им нареди Градски штаб за ванредне ситуације.

б) У случају проглашења ванредне ситуације одређени/задужени субјекти су дужни да:

1. Одржавају саобраћајнице локалног карактера и путеве од значаја за одбрану од поплава.
2. Обезбеде функционалност и заштиту објеката у ванредним ситуацијама од штетног дејства воде (редовно чишћење око мостова, канала, сливника, пропуста у склопу пута на којима се формира бујични талас).
3. Обезбеде прилазе за одбрану од поплава.
4. Обезбеде поуздано водоснабдевање становништва и све потребне мере заштите виталних објеката система за водоснабдевање који могу буду угрожени штетним дејством вода.
5. Обезбеде функционалност атмосферске и фекалне канализације у ванредним ситуацијама.
6. Обезбеде поуздано функционисање сопствене оперативе и механизације у ванредним ситуацијама и са њом учествују у реализацији одбране од поплава у свим фазама, а по упутствима и налозима Градског штаба за ванредне ситуације.
7. У случају потребе да обезбеде превоз, смештај, исхрану и здравствену заштиту угроженог становништва, здравствену заштиту домаћих животиња и снабдевање алатом, грађевинским материјалом, заштитном опремом и прехранбеним производима.

в) Расположена механизација

Ред. број	НАЗИВ	Одговорно лице	контакт	каминони	уговаривачи	Аутоцистерна за превоз и општување атмосферских вода	батер	Комбиноване радне машине	безинске пумпе за испумпавање	булдозер	аутодизалица	Ваљак
1	ЈКП „3.Октобар“ Бор	Ненад Крачуновић	030/ 432-224 064/8563331	13	2	5	1	5	/	2	4	/
2	ЈКП „Водовод“ Бор	Живорад Петровић	030/421-150 065/2491191	1	/	3	/	2	5	/	1	/
3	Serbia ZiJin Bor Copper d.o.o	Zhang Junyang	030/423-874	16	11	1	4	3		3	4	1
4	Serbia ZiJin Mining d.o.o Bor	Su Yongding	030/2155-005 060/4235583	40	8	1	7	1	/	2	1	2

г) Дужности и обавезе месних заједница на угроженом подручју

Месне заједнице су дужне да предузму мере указивања потребе да свако домаћинство узме учешће у заштити око угрожених површина, где би се редовним одржавањем оспособили за одбрану од поплава већих размера. Такође, месне заједнице су дужне да предузму све потребне мере за ангажовање радне снаге локалног становништва за уређење потока и канала за одвод воде на својој територији како не би дошло до загушења бујичних токова.

д) Дужности и обавезе пољопривредника, пољопривредних предузећа и власника објеката и земљишта на потенцијалном угроженом подручју

Пољопривредници и власници и корисници објеката и земљишта на потенцијално угроженом подручју, дужни су да превентивно обезбеде извођење повремених бразда на својим њивама ради ефикасног одвођења сувишних вода у најближи канал, као и да редовно одржавају канале и пропусте око својих зграда, службених просторија и дворишта, како би исти били у функционалном стању.

5.4. Обавештавање јавности

Градски штаб за ванредне ситуације града Бора, у оквиру својих активности, предузима мере да се преко средстава јавног информисања становништва упозна са свим битним околностима у вези могуће појаве поплаве, о предузетим мерама које треба да се предузимају док је поплава у току, као и о престанку опасности од поплава и о предузимању даљих мера за отклањање последица поплаве.

У спровођењу ових активности, јавност се обавештава о следећем:

1. о потенцијалној могућности и јачини поплаве,
2. о начину упућивања упозорења јавности,
3. о површини која може бити поплавлена и потребе евакуације за сваки ниво очекиване поплаве,
4. о начину евакуације,
5. о активностима које треба предузимати како би се смањила штета од поплава,
6. о безбедносним активностима и могућностима реконструкције на оштећеним објектима након поплаве и сл.

На територији града Бора постоје следећи локални електронски медији: Радио Телевизија Бор (Моше Пијаде 19, 030/424-587, 030/427-427) и интернет радио станица „Антина“ (Радничка 19 030/2495475, 030/2495476, 063/810-3-228) који се у случају потребе могу користити за информисање становништва у ванредним ситуацијама, укључујући и поплаве.

6. ПРОГРАМ МЕРА И РАДОВА НА СМАЊЕЊУ РИЗИКА ОД ПОПЛАВА У 2026. ГОДИНИ (ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ)

Поред планираних радова на водотоковима II реда планирано је да се истовремено изведу радови и на водотоковима I реда, који примају воде из водотокова II реда. ЈВП Србијаводе Београд израдило је Елаборат уређења водотокова I и II категорије на територији града Бора чији је саставни део Службена белешка о критичним локацијама водотокова на територији града Бора, број сл. 2024/IV од 29.10.2024. године. У наведеном документу стоје процењене вредности потребних радова:

- МЗ Шарбанавац – река Црни Тимок – кп бр. 16847 КО Шарбанавац – 650 м. Уређење корита Црног Тимока 200 м узводно од моста и 450 м низводно од моста са формирањем купалишта, изградом насипа и обалом утврде од камена. Износ без пдв-а 54.837.112,90 динара, износ са пдв-ом 65.804.535,48 динара.
- МЗ Шарбанавац – Шарбановачки поток - кп бр. 16842 КО Шарбанавац – 1.000 м. Износ без пдв-а 13.877.964,55 динара, износ са пдв-ом 16.653.557,46 динара.
- МЗ Танда – река Црнајка кп бр. 5450 КО Танда – 250 м и ушће бујичног потока лево низводно од моста. Уређење корита реке Црнајке и заштита насеља и школе на левој обали. Износ без пдв-а 26.143.997,25 динара, износ са пдв-ом 31.372.796,70 динара.
- МЗ Брестовац – Брестовачка река - кп бр. 11758/11 КО Брестовац. Уређење корита узводно и низводно од моста у центру са изградом обало утврде на десној обали низводно од моста. Износ без пдв-а 32.944.042,88 динара, износ са пдв-ом 39.532.851,46 динара.

Планирана средства за уређење корита водотокова износе 127.803.117,58 динара без пдв-а, односно 153.363.741,10 динара са пдв-ом.

На основу Уговора о јавној набавци бр: 404-19/2026-III/01 од 14.01.2026. године биће изведени радови на Злотској реци у укупном износу од 16.142.530,68 динара са ПДВ-ом, а на основу Уговора о јавној набавци бр: 404-20/2026-III/01 од 14.01.2026. године биће изведени радови на реци Сурдуп у Доњој Белој Реци у укупном износу од 35.775.288,60 динара са ПДВ-ом.

ПРЕГЛЕДНА СИТУАЦИЈА

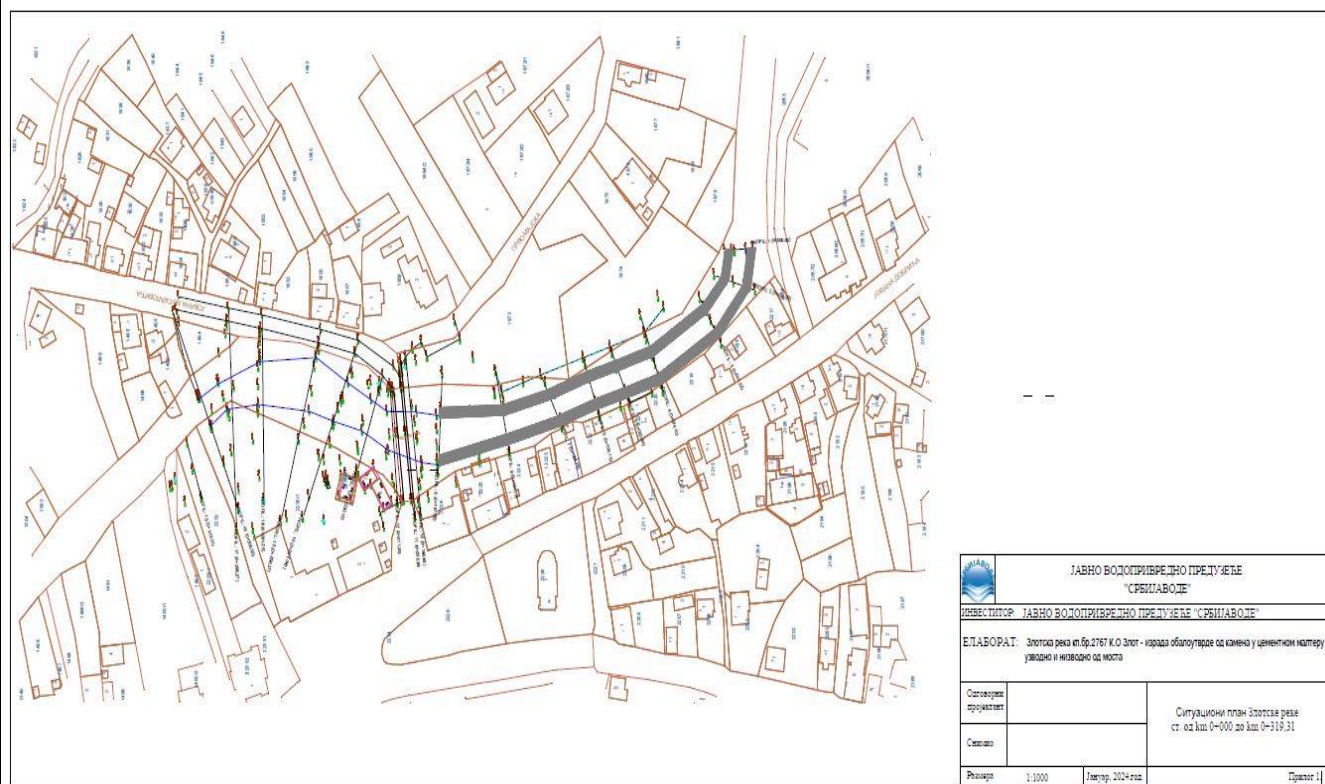
ЛЕГЕНДА:

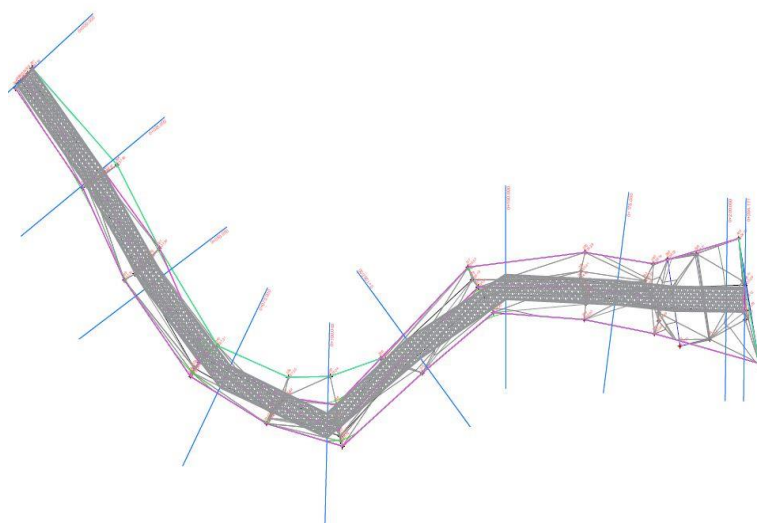
Локација извођења радова

Изградња обалоутврде од камена на Злотској реци у цементном малтеру узводно и низводно од моста у месној заједници Злот, Град Бор

 ЈАВНО ВОДОПРИВРЕДНО ПРЕДУЗЕЋЕ "СРБИЈАВОДЕ"	
ИНВЕСТИТОР: ЈАВНО ВОДОПРИВРЕДНО ПРЕДУЗЕЋЕ "СРБИЈАВОДЕ"	
ЕЛАБОРАТ: МЗ Доња Бела Река - Река Сурап, кп.бр.11335 - 890п. Уређење корита реке Сурап и заштита насеља.	
Одговорни пројекат:	Ситуациони план реке Сурап, ст. од кп. 0+000 до кп. 0+204,17
Сачињено:	
Размер:	1:1000
	Новембар, 2024+изд.
	П

На основу молбе за помоћ у регулацији водотока реке Црни Тимок у селу Метовница коју је упутио Борски управни округ број: 914-325-1/2023-01 од 30.10.2023. године, дописа Републичке водне инспекције број: 914-270-325-21/2022-07 од 28.06.2022. године и захтева мештана планирано је да се наставе радови на уређењу тока реке Црни Тимок на локацији кп.бр:10187 К.О. Метовница N: 4864801 Е: 592930 који би имали за циљ трајно решење и враћања тока реке у првобитно стање. Тренутно река Црни Тимок угрожава пољопривредне површине у МЗ Метовница.

Потребно је у току 2026. године извршити теренски обилазак, ради провере стања сувих прелаза на макадамском путу који преко Дубашничке површи спаја територији града Бора и територију општине Деспотовац, закључно са местом званом Крња Јела. На том потезу налазе се и суви прелази изграђени од водопрпусних армирано бетонских цеви $\varnothing$ 800 и 1000 мм преко мањих водотокова (Дубашница, Демижлок, Војала, Микуљска и Појенска река) који чине слив Злотске реке. Уколико је дошло до зарушавања после пролећних бујица потребно је размотрити могућност реконструкције истих.

7. ФИНАНСИРАЊЕ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА

Средства за реализацију Оперативног плана за одбрану од поплава за воде II реда на територији града Бора се обезбеђују из буџета града, у складу са Законом. Према Одлуци о буџету града Бора за 2026.годину („Службени лист града Бора“, број 49/2025), планиран износ средстава за уређење речних корита водотокова II реда у 2026. години, је 154.323.741,10 динара са пдв-ом.

У случају проглашења ванредне ситуације, градоначелник Бора ће се, за евентуално недостајућа средства, обратити посебним захтевом надлежним државним органима.

8. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Мишљење о овом Оперативном плану, у складу са чл. 55. Закона о водама („Сл.гласник РС“, бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 – др. закон), дало је надлежно ЈВП „Србијаводе“ Београд, ВПЦ „Сава-Дунав“, Београд, број: бр. 782/1 од 23.1.2026.

По један примерак Оперативног плана се чува у архиви Градске управе Бор, у Одељењу за привреду и друштвене делатности, Одељењу за ванредне ситуације у Бору и у Градском већу града Бора.

Оперативни план објавити у „Службеном листу града Бора“.

Обрађивачи:

Одељење за привреду и друштвене делатности

Мира Мартиновић

Бранислав Јовановић

Данијел Алексић, члан Градског већа задужен за ванредне ситуације

Број: 217-3/2026-I

У Бору, 30. јануара 2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА БОРА

ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р

Друштво с ограниченом одговорношћу „Србијаводе“ Београд
Водопривредни центар „Сава - Дунав“ Нови Београд
11070 НовиБеоград, Бродарска 3; www.srbijavode.rs.vpcsavadunav@srbijavode.rs;
Текући рачун: 200-2402180101045-97; ПИБ: 100283824; Матични број: 17117106;
Наменски рачун трезора: 840-78723-57; ЈБКЈС: 81448; Телефон: 011/201-81-00, 311-43-25;
Факс: 011/311-29-27

Број 782/11

Датум: 23.01.2026.

ВЛ

Друштво с ограниченом одговорношћу "Србијаводе", Водопривредни центар "Сава-Дунав" Београд, решавајући по захтеву Градске управе града Бора, поднетог под бројем 325-1/2026-III од 20.01.2026. године (наш број: 782 од 22.01.2026. године), а на основу чл. 55. став 5. Закона о водама („Сл.гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др.закон) издаје следеће:

М И Ш Љ Е Њ Е

у поступку доношења Оперативног плана за одбрану од поплава
за воде II реда за подручје града Бора, за 2026. годину

1. Општи подаци:

1.1. Назив документа:

Оперативни план одбране од поплава за воде II реда (у даљем тексту Оперативни план за воде II реда, локални оперативни план - ЛОП) на територији града Бора за 2026. годину.

1.2. Административни подаци:

- Град: Бор
- Округ: Борски
- Водно подручје: Дунав
- Мелиорационо подручје: Доњи Дунав

1.3. Донети Оперативни планови за воде II реда у претходном периоду:

Град Бор донео је Оперативне планове за воде II реда за 2017., 2018., 2019., 2020., 2021., 2022., 2023. и 2025. годину, по претходно прибављеним мишљењима ЈВП "Србијаводе" ВПЦ "Сава – Дунав" РЈ "Неготин" Неготин и то:

- за 2017. годину бр. 1-898/1 од 17.03.2017. године,
- за 2018. годину бр. 2477/1 од 10.04.2018. године,
- за 2019. годину бр. 3008/1 од 24.04.2019. године,
- за 2020. годину бр. 1332/1 од 12.03.2020. године,
- за 2021. годину бр. 669/1 од 11.02.2021. године,
- за 2022. годину бр. 1511/1 од 22.02.2022. године,
- за 2023. годину бр. 1376/1 од 17.02.2023. године,
- за 2024. годину бр. 1376/1 од 13.02.2024. године,
- за 2025. годину бр. 1844/1 од 11.03.2025. године.

2. Основ за издавање мишљења „Србијаводе“ д.о.о.:

Законом о водама (члан 55.) прописано је:

- да Оперативни план за воде II реда доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе у складу са општим и оперативним планом за воде I реда, за период од једне године, најкасније 30 дана од дана доношења Оперативног плана за воде I реда, на основу претходно прибављеног мишљења овог предузећа,
- да Оперативни план за одбрану од поплава за воде I реда, припрема јавно водопривредно предузеће, у складу са Општим планом, а доноси Министарство, најкасније до 31. децембра текуће године, за наредну годину.

Уредбом Владе РС („Сл.гласник РС“ број 70/25), утврђен је Општи план за одбрану од поплава за период од 2025. до 2031. године (у даљем тексту: Општи план).

Наредбом Министра пољопривреде, шумарства и водопривреде („Сл. гласник РС“ бр. 117/25), утврђен је Оперативни план за одбрану од поплава за 2026. годину (у даљем тексту: Оперативни план за воде I реда).

3. Поступак усвајања и обавеза достављања Оперативног плана за воде II реда надлежним субјектима:

Након прибављања мишљења "Србијаводе" д.о.о. на нацрт Оперативног плана за воде II реда и усвајања коначне верзије, надлежни орган града Бора, доставља план органу државне управе надлежном за ванредне ситуације (у складу са чланом 55. став 9. Закона о водама).

4. Критеријум за издавање мишљења у поступку усвајања Оперативног плана за воде II реда:

Мишљењем овог предузећа на Оперативни план за воде II реда оцењује се:

1. Усклађеност са Оперативним планом за воде I реда;
2. Усклађеност достављеног Оперативног плана одбране од поплава за воде II реда на територији града Бора за 2026. годину са прописаним садржајем (Закон о водама, Општи план);
3. Приказштићених подручја и стања постојећих заштитних објеката на водама II реда;
4. Приказ нештићених поплавних подручја и стања водотокова без изграђених заштитних објеката у надлежности локалне самоуправе (воде II реда);
5. Приказ критеријума за проглашење и укидање одбране од поплава;
6. Процена угроженостиштићених/ нештићених поплавних подручја;
7. Приказ планираних активности, мера и радова;
8. Податке о именованим овлашћеним руководећим лицима и другим лицима/учесницима у одбрани од поплава;
9. Приказ подела дужности и одговорности предузећа и других субјеката који учествују у организацији и спровођењу одбране од поплава;
10. Приказ обавеза надлежних субјеката у свим фазама одбране од поплава;
11. Приказ расположивих средстава за спровођење активности, мера и радова за смањење ризика од поплава;
12. План обезбеђења финансијских средстава за спровођење Оперативног плана за воде II реда;
13. Графичка документација уз Оперативни план за воде II реда.

5. Анализа и оцена Оперативног плана за воде II реда за 2026. годину:

5.1. Усклађеност са Оперативним планом за одбрану од поплава за воде I реда:

На административном подручју града Бора, заступљени су водни објекти за уређење водотока и за заштиту од поплава:

- на водама I реда, који су обухваћени Сектором Д.1. водна јединица "Тимок - Зајечар", деоницом Д.1.4. Брестовачка река, брана "Борско језеро" (по Оперативном плану за одбрану од поплава за 2026. годину, „Сл. гласник РС“ бр. 117/25);
- на водама I реда и то Борска, Брестовачка река и Злотска река, који нису обухваћени Оперативним планом за воде I реда и којима су делимично заштићена подручја у насељима;

- Достављени локални оперативни план за 2026. годину, сагласно одредбама Општег плана садржи извод из Оперативног плана за воде I реда, са приказом штићених подручја и заштитних објеката.

5.2. Садржај Оперативног плана за воде II реда:

Достављени локални оперативни план за 2026. годину садржи:

1. Правни основ за израду плана
2. Географски положај и природни чиниоци
 - 2.1. Топографско – географске карактеристике подручја;
 - 2.2. Хидрографске карактеристике подручја;
 - 2.3. Климатске карактеристике;
 - Падавине;
 - Температура ваздуха.
3. Насеља, становништво, инфраструктура, заштићена добра, пољопривреда и загађивачи
 - 3.1. Насеља и стамбене целине, становништво;
 - 3.2. Изворишта и водоводни системи;
 - 3.3. Канализациони системи;
 - 3.4. Пољопривреда;
 - 3.5. Депоније и загађивачи.
4. Општи приказ организације одбране од поплава на подручју града, дефинисање фаза одбране, овлашћења и дужности
 - 4.1. Организација одбране од поплава на подручју града
 - Градски штаб за ванредне ситуације
 - Припрема за одбрану од поплава
 - Ванредна одбрана од поплава
 - Ванредна ситуација
 - Отклањање последица поплава
 - Преглед чланова Градског штаба за ванредне ситуације града Бор
 - Стручно – оперативни тимови
 - Повереници цивилне заштите
 - Јединице цивилне заштите опште намене
 - Председници савета месних заједница
 - 4.2. Процена могуће угрожености од поплава
 - Водоток I реда (надлежност "Србијаводе" д.о.о.);
 - Брестовачка река водоток I реда;
 - Извод из Оперативног плана за одбрану од поплава на водама I реда за 2026. годину ("Сл. гласник РС", бр. 117/25);
 - Важнији водотокови II реда на територији града Бора (надлежност локалне самоуправе) са изведеним радовима на водама I и II реда у 2025. години;
 - Угроженост од изливања бујичних вода;
 - Угроженост од појава подземних вода;
 - Угроженост од "урбаних поплава".
 - 4.3. Мере заштите од поплава
 - 4.3.1. Превентивне мере;
 - 4.3.2. Мере заштите у случају непосредне опасности.
5. Проглашење, активности и укидање одбране од поплава
 - 5.1. Оперативне мере и активности када дође до поплава (мере у току ванредне одбране)
 - 5.2. Оперативне мере и активности у отклањању последица од поплава
 - 5.3. Ангажовање радне снаге, опреме и механизације
 - а) Правна лица од значаја за одбрану од поплава;

- б) У случају проглашења ванредне ситуације одређени/задужени субјекти;
- в) Расположена механизација;
- г) Дужности и обавезе месних заједница на угроженом подручју;
- ђ) Дужности и обавезе пољопривредника, пољопривредних предузећа и власника објеката и земљишта на потенцијалном угроженом подручју.

5.4. Обавештавање јавности

- 6. Програм мера и радова на смањењу ризика од поплава у 2026. години (превентивне мере)
- 7. Финансирање одбране од поплава
- 8. Завршне одредбе

5.3. Приказ штићених подручја и стања постојећих заштитних објеката на водама II реда:

Достављеним локалним оперативним планом обухваћени су делимични подаци о штићеним подручјима, о функционалном стању постојећих заштитних објеката на водама II реда, из којих се може закључити да није остварен потребан степен изграђености и да није остварен потребан степен заштите штићених подручја од великих вода, повратног периода једном у сто година или у педесет година.

Дати подаци о актуелном стању и функционисању заштитних објеката, указују да се објекти не одржавају у потребној мери, да на објектима нема значајнијих оштећења које угрожавају њихову стабилност, а да је подручје делимично заштићено и потребни су: нови заштитни објекти, годишње одржавање и санирање свих слабих места.

5.4. Приказ нештићених поплавних подручја и стања водотокова без изграђених заштитних објеката у надлежности локалне самоуправе (воде II реда):

- на водама II реда и то на водотоковима: Бељевинска река, Лазарева река, поток Војала, Микуљска река, Кривељска река, Црвена река, Равна река, Танда / Црнајка и Оснићка река.

Достављеним локалним оперативним планом делимично је обухваћен приказ нештићених поплавних подручја са угроженим објектима, са приказом стања водотокова на деоницама без изграђених заштитних објеката на којима је већ забележена појава поплавног догађаја и плављења.

Дати подаци о актуелном стању ових водотокова, указују да се хитним интервенцијама и одржавањем делимично обезбеђује потребна пропусна моћ корита и да је приобално подручје незаштићено уколико се не изврши хитно превентивно обезбеђење пропусне моћи и предвиди годишње редовно одржавање.

На територији града, обзиром на конфигурацију, постоји више бујичних потока. Обраслост брдског терена није задовољавајућа, те се јавља и ерозивност земљишта. Карактеристика бујичних потока је та да су кратког рока и услед већих киша и наглог топљења снега попуне своје корито и изливају се на околно земљиште.

За спречавање штета које изазивају бујице неопходно је редовно одржавање корита ових потока, као и пошумљавање и затрављивање површина у брдским теренима подложним ерозији.

Насељена места на територији града угрожена су појавом подземних вода и то нарочито они делови насеља која се налазе у депресији, односно на току воде или због лоше регулације отока атмосферских вода или бујичних токова који се стварају у њиховим насељима, или као последица лоше комуналне инфраструктуре. На појаву подземних вода знатно утиче и систем и начин градње објеката, јер је већина без олука, тротоара, регулисаних одвода и одговарајуће дренаже.

5.5. Критеријуми за проглашење и укидање одбране од поплава:

Достављеним локалним оперативним планом нису дати критеријуми за проглашење одбране од поплава на водама II реда у виду меродавних водостаја, већ су

предложени на одређеним локацијама, а дати су описом ранијих појава поплавног таласа по деоницама.

5.6. Процена угрожености штићених / нештићених поплавних подручја (као основе за планирање активности, мера и радова у свим фазама одбране од поплава):

Задужени субјект за организацију и спровођење ООП за воде I реда је "Србијаводе" д.о.о. за назначене браћене деонице по Оперативном плану за одбрану од поплава за 2026. годину („Сл. гласник РС“ бр. 117/25).

Достављеним локалним оперативним планом, делимично је обухваћен:

5.6.1. Генерални приказ – процена угрожености штићених подручја (са подацима о угроженим насељима и значајним добрима на поплавном подручју) за различите сценарије појаве поплавних таласа и плављења:

5.6.2. Генерални приказ – процена угрожености нештићених поплавних подручја (са подацима о угроженим насељима и значајним добрима на поплавном подручју) за различите сценарије појаве поплавних таласа и плављења:

- Као што је већ наведено, од водотока II реда који су на водном подручју Дунав водна јединица "Тимок – Зајечар" неуређени су Бељевинска река, Лазарева река, поток Војала, Микуљска река, Кривељска река, Црвена река, Равна река, Танда / Црнајка и Оснићка река.

- Бељевинска река, Лазарева река, поток Војала, Микуљска река, Кривељска река, Црвена река, Равна река, Танда/Црнајка и Оснићка река, при појави киша великог интензитета високог су ризика од преливања и плављења домаћинства, пољопривредног земљишта, а такође угрожени су и локални путеви.

Потребно је у наредном периоду предвидети нова техничка решења дата кроз техничку документацију, а на основу хидролошких елабората и мишљења РХМЗ-а извршити хидрауличке прорачуне за предвиђене потоке. Такође планом је потребно планирати финансијска средства за уређење предвиђених водотокова.

Појава стогодишњих великих вода и бујичних поплава водотока II реда на територији града Бора последица је пре свега учесталијих екстремнијих временских прилика (локално већа количина падавина по квадратним метру за мали временски интервал). Ове појаве представљају реалну претњу што су и показале бујичне поплаве јуна 2023. године када је забележен рекордан ниво прелива на брани Борског језера, а такође потребно је напоменути и стогодишњи ниво Бељевинске реке августа 2018. године.

У достављеном локалном оперативном плану дат је генерални закључак о угрожености подручја, који је наведен описом. Предметним водотоцима II реда угрожена су домаћинства, пољопривредне површине, инфраструктура, привредна и постројења са опасним материјама и сл.

5.7. Планиране активности, мере и радови (као основе за доношење годишњег програма мера и радова за смањење ризика од поплава).

Достављеним локалним оперативним планом обухваћен је приказ планираних активности, мера и радова, на основу којег надлежни орган локалне самоуправе, сагласно Општем плану, доноси годишњи програм мера и радова за смањење ризика од поплава и то:

- програм превентивних мера и радова (одржавање и санација заштитних објеката, одржавање водотокова), програм мера и радова за реконструкцију постојећих и изградњу нових заштитних објеката, као и програм мера и радова у току спровођења одбране и за отклањање последица након поплавног догађаја.

Предвиђено је да се настави са радовима на уређењу тока реке Црни Тимок на локацији кп. бр: 10187 К.О. Метовница који би имали за циљ трајно решење и враћања тока реке у првобитно стање, тренутно река Црни Тимок угрожава пољопривредне површине у МЗ Метовница, радови на реци Сурдуп у Доњој Белој Реци, реке Црнајке и Шарбановачком потоку.

Предвиђено је током 2026. године извршити теренски обилазак ради провере стања сувих прелаза на макадамском путу који преко Дубашничке површи спаја територији града Бора и територију општине Деспотовац, закључно са местом званом Крња Јела. На том потезу налазе се и суви прелази изграђени од водопрпусних армирано бетонских цеви $\varnothing$ 800 и 1000 мм преко мањих водотокова (Дубашница, Демижлок, Вајала, Микуљска и Појенска река) који чине слив Злотске реке. Размотрити могућност реконструкције уколико је дошло до урушавања истих.

Да би се смањило штетно дејство вода и да би последице изазване плављењем биле што мање, предвиђају се предузимање одређених превентивних мера одбране као што су израда и иновирање техничке документације, продубљавање корита водотокова где долази до плављења, изградња система канала за одвођење воде и њихово одржавање и изградити према потреби нове пропусте са већом пропусном моћи воде и тд.

5.8. Подаци о именованим овлашћеним руководећим лицима и осталим лицима/учесницима у одбрани од поплава:

Достављеним локалним оперативним планом именована су овлашћена лица са дефинисаним задужењима, овлашћењима и одговорностима у свим фазама одбране од поплава.

У достављеном локалном оперативном плану, сагласно одредбама Општег плана:

- одређена су лица задужена за евидентирање поплавних догађаја на подручју локалне самоуправе;

- одређен је план руковођења и координација учесника у одбрани од поплава у складу са Законом о водама и прописима којима се уређују ванредне ситуације.

- члан градског штаба за ванредне ситуације града Бора обавезно мора бити представник Serbia Zijin Bor Copper d.o.o Bor због бране на Борском језеру чије је одржавање у надлежности власника односно корисника бране и могућег утицаја бране на поплави талас у низводном делу слива Брестовачке реке и потенцијалном угрожавању насеља и инфраструктуре (Саваче, Брестовачке Бање, Брестовца и Метовнице ...).

5.9. Подела дужности и одговорности предузећа и других субјеката који учествују у организацији и спровођењу одбране од поплава:

Достављеним локалним оперативним планом дефинисана је подела овлашћених лица, са дефинисаним задужењима, овлашћењима и одговорностима у свим фазама одбране од поплава.

5.10. Обавезе надлежних субјеката у свим фазама одбране од поплава:

Достављеним локалним оперативним планом дефинисане су обавезе надлежних субјеката у спровођењу превентивних мера и радова у циљу припреме за одбрану од поплава, ван периода у којем се спроводи одбрана од поплава, као и обавезе у току спровођења одбране од поплава и обавезе за отклањање последица поплава.

5.11. Подаци о расположивим средствима за спровођење активности, мера и радова за смањење ризика од поплава:

Достављеним локалним оперативним планом обухваћен је приказ расположиве опреме, механизације и других средстава потребних за превентивне радове, за спровођење одбране од поплава и отклањање последица поплава (ЈОП-ом нису дефинисане локације складиштења материјала и процедуре ефикасног допремања и коришћења у току одбране од поплава).

5.12. План обезбеђења финансијских средстава за спровођење Оперативног плана за воде II реда:

Достављеним локалним оперативним планом обухваћен је приказ планираних финансијских средстава и планираних извора финансирања годишњег програма превентивних мера и радова у циљу припреме за одбрану од поплава, ван периода у којем се спроводи одбрана од поплава, за организацију и спровођење одбране од поплава, као и

за отклањање последица поплава. Планирани износ средстава за 2026. годину износи 154.323.741,10 динара са пдв-ом. За евентуално недостајућа средства у случају проглашења ванредне ситуације градоначелник ће се обратити посебним захтевом надлежним државним институцијама.

5.13. Графичка документација уз Оперативни план за воде II реда:

Достављени локални оперативни план садржи графички прилог:

- Прегледна ситуација Злотске реке у Злоту,
- Ситуациони план Злотске реке у размери 1:1000, јануар 2024. године и фотографија Злотске реке кроз насеље низводно од друмског моста,
- Ситуациони план реке Сурдуп у размери 1:1000 новембар 2024. године,
- Фотографије реке Црни Тимок у КО Метовница Скица бр. 1,
- Скица број 1 "Најчешће плављено подручје на територији града Бора – ушће Оснишке реке у Црни Тимок",
- Фотографија колектора Борске реке испод флотацијског јаловишта.

Није приложена графичка документација за штићена и нештићена плавна подручја са потребним додатним подацима.

Потребно је допунити предложени план плавним подручјима за горе наведене водотоке до усвајања оперативног плана.

Предвиђена графичка документација треба да садржи податке о хидрографији подручја, приказ штићених подручја са заштитним објектима и нештићених поплава подручја, приказ слабих места и критичних деоница, приказ угрожених насеља и остале податке неопходне за ефикасно доношење одлука и спровођење одбране од поплава.

6. Мишљење о Оперативном плану за воде II реда за подручје града Бора за 2026. годину:

Имајући у виду оцјене које су дате у тачки 5. овог мишљења на основу детаљних анализа делова локалног оперативног плана, на основу извештаја лица задужених за сектор Д.1. деоницу Д.1.4. Брестовачка река, брана "Борско језеро" из Оперативног плана за воде I реда на подручју града Бора, стручна служба "Србијаводе" д.о.о. ВПЦ "Сава-Дунав" Београд, констатује следеће:

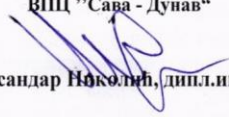
- 6.1. Достављени нацрт Оперативног плана за воде II реда за територију града Бора за 2026. годину не садржи довољан обим потребних података о стању објеката и водотокова у надлежности локалне самоуправе, податке о процени угрожених штићених и нештићених поплава подручја, потребан обим података о успостављеном начину комуникације и координације активности овлашћених лица и субјеката задужених за припрему, организацију и спровођење мера и радова у свим фазама одбране од поплава, као и податке о расположивим средствима за одбрану од поплава.
- 6.2. Применом достављеног Оперативног плана за воде II реда, треба се обезбедити извршење превентивних мера и радова у циљу припреме за одбрану од поплава, организација и спровођење одбране од поплава, као и извршење мера и радова за отклањање последица поплава.
- 6.3. Достављени нацрт Оперативног плана за воде II реда је углавном урађен у складу са чланом 55. став 6. Закона о водама.
- 6.4. Надлежни орган града Бора може окончати поступак усвајања локалног оперативног плана за воде и започети планиране активности, мере и радове за смањење ризика од поплава на подручју за које је надлежно.
- 6.5. Предвидети овим Оперативним планом средства за вршење мера, радова и активности на спречавању, интервенцијама и отклањању елементарних непогода и

појава које прате штетна дејства вода II реда на подручју града Бора и одредити их на одређену градску установу према предложеном плану.

7. Обавезе надлежног органа града Бора за унапређење Оперативног плана за воде II реда:

Надлежни орган града Бора, дужан је да, сагласно Закону о водама и Општем плану, у 2026. години у припреми Оперативног плана за наредну годину, предузме потребне мере за унапређење Оперативног плана за одбрану од поплава за воде II реда на подручју на којем је надлежно, сагласно оценама датим у тачкама 5.5., 5.6.2., 5.8., 5.11. и 5.13, овог мишљења.

РУКОВОДИЛАЦ
ВПЦ "Сава - Дунав"

Александар Николит, дипл.инж.грађ.

Доставити:

- Градска управа града Бора
ул. Моше Пијаде бр. 3, 19210 Бор;
- Одељење за заштиту од спољних вода, ерозије и бујица;
- Одељење за водно добро, водни режим и водна акта (х2);
- Техничка архива;
- РЈ "Неготин" Неготин.

19

Члан 13. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС“, број 10/2013, 142/2014, 103/2015, 101/2016, 35/2023, 92/2023 и 94/2024), члан 40. Статута града Бора („Службени лист града Бора“ бр. 3/2019), Одлука о буџету града Бора за 2026. годину, („Службени лист града Бора“ бр. 49/2026).

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА Град Бор

I. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА

Анализа постојећег стања

Географске и административне карактеристике: Територија града Бора налази се у централном делу североисточне Србије. Настала је на месту села Бор, у долини Борске реке. Град Бор се карактерише индустријском производњом - производњом бакра и капацитетима за прераду бакра. Почетак рударства на подручју града Бора датира од 1902. године када је откривено велико налазиште руде. Већ наредне 1903. године Ђорђе Вајферт, српски индустријалац немачког порекла, добија право да окопава и прерађује руду у наредних 50 година. Упоредо са отварањем рудника граде се и погони за флотацију и прераду бакра. Са првом потпаљеном гомилом руде почињу проблеми са сумпор-диоксидом, деградација земљишта и угрожавање животне средине. Из руде се експлоатише свега неколико процената племенитих метала а све остало је јаловина која загађује животну средину. Подручје града Бора је изложено таквом утицају руже ветрова да је практично подељено на подручја где је земљиште изложено дејству рударских агенаса, а то су: К.О. Бор I, К.О. Бор II, К.О. Оштрелј, К.О. Кривељ, К.О. Слатина, К.О. Доња Бела Река и на катастарске општине где ружа ветрова није имала већи утицај, те земљиште није у већем степену изложено дејству рударских агенаса.

Интензиван развој басена Бор имао је значајан утицај и на развој пољопривредне производње. Многи запослени радници у Бору су истовремено и пољопривредни произвођачи те су били у могућности да улажу у своја пољопривредна газдинства. За бржи рурални развој града Бора неопходно је предузети низ мера које би за циљ имале развој пољопривреде као и инфраструктуре, а поготово враћање младих на село. Локална самоуправа је од кључног значаја за рурални развој који се односи на: изградњу локалних путева за повезивање сеоских месних заједница са градском средином, укључивање села у систем организованог управљања комуналним отпадом, пружање подршке за образовање и едукацију младих, изградњу спортских објеката по селима, технолошки развој пољопривредне производње и стручно образовање пољопривредних произвођача. Овим активностима би се побољшали услови живота у руралној средини. Важна мера развоја пољопривреде је укупњавање пољопривредних површина спровођењем комасације.

Развојем партнерства јавног и приватног сектора, створили би се услови бржег развоја пољопривреде и унапређења живота на селу. Техничко-технолошка опремљеност сектора пољопривреде захтева значајније инвестиције у модернизацију производње пољопривредних газдинстава, модернизацију опреме, технологије и јачање партнерства са удружењима и организацијама произвођача.

Већи део територије је брдско-планински. Припада сливу Тимока, односно Дунава. Град Бор припада Борском округу. Веза са главним путним правцем - аутопут Е-75 (Београд - Скопље) је могућа преко 4 путна правца, и то: пут преко Бољевца и Параћина дужине 87 км; пут преко Зајечара, Књажевца и Ниша дужине 130 км; пут преко Жагубице, Кучева и Пожаревца дужине око 158 км и пут преко Заграђа и Милошеве куле дужине око 205 км. Западни део територије града припада планинском комплексу Јужног Кучаја. Источни део захватају планине: Стол, Мали и Велики Крш, Дели Јован и Горњанска висораван. Шумско земљиште захвата 38.406 ха општине. Од укупне површине града Бора, 86% је под изразитим антропогеним утицајем а 14% је простор очуване природе. На простору територије града од 856 км² живи 41.280 становника (према попису из 2022. године), што представља малу густину насељености од 48,2 становника по 1 км². (у укупној популацији Србије учествује са 0,61%, а борског округа са 40%). Град Бор се састоји градског насеља Бор и 12 села: Горњане, Танда, Лука, Кривељ, Бучје, Оштрелј, Доња Бела Река, Брестовац, Слатина, Злот, Шарбановац и Метовница у којима живи 12.458 становника

Природни услови и животна средина: Подручје града Бора одликује дисециран и висински развијен рељеф, различит геолошки и педолошки састав тла, микроклиматске појаве, диверзификован биљни свет, те различит степен антропогеног утицаја. Претежно брдовит и планински рељеф има доминантни правац пружања планинских гребена и речних долина од северозапада ка југоистоку. Надморске висине терена смањују се у истом правцу, према доњој ерозионој бази.

Према количинама падавина, подручје града Бора спада у зону семихумидне климе, која је према средњим годишњим вредностима падавина погодна за гајење већине културног биља. Са становишта пољопривредне производње важно је сазнање о броју кишних дана унутар појединих месеци или година. Средњи годишњи број падавинских дана је 114, са могућим колебањима од 98 до 129 дана. Број падавинских дана по појединим месецима је знатно већи у првој половини

године и креће се од 10 до 14 кишних дана, а у другој половини године од 5 до 15 дана.

Средње годишње вредности влажности ваздуха крећу се око 74%. Годишњи режим влажности показује максимум у зимским месецима и минимум лети (јули, август). Средња годишња температура износи 10,1 степен, а могућа колебања крећу се у границама од 9,0 до 11, 9 степени што ово подручје, према топлотним ознакама климе, сврстава у умерено топлу климатску зону. Бор са својом околином припада Карпатско-балканском простору источне Србије, који обухвата планинске терене између Дунава на северу, Црног Тимока на југу, планинских венаца Кучаја, Бељанице и Хомоља на западу и Дели Јована на истоку. Северни део општине захвата планина Велики Крш, а југоисточно планина Малиник. Према Условима за заштиту природе и животне средине који је Завод за заштиту природе Србије дао у поступку израде ПП града Бора наведено је да су на територији града Бора евидентирана следећа природна добра:

-палеовулканска купа Тилва Њагра код Борског језера

-Брестовачка бања са термоминералним водама и непосредном околином која је општинском одлуком заштићена као културно амбијентална целина.

Заштићено природно добро је Споменик природе "Лазарев кањон", на површини од 1.755 ха (од чега 1.176 ха на територији града Бора), у оквиру којег се издвајају простори изузетних природних вредности: локалитет "Малиник" (букова прашума са реликтном врстом - тисом на површини од 58 ха) и локалитет "Лазарева пећина" (локалитет геоморфолошког карактера). Евиденирана природна добра су: Парк природе "Кучај-Бељаница" и Споменик природе "Геолошка стаза у Брестовачкој Бањи". У еколошки значајна подручја, односно делове Еколошке мреже Србије издвојена су подручја: Кучај-Бељаница, Стол, Визак, Велики крш, Мали крш и Дели Јован. Предложено је да се издвоје и следећа подручја/целине природних добара: Борско језеро са непосредном околином; обухваћено подручје Кучајских планина са крашком површи Дубашнице, Мандином пећином, Стојковом леденицом и другим природним вредностима; Велики крш; Стол-Голи крш; обухваћени део Дели Јована; клисура Беле реке; палеовулканске купе Тилва Мика, Страхинова чука и Првулова чука и појава латита Тимочке еруптивне зоне код Злота Учешће простора очуване природе у укупној површини града Бора је 14%, док је 86% под изразитим антропогеним утицајем. Основне карактеристике биодиверзитета овог простора су: Лазарев кањон као један од најзначајнијих центара диверзитета биљака и дрвећа на Балкану. У њему је регистровано 720 врста биљака што представља 20% флоре Србије и 11% флоре Балкана. Он је станиште 57 ендемичних врста и 50 реликтних које своје порекло воде из различитих геолошких периода. На Малинику, планини на ободу кањона, заступљена је шумска заједница букве са папратима и тисом са највећом запремином дрвне масе у Србији. Старост шуме је преко 180 година. Регистровано је 174 врста макрогљива. Што се тиче богатства фауне, регистровано је 205 врста сирфида (осолике муве) - на улазу у Лазарев кањон пронађена је за науку нова врста Меродон албонигрум. Забележено је 115 врста дневних лептира, 37 врсте пужева (*Bulgarica Stolensis*, која је први пут откривена на планини Стол), 140 врста птица (Мали и Велики Крш као станиште 11 врста птица грабљивица које су угрожене врсте на Европским просторима - Лазарев кањон је на листи значајних орнитолошких подручја Европе), 47 врста сисара, међу којима су евидентирани многе ретке и угрожене врсте, као што је 21 врста слепих мишева од 25 које живе на Балкану. Многе од ових врста су на Европској црвеној листи глобално угрожених врста, подземна фауна: 20 врста бескичмењака. Ове пећине по заступљености живог света заузимају примарно место како у Србији тако и на Балкану. У Лазаревој пећини откривено је 5 нових врста за науку.

Пошто је површина већа од 1000 ха, предложен је за упис у листу IUCN Националних паркова и заштићених подручја. Оно што треба имати у виду када је реч о биодиверзитету ових крајева, сва истраживања у овој области датирају из прошлог века па поузданост података треба узети са резервом. Неопходна су даља истраживања и допуна података о био и геодиверзитету ширег подручја Бора. Што се тиче геодиверзитета, регистровани су: - Објекти петролошког наслеђа: магматске и метаморфне стене: појава латита тимочке еруптивне зоне - Злот код Бора; - Објекти хидрогеолошког, геоморфолошког и хидролошког наслеђа: Злотско врело, понорнице: Лазарева река - Демизлок, Дубашница, Микуљ, Војал. Многобројне пећине и јаме, флувијални облици: Кањон Лазареве реке, Кањон Ваља Маре, клисура Ваља Рнж, палеовулкански рељеф: палеовулканска купе Тилва Њагра, Тилва Мика, Страхинова чука, Првулова чука, Крше Сатуле код Злота, као и многи други облици гео наслеђа.

Шумско земљиште захвата 45% површине општине, односно 38.406 ха. Структура шумског земљишта показује учешће шума, пашњака и неплодног земљишта у укупној површини шумског земљишта. Шуме покривају преко 75% простора очуване природе. Шуме на територији општине Бор припадају Тимочком шумском подручју. Обухваћене су са пет газдинских јединица: Злотске шуме, Црни врх -Купиново, Малиник, Боговина и Стол. Шумама газдује Шумско газдинство „Тимочке шуме-Бољевац" у оквиру ЈП

„Србијашуме", а газдовање се реализује делатношћу Шумске управе Бор. Укупна површина шума и шумског земљишта којима газдује Шумска управа Бор је 11.284 ха. Бањска шума (Брестовачка бања) заузима површину од око 90 ха и представља природну баријеру од штетног утицаја полутаната из градског подручја које је удаљено око 10 км. До сада се није посветила довољна пажња очувању, коришћењу и заштити овог простора, богатог термоминералним водама, који је неправедно занемарен и ретко где се може наћи на списку бања Србије. Резултати анализа ових вода указују на потребу хитне санације. Унутар шума у државном власништву доминантне по површини су шуме намењене производњи дрвета одговарајућег квалитета и покривају 58,09%, стално заштитне шуме 31,16%, а остали функционални типови иако бројни заузимају појединачно незнатне површине.

У укупном шумском фонду доминирају шуме високог порекла и оне покривају 53,00% обрасле површине, изданаčke састојине су заступљене на 8,32% површине, вештачки подигнуте састојине на 6,51%, састојине мешовите по пореклу на 4,93%, а шикаре и шибљаци заузимају 30,95%. Просечна запремина у државним шумама на територији града Бора је 127 м³/ха, а запремински прираст 2,46м³/ха.

Просечна запремина у овим шумама, ако се изузму површине шикара и шибљака је 176 м³/ха, а запремински прираст је 3,42 м³/ха, што се може сматрати осредњим производним ефектима. Укупно учешће деградираних састојина без обзира на порекло је 12,50%. Производни потенцијал, у локалним оквирима, у односу на затечено стање шума тренутно се користи са 83% у односу на запремину и око 80% у односу на прираст. Основни дугорочни проблеми у газдовању овим шумама везани су за потребу конверзије разређених и деградираних шума, конверзију изданаčkih шума и мелиорацију шикара.

СТАЊЕ И ТРЕНДОВИ У РУРАЛНОМ ПОДРУЧЈУ

Демографске карактеристике и трендови: Према попису из 2022. године, у граду Бору живи 41.280 становника (у укупној популацији Србије учествује са 0,61%, а Борског округа са 40%). Још увек нису објављени подаци о броју становника у селима града Бора, при чему их је према попису становништва 2011. године било 14.455. Укупан број пољопривредних газдинстава је 3.564 која користе 22.280 ха. Основно обележје демографских кретања града Бора је низак природни прираштај, који не омогућава ни просту репродукцију становништва. У периоду 2002-2011. стопа природног прираштаја има негативан тренд што указује на проблем депопулације, односно "беле куге". Промене у броју становника по појединим старосним групама у међупописном периоду 2002-2011. указују на интензиван процес старења становништва, па је тако контингент становништва старости изнад 65 година повећао учешће у укупној популацији са 14% на 16,25% (са 7.796 на 7.899 становника), док се учешће младог становништва смањује. Просечна старост становништва износи 41,85 година што град Бор сврстава у категорију градова дубоке старости становништва. Очекивано трајање живота деце рођене у периоду 2009-2011. година указује да ће женска популација града Бора доживети 76 година, а мушка 71 годину. Полна структура становништва у посматраном периоду се није битније променила, односно према попису из 2002. године број жена на 100 мушкараца износио је 102,96, а по попису из 2011. године 103,66. Обзиром да је број жена у порасту наредне активности треба усмерити ка развоју женског предузетништва-домаће радиности и ка већем укључењу жена у органе управљања и одлучивања. Образовна структура становништва има посебан значај за привредни и друштвени развој сваке средине. У образовној структури становништва старог 15 и више година на подручју града Бора (2011. година), завршена средња школа је најчешћи вид образовања (45,3% становника), на другом месту је основно образовање (21,27%), док је 12,43% (5.209) становништва општине са вишом и високом стручном спремом. Значајно је напоменути да је скоро 33,94% становништва (14.217 становника) града на нивоу основног и нижег образовања, што неспорно захтева веће ангажовање на образовању становништва кроз доквалификацију, преквалификацију и програме перманентног образовања. Попис пољопривреде 2012. године, показао је да је на триторији града Бора годишње радно ангажовано 4.734 лица, од чега је 1.835 носилаца газдинстава (508 жена), 2.807 чланова породица (1.782 жене) а сезонских радника под уговором годишње је 84.

Међутим, стално запослених је свега 8 (2 жене). Укупан број пољопривредних газдинстава је 3564, која користе 22280 ха.

Диверзификација руралне економије: Основне економске карактеристике становништва града Бора према попису из 2022. године су: - доминантна структура је радно-способни контингент становништва, запослених 16.192 становника; - укупан број незапослених становника је 2.843 становника.

Обзиром да доминантна група становника спада у категорију радно-способног становништва (61%), може се оценити да постоји значајан развојни потенцијал који може опредељујуће утицати на тржиште рада и запосленост. Број запослених по секторима је следећи: Најважнији сектори (првих 10): Број:

1. Рударство 2.208
2. Прерађивачка индустрија 2.208
3. Трговина и поправка моторних возила 1.271
4. Здравство и социјална заштита 1.058
5. Образовање 942
6. Државна управа и обавезно соц. осигурање 750
7. Саобраћај и ускладиштење 559
8. Стручне, научне и техничке делатности 571
9. Грађевинарство 562
10. Снабдевање водом, управљање отпадом 405
11. Услуге смештаја и исхране 381
12. Административне и помоћне усл. дел. 328
13. Снабдевање електричном енергијом 409

14. Уметност, забава и рекреација 251
15. Остале услужне делатности 181
16. Информисање и комуникације 138
17. Финансијске делатности 134
18. Пољопривреда, шумарство и рибарство 58
19. Пословање некретнинама 31

Рурална инфраструктура: Саобраћајна инфраструктура

Град Бор се налази у североисточном делу Србије. Веза града са главним путним правцем земље, аутопут Е-75 (Београд - Скопље), могућ је преко 4 путна правца и то: пут преко Бољевца и Параћина дужине 87 км; пут преко Зајечара, Књажевца и Ниша дужине 150 км; пут преко Жагубице, Кучева и Пожаревца дужине око 158 км и пут преко Заграђа и Милошеве куле дужине око 205 км. Дужина градских саобраћајница у Бору је 85 км. Дужина локалних путева је 174 км и сеоских саобраћајница 137 км. Градске саобраћајнице су у дужини до око 74 км под асфалтом а остатак је под туцаником. Локални путеви су дужине до 49 км под асфалтом, 45 км од земљаног материјала, а остатак под туцаником. Сеоски путеви су под асфалтом у дужини од 50 км, 60 км под туцаником, а остатак је од земљаног материјала. Локална самоуправа значајна средства улаже у инфраструктуру, тако да сваке године асфалтира део локалних путева, градских и сеоских улица, уређују се некатегорисани пољски и атарски путеви, у циљу обезбеђења што бољих услова за живот у сеоским срединама. Електрична енергија Веома су чести проблеми у снабдевању - прекиди, променљива фреквенција, ниска волтажа. Због лошег стања ЕЕ мреже на ниском напону, а у недостатку материјалних средстава јављају се прекиди у снабдевању електричне енергије на ваздушним и кабловским изводима. Обзиром да се снабдевање електричне енергије у борској општини обавља из мреже ЕПС то је промена фреквенције у мрежи борске дистрибуције условљена системским поремећајима у ЕПС и као таква је стабилна. Разуђеност мреже и неадекватан пресек проводника од трафостаница до потрошача утиче да потрошач нема квалитетан напон. Обављају се редовне годишње ревизије и ремонти у складу са ТП ЕПС-а, а поред тога и ванредне у хаваријским условима.

Јавна расвета

Површина покривена системом јавне расвете у граду износи око 85%. Површина покривена системом јавне расвете у селима износи око 75%. Одржавање јавне расвете на територији града Бора поверено је Јавном комуналном предузећу “Водовод” Бор 2019. године.

У циљу смањења потрошње електричне енергије, изведени су радови на замени штетних живиних сијалица и настријумових сијалица са одговарајућим лед светиљкама, знатно мање снаге и дужег века трајања. Процес замене и даље траје тамо где су остале старе светиљке као и проширење јавне расвете тамо где је то могуће.

Топлификација у граду

Јавно комунално предузеће формирано је 14. октобра 2002. године издвајањем из холдинга РТБ Бор. На систем централног грејања прикључено је око 90% стамбених јединица, чиме је Бор сврстан међу градове са великим степеном топлифицираности. Топлана поседује три вреловодна котла на гас. Два котла су блоковског типа снаге 2x17 MW а један је стрмоцевни снаге 40 MW Сваки од ових котлова има могућност преласка на мазут. У овој грејној сезони као енергент искључиво се користи компримовани природни гас (CNG). У току 2015. и 2016. године из програма KfW 4 извршена је уградња калориметара у свим подстаницама, као и замена и модернизација 86 подстаница компактним. Такође, урађена је реконструкција дела цевног система на котловима и уградња постројења за хемијску припрему воде. Постојећи капацитет инсталиран у Топлани задовољава конзум потрошача и обезбеђује адекватну испоруку топлотне енергије до крајњих потрошача.

Телекомуникације

У Граду Бору постоји и фиксна и мобилна телефонија. Провајдери су МТС, Yettel и А1 Србија. Користе се услуге интернета и присутно је више интернет провајдера. Присутно је и неколико оператера кабловске телевизије.

Водоснабдевање

Постојећа изворишта за снабдевање водом су:

-извориште „Сурдуп“ у Доњој Белој Реци

-извориште „Кривељска бањица“ у Кривељу

-Злотска изворишта у Злоту

-Извориште „Мрљиш“ у Боговини, општина Бољевац. Извориште „Мрљиш“ је у склопу Регионалног водосистема „Боговина“ Бор, који је основан у циљу решавања проблема недостатка здраве пијаће воде за становништво и за индустрију, града Бора и општине Бољевац.

Експлоатација подземних вода са изворишта „Мрљиш“ почела је августа 2002. године када је и завршена I фаза (прелазно решење) изградње Регионалног водосистема „Боговина“ Бор. Вода која се експлоатише из подземних извора је у количини од 150 л/с а максимална производња воде је 240 л/с.

Извориште „Сурдуп“ је лоцирано у близини насеља Доња Бела Река, 8 км од Бора. Минимална издашност

изворишта је 30 л/с а максимална 105 л/с. Димензије цевовода су Ø 350 мм у дужини од 9,5 км.

Извориште „Кривељска бањица“ се налази близу насеља Велики Кривељ односно око 6 км северно од Бора. Минимална издашност изворишта је 10 л/с а максимална 100 л/с и димензије цевовода су Ø 350 мм у дужини од 5 км.

Злотска изворишта се налазе у сливу Злотске и Бељевинске реке, 18 км од Бора ка југозападу. Семових капиталних изворишта изграђено је и неколико бунара. Минималан издашност водоснабдевања из овог правца је 110 л/с а максимална до 240 л/с и димензије цевовода су од Ø 700-300 мм. Резултати провере подземних хидрографских веза Дубашничког краса имају посебан значај првенствено за рационално коришћење за снабдевање града Бора и околиних насеља пијаћом водом са Злотских изворишта.

Покривеност у граду је 100 % и постоје 3 висинске зоне (трећа висинска зона има мали број корисника) док у сеоском подручју које снабдева ЈКП „Водовод“ Бор водом покривеност је 82 % домаћинства. Водоводна мрежа је стара око 40-60 година и не постоје никакви филтерски слојеви система да би се избегло замућивање воде при обилним кишама, и приликом топљења снега.

Губици воде износе преко 50% и из године у годину се повећавају. Разлог је стара мрежа.

Села која нису повезана на градски водовод су: део Бучја (90 домаћинства прикључена су на градски водовод), Горњане, Лука, део Метовнице (253 домаћинства прикључена су на градски водовод), Танда и мањи део села Шарбановац (у току је прикључивање на градски водовод). У селу Бучје прикључена су око 135 домаћинства на сеоски водовод. У селу Горњане од 432 домаћинства прикључена су око 80 на локални водовод. У селу Лука од 193 домаћинства прикључена су око 150 домаћинства на локални водовод. У селу Танда од 137 домаћинства прикључена су око 27 на локални водовод. У селу Метовница постоји сеоски водовод а користи га школа, амбуланта месна канцеларија, пошта и други. Али домаћинства нису прикључена на локални водовод. Село Шарбановац – прикључено је око 379 домаћинства на градски водовод из правца Бора.

Показатељи развоја пољопривреде

Пољопривредно земљиште: Укупна површина града Бора је 85348 ха, од чега пољопривредно земљиште чини 39293 ха (46 %), шумско земљиште 38406 ха (45 %) и неплодно 7649 ха (9 %). Према попису пољопривреде из 2012. године, као њиве се користе 9.769 ха, као воћњаци 524 ха, као виногради 148 ха, као ливаде и пашњаци 11498 ха. Нажалост, на хиљаде хектара пољопривредног земљишта се не користи и исто постепено зараста у коров, трње, шикаре и шуме.

На територији града Бора доминантни типови земљишта су смеђа кисела земљишта (углавном у Брестовцу, Кривељу, Горњану, Танди, Луки) и смоница (углавном у Метовници, Слатини и Шарбановцу). Присутни су и рендзина (у Злоту) и на малој површини алувијална земљишта (поред Тимока и других водотокова) и псеудоглеј (Танда, Злот). Уопште узевши, квалитет земљишта је веома слаб због врло плитког педолошког слоја на кречњачким и андензитским стенама. На територији града Бора постоји више хиљада хектара деградираног пољопривредног земљишта. Наведено земљиште се налази највећим делом у близини предузећа SERBIA ZIJIN COPPER BOR (бивши Рударско топионичарски басен Бор) из чијих погона су деценијама испуштане огромне количине отпадних вода и гасова, а један део пољопривредног земљишта је уништен формирањем депонија раскривки и флотацијских јаловишта. Наведена јаловишта би требало, током следећих пар година, да се рекултивишу, односно да на истима заживи биљни свет. Борска река је мртва, тј. у њој нема живих организама. Обала исте (у просеку десетак метара са сваке стране реке) је јако затрована и она је без вегетације или са јако ретком вегетацијом, како у погледу броја биљака тако и у погледу броја врста. Борска река се улива у Тимок.

Загађења пољопривредног земљишта дешавају се и услед стварања дивљих депонија смеђа; коришћења неадекватних септичких јама и неисправности уређаја за пречишћавање фекалних вода- биодискова; бацања, закопавања и спаљивања празних амбалажа од средстава за заштиту биља и издувних гасова моторних возила и пољопривредне механизације. Плодне пољопривредне површине постепено се смањују и услед урбаног развоја (ширење насеља, саобраћајница, гробаља и др.). Око 70% пољопривредног земљишта је у мањем или већем степену кисело (рН вредност мања од 6) услед састава матичних стена земљишта, деловања киселих киша и неправилне примене минералних ђубрива. Највећа је киселост земљишта у катастарским општинама које непосредно окружују металуршки комплекс (Бор, Слатина, Брестовац). Киселост земљишта је врло важна из више разлога: - већини пољопривредних култура одговара неутрално земљиште, односно, на киселим земљиштима неке културе не успевају или не остварују задовољавајући принос, као нпр. луцерка; -у киселим земљиштима покретљивост тешких метала је већа, тј. из киселог земљишног раствора биљке усвајају веће количине тешких метала што представља здравствени ризик за потрошача. На територији града Бора нема изграђених система наводњавања и одводњавања (канал и други водопривредни објекти). Укупан број пољопривредних газдинстава која користе системе за наводњавање је 200 на 198 ха, заливањем земљишта водом из Тимока и других водотокова помоћу пумпи/слободним падом и заливањем земљишта из микроаккумуляција. Наводњавају се углавном баште у затвореном и отвореном простору и понеки воћњак. Овде треба напоменути да су суше веома честе.

Употреба стајњака, других врста органских ђубрива, минералних ђубрива и средстава за заштиту биља је релативно мала и мања од просека у Србији. Примена и других агротехничких мера је неодговарајућа због ниског образовања пољопривредника.

На територији града Бора нема комасираног земљишта, нити добровољног груписања пољопривредног земљишта. Главне гајене културе су кукуруз (~ 4000 ха), стрна жита (~ 4000 ха) и луцерка (~ 500 ха). Индустријско биље се не гаји, изузев дуван и лан појединих година на 10-ак ха. Од укупно 22280 ха пољопривредног земљишта 9769 ха користи се за оранице и баште, 11498 ха за ливаде и пашњаке, 645 ха користи се за воћњаке, 148 ха користи се за винограде.

Према подацима добијеним од Службе за катастар непокретности из Бора, на територији града налази се 3519 ха пољопривредног земљишта у државној својини.

Интересовање пољопривредника за узимање државног пољопривредног земљишта у закуп, на територији града Бора је врло слабо. У просеку се годишње изда у закуп 10-ак хектара државног пољопривредног земљишта.

Вишегодишњи засади: На територији града Бора постоје релативно повољни услови за узгој воћа, првенствено језграстог и коштичавог. На наведеном подручју, у катастру непокретности се као воћњаци воде 1476 ха, а према попису пољопривреде из 2012.године као воћњаци се користе 524 ха. Доминантна воћарска врста је шљива, а затим јабука. Воћњаци су углавном малих површина (пар до десетак ари), екстензивни, са ниским просечним приносима и алтернативне родности. Већина производа се користи за сопствену потрошњу, у свежем стању или за прераду (првенствено у ракију, а затим у џем, слатко, компот и др.), а мањи део се прода на зеленој пијаци у Бору. Врло мали део производње продаје се изван територије града Бора, нпр. хладњачама (углавном купина). За виноградарство такође постоје релативно повољни услови. На наведеном подручју, у катастру непокретности се као виногради воде 572 ха, а према попису пољопривреде из 2012.године као виногради се користе 148 ха. Начин узгоја је у већини случајева традиционалан - узгој уз колац, а у мањем обиму су подигнути шпалири. Највише се гаји сорта вијала, а затим шпањолка, па друге сорте, односно у врло малом обиму се гаје квалитетни(и)је сорте, тако да уз недовољно познавање технологије производње и недостатак квалитетне опреме, ни просечан квалитет произведеног вина (већина произведеног грожђа се преради у вино за сопствену употребу) није на завидном нивоу.

Сточни фонд: Град Бор има добре географске и климатске услове за развој сточарства. Има бројне ливаде и пашњаке и обрадиве површине за производњу крмног биља и ратарских култура, које се користе за исхрану стоке. Распољивост објеката за смештај стоке је следећи: за говеда 2780 објеката, за свиње 2928, за коке носиле 1914, за смештај остале стоке 1997 објеката. Стање сточног фонда по гранама сточарства је следеће: говеда укупно: 6151 (скоро сва говеда су у типу сименталца, која се гаје и због млека и због меса, изузев неколико десетина грла расе холштајн, која се гаји само због млека), свиње укупно: 11280 (углавном мелези настали укрштањем ландраса, домаће беле свиње, дурока и пијетрена), овце укупно: 11736 (праменка и мелези праменке и виртемберга), козе укупно 1939, живина укупно: 51624 (углавном кокошке, у мањем обиму ћурке, патке, гуске, мисирке), коња 22, кошница пчела 4826 и пастрмских рибањака 3. Говедарство је најразвијенија сточарска производња, иако се у задњих 30 година број грла крупне стоке смањује. Говедарска производња је фокусирана на производњу млека. Просечна млечност крава је 10-15 литара млека на дан. Мужа је углавном ручна или малим покретним машинским музилицама. Највећа газдинства имају лактофризе. За мање произвођаче је тешко да пласирају своје производе индустрији - млекарима и кланицама, тако да се намеће потреба удруживања.

Механизација, опрема и објекти: У граду Бору највећи број пољопривредних газдинстава има тракторе са тракторским прикључцима. Пољопривредна механизација је углавном стара и непотпуна. Просечна старост пољопривредне механизације је око 20 година. На 2279 газдинстава користи се 2346 једноосовинских трактора, на 2692 газдинства користи се 3232 двоосовинских трактора, на 304 газдинстава користи се 351 комбајн. Укупан број берача кукуруза 67, плугова 2823, тањирача 794, дрљача 2061, сетвоспремача 47, ротофреза 241, растурача минералног ђубрива 441, растурача ђубрива 86, сејалица 1200, прскалица 655, приколица 2652, косилица 2047 комада. Објекти за смештај пољопривредних производа у газдинству су следећи: кошеви за кукуруз капацитета 39108 м³ амбари капацитета 26015 м³ силоси капацитета 1812 тона. Скоро свако пољопривредно газдинство има објекат за чување бар једне врсте стоке, а нека газдинства имају и више изграђених објеката за смештај стоке. Бројно стање објеката за чување говеда је 2780 објеката где може да се смести 16172 грла крупне стоке, затим објекти за свиње - 2928 објеката капацитета 20064 грла, за живину - 1914 објеката капацитета 52459 кокошака и објекти за смештај остале стоке 1997 објеката капацитета 34468 грла. Изграђено је 1569 објеката за смештај пољопривредне механизације површине 68881 м², 2 хладњаче капацитета 14 м³. У последњих неколико година све више пољопривредника се баве повртарством, подижу пластенике, да би произвели разне производе. Тренутно у граду Бору има 1011 пластеника површине 72456 м².

Радна снага: Укупно ангажована радна снага у пољопривреди је 3275 лица, а од тога носиоци газдинства 3183 лица, стално запослени на газдинству 8 лица, а сезонска радна снага и радна снага под уговором 84 лица. Од укупног броја газдинства жене чине 1077, а мушкарци 2106 лица. Укупан број лица која имају само пољопривредно искуство стечено праксом је 2447 лица, а лица која имају курсеве из области пољопривреде 8 лица, са завршеном пољопривредном школом 16 лица, са другом средњом школом 612 лица, са пољопривредном вишом школом или факултетом 28 лица, са другом вишом школом или факултетом 72 лица. Од 3183 газдинстава бројно стање је следеће: на 1978 газдинстава ради 1-2 лица, на 1105 газдинстава ради 3-4 лица, на 92 газдинства ради 5-6 лица, на 8 газдинства ради 7 и више лица.

Структура пољопривредних газдинстава: Укупан број пољопривредних газдинстава на територији града је 3183. Број газдинстава која обрађују до 1 ха износи 308 а укупно 180 ха. Број газдинстава која обрађују од 1 ха до 2 ха је 402 а укупно 594 ха. Број газдинстава која обрађују између 2 ха и 5 ха је 1193 укупно 4061 ха. Број газдинстава која обрађују од 5 ха до 10 ха је 1061 на 7572 ха. Број газдинстава која обрађују између 10 ха и 20 ха је 491 а укупно 6474 ха, број газдинстава која обрађују између 20 ха и 30 ха је 76, а укупно 1786 ха, број газдинстава која обрађују између 30 ха и 50 ха је 12, а

укупно 443 ха. Број газдинстава која обрађују од 50 ха до 100 ха је 2 са укупно 112 ха. 3183 пољопривредних газдинстава користе укупно 23326 ха пољопривредног земљишта: 3138 газдинстава 11715 ха користи за оранице и баште, 3107 газдинстава користи 10092 ха за ливаде и пашњаке, 1891 газдинство 890 ха користи за воћњаке, 1101 газдинство 181 ха користи за винограде. 10428 условних грла, од тога на 2759 газдинстава до 4 условна грла, на 693 газдинства 5-9 условних грла, на 84 газдинства 10-14 условних грла, на 16 газдинства 15-19 условних грла, на 11 газдинства 20-49 условних грла, на 1 газдинство 50-99 условних грла.

Производња пољопривредних производа: Не постоје званични подаци о учешћу појединих грана у укупној пољопривредној производњи из разлога мале тржишности пољопривредних производа на територији града Бора, као и због неорганизованог откупа (релативно мали тржни вишкови се продају углавном закупцима и на зеленој пијаци где такође не постоји евиденција о врсти и количини продатих производа). На једном делу територије града Бора (Горњане, Танда, Лука, Злот, део Бучја, део Шарбановца и део Метовнице) постоје погодни услови за органску производњу. Тренутно не постоји ни један сертификовани произвођач органских пољопривредних производа. У 2013. години произведене су следеће количине крмног биља: детелина укупно: 1958 тона, луцерка укупно: 2364 тона, трава на ливадама укупно: 17046 тона, трава на пашњацима укупно: 6533 тона. Просечни приноси већине пољопривредних култура на територији града Бора су испод републичког просека, првенствено услед релативно лошег квалитета земљишта, (доминантне су 6, 5, и 7. класа земљишта), малих улагања у производњу и често лоших временских услова (у просеку сваке друге године суша или превелике количине падавина и/или појаве града у других непогода). Просечни приноси кукуруза су нешто изнад 4 т/ха а пшенице око 3,5 т/ха.

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника: На територији града Бора регистроване су следеће земљорадничке задруге: Пољопром Бор (покрива територије села Горњане, Танда, Лука, Бучје и Кривељ), Дубрава Брестовац (покрива територије села Брестовац и Метовница), Тимок Шарбановац (покрива територију села Шарбановац), Доња Бела Река (покрива територију села Доња Бела Река) и Ратар Слатина (покрива територије села Слатина и Оштрел). Нажалост, ниједна од земљорадничких задруга на територији града Бора годинама, па чак и деценијама, не врши основне послове ради којих је основана - не бави се пољопривредном производњом, откупом пољопривредних производа, нити снабдевањем пољопривредника репроматеријалом. Постојећа локална удружења говедара и произвођача/скупљача лековитог биља такође су на ниском степену производње, организовања и тржишног наступања (врло скроман обим производње, аматерски однос према раду, незапаженост на тржишту). Известан напредак у раду примећује се код пчеларских удружења, која често одржавају предавања за своје чланове, организују продајне изложбе својих производа и чији чланови одавно пакују мед у квалитетну и препознатљиву амбалажу Савеза пчеларских организација Србије.

Трансфер знања и информација: Гашењем Центра за пољопривредна и технолошка истраживања из Зајечара (ранији назив Институт за пољопривреду Зајечар) пре 15-ак година, пољопривредници из Бора и региона остали су без важне саветодавне службе, која је осим едукације на терену (углавном у виду предавања), сваке године у свом седишту одржавала саветовања о пролећној и јесењој сетви, као и Дан поља, где су пољопривредници могли видети огледе, тј. како се гаје и успевају различите сорте и хибриди пољопривредних култура у локалу. Тренутно, територију града Бора од стручних служби покрива једино Пољопривредна саветодавна и стручна служба Неготин, чији нам се капацитет чини недовољним за потребан ниво едукације (првенствено у смислу квантитета, тј. едукације су квалитетне, али недовољно честе) пољопривредника у Бору. Повремено, предавања из области пољопривреде организују локална удружења пољопривредника, првенствено пчелари, који ангажују локалне и предаваче из других градова. Са друге стране, постоји неколико емисија о аграру на различитим телевизијским станицама, које се емитују седмично, а у порасту је и коришћење интернета за едукацију/информисање, првенствено међу млађом популацијом. Одређену саветодавну помоћ дају и радници у пољопривредним и ветеринарским апотекама, приватни ветеринари, као и дипломирани инжењери пољопривреде запослени у Градској управи града Бора.

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА И ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Регреси	100.1	3.000.000,00	3.000,00	100	0,00	0,00
	УКУПНО		3.000.000,00				

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО		0,00				

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава	101	18.650.000,00	80	120.000,00	0,00
2	Одрживо коришћење пољопривредног земљишта	201.1	350.000,00	100	0,00	0,00
	УКУПНО		19.000.000,00			

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју	402	3.000.000,00	0,00	100	0,00	0,00
	УКУПНО		3.000.000,00				

Табела 5. Мере које нису предвиђене у оквиру мера...

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО		0,00				

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке... (без пренетих обавеза)	25.000.000,00
Планирана средства за директна плаћања	3.000.000,00
Планирана средства за кредитну подршку	0,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	19.000.000,00
Планирана средства за посебне подстицаје	3.000.000,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера...	0,00
Пренете обавезе	0,00

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике: Основна циљна група мера Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за територију града Бора су регистрована пољопривредна газдинства и удружења пољопривредних произвођача. Град Бор спроводи националну политику која се залаже за регистрацију свих пољопривредних произвођача, а нарочито оних који су тржишно оријентисани. Обзиром да су величина поседа и обим производње на газдинствима на територији града Бора релативно мали, субвенционисањем увећања сточног фонда, вишегодишњих засада и опреме за пољопривредну производњу увећаће се обим производње, приходи и квалитет живота корисника средстава. Промене које се могу очекивати након примене програма су: повећање продуктивности газдинстава, смањење производних трошкова, достизање националних и стандарда ЕУ на пољу: заштите животне средине, здравља животиња и биљака, добробити животиња, заштите на раду, увођењу нових технологија и иновација, отварање нових тржишних могућности, очувању производње традиционалних производа и удруживање пољопривредних произвођача.

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја: Конкурс путем кога ће се додељивати средства из Програма објавиће се на интернет страници града Бора, огласним таблама месних канцеларија и месних заједница Брезоник и Брестовачка бања (градске месне заједнице у којима постоји пољопривредна производња), евентуално и у локалном листу. Информације ће моћи да се добију и у Градској управи, у канцеларији за пољопривреду (6. спрат, број 64) током радног времена и путем телефона 030/423-255 локал 164. Обавештавање јавности о постојању конкурса обављаће се путем локалних/регионалних електронских медија у виду оглашавања, саопштења и гостовања у програму, као и одржавањем презентација/трибина у селима града Бора.

Мониторинг и евалуација: Посебна комисија образована за контролу корисника субвенција вршиће контролу наменског коришћења одобрених средстава односно инвестиција (да ли корисник поседује инвестицију која је била предмет субвенције, у року који је дефинисан програмом)

II. ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2.1. Назив и шифра мере: 100.1 Регреси

Образложење: У складу са Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Сл. гласник РС“, број 10/2013, 142/2014, 103/2015, 101/2016, 35/2023, 92/2023 и 94/2024), Законом о изменама и допунама Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Сл. гласник РС“ број 94/2024) АП и ЈЛС могу да утврђују мере које се односе на директна плаћања за премију осигурања за усеве, плодове, вишегодишње засаде, расаднике и животиње, као и регресе за

2.1.1. репродуктивни материјал и то за вештачко осемењавање. Ова мера је у складу са националном Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014.- 2024. Обзиром да је број говеда на територији града Бора у константном опадању, у циљу унапређења производње млека, а делом и меса, потребно је константно унапређивати расни састав, што се првенствено постиже вештачким осемењавањем говеда семеном одабраних, квалитетних бикова. Град Бор субвенционише вештачко осемењавање говеда која се гаје на територији исте, последњих десетак година, што је довело до резултата да се све јунице и краве вештачки осемењавају, а тиме се приметно променио расни састав говеда што је побољшало производње особине говеда.

2.1.2. Циљеви мере: Мера представља пре свега подршку развоју и повећању продуктивности у целокупној пољопривредној производњи на територији града Бора. Циљеви мере су побољшање расног састава у сточарству, односно

побољшање производних особина говеда (млечност, квалитет и количина меса и здравствено стање), као и производних особина свиња, што за коначни резултат има повећање конкурентности говедарске и свињарске производње.

2.1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Ова мера је у складу са Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју.

2.1.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су физичка лица регистрована у Регистру пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју.

2.1.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике: Да је уписан у Регистар пољопривредних газдинстава ускладу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинстава, да има активни статус, да је седиште на територији града Бора, да се грла узгајају на територији града Бора.

2.1.7. Специфични критеријуми: За сваку вештачки осемењену кравусе за сваку календарску годину може остварити само једна субвенција. За сваку вештачки осемењену крмачу се за сваку календарску годину могу остварити две субвенције. Прихватљиви су захтеви за грла осемењена у периоду од 01.01.2024. године до тренутка подношења захтева.

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.1.1	Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)

2.1.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	За ову меру не постоји селекција корисника тј. мера се спроводи до утрошка предвиђених средстава редом пристизања захтева.	не	

2.1.10. Интензитет помоћи: Укупан износ регреса за репродуктивни материјал- вештачко осемењавање говеда износи 2.500.000,00 динара, а износ по приплодном грлу до 3.000,00 динара, односно 100% цене осемењавања без ПДВ-а. Укупан износ регреса за репродуктивни материјал- вештачко осемењавање свиња износи 500.000,00 динара, а износ по приплодном грлу до 3.000,00 динара, односно 100% цене осемењавања без ПДВ-а.

2.1.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број подржаних газдинстава за регрес за репродуктивни материјал

2.1.12. Административна процедура: Право на средства овог Програма корисници могу остварити подношењем захтева Градској управи града Бора - Одељењу за привреду и друштвене делатности. Захтеви се подnose Градској управи града Бора од дана објављивања јавног позива до 04.12.2026. године. Уз захтев (образац се може преузети на писарници Градске управе града Бора или са званичног сајта града Бора) се подноси следећа документација:

- 1) извод из Регистра пољопривредних газдинстава (подаци о пољопривредном газдинству-фотокопија) из текуће године;
- 2) доказ о власништву над грлом које је вештачки осемењено (фотокопија обе стране пасоша или извод из Централног регистра – подаци о животињи);
- 3) рачун за извршену услугу вештачког осемењавања – фотокопија картона (потврде) за вештачко осемењавање говеда; рачун за извршену услугу вештачког осемењавања – фотокопија картона (потврде) за вештачко осемењавање свиња. На картону (потврди) ветеринар је у обавези да упише ознаку свиње, број регистрованог пољопривредног газдинства, датум и цену осемењавања без ПДВ-а и са ПДВ-ом;

О признавању наведеног права у првом степену решава Градска управа града Бора. Против првостепеног решења може се изјавити жалба Градском већу града Бора. Поступак за остваривање овог права води се по одредбама Закона о општем управном поступку. Исплату из буџета по донетим решењима, врши Градска управа града Бора - Одељење за финансије, натекућерачунекорисника. Ради информисања потенцијалних корисника Градска управа града Бора је у обавези да објави Јавни позив на званичној интернет страни града Бора и на огласној табли Града Бора.

2.2. Назив и шифра мере: 101 Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава

2.2.1. Образложење: Основне карактеристике пољопривредног сектора на територији града Бора произилазе из неповољне структуре пољопривредних газдинстава, уситњених поседа, малог броја грла стоке у пољопривредним газдинствима као и слабе примене савремених технологија. Перманентан је недостатак квалитетних количина пољопривредних производа, посебно меса, воћа и поврћа и других производа који би се користили првенствено за покривање локалних и регионалних потреба. Један од веома битних узрока недовољне конкурентности борске пољопривреде јесте ниска продуктивност која произилази и из недовољне техничке и технолошке опремљености газдинстава. Постојећа механизација пољопривредних произвођача је застарела због неповољног економског и социјалног стања и нису у могућности да сами обезбеде довољно

2.2.1. средства за модернизацију производње. Повећањем расног сточног фонда и заснивањем нових производних засада на пољопривредним газдинствима могуће је побољшати конкурентност пољопривредних газдинстава.

Преглед по секторима

Сектор: остали усеви (житарице, индустријско, ароматично и зачинско биље и др)

Техничка опремљеност газдинства, односно механизација која се користи у ратарству је застарела, посебно са становишта заштите животне средине. У складу са горе наведеним проблемима, постоји потреба да се кроз ову меру утиче на повећање приноса, побољшање агро-технологије, као и модернизацију складишних капацитета ратарских газдинстава у наредном периоду, као и примену добре пољопривредне праксе. Интервенције у оквиру ове мере ће бити усмерене на подршку сектору за инвестициона улагања произвођача у нове механизације и прикључне машине.

Сектор: Пчеларство

Систем гајења пчела је релативно екстензиван, са малим бројем кошница по домаћинству, али има и великих произвођача са више од 100 кошница. Просечан принос меда по кошници је такође веома мали и креће се око 15 кг по кошници годишње. Последњих година присутан је тренд раста броја кошница у граду Бору, као и интензивније активности пчеларских удружења. Главни проблеми у пчеларству су нестандардизован квалитет меда као и непостојање стабилног тржишта за откуп тржишних вишкова. Интервенције у оквиру ове мере ће бити усмерене на подршку сектору за инвестициона улагања произвођача у потребну опрему односно модернизовање производње чиме ће се повећати и квалитет и квантитет производа.

2.2.2. Циљеви мере: Општи циљеви:

Повећањем броја квалитетних говеда, оваца и свиња доћи ће до повећања обима производње (млеко, месо) и раста продуктивности и квалитета производа уз смањење трошкова производње, што ће се позитивно одразити на приходе пољопривредних газдинстава, а самим тим и на њихов економски и социјални статус.

Специфични циљеви по секторима:

Сектор: Остали усеви (житарице, уљарице, шећерна репа)

- Унапређење нивоа приноса, квалитета и здравствене безбедности производа; унапређење стања механизације на газдинствима; повећање површина под системима за наводњавање.

Сектор – Пчеларство – Повећање производње пчеларских производа; повећање прихода у домаћинствима која се баве пчеларском производњом; повећање степена запослености у сектору; модернизација и обнављање машина и опреме ради повећања продуктивности производње; достизање стандарда у области заштите животне средине.

2.2.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Ова мера је у складу са Националним програмом руралног развоја за период 2022 - 2024. године.

2.2.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су физичка лица, регистрована у Регистру пољопривредних газдинстава у складу са Правилником о вођењу регистра пољопривредних газдинстава и Законом о пољопривреди и руралном развоју.

2.2.5. Економска одрживост: Подносилац захтева не мора да доказује економску одрживост улагања кроз форму бизнис плана или пројекта.

2.2.6. Општи критеријуми за кориснике: Општи услови које корисници треба да испуне да би могли да користе финансијска средства предвиђена овом мером су:

-Корисник треба да има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом;

- Корисник мора да буде са пребивалиштем и производњом на територији града Бора;

-Корисник за инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно иста инвестиција не може бити предмет другог поступка за коришћење подстицаја;

-Корисник мора да испуни доспеле обавезе по раније одобреним захтевима финансираним из средстава буџета града Бора;

-Инвестиције реализоване од 01. јануара 2024. године до завршетка конкурса 2026. године сматраће се прихватљивим за подношење захтева за остваривање подстицајних средстава;

-Подносилац захтева као доказ куповине мора приложити:

оригинал готовински рачун и оригинал извод оверен од стране банке или оригинал

готовински рачун и оригинал уплатница или

оригинал готовински рачун и оригинал фискални рачун или оригинал

фискални рачун уколико исти садржи податке о купцу или

оригинал фискални рачун и оригинал пратећи документ (спецификација фискалног рачуна и слично, са подацима о купцу)

уколико фискални рачун не садржи податке о купцу;

-Да наменски користи и не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од 3 године од дана набавке опреме, машине и механизације;

-Добављач и подносилац захтева не представљају повезана лица причему се повезаним лицима, у смислу овог Програма, сматрају: носилац и чланови породичног пољопривредног газдинства, супружници, ванбрачни партнери, крвни сродници у правој линији, крвни сродници у побочној линији закључно са трећим степеном сродства, сродници по тазбини до

другог степена сродства, усвојилац и усвојеник, лица између којих је извршен пренос управљачких права и лица која су повезана у смислу закона којим се уређује порез на добит правних лица.

2.2.7. Специфични критеријуми: Сектор-Остали усеви:

Прихватљиви корисници треба да:

- уРПГ имају уписано пољопривредно земљиште под производњом одговарајућих биљних култура,
- имају до 49 ха земљишта под житарицама и индустријским усевима,
- имају до 1,99 ха земљишта под хмељем,
- предметну инвестицију не могу отуђити најмање 3 године од датума куповине, Сектор-Пчеларство

Прихватљиви корисници треба да имају 5-500 кошница пријављених у Централној бази података о обележавању животиња код Управе за ветерину. Субвенционисаће се куповина нове опреме и куповина возила и приколица за транспорт пчелињих друштава која се не може отуђити најмање 3 године од датума куповине .

2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
101.2.3	Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за пражњење резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака; специјализована опрема за транспорт чврстог стајњака, полутечног и течног стајњака, резервоари за течни стајњак, специјализоване приколице за транспорт чврстог/полутечног/течног стајњака, са одговарајућом опремом), укључујући и пратећу опрему за полутечни и течни стајњак)
101.4.2	Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу
101.5.1	Машине за примарну обраду земљишта
101.5.10	Машине и опрема за наводњавање усева
101.5.3	Машине за ђубрење земљишта
101.5.6	Машине за заштиту биља
101.5.7	Машине за убирање односно скидање усева
101.6.2	Набавка опреме за пчеларство
101.6.3	Набавка возила и приколица за транспорт пчелињих друштава

2.2.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	За ову меру не постоји селекција корисника тј. мера се спроводи до утрошка предвиђених средстава редом пристизања захтева.	не	

2.2.10. Интензитет помоћи: Износ подстицаја за све инвестиције износи 80% од вредности инвестиција без ПДВ-а.

Субвенционисаће се куповина машина и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака у укупном износу од 500.000 динара, а максимални износ субвенције по кориснику износи 120.000 динара.

Субвенционисаће се подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу у укупном износу од 1.000.000 динара, при чему је максимални износ субвенције по кориснику 120.000 динара.

Субвенционисаће се куповина машина за примарну обраду земљишта у укупном износу од 3.000.000 динара, а максимални износ субвенције по кориснику износи 120.000 динара.

Субвенционисаће се куповина машина за ђубрење земљишта у укупном износу од 800.000 динара, а максимални износ субвенције по кориснику износи 50.000 динара.

Субвенционисаће се куповина машина за заштиту биља у укупном износу од 1.500.000 динара, а максимални износ субвенције по кориснику износи 80.000 динара.

Субвенционисаће се куповина машина за убирање односно скидање усева, у укупном износу од 4.500.000 динара, а максимални износ субвенције по кориснику износи 120.000 динара.

Субвенционисаће се куповина машина и опреме за наводњавање усева у укупном износу од 1.750.000 динара, при чему је максимални износ субвенције по кориснику 100.000 динара.

Субвенционисаће се куповина опреме за пчеларство у укупном износу од 5.000.000 динара, при чему је максимални износ субвенције по кориснику 120.000 динара.

Субвенционисаће се набавка возила и приколица за транспорт пчелињих друштава у укупном износу од 600.000 динара, при чему је максимални износ субвенције по кориснику 120.000 динара.

2.2.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број подржаних захтева
2	Број газдинстава која су модернизовала производњу
3	Површине под заштићеним просторима-пластеницима
4	Површине под системима за наводњавање
5	Број набављених кошница
6	Број набављених возила и приколица за транспорт пчелињих друштава

2.2.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведена од стране Градске управе града Бора, Одељења за привреду и друштвене делатности. Градска управа града Бора ће на основу Програма, као и на основу Одлуке о буџету расписати Јавне позиве (конкурсе) за подношење захтева. Комисија ће примљене захтеве проверити и захтеви који испуњавају услове и прихватљиви су, биће финансирани до висине средстава према позиву за подношење захтева. Захтеви ће се подносити од стране корисника на обрасцима (образац се може преузети на писарници Градске управе града Бора или са званичне интернет странице/сајта града Бора), у складу са условима и потребном документацијом који ће бити дефинисани Јавним позивом или Конкурсом. Детаљне административне провере се спроводе пре одобравања захтева ради утврђивања да ли је потпун, поднет на време и да ли су услови за одобравање захтева испуњени. Захтеви који стигну комплетни, благовремено и у складу са условима Конкурса ће бити прегледани по редоследу њиховог пристизања. Након обраде захтева средства ће бити одобрена корисницима који испуњавају услове до утрошка средстава.

2.3. Назив и шифра мере: 201.1 Одрживо коришћење пољопривредног земљишта

2.3.1. Образложење: На територији града Бора постоје одређене површине државног пољопривредног земљишта које је загађено (углавном поред обала Борске реке), односно земљишта које није погодно за пољопривредну производњу. Такође постоје и велике површине државног необрадивог (пашњаци) пољопривредног земљишта лошег квалитета (8. и 7.класа), које се не користи (нико не напаса стоку). Сврсносно је наведена земљишта пошумити, из више разлога: ублажавање климатских промена, борба против ерозије, производња дрвне масе.

2.3.2. Циљеви мере: Општи циљеви: Основни циљеви су стављање у функцију земљишта које се годинама не користи и за које је сигурно/вероватно да се неће користити ни у наредном периоду за пољопривредну производњу. Коришћењем наведеног земљишта као шумског, тј. пошумљавањем, исто ће се рационалније користити, тј. производиће се дрвна маса, ублажаваће се климатске промене и смањиле се појава/могућност ерозије.

Специфични циљеви: Обзиром да ће се пошумљавати загађено државно пољопривредно земљиште које се не може користити за производњу хране исто ће бити стављено у корисну функцију-продукција дрвне масе, везивање CO₂ из атмосфере, ослобађање O₂ у атмосферу и позитиван утицај на локалну микроклиму.

2.3.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Ова мера је у складу са Законом о пољопривредном земљишту и са Националним програмом руралног развоја за период 2022 - 2024. године.

2.3.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници средстава за пошумљавање површина државног пољопривредног земљишта су правна лица регистрована за производњу и промет садница шумског дрвећа и пружања услуга садње или волонтери који би садили дрвеће.

2.3.5. Економска одрживост: Подносилац захтева не мора да доказује економску одрживост улагања кроз форму бизнис плана или пројекта.

2.3.6. Општи критеријуми за кориснике: 1. За набавку садница- да је добављач регистровано правно лице за производњу, односно промет садница шумског дрвећа

2. За набавку услуге садње - да је пружалац услуге правно лице регистровано у Агенцији за привредне регистре за наведену услугу или волонтери који би садили дрвеће.

2.3.7. Специфични критеријуми: Специфични критеријум за пошумљавање површина државног пољопривредног земљишта је најнижа понуђена цена.

2.3.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
201.1.1	Одрживо управљање земљиштем

2.3.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Приликом одабира добављача садница и услуге садње кроз јавну набавку основни критеријум биће најнижа понуђена цена	не	

2.3.10. Интензитет помоћи: За одрживо управљање земљиштем предвиђен је укупан као имаксималан износ по кориснику од 350.000 динара тј. 100 % вредности инвестиције.

2.3.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Површина пошумљеног земљишта

2.3.12.Административна процедура: За прво пошумљавање државног пољопривредног земљишта тим састављен од пољопривредних инжењера, инжењера шумарства и геометра изласком на терен одабраће одговарајућу парцелу/е (непогодну/е за пољопривредну производњу, односно ону/е која ће се рационалније користити као шумско земљиште), као и врсту/е дрвећа које одговара предметној локацији. На основу прорачуна (врста и број садница, начин садње) биће спроведен поступак јавне набавке садница и услуге садње.

2.4. Назив и шифра мере: 402 Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју

2.4.1. Образложење: Одрживи развој пољопривреде и руралних подручја захтева да буде заснован на праћењу нових технологија, стручном усавршавању и константном трансферу знања и информација. Пољопривредни произвођачи и сеоско становништво све теже успевају да самостално, без икакве стручне помоћи примењују иновације у производњи, пласману, развоју непољопривредних делатности, маркетингу и другим активностима везаним за развој руралних средина. Облици стицања нових знања - стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности биће усмерене на пољопривредне произвођаче, сеоско становништво и на стручњаке локалног агросектора. Град Бор планира да организује студијска путовања, посете сајмовима и изложбама у земљи и иностранству из области пољопривреде.

2.4.2. Циљеви мере: Општи циљеви: Развој пољопривреде и руралних подручја заснован на знању; Функционално повезивање свих актера локалног агросектора; Смањење миграције становништва са циљем да се млади задрже на селу, да покрену сопствени бизнис и заснују породицу

Специфични циљеви: Повећање нивоа стручног знања и вештина сеоског становништва организовањем посета сајмовима и изложбама у земљи и иностранству из области пољопривреде. Примена нових технологија и иновација.

2.4.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Ова мера је у складу са Националним програмом руралног развоја за период 2022 - 2024. године.

2.4.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници средстава ове мере су: агенције, предузетници и друга правна лица за пружање услуга, научне и стручне институције.

2.4.5. Економска одрживост: Није применљиво.

2.4.6. Општи критеријуми за кориснике: Корисник мора да је уписан у одговарајући регистар (Регистар привредних субјеката, Регистар научно-истраживачких установа).

2.4.7. Специфични критеријуми: Корисници средстава за стручно оспособљавање, активности стицања вештина и показне активности треба да имају искуство у пружању услуге.

2.4.8. ЛИСТА ИНВЕСТИЦИЈА У ОКВИРУ МЕРЕ:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
402.1	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања

2.4.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Нема критеријума селекције.	не	

2.4.10. Интензитет помоћи: Град Бор финансира инвестицију информативне активности: сајмови, изложбе,

манифестације, студијска путовања у износу од 3.000.000 динара, са 100% учешћа

2.4.11. ИНДИКАТОРИ/ПОКАЗАТЕЉИ:

Редни број	Назив показатеља
1	Број одржаних радионица, предавања и обука
2	Број организованих манифестација, сајмова, изложби и студијских путовања
3	Број учесника сајмова, студијских путовања

2.4.12.Административна процедура: После утврђеног списка лица за студијско путовање спровешће се законска процедура за избор најповољнијег понуђача који ће извршити организацију путовања и смештај лица за време студијског путовања. Избор пружаоца услуге вршиће се у складу са Законом о јавним набавкама.

III ИДЕНТИФИКАЦИОНА КАРТА

Табела: Општи подаци и показатељи

Назив показатеља	Вредност, опис показатеља	Извор податка и година
ОПШТИ ПОДАЦИ		
Административни и географски положај		
Аутономна покрајина	/	рзс*
Регион	Регион Јужне и Источне Србије	рзс*
Област	Борска област	рзс*
Град или општина	град	рзс*
Површина	856 км ²	рзс*
Број насеља	14	рзс*
Број катастарских општина	19	рзс*
Број подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП)	7	
Демографски показатељи		
Број становника	41.280	рзс**
Број домаћинстава	12.095	рзс*
Густина насељености (број становника/површина, км ²)	47	
Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 - 100)	-11	рзс**
- у руралним подручјима АП/ЈЛС	-7.24	рзс**
Становништво млађе од 15 година (%)	17%	рзс**
Становништво старије од 65 година (%)	23%	рзс**
Просечна старост	45	рзс*
Индекс старења	166	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем (%)	без школске спреме жене 2%, без школске спреме мушкарци 1%	рзс*
Основно образовање (%)	жене 21%, мушкарци 15%	рзс*
Средње образовање (%)	жене 48%, мушкарци 64%	рзс*

Више и високо образовање (%)	Више образовање 5%, Високо образовање 12%	рзс*
Пољопривредно становништво у укупном броју становника (%)	30,1%	Процена
Природни услови		
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	Брдско-планински	Интерни
Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа	Смеђа кисела земљишта и смоница; најзаступљенија су VI и V класа	Интерни
Клима (умерено-континентална, субпланинска ...)	Умерено-континентална, семихумидна клима	Интерни
Просечна количина падавина (mm)	500-800mm	Интерни
Средња годишња температура (оC)	10,1 C	Интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)	Подручје града Бора припада сливу Тимока. Највећи водотоци овог подручја су Тимок, Црни Тимок, Злотска река са притокама, Брестовачка река, Шарбановачка река, Борска река, Кривељска река и Равна река, у које се уливају многобројни потоци сталног или временог тока воде. Борско језеро је вештачко језеро настало акумулацијом вода речице Ваља Жони, Марецове реке и дела слива Злотске реке.	Интерни
Површина под шумом (ha)	35.839	рзс*
Површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС (%)	42%	рзс*
Пошумљене површине у претходној години (ha)	10	рзс*

Назив показатеља	Вредност, опис показатеља	Извор податка и година
ОПШТИ ПОДАЦИ		
Административни и географски положај		
Посечена дрвна маса (m3)	30.000	рзс*
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ		
Стање ресурса		
Укупан број пољопривредних газдинстава:	3564	рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	2662	Управа за трезор
- породична пољопривредна газдинства (%)	99	
- правна лица и предузетници (%)	1	
Коришћено пољопривредно земљиште - КПЗ (ha)	22.280	рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС (%)	57%	
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало(18) (ha, %)	13.770 ха	рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало(19) (ha, %)	8.510 ха	рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству (ha)	6,251 ха	рзс***

Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом (ha)	0	Интерни
Обухваћеност земљишта неким видом удруживања (ha)	0	Интерни
Број пољопривредних газдинстава која наводњавају КПЗ	200	рзс***
Одводњавана површина КПЗ (ha)	0	Интерни
Наводњавана површина КПЗ (ha)	198 ха	рзс***
Површина пољопривредног земљишта у државној својини на територији АП(20) (ha)	2.979,00 ха	Интерни
Површина пољопривредног земљишта у државној својини која се даје у закуп (ha):	27,70 ха	Интерни
- физичка лица (%)	42%	Интерни
- правна лица (%)	58	Интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела (број)	Говеда 3.286, свиње 7.942, овце 10.764, козе 1633, живина 40.914, коња 20, кошница пчела 8914	рзс***
Трактори, комбајни, прикључне машине (број)	Трактори 5578, комбајни 351, берач кукуруза 67, плугова 2823, тањирача 794, дрљача 2061, сетвоспремача 47, ротофреза 241, растурача минералног ђубрива 441, растурача ђубрива 86, сејалица 1200, прскалица 655, приколица 2652, косилица 2047	рзс***
Пољопривредни објекти (број)	Објекти за чување говеда 2780, објекти за свиње 2928 за живину - 1914 објеката и објекти за смештај остале стоке 1997. Објеката 1569 за смештај пољопривредне механизације.	рзс***
чч, сушаре, стакленици и пластеници (број)	2 хладњаче, 1011 пластеника,	рзс***
Употреба минералног ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља (ha, број ПГ)	На 8.123 употребљава се минерално ђубриво, на 2.363 употребљава се стајњак, на 6.321 употребљавају се средства за заштиту биља	рзс***
Број чланова газдинства и стално запослених на газдинству:	8.412 чланова газдинства	рзс***
(на породичном ПГ: на газдинству правног лица/предузетника) (ha)	100%:0%	рзс***
Годишње радне јединице (број)	4.190,19	рзс***

Назив показатеља	Вредност, опис показатеља	Извор податка и година
ОПШТИ ПОДАЦИ		
Административни и географски положај		
Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника (број)	5 земљорадничких задруга и 4 удружења	Интерни
- биљна производња (t)	Пшеница 9.648; кукуруз 12.138; пасуљ 107, кромпир 1391	рзс***
- сточарска производња (t, lit, ком.)	Нема података/мали тржни вишкови	Интерни

ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА		
Рурална инфраструктура		
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>		
Дужина путева(km)	363 км, од чега 259 км са асвалтном подлогом	рзс*
Поште и телефонски претплатници (број)	4 градске и 8 сеоске поште, 12.455 претплатник	рзс*
<i>Водопривредна инфраструктура</i>		
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу (број)	10198 домаћинстава , 500 привредна друштва и предузетници	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу (број)	6.615 домаћинства и 300 привредна друштва и предузетници	рзс*
Укупне испуштене отпадне воде (хиљ.м3)	1.839.689 м3	рзс*
Пречишћене отпадне воде (хиљ.м3)	1.477.409 м3,, 362.280 м3 привредна друштва и предузетници	рзс*
<i>Енергетска инфраструктура</i>		
Производња и снабдевање електричном енергијом (број)	1	Интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>		
Објекти образовне инфраструктуре (број)	Установе за децу предшколског узраста 15, основне и средње школе 10, факултети 1	рзс*
Број становника на једног лекара	294	рзс*
Број корисника социјалне заштите	3.520	рзс*
<i>Диверзификација руралне економије</i>		
Запослени у секторима пољопривреде, шумарства и водопривреде (број)	58	рзс* рзс***
Газдинства која обављају друге профитабилне активности(30) (број)	10	рзс***
Туристи и просечан број ноћења туриста на територији АП/ЈЛС (број)	36.240 туриста и просечан број домаћих туриста је 3,6 а страних 3,2	рзс*
<i>Трансфер знања и информација</i>		
Пољопривредна саветодавна стручна служба (да/не)	не	Интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем (број)	50	ПССС

IV ОСТАЛЕ НАПОМЕНЕ

Стручне и административно-техничке послове за спровођење и примену овог Програма обављају Одељење за привреду и друштвене делатности и Одељење за финансије Градске управе града Бора.
Овај програм објавити у “Службеном листу града Бора”.

Број: 320-8/2026-I

У Бору, 30. јануара 2026. године

СКУПШТИНА ГРАДА БОРА

**ПРЕДСЕДНИК,
Драган Жикић, с.р**

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
Број: 000155736 2026 14840 007 001 000 001
Датум: 23. јануар 2026. године
Београд
Немањина 22-26

На основу члана 13. став 4. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС”, бр. 10/13, 142/14, 103/15, 101/16, 35/23, 92/23 и 94/24),

државни секретар у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

РЕШЕЊЕ

о давању претходне сагласности на Предлог програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Бор за 2026. годину

I

Даје се претходна сагласност на Предлог програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Бор за 2026. годину (у прилогу Решења и чини његов саставни део), који је овом министарству доставила Градска управа града Бора, дописом број: 320-1/2026-III од 12. јануара 2026. године.

II

Ово решење доставити Градској управи града Бора, на даљу надлежност.

Образложење

Градска управа града Бора, дописом број: 320-1/2026-III од 12. јануара 2026. године, доставила је Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, ради давања претходне сагласности, Предлог програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Бор за 2026. годину (у даљем тексту: Предлог програма).

Чланом 13. став 1. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС”, бр. 10/13, 142/14, 103/15, 101/16, 35/23, 92/23 и 94/24; у даљем тексту: Закон), прописано је да органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе могу да утврђују мере подршке за спровођење пољопривредне политике за подручје територије аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, осим директних плаћања, а која се не односе на регресе за трошкове складиштења у јавним складиштима и регресе за репродуктивни материјал

и то само за вештачко осеменавање, као и мере политике руралног развоја за подручје територије аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

Чланом 13. став 3. Закона прописано је да се средства за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја обезбеђују у буџету аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и користе се у складу са програмом подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја.

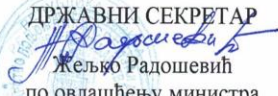
Одредбом члана 13. став 4. Закона прописано је да програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја доноси надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе, уз претходну сагласност министарства надлежног за послове пољопривреде.

Чланом 13. став 5. Закона прописано је да подршка спровођења пољопривредне политике и политике руралног развоја у аутономној покрајини и јединицама локалне самоуправе не може бити у супротности са Националним програмом за рурални развој и Националним програмом за пољопривреду.

Имајући у виду чињеницу да нису донети горе наведени национални програми за следећи програмски период, не постоји важећи национални програм са којим је могуће извршити упоређивање достављеног предлога програма, односно утврдити усклађеност мера подршке које су наведене у достављеном предлогу програма.

Имајући у виду да су достављеним предлогом програма утврђене мере подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Бор, да су средства обезбеђена у буџету за град Бор, као и да мере утврђене Предлогом програма нису у супротности са одредбом члана 13. став 1. Закона, којим је јасно прописано које врсте мера подршке не могу да утврђују органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, решено је као у диспозитиву.

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР

Жељко Радошевић
по овлашћењу министра
број: 002189771 2025
од 16. маја 2025. године

20

На основу члана 61. Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС" бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013-испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015-др.закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021, 138/2022, 118/2021-др.закон, 92/2023 и 94/2024) и члана 25. Одлуке о буџету града Бора за 2026.годину («Службени лист града Бора» број 49/2025), градоначелник града Бора доноси

РЕШЕЊЕ
о промени апропријације

1. Средства утврђена Одлуком о буџету града Бора за 2026.годину, у оквиру Раздела 5- Градска управа града Бора, Програма 0602 - Опште услуге локалне самоуправе, Програмске активности - 0001 - Функционисање локалне самоуправе и градских општина, функције 130 - Опште услуге, позиције 67/0 и економске класификације 425 - Текуће поправке и одржавање, умањују се за 4.788.000,00 динара и распоређује се у оквиру Раздела 5-Градска управа града Бора, Програм 0602 - Опште услуге локалне самоуправе, Програмска класификација - 0009 - Текућа буџетска резерва, функција 160 - Опште јавне услуге неklasификоване на другом месту, на позицију 89/0 и економску класификацију 499121 - "Текућа резерва".

2. О реализацији овог Решења стараће се Одељење за финансије Градске управе Бор.

3. Решење доставити: Градској управи града Бора, Одељењу за финансије Градске управе Бор и архиви.

4. Ово решење објавити у „Службеном листу града Бора,,.

Образложење

Чланом 61 Закона о буџетском систему регулисано је да, ако у току године дође до промене околности која не угрожава утврђене приоритете унутар буџета, надлежни орган извршне власти, доноси одлуку да се износ апропријације који није могуће искористити, пренесе у текућу буџетску резерву и може се користити за намене које нису предвиђене буџетом или за намене за које нису предвиђена средства у довољном обиму.

Обзиром да се показало да средства планирана Одлуком о буџету града Бора за 2025. годину на позицији 67/0, неће бити ангажована у планираном износу, одлучено је као у диспозитиву решења.

Број: 400 - 38/2026-II
У Бору, 28.01.2026.године

ГРАДОНАЧЕЛНИК,
Александар Миликић, с.р.

21

На основу члана 5. Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС" бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013-испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015-др.закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021, 138/2022, 118/2021-др.закон, 92/2023 и 94/2024), члана 34. Одлуке о буџету града Бора за 2026.годину ("Службени лист града Бора" број 49/2025) и Захтева за планирање средстава, уплата донације друга транша Градске управе Бор (број 401-59/2026-III/01 од 22.01.2026.године), начелница Одељења за финансије Градске управе Бор доноси

РЕШЕЊЕ
о повећању апропријација из осталих извора финансирања

Члан 1.

На основу одређених средстава Канцеларије Уједињених нација за пројектне услуге (број гранта UNOPS-EUPROPLUS-2024-Grant-052), извршити следеће измене:

У Плану прихода Одлуке о буџету града Бора за 2026.годину, ("Службени лист града Бора" број 49/2025) извршити измену у колони „Средства из осталих извора“ са извором финансирања 06 - Донације од међународних организација, на следећи начин:

- економску класификацију 732141-„Текуће донације од међународних организација у корист нивоа градова“ увећати за 3.855.472,00 динара.

У Плану расхода Одлуке о буџету града Бора за 2025.годину ("Службени лист града Бора" број 49/2025) у оквиру Раздела 5 - Градска управа града Бора, Програма - 0602 - Опште услуге локалне самоуправе, Пројекта - 7001 - Екосистем за иновације и паметну економију у Бору, функције 130 - Опште услуге, извршити измену у колони „Средства из осталих извора“ са извором финансирања 06 - Донације од међународних организација, на следећи начин:

-позицију број 78/0, за економску класификацију 423 - Услуге по уговор, увећати за 649.569,00 динара,
-позицију број 80/0, за економску класификацију 512 - Машине и опрема, увећати за 1.925.181,00 динара,
-позицију број 81/0, за економску класификацију 513 - Остале некретнине и опрема, увећати за 906.722,00 динара и
-позицију број 82/0, за економску класификацију 515 - Нематеријална имовина, увећати за 374.000,00 динара.

Члан 2.

Решење ступа на снагу даном доношења.
О реализацији овог Решења стараће се Одељење за финансије Градске управе Бор.

Члан 3.

Решење доставити: Одељењу за финансије Градске управе Бор и архиви.

Члан 4.

Ово решење објавити у „Службеном листу града Бора ,,.

Број: 400 - 36/2026-III-04
У Бору, 23.01.2026.године

НАЧЕЛНИЦА,
Зорана Марић, с.р.

САДРЖАЈ

СКУПШТИНА ГРАДА БОРА

1. Пословник о изменама и допунама Пословника Скупштине града Бора	1
2. Одлука о прихватању предлога бирача за образовање Месне заједнице „Борско језеро“	4
3. Одлука о управљању, заштити и одржавању општинских путева, улица и некатегорисаних путева.....	4
4. Одлука о измени Одлуке о финансијској подршци породици са децом на територији града Бора.....	16
5. Одлука о измени Одлуке о начину остваривања статуса родитељ-неговатељ на територији града Бора.....	16
6. Одлука о приступању изради Плана детаљне регулације 400 kv далековода "Снага истока".....	17
7. Одлука о усвајању пројекта јавно-приватног партнерства и одређивању модела финансирања пројекта јавно-приватног партнерства без елемената концесије за поверавање делатности одржавања улица и путева на територији града Бора.....	29
8. Решење о давању сагласности на Програм рада зоохигијенске службе за 2026. годину.....	150
9. Решење о давању сагласности на Програм рада Народне библиотеке Бор за 2026. годину.....	150
10. Решење о давању сагласности на Програм рада Музеја рударства и металургије "Бор" за 2026. годину.....	150
11. Решење о давању сагласности на Програм рада Установе "Центра за културу града Бора" за 2026. годину.....	150
12. Решење о давању сагласности на Програм рада Установе Спортски центар "Бобана Момчиловић Величковић" у Бору за 2026. годину	151
13. Решење о давању сагласности на Програм рада Предшколске установе "Бамби" Бор за 2026. годину.....	151
14. Решење о престанку мандата члана Надзорног одбора Јавног комуналног предузећа „Водовод“ Бор.....	151
15. Решење о именовању члана Надзорног одбора Јавног комуналног предузећа „Водовод“ Бор.....	152
16. Решење о разрешењу вршиоца дужности директора Туристичке организације „Бор“ Бор.....	152
17. Решење о именовању вршиоца дужности директора Туристичке организације „Бор“ Бор.....	153
18. Оперативни план одбране од поплава за воде II реда на територији града Бора за 2026. годину.....	154
19. Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Бор.....	192

ГРАДОНАЧЕЛНИК ГРАДА БОРА

20. Решење о промени апропријације	212
--	-----

ГРАДСКА УПРАВА ГРАДА БОРА -ОДЕЉЕЊЕ ЗА ФИНАНСИЈЕ

21. Решење о повећању апропријација из осталих извора финансирања	212
---	-----

ИЗДАВАЧ: Градска управа града Бора – Служба за скупштинске послове,
ул. Моше Пијаде 3 Бор
ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Милена Пејчић, тел: 423 255 лок. 140
ТЕЛЕФОНИ: Редакција 423 255 лок. 140; Служба претплате 423 255 лок. 149
УПЛАТНИ РАЧУН: 840 –745141 – 30, остали приходи у корист нивоа града Бора,
позив на број 97 17-027
ШТАМПА: Служба за скупштинске послове